

ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

**ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡ.15 ΤΟΥ
Ν.2508/1997 ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕ4 ΤΗΣ ΔΕ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ**

Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Δρ. Περιβαλλοντολόγος

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ)

Για την

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡ.15 ΤΟΥ Ν.2508/1997 ΣΕ
ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕ4 ΤΗΣ ΔΕ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ	Ψηφιακά υπογεγραμμένο από ΕΕΤΗΥΜΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΑΚΙΣ ΜΟΥΤΣΙΑΚΙΣ Ημερομηνία: 2025.03.01 12:16:08 ΕΕΤ ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ Α. ΤΟΥΣΑ 38 - Τ.Κ. 542 50 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ: 2310 316400 ΑΦΜ: 047809572 - ΔΟΥ: Ζ' ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ	
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ	

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	13
A.1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	13
A.2. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	14
A.3. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ, ΧΩΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΙΩΞΕΩΝ	15
A.3.1. Ευρωπαϊκή χωρική πολιτική	15
A.3.2. Εθνικές πολιτικές ανάπτυξης	15
A.3.3. Περιβαλλοντική πολιτική	16
A.3.4. Χωροταξικός σχεδιασμός	20
A.3.5. Τοπικές στρατηγικές Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης	21
A.4. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ	22
A.4.1. Περιοχή μελέτης	22
A.4.2. Μορφολογικά - γεωλογικά και τεκτονικά στοιχεία	22
A.4.3. Τοπιακή ένταξη.....	23
A.4.4. Κλίμα και κλιματική αλλαγή.....	23
A.4.5. Οικολογικά χαρακτηριστικά.....	24
A.4.6. Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά	24
A.4.7. Ύδατα.....	25
A.4.8. Οικιστική δομή και χρήσεις γης	26
A.4.9. Μεταφορές και εξυπηρέτηση κινητικότητας.....	26
A.4.10. Δίκτυα και τεχνικές υποδομές.....	27
A.4.11. Επιβάρυνση αποδεκτών.....	28
A.4.12. Διαχείριση κινδύνων	28
A.5. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	29
A.5.1. Χρήσεις γης και όροι δόμησης	29
A.5.2. Ρυμοτομικό σχέδιο	31
A.5.3. Πολεοδομικός κανονισμός.....	33
A.6. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	35
A.7. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	36

A.8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ - ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ	37
Z.8.1. Επιπτώσεις ανά περιβαλλοντικό στόχο	37
Z.8.2. Σωρευτικές και συνεργηστικές επιπτώσεις.....	40
A.9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	41
A.10. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	42
A.11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	43
B. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	44
B.1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	44
B.2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΠΕ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	46
B.3. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ)	49
B.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	52
B.4.1. Φορέας κίνησης της διαδικασίας.....	52
B.4.2. Στοιχεία μελετητή	52
Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	53
Γ.1. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	53
Γ.2. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	54
Γ.2.1. Οι έξι προτεραιότητες της Επιτροπής για το 2019-2024	55
Γ.2.2. Η αναθεωρημένη εδαφική ατζέντα 2030	57
Γ.2.3. Χάρτης της Λειψίας για τις βιώσιμες πόλεις	58
Γ.2.4. Θεματική Στρατηγική για το αστικό περιβάλλον.....	59
Γ.2.5. Συσχέτιση με το Σχέδιο	60
Γ.3. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	60
Γ.3.1. Προγραμματική περίοδος (ΕΣΠΑ) 2021 - 2027.....	61
Γ.3.2. Εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης 2021 - 2025	62
Γ.3.3. Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»	63
Γ.3.4. Συσχέτιση με το Σχέδιο	64
Γ.4. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ .	64
Γ.4.1. Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη	65
Γ.4.2. Εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030	68
Γ.4.3. Ευρωπαϊκό ΠΔΠ και εθνική πολιτική για το περιβάλλον	70
Γ.4.4. Πολιτική για την κλιματική αλλαγή.....	73
Γ.4.5. Πολιτική για το τοπίο	77

Γ.4.6. Πολιτική για την ποιότητα της ατμόσφαιρας	79
Γ.4.7. Πολιτική για το ακουστικό περιβάλλον	84
Γ.4.8. Πολιτική για την πολιτιστική κληρονομιά	87
Γ.4.9. Πολιτική για τη βιοποικιλότητα	88
Γ.4.10. Πολιτική για τους υδατικούς πόρους και τις πλημμύρες	94
Γ.4.11. Πολιτική για τα δάση	97
Γ.4.12. Πολιτική για τα στερεά απόβλητα	100
Γ.4.13. Πολιτική για την προστασία των εδαφών και την αντιμετώπιση της ερημοποίησης	104
Γ.4.14. Συσχέτιση με το Σχέδιο	105
Γ.5. ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.....	108
Γ.5.1. Γενικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης (2008)	108
Γ.5.2. Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης για τις ΑΠΕ (2008)	110
Γ.5.3. Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης για τη βιομηχανία (2009)	110
Γ.5.4. Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (1985)	112
Γ.5.5. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Κεντρικής Μακεδονίας (2020)	112
Γ.5.6. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ΔΕ Μενεμένης (1995 και 2016)	113
Γ.5.7. Συσχέτιση με το Σχέδιο	115
Γ.6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	117
Γ.6.1. Σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών (2024)	117
Γ.6.2. Σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας (2018 και 2024)	118
Γ.6.3. Περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων Κεντρικής Μακεδονίας (2016) ..	120
Γ.6.4. Σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή Κεντρικής Μακεδονίας (2013)	121
Γ.6.5. Θεσμοθετημένα Σχέδια Διαχείρισης οικολογικών αποθεμάτων	123
Γ.7. ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ.....	124
Γ.7.1. Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου 2015 - 2019	124
Γ.7.2. Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΤΣΔΑ, 2022)	124
Γ.7.3. Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ, 2019)	126
Γ.7.4. Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (ΣΦΗΟ, 2022)	128
Γ.7.5. Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας (ΣΑΠ, 2022)	129
Γ.7.6. Σχέδιο δράσης για την αιεφόρο ενέργεια (2016)	130
Γ.7.7. Συσχέτιση με το Σχέδιο	130
Γ.8. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	131
Δ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	134

Δ.1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	134
Δ.2. ΧΩΡΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ	135
Δ.3. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΡΥΜΟΤΟΜΙΑ	137
Δ.3.1. ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης (1995 και 2016)	137
Δ.3.2. Εξέλιξη ρυμοτομίας	140
Δ.3.3. Ισχύουσα ρυμοτομία	142
Δ.3.4. Ισχύοντες όροι δόμησης	143
Δ.4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	145
Δ.5. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	146
Δ.6. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	147
Δ.6.1. Υφιστάμενο πλαίσιο ρύθμισης.....	147
Δ.6.2. Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της νέας ρύθμισης	149
Δ.6.3. Πολεοδομική οργάνωση – όροι δόμησης.....	149
Δ.6.4. Τεκμηρίωση συντελεστή δόμησης	153
Δ.6.5. Ρυμοτομικό σχέδιο	155
Δ.6.6. Πολεοδομικός κανονισμός.....	157
Δ.6.7. Προκαταρκτική πράξη εφαρμογής.....	159
Δ.7. Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ SEVESO III	161
Δ.7.1. Απαιτήσεις της ΚΥΑ 172058/2016 (ΦΕΚ 354/Β/17.02.2016).....	161
Δ.7.2. Καταγραφή δραστηριοτήτων Seveso III ευρύτερης περιοχής.....	161
Δ.7.3. Συσχέτιση ζωνών επικινδυνότητας Seveso III με την περιοχή μελέτης	164
Δ.7.4. Έλεγχος συμβατότητας προτάσεων πολεοδομικής αναμόρφωσης	165
Δ.8. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	169
Δ.8.1. Πληθυσμός και φορτίσεις	170
Δ.8.2. Περιβαλλοντικά αποτελέσματα	171
Δ.8.3. Περιβαλλοντική αδειοδότηση δυνάμενων δραστηριοτήτων	172
Δ.9. ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	173
Δ.9.1. Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας	173
Δ.9.2. Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων	173
Δ.9.3. Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας	174
Δ.9.4. Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	174
Δ.9.5. Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια	174
Ε. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ.....	176
Ε.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ	176

Ε.2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	176
Ε.3. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ SEVESO III	177
ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	179
ΣΤ.1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	179
ΣΤ.2. ΦΥΣΙΚΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	181
ΣΤ.2.1. Ανάγλυφο – μορφολογία - τοπίο	181
ΣΤ.2.2. Γεωλογική αναγνώριση	182
ΣΤ.2.3. Τεκτονική και σεισμικότητα.....	185
ΣΤ.2.4. Τεχνικογεωλογική συμπεριφορά	186
ΣΤ.2.5. Υδρογεωλογία - υδρολογία	187
ΣΤ.3. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	190
ΣΤ.4. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	199
ΣΤ.4.1. Αξιολόγηση οικοσυστήματος περιοχής	199
ΣΤ.4.2. Περιοχές προστασίας	200
ΣΤ.5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ	204
ΣΤ.5.1. Πληθυσμός και δημογραφία	204
ΣΤ.5.2. Οικονομικά χαρακτηριστικά	206
ΣΤ.5.3. Οικιστική δομή	207
ΣΤ.5.4. Ιδιαίτερες χρήσεις και εγκαταστάσεις	207
ΣΤ.5.5. Φυσικός χώρος και ρυθμίσεις	208
ΣΤ.6. ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	210
ΣΤ.6.1. Οδικό δίκτυο	210
ΣΤ.6.2. Σιδηροδρομικό δίκτυο.....	212
ΣΤ.6.3. Θαλάσσιες μεταφορές	213
ΣΤ.6.4. Στοιχεία βιώσιμης κινητικότητας	213
ΣΤ.6.5. Ύδρευση - αποχέτευση	214
ΣΤ.6.6. Διαχείριση ομβρίων – αντιπλημμυρική προστασία	216
ΣΤ.6.7. Ηλεκτροδότηση	217
ΣΤ.6.8. Φυσικό αέριο	218
ΣΤ.6.9. Τηλεπικοινωνίες.....	218
ΣΤ.7. ΧΡΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ	219
ΣΤ.7.1. Χρήσεις και λειτουργίες περιοχής	219
ΣΤ.7.2. Πολιτιστικό απόθεμα και σπουδαιότητα	220
ΣΤ.8. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ	221

ΣΤ.8.1. Υδατικοί αποδέκτες	221
ΣΤ.8.2. Επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους	225
ΣΤ.8.3. Ακουστικό περιβάλλον	228
ΣΤ.9. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	229
ΣΤ.9.1. Σχέδιο διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας	229
ΣΤ.9.2. Σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	232
ΣΤ.10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	234
ΣΤ.10.1. Τοπιακή αναβάθμιση	235
ΣΤ.10.2. Ανταπόκριση στη κλιματική αλλαγή	235
ΣΤ.10.3. Επιβάρυνση της ποιότητας του αέρα και θόρυβος	235
ΣΤ.10.4. Διαχείριση πόρων και εκροών	236
ΣΤ.10.5. Διαχείριση κινδύνων	236
Ζ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	238
 Ζ.1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	238
Ζ.1.1. Βιώσιμη ένταξη της παρέμβασης	238
Ζ.1.2. Διασφάλιση κοινωνικών/οικονομικών επιδιώξεων	239
Ζ.1.3. Προτεραιότητες διαχείρισης βάσει του θεσμικού πλαισίου της περιοχής	240
Ζ.1.4. Προστασία - διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων	242
Ζ.1.5. Διαχείριση κινδύνων	243
 Ζ.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	244
 Ζ.3. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	245
 Ζ.4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ	246
Ζ.4.1. Περιβαλλοντικός στόχος: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής	247
Ζ.4.2. Περιβαλλοντικός στόχος: Αναβάθμιση αστικού τοπίου	248
Ζ.4.3. Περιβαλλοντικός στόχος: Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας	248
Ζ.4.4. Περιβαλλοντικός στόχος: Πολιτική προστασία (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)	249
Ζ.4.5. Περιβαλλοντικός στόχος: Χρήση πόρων (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)	250
Ζ.4.6. Περιβαλλοντικός στόχος: Διαχείριση εκροών	250
Ζ.4.7. Άλλες δυνητικές επιπτώσεις	251
 Ζ.5. ΣΩΡΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ	251
Ζ.5.1. Σωρευτικός χαρακτήρας επιπτώσεων	251
Ζ.5.2. Εντοπιζόμενες συνέργειες	252

Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	254
Η.1. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ	254
Η.1.1. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής	254
Η.1.2. Αναβάθμιση αστικού τοπίου	255
Η.1.3. Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας.....	255
Η.1.4. Πολιτική προστασία (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)	256
Η.1.5. Χρήση πόρων (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)	256
Η.1.6. Διαχείριση εκροών	256
Η.2. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	257
Θ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ	261
Ι. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ	262
Η.1. ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	262
Η.2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ.....	262
Κ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	265
Κ.1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ.....	266
Κ.2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	271
Κ.3. ΧΑΡΤΕΣ	276

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα Α.1. Περιοχή μελέτης – τμήμα της ΠΕ4 στο αρ.15 Ν.2508/1997.....	13
Σχήμα Α.2. Πολεοδομική οργάνωση	31
Σχήμα Β.1. Περιοχή μελέτης – τμήμα της ΠΕ4 στο αρ.15 Ν.2508/1997.....	46
Σχήμα Δ.1. Περιοχή μελέτης	136
Σχήμα Δ.2. Η περιοχή μελέτης στο ΓΠΣ 1995 (απόσπασμα χάρτη Π.1.11)	138
Σχήμα Δ.3. Η περιοχή μελέτης στο ΓΠΣ 2016 (απόσπασμα χάρτη Π.3.1)	139
Σχήμα Δ.4. Ισχύουσα ρυμοτομία (ρυμοτομικό σχέδιο ΦΕΚ 7/ΑΑΠ/14.01.2010)	142
Σχήμα Δ.5. Απόσπασμα ρυμοτομικού σχεδίου (ΦΕΚ 195/ΑΑΠ/08.08.2011)	143
Σχήμα Δ.6. Πολεοδομική οργάνωση	150
Σχήμα Δ.7. Διαχείριση κοινόχρηστων	155
Σχήμα Δ.8. Πρόταση ρυμοτομίας.....	156
Σχήμα Δ.9. Ομαδοποίηση ζωνών επιπτώσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ	164
Σχήμα Δ.10. Ζώνες επιπτώσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ στην περιοχή μελέτη	165
Σχήμα Δ.11. Σχέδια αστικής υποδομής στην περιοχή μελέτη	175
Σχήμα ΣΤ.1. Εδαφική ένταξη περιοχής μελέτης	180
Σχήμα ΣΤ.2. Γεωλογία περιοχής	184
Σχήμα ΣΤ.3. Ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας – ΕΑΚ 2000.....	185
Σχήμα ΣΤ.4. Κατάταξη εδαφικών σχηματισμών βάσει ΕΑΚ	187
Σχήμα ΣΤ.5. Μέση ετήσια σχετική υγρασία (%).....	193
Σχήμα ΣΤ.6. Μέση, μέγιστη και ελάχιστη ένταση ανέμου (κόμβοι, 2004 - 2023)	194
Σχήμα ΣΤ.7. Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen - Bagnouls.....	195
Σχήμα ΣΤ.8. Περιοχές προστασίας της φύσης ευρύτερης ζώνης	201
Σχήμα ΣΤ.9. Χημική (ποιοτική) κατάσταση των ΥΥΣ.....	222
Σχήμα ΣΤ.10. Συνολική κατάσταση των παράκτιων ΥΣ	223
Σχήμα ΣΤ.11. Η διευθέτηση του Δενδροποτάμου πλησίον της περιοχή μελέτης.....	224
Σχήμα ΣΤ.12. Επικινδυνότητα πλημμύρας (μέγιστο βάθος, T = 100)	231
Σχήμα ΣΤ.13. Επικινδυνότητα πλημμύρας ΑΜΣΘ (μέγιστο βάθος, T = 100)	232

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας Α.1. Προτεινόμενες χρήσεις γης ανά οικοδομικό τετράγωνο	30
Πίνακας Δ.1. Αποτύπωση ιδιοκτησιών στην περιοχή μελέτης	147
Πίνακας Δ.2. Προτεινόμενες χρήσεις γης.....	151
Πίνακας Δ.3. Προτεινόμενες χρήσεις γης ανά οικοδομικό τετράγωνο	153
Πίνακας Δ.4. Έλεγχος μέσου συντελεστή δόμησης	154
Πίνακας Δ.5. Εισφορά σε γη (προκαταρκτική)	160
Πίνακας Δ.6. Καταγραφή εγκαταστάσεων Seveso III ευρύτερης περιοχής.....	163
Πίνακας Δ.7. Περιορισμοί χρήσεων στη Ζώνη Επιπτώσεων III (ΕΜΠ, 2007) και συσχέτιση με την πολεοδομική αναμόρφωση στην περιοχή μελέτης.....	166
Πίνακας ΣΤ.1. Εδαφική συσχέτιση περιοχής μελέτης.....	180
Πίνακας ΣΤ.2. Μηνιαίο και ετήσιο ύψος βροχόπτωση (mm) και μέσες τιμές (2004 – 2023)	190
Πίνακας ΣΤ.3. Μέση μηνιαία και ετήσια θερμοκρασία (οC, 2004 - 2023)	191
Πίνακας ΣΤ.4. Ένταση ανέμου (κόμβοι, 2004 - 2023)	193
Πίνακας ΣΤ.5. Μεταβολή πληθυσμού 2011 - 2021	204
Πίνακας ΣΤ.6. Μετρήσεις ρύπων Σταθμού «Κορδελιό»	226
Πίνακας Ζ.1. Περιβαλλοντικοί στόχοι	246
Πίνακας Ζ.2. Χαρακτηρισμός δυνητικών επιπτώσεων	247
Πίνακας Ζ.3. Συνέργειες με άλλα Δημοτικά Σχέδια	252
Πίνακας Η.1. Δείκτες περιβαλλοντικής αξιολόγησης και παρακολούθησης.....	257
Πίνακας Ι.1. Πρόγραμμα μέτρων	263

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΠΕ, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

ΓΠΣ, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

ΓΠΧΣΑΑ, Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

ΔΕ, Δημοτική Ενότητα

ΕΔΠΑΡ, Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης

ΕΖΔ, Ειδική Ζώνη Διατήρησης

ΕΜΟ, Εγκατάσταση Μη Οχλούσα

ΕΜΥ, Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

ΕΠΑ, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης

ΕΠΜ, Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη

ΕΠΧΣΑΑ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

ΕΣΔ, Εθνική Στρατηγική για τα Δάση

ΕΣΔΑ, Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

ΕΣΚΠΑ, Εθνική Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή

ΕΣΠΑ, Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς

ΕΥΑΘ, Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης

ΖΔΥΚΠ, Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας

ΖΕΠ, Ζώνη Ειδικής Προστασίας

ΛΑΠ, Λεκάνη Απορροής Ποταμού

ΜΠΠ, Μελέτη Περιβαλλοντικού Προελέγχου

ΜΣΔ, Μέσος Συντελεστής Δόμησης

ΝΟΚ, Νέος Οικοδομικός Κανονισμός

ΟΣΕ, Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας

ΟΤ, Οικοδομικό Τετράγωνο

ΠΔΠ, Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον

ΠΕ, Περιφερειακή Ενότητα

ΠΕ, Πολεοδομική Ενότητα

ΠΕΣΔΑ, Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

ΠΕΣΠΚΑ, Περιφερειακή Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή

ΠΚΜ, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

ΠΟΥ, Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

ΠΣ, Πράσινη Συμφωνία

ΠΣΘ, Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης

ΠΧΠ, Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο

ΡΣΘ, Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης

ΣΑΠ, Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας

ΣΒΑ, Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης

ΣΒΑΚ, Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

ΣΜΠΕ, Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

ΣΠΕ, Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση

ΣΦΗΟ, Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων

ΣΧΘ, Στρατηγικοί Χάρτες Θορύβου

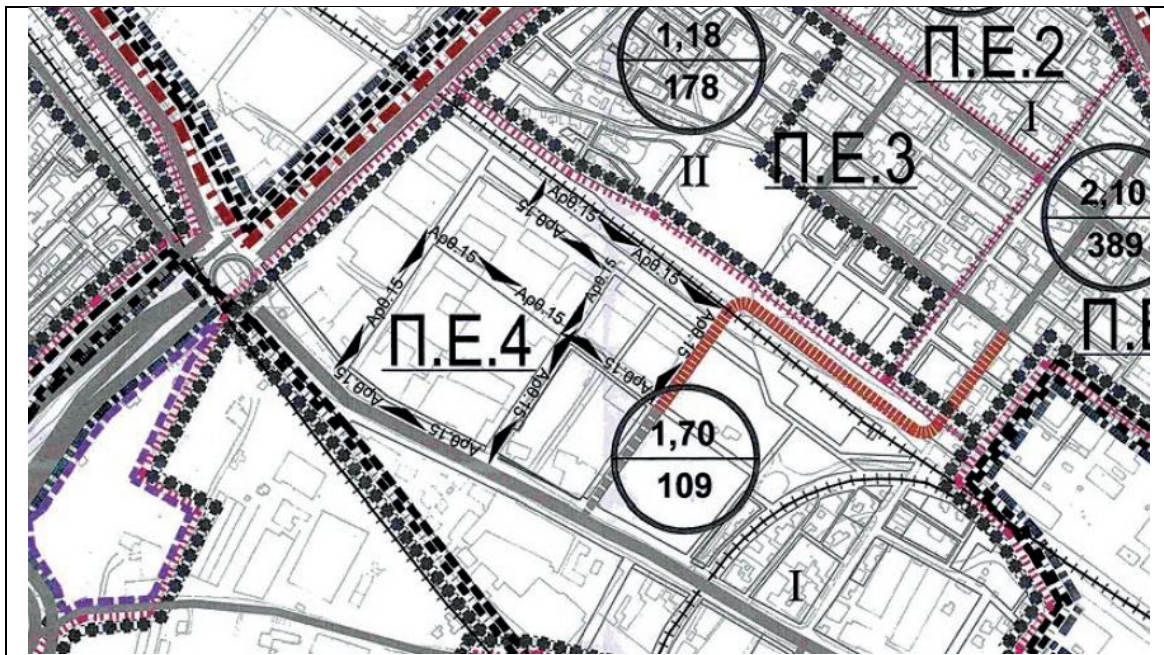
ΤΣΔΑ, Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

Α. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Α.1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Το παρόν Σχέδιο αφορά στην «Πολεοδομική Μελέτη Αναμόρφωσης του Άρθρου 15 του Ν.2508/97 σε Τμήμα της ΠΕ4 της ΔΕ Μενεμένης του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης» και αποσκοπεί στην κατά το δυνατό περισσότερο ορθολογική πολεοδομική οργάνωση της περιοχής μελέτης. Σημειώνεται ότι η μελέτη αφορά σε αναμόρφωση της υφιστάμενης πολεοδόμησης του υπό διαπραγμάτευση τμήματος της ΠΕ4.

Σχήμα Α.1. Περιοχή μελέτης – τμήμα της ΠΕ4 στο αρ.15 Ν.2508/1997

Οι περιοχές που υπάγονται στο Άρθρο 15 του Ν.2508/97, όπως και η παρούσα περιοχή μελέτης, αποτελούν περιοχές εντός σχεδίου πόλεως ή εντός οικισμών προ του 1923, που είναι πολεοδομικά προβληματικές και συγκεκριμένα περιοχές για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2508/97 (Μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις), ή περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο με τις διατάξεις του Ν.Δ. της 17.7.1923 και δεν έγινε εφαρμογή του σχεδίου στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής για

οποιοδήποτε λόγο. Σύμφωνα με τα οριζόμενα της άνω παραγράφου, ως εφαρμογή του σχεδίου νοείται η συντέλεση των σχετικών απαλλοτριώσεων. Η υπαγωγή προτείνεται με το Ρυμοτομικό Σχέδιο ή το ΓΠΣ και εγκρίνεται με την Πολεοδομική μελέτη. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής.

A.2. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Αντικείμενο της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης είναι η ορθολογικότερη πολεοδομική οργάνωση τμήματος της ΠΕ4 ΔΕ Μενεμένης καθώς αυτή υπάγεται στο άρθρο 15 του Ν.2508/97. Κύριος σκοπός της αναμόρφωσης είναι ο καθορισμός μιας πρότασης βιώσιμης πολεοδομικής οργάνωσης στην ΠΕ4 για την απόδοση πολεοδομημένου χώρου στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό τόσο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης όσο και της ευρύτερης περιοχής, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων. Με την εκπόνηση της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης και μέσα από την έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου θα επιτραπεί:

- Η δυνατότητα διαμόρφωσης του απαραίτητου οδικού δικτύου.
- Ο προσδιορισμός κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.
- Οι απαιτούμενες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και εξυπηρετήσεις για την εξασφάλιση των αναγκών του εξυπηρετούμενου πληθυσμού.
- Οι τεχνικές υποδομές για τον περιορισμό των επιπτώσεων στο αστικό περιβάλλον της περιοχής.

Το εν λόγω τμήμα της ΠΕ4 (περιοχή μελέτης) είναι έκτασης 46,98 στρεμ. και αποτελεί το 0,57% της έκτασης της ΔΕ Μενεμένης η οποία ρυθμίζεται από ΓΠΣ. Με την επιδιωκόμενη παρέμβαση δεν ανατρέπονται οι θεσμοθετημένες προβλέψεις του ΓΠΣ όπως για παράδειγμα η χρήση γης η οποία παραμένει Γενική Κατοικία, Εκπαίδευση και Πράσινο, ούτε οι όροι δόμησης όπως έχουν προσδιορίζονται από τα ισχύοντα διατάγματα και το ΓΠΣ (ΜΣΔ 1,7). Επιπρόσθετα, μέσω της πολεοδομικής ρύθμισης επιδιώκεται η ενίσχυση των βιώσιμων όρων οργάνωσης της περιοχής, πράγμα που υλοποιείται μέσω της ενίσχυσης του πρασίνου, των κοινόχρηστων – κοινωφελών χώρων και της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού.

A.3. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ, ΧΩΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΙΩΞΕΩΝ

Ακολουθεί παράθεση των κεντρικών διαπιστώσεων συσχέτισης της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις υπερκείμενες αναπτυξιακές και χωρικές πολιτικές, αλλά και με τις ειδικές στρατηγικές Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

A.3.1. Ευρωπαϊκή χωρική πολιτική

Αξιολογούνται ως σχετιζόμενες: α) η Πράσινη Συμφωνία με την Πρωτοβουλία Bauhaus και β) η αναθεωρημένη Εδαφική Ατζέντα 2030 με τους πυλώνες της εδαφικής δικαιοσύνης, της βιωσιμότητας – κυκλικότητας, γ) ο Χάρτης της Λειψίας για τις βιώσιμες πόλεις και δ) η Θεματική Στρατηγική για το αστικό περιβάλλον. Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης τόσο με την Πράσινη Συμφωνία και την πρωτοβουλία αυτής Bauhaus, όσο και με την εδαφική Ατζέντα 2030 καθώς μέσω της προώθησης της πολεοδομικής ρύθμισης της περιοχής, επιδιώκεται η βιώσιμη εξέλιξη του τοπικού αστικού συστήματος. Κεντρικές εστιάσεις προς αυτήν την κατεύθυνση εντοπίζονται στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής, στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας και στην προστασία του πληθυσμού. Επίσης εντοπίζεται συνάφεια τόσο με τις διακηρύξεις του Χάρτη Λειψίας όσο και με τη στρατηγική για τις βιώσιμες πόλεις καθώς επιδιώκεται η αναίρεση των όρων που συντηρούν μια μη λειτουργική κατάσταση για την περιοχή μελέτης.

A.3.2. Εθνικές πολιτικές ανάπτυξης

Αξιολογούνται αυτές με ισχυρή τη χωρική διάσταση: α) το ΕΣΠΑ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, β) το τρέχον εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης, γ) το Σχέδιο Ελλάδα 2.0. Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης με κεντρικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες όπως το ΕΣΠΑ, το τρέχον Πρόγραμμα Ανάπτυξης και το Πρόγραμμα Ελλάδα 2.0. Και τα τρία πλαίσια διαπραγματεύονται παρεμβάσεις εντός αστικού ιστού με στόχο τη βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος, την πολιτική προστασία του πληθυσμού και την υλοποίηση υποδομών αναβάθμισης των αστικών λειτουργιών. Εμβληματικές κατευθύνσεις εντοπίζονται στο Στόχο 5 του ΕΣΠΑ, στους ειδικούς στόχους της

κοινωνικής ανάπτυξης και των υποδομών του ΕΠΑ και στην επιδίωξη της πράσινης μετάβασης του Ελλάδα 2.0.

A.3.3. Περιβαλλοντική πολιτική

Αφορά στο πλαίσιο των εθνικών στόχων περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης όπως αυτοί διαμορφώνονται από το πλέγμα των πολιτικών στα κύρια περιβαλλοντικά ζητήματα που εντοπίζονται στο επίπεδο της χώρας και σχετίζεται με τις δεσμεύσεις της Ελλάδας έναντι διεθνών και ευρωπαϊκών κατευθύνσεων και επιλογών. Οι συσχετίσεις που εντοπίζονται καταγράφονται ακολούθως ενώ ως συμπέρασμα αναφέρεται καταρχήν ότι: α) Εντοπίζεται άμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή, το τοπίο, την ατμόσφαιρα, το ακουστικό περιβάλλον, τους υδατικούς πόρους και την αντιμετώπιση των πλημμυρών συνδυαστικά και τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων, β) Εντοπίζεται έμμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη δασική πολιτική, την προστασία του εδάφους και την προστασία της βιοποικιλότητας και γ) Δεν εντοπίζεται καμία συσχέτιση με την πολιτική για την πολιτιστική κληρονομιά. Ειδικότερα:

Αναφορικά με τη στρατηγική του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη, αναφορές με ειδική σημασία για τον τοπικό πολεοδομικό σχεδιασμό εντοπίζονται στον στόχο 11 που αφορά στη βιώσιμη λειτουργία των πόλεων. Με αφορμή την πολεοδομική ρύθμιση αυτού του χώρου, επιχειρείται η βιώσιμη ένταξη των τοπικών λειτουργιών στο σύνολο των προοπτικών της Μενεμένης με εστίαση στην ολοκλήρωση αστικών υποδομών.

Αναφορικά με την εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030, η πέμπτη αναπτυξιακή θεματική περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, την αστική αναζωογόνηση και τις αναπλάσεις του αστικού χώρου. Η επιχειρούμενη πολεοδομική αναμόρφωση εμπίπτει στις επιδιώξεις της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη καθώς βοηθά στην ανάπλαση και ανάδειξη τμήματος του αστικού ιστού της Μενεμένης με πυρήνα την ρύθμιση των χρήσεων και λειτουργιών, με θετικές προεκτάσεις στην ελκυστικότητα της περιοχής και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Αναφορικά με την κλιματική αλλαγή, κεντρικό ζήτημα για τον πολεοδομικό σχεδιασμό είναι η ενσωμάτωση της πολιτικής στους όρους εδαφικής ρύθμισης. Η σύνθεση κατάστασης και προοπτικών διαμορφώνει το πλαίσιο ανταπόκρισης του σχεδιασμού στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης και συνεπώς εντοπίζεται ουσιαστική συνάφεια της Πολιτικής με τις στοχεύσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πολεοδομικής παρέμβασης στην περιοχή μελέτης. Ανάλυση τρωτότητα από τη μια πλευρά και σχεδιασμός που ενσωματώνει την απαίτηση αντιμετώπισης: α) κινδύνων πλημμυρών, β) ενεργειακής εξοικονόμησης και γ) αντιμετώπισης αστικής θερμικής νησίδας, αποτελούν κεντρικές εστιάσεις ανταπόκρισης του σχεδιασμού στις προκλήσεις.

Αναφορικά με το τοπίο, επιδίωξη της μελέτης αναμόρφωσης είναι η ανάπλαση της συγκεκριμένης περιοχής με την εκ νέου θεώρηση των αστικών εξυπηρετήσεων και τη βιώσιμη ένταξή τους στις λειτουργίες της ευρύτερης πόλης. Το σύνολο της παρέμβασης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιδιώξεις της πολιτικής για το τοπίο η οποία μεταξύ άλλων, αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του αστικού τοπίου για την ποιότητα των πόλεων και την αναπτυξιακή τους προοπτική. Η αστική περιοχή πολεοδομικής αναμόρφωσης, αναγνωρίζονται ως μέρος του αστικού τοπίου της Μενεμένης αλλά και ευρύτερα του ΠΣΘ με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που έχουν τεθεί στο ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας.

Αναφορικά με την ατμόσφαιρα, εντοπίζεται συνάφεια της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με την πολιτική για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, ειδικά στη βάση της εκ νέου κυκλοφοριακής οργάνωσης (περιορισμένη) της περιοχής. Αυτή δύναται να συσχετιστεί με νέους όρους δυνητικής επιβάρυνσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος λόγω αναδιάταξης της έλξης μετακινήσεων, προώθησης όρων βιώσιμης κινητικότητας και πιθανής ενεργειακής αναβάθμισης του δημοτικού κτηριακού εξοπλισμού.

Αναφορικά με το ακουστικό περιβάλλον, στο πλαίσιο της πολεοδομικής αναμόρφωσης της αστικής περιοχής ενδιαφέροντος, επιχειρείται η αξιολόγηση της συμβολής της στις προϋποθέσεις δυνητικής επιβάρυνσης του αστικού θορυβικού περιβάλλοντος. Υπό αυτή την έννοια εντοπίζεται συνάφεια πολεοδομικής αναμόρφωσης με την πολιτική για το ακουστικό περιβάλλον και ειδικά για το επίπεδο θορυβικής όχλησης εντός του αστικού ιστού. Κεντρική

επιδίωξη είναι η διαπραγμάτευση της έννοιας της όχλησης κατά τη λειτουργία πλέον της περιοχής με νέους όρους κινητικότητας.

Αναφορικά με τους υδατικούς πόρους, καθώς τα Σχέδια διαχείρισης υδάτων και πλημμυρών διαπραγματεύονται την προστασία και αειφορική διαχείριση των υδάτων παράλληλα με την αποσόβηση κινδύνων πολιτικής προστασίας, επιχειρούν την οριζόντια παρέμβαση στις συνθήκες που διαμορφώνουν την πίεση χρήσης των υδάτων και των υδάτινων σωμάτων. Η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται στον αστικό χώρο της Μενεμένης όπου τα ζητήματα προμήθειας νερού και διάθεσης λυμάτων ρυθμίζονται κεντρικά στο επίπεδο ΕΥΑΘ και έτσι δεν προβλέπονται παρεμβάσεις που να αλληλεπιδρούν με επιφανειακά και υπόγεια ύδατα ούτε ως προς την άντληση ούτε ως προς τη διάθεση. Ωστόσο, η απαίτηση μικρής επέκτασης/προσαρμογής των δικτύων και ομαλής προμήθειας νερού, καθιστά κρίσιμη τη δυνατότητα ανταπόκρισης του τοπικού συστήματος, γεγονός που συνδέεται και με ειδικότερες πρόνοιες του ΕΕΣ για το πόσιμο νερό.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2638/Β/2018), η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με την ονομασία «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλές ζώνες Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούντας» και κωδικό αναγνώρισης EL10APSF008. Στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ – 2^{ος} Κύκλος δεν μεταβάλλεται η πλημμυρική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης. Συνεπώς αναγνωρίζεται συνάφεια της πολεοδομικής ρύθμισης με τους όρους προστασίας του πληθυσμού από δυνητικούς πλημμυρικούς κινδύνους.

Αναφορικά με τα στερεά απόβλητα, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου τα ζητήματα διαχείρισης των αποβλήτων αποτελούν αντικείμενο και ευθύνη του δημοτικού συστήματος. Υπό αυτή την έννοια οι προτεραιότητες της πολιτικής για τα στερεά απόβλητα συσχετίζονται με τη χωρική οργάνωση της περιοχής καθώς δημιουργούνται πιθανά επιπρόσθετες απαιτήσεις αναγκαίων υποδομών συλλογής και διάθεσης σύμφωνα και με τους στόχους του οικείου ΠΕΣΔΑ και ΤΣΔΑ.

Αναφορικά με το έδαφος, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου της Μενεμένης και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για την προστασία εδαφών από την ερημοποίηση δεν έχουν ευθεία εφαρμογή. Ωστόσο η κατάλληλη χωρική ρύθμιση με την απόδοση ανοικτών κοινόχρηστων εκτάσεων, συνιστά πρόνοια ώστε να αποκαθίστανται οι συνθήκες μη απόπλυσης του εδάφους λόγω ακραίων καιρικών συμβάντων και της κλιματικής κρίσης γενικότερα (ενίσχυση εδαφικής απορροής – κατείδυση).

Αναφορικά με τη βιοποικιλότητα, η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης εφαρμόζεται στον αστικό - δομημένο χώρο της Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται ζώνες με ειδικό οικολογικό ενδιαφέρον και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για τη βιοποικιλότητα δεν έχουν άμεση εφαρμογή. Ωστόσο, επιδίωξη ενίσχυσης του αστικού πρασίνου (κοινόχρηστοι χώροι) συνιστά παρέμβαση, κατά βάση εισαγωγής των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος στον αστικό ιστό. Υπό αυτή την έννοια, η χωρική ρύθμιση διαμορφώνει συσχετίσεις της παρέμβασης με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, αν και τέτοιες συνέργειες ανταποκρίνονται περισσότερο στην πολιτική αναβάθμισης του αστικού τοπίου.

Αναφορικά με τα δάση, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται δασικές εκτάσεις σύμφωνα με την τρέχουσα ανάρτηση δασικών χαρτών και συνεπώς δεν εντοπίζεται ευθεία συσχέτιση της παρέμβασης με τη δασική πολιτική. Ωστόσο, η επιδίωξη υλοποίησης πάρκου – ανοικτής έκτασης με στοιχεία φυσικής φυτοκάλυψης, διαμορφώνει επιδιώξεις για τη μεγαλύτερη δυνατή διατήρηση της φυσικότητας του αστικού τοπίου.

Αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά, διαπιστώνεται γενικά ότι η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των κρίσιμων στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς διαμορφώνει ειδική προτεραιότητα κατά τη πολεοδομική οργάνωση των αστικών περιοχών. Ειδικά όμως για την περιοχή μελέτη, η μη ύπαρξη στοιχείων υπό καθεστώς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν δημιουργεί ορατές συνέργειες της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη σχετική πολιτική.

A.3.4. Χωροταξικός σχεδιασμός

Γίνεται διαπραγμάτευση του γενικού και των ειδικών χωροταξικών πλαισίων με τα οποία τεκμηριώνεται συσχέτιση. Επίσης πραγματοποιείται παρουσίαση των προβλέψεων του Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης, του ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας για την περιοχή του ΠΣΘ όπως και η αναφορά στο ισχύον ΓΠΣ Μενεμένης. Ειδικότερα:

Το ΓΠΣΧΑΑ, προσδιορίζει την έννοια της αειφόρου και συμπαγούς πόλης στην οργάνωση του αστικού δικτύου και την προστασία του αστικού τοπίου. Προκρίνει την αναβάθμιση της ποιότητας σχεδιασμού του οικιστικού χώρου και την προώθηση της ανάπτυξης υποβαθμισμένων περιοχών ιδιαίτερα σε αστικοποιημένες ζώνες. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιλογές του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού αναφορικά με την προώθηση στοιχείων, παρεμβάσεων και λειτουργιών που ενισχύουν την ελκυστικότητα των πόλεων και τους όρους βιώσιμης λειτουργίας των αστικών συγκεντρώσεων.

Το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ προωθεί την εγκατάσταση σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες των κτηρίων και στους ακάλυπτους χώρους των οικοπέδων. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης βρίσκεται σε συνάφεια με το ειδικό πλαίσιο των ΑΠΕ στο βαθμό που όπου είναι τεχνικά εφικτό, δύναται να τοποθετηθούν συστήματα εναλλακτικής προμήθειας ενέργειας σε δημοτικά κτίρια.

Το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας κάνει ειδική αναφορά σε κριτήρια χωροθέτησης υποδοχέων ή μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Seveso όπως για παράδειγμα η τήρηση αποστάσεων από αστικά κέντρα, οικισμούς και τις πιθανές επεκτάσεις τους. Επιπρόσθετα με την ΚΥΑ 172058/2016 (Seveso III) επιχειρείται η αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες με την τήρηση των κατάλληλων αποστάσεων από οικιστικές ζώνες και σημεία συγκέντρωσης πληθυσμού. Τέτοιες κατευθύνσεις έρχονται σε συνάφεια με τη μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης καθώς στην ευρύτερη περιοχή (δυτική Θεσσαλονίκη) εντοπίζονται δραστηριότητες που δύναται να προκαλέσουν ΒΑΜΕ.

Αναγνωρίζεται συνάφεια των επιδιώξεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης καθώς

ενσωματώνονται κεντρικοί στόχοι αυτού που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην προστασία του περιβάλλοντος με ειδική εστίαση στη δυτική Θεσσαλονίκη, η οποία παραδοσιακά ενέχει στοιχεία υποβάθμισης του αστικού της περιβάλλοντος.

Αναγνωρίζεται συνάφεια της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις επιδιώξεις του ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας καθώς αυτό προκρίνει καταρχήν τον ενιαίο φυσικό σχεδιασμό και την ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής ΜΠΘ με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού, κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων.

Το ΓΠΣ Μενεμένης ενσωματώνει τις μεταβολές στις χρήσεις γης (πραγματική κατάσταση) που διαμορφώθηκαν για την περιοχή μελέτης τις τελευταίες δεκαετίες, ρυθμίζει το σύνολο της ΠΕ4 ως προς τις χρήσεις και τους όρους δόμησης και επιβεβαιώνει την απαίτηση αντιμετώπισης της περιοχής μελέτης (τμήμα της ΠΕ4) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/97.

A.3.5. Τοπικές στρατηγικές Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Αξιολογούνται πρωτοβουλίες τοπικού προσανατολισμού που στοχεύουν στις τοπικές συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου, στην οργάνωση υποδομών διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, στην προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, στην ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας και στην ενεργειακή εξοικονόμηση – διαφοροποίηση. Ειδικότερα:

- Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων. Τεκμηριώνεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς τεχνικές προβλέψεις του Σχεδίου εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης (γωνιά ανακύκλωση και πολυκέντρα ανακύκλωσης).
- Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Τεκμηριώνεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς προωθούνται μονοδρομήσεις, δημιουργία ανοικτών χώρων, χώρων στάθμευσης και πεζόδρομων, στοιχεία που εντοπίζονται στην επιχειρούμενη πολεοδομική ρύθμιση.

- Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς προωθούνται τεχνικές παρεμβάσεις σε οδούς, πεζοδρόμια και διαβάσεις, κάποια εκ των οποίων εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης.
- Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς κάποιες από τις τεχνικές παρεμβάσεις που προσδιορίζονται, εμπίπτουν στην περιοχή μελέτης.
- Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς η ρύθμιση χρήσεων και λειτουργιών δύναται να αξιοποιήσει πλευρές της στρατηγικής αειφόρου ενέργειας (π.χ. ενεργειακή εξοικονόμηση).

A.4. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

A.4.1. Περιοχή μελέτης

Η περιοχή μελέτης αποτελεί τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας (ΠΕ) 4 της Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ) Μενεμένης, του Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης, όπως αυτή καθορίζεται στο εγκεκριμένο ΓΠΣ (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/22.04.2016). βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης και χωρικά οριοθετείται από τις σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ (από το βόρειο όριό της), από την οδό Μοναστηρίου (νότιο τμήμα), από τμήμα της οδού Δέλλα Χρήστου (ανατολικό και βορειοδυτικό όριο), και τις οδούς Μουτάφη Γ. και Καζαντζάκη Νίκου (Δυτικό όριο). Η έκταση της περιοχής μελέτης είναι 46.980,47 τ.μ. ή 46,98 στρεμ ή 4,698 Ha. Η περιοχή μελέτης αποτελεί το 0,566% της έκτασης της ΔΕ Μενεμένης και το 0,456% της συνολικής έκτασης του Δήμου.

A.4.2. Μορφολογικά - γεωλογικά και τεκτονικά στοιχεία

Από γεωμορφολογικής πλευράς, η ευρύτερη περιοχή του Δήμου αναπτύσσεται μεταξύ μέγιστου υψομέτρου 40 μ. και ελάχιστου 1 μ., που αντιστοιχεί στις «πεδινές περιοχές», χωρίς ανάγλυφο. Στη ΔΕ Μενεμένης οι κλίσεις είναι πολύ μικρές, της τάξης του 2‰ και η γενική

εικόνα είναι οριζόντια έως ελαφρά κεκλιμένη προς Ν. Στην περιοχή μελέτης το μέσο υψόμετρο είναι 8 μ. Η περιοχή μελέτης, από γεωτεκτονικής πλευράς, εντάσσεται στην υποζώνη Παιονίας της Ζώνης Αξιού και εδράζεται σε Μετα-Μειοκαινικά και Πλειο-Τεταρτογενή αδιαίρετα ιζήματα και Ολοκαινικές αποθέσεις. Στους γεωλογικούς σχηματισμούς της περιοχής του Δήμου, σύμφωνα με πλήθος ερευνητικών γεωτρήσεων και μέχρι το βάθος των 110 μ., περιλαμβάνονται: α) Ολοκαινικές αποθέσεις, πάχους μέχρι και 55 μ., β) Τεταρτογενή ιζήματα, χαλαρά, μικτών φάσεων και γ) Νεογενείς αποθέσεις. Τη γεωλογική εικόνα της περιοχής συμπληρώνουν, μικρής έκτασης, σύγχρονες αποθέσεις κατά μήκος της κοίτης των χειμάρρων. Σύμφωνα με τις επίσημες χαρτογραφήσεις, από την περιοχή του Δήμου δεν διέρχεται καμία εμφανής «ρηξιγενής γραμμή». Σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας του ισχύοντος Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ-2000, το σύνολο της περιοχής μελέτης κατατάσσεται στην Ιη Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας όπου η τιμή της σεισμικής επιτάχυνσης είναι 0,16·g. Οι γεωλογικοί σχηματισμοί, σύμφωνα με τον ΕΑΚ, κατατάσσονται κυρίως στις κατηγορίες Β και Γ (Νεογενής Σειρά και Τεταρτογενείς αποθέσεις, αντίστοιχα).

A.4.3. Τοπιακή ένταξη

Σύμφωνα με το ΠΧΠ Κεντρικής Μακεδονίας, η ευρύτερη περιοχή του δυτικού ΠΣΘ γειτνιάζει με Ζώνη ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης και Περιαστική Ζώνη». Η πλησιέστερη υποζώνη στην περιοχή μελέτης είναι αυτή της Δυτικής Εισόδου. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ζώνης αυτής αποτελούν: α) η δημιουργία ενός ανομοιόμορφου τοπίου χωρίς κανόνες δόμησης και οργάνωσης του χώρου, β) η αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση, γ) η διακοπή των συνδέσεων του αστικού χώρου με το φυσικό περιβάλλον και δ) η συμφόρηση των μεταφορικών δικτύων του περιαστικού χώρου και η ανάγκη για νέες υποδομές.

A.4.4. Κλίμα και κλιματική αλλαγή

Για την κατανόηση των κλιματικών χαρακτηριστικών της περιοχής, χρησιμοποιήθηκαν τα δημοσιευμένα στοιχεία του ΜΣ ΕΜΥ στη Μίκρα σε υψόμετρο 2,0 μ. περιόδου 2004 – 2023. Σύμφωνα με αυτά το κλίμα στην ευρύτερη περιοχή κατά Korpen είναι Csa δηλαδή

Μεσογειακός ή Μεσόθερμος τύπος κλίματος με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ύφυγρους και ήπιους χειμώνες. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΠΕΣΚΠΑ Κ. Μακεδονίας, η ανάλυση τρωτότητας για το δομημένο περιβάλλον έδειξε ότι το ΠΣ Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα ακόμη και στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030). Λόγω αυτής της τρωτότητας, προσδιορίζονται οι πιθανές επιπτώσεις στο δομημένο περιβάλλον, μεταξύ άλλων: α) στην επιδείνωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, β) στη συμφόρηση των αποχετευτικών συστημάτων λόγω έντονων βροχοπτώσεων και γ) στην αύξηση των απαιτήσεων για ενέργεια (ψύξη). Προτείνονται δράσεις ανταπόκρισης όπως ο βιοκλιματικός σχεδιασμός της δόμησης, η εξοικονόμηση ενέργειας και η διευκόλυνση της επιφανειακής απορροής.

A.4.5. Οικολογικά χαρακτηριστικά

Η ευρύτερη περιοχή εντάσσεται στην παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia rubescentis*) που καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Αποτελεί αστική περιοχή, όπου έχουν περιοριστεί οι φυσικές διαπλάσεις καθώς και η χλωρίδα και πανίδα. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, ενώ η βιοποικιλότητα θεωρείται περιορισμένη. Πλησιέστερα προς την περιοχή μελέτης, το μοναδικό ευδιάκριτο στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος είναι το ρέμα του Δενδροποτάμου το οποίο σε πολλά σημεία χαρακτηρίζεται ως υποβαθμισμένο. Εντός της περιοχής μελέτης ή σε εγγύτητα δεν εντοπίζονται προστατευόμενες περιοχές του εθνικού συστήματος. Στην ευρύτερη περιοχής εντοπίζεται το Εθνικό Πάρκο των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου. Εντός αυτού εντοπίζονται οι περιοχές Natura 2000: α) ΕΖΔ GR1220002 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Ευρύτερη περιοχή – Αξιούπολη και β) ΖΕΠ GR1220010 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους. Τμήματα με δασικό ενδιαφέρον δεν υπάρχουν στην περιοχή μελέτης.

A.4.6. Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου ανήλθε σε 50.143. Η ΔΕ Μενεμένης αφορά σε 14.297 κατ. και η ΔΕ Αμπελοκήπων σε 35.846 κατ. Ο

πληθυσμός της ΠΚΜ ανήλθε σε 1.795.669 κατ. Οι Αμπελόκηποι αποτελούν το 71,5% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου, ενώ η Μενεμένη το 28,5%. Ο πληθυσμός του Δήμου για το έτος 2011 ήταν 52.127 κάτοικοι. Η πληθυσμιακή μεταβολή του Δήμου τη δεκαετία 2011 – 2021 αφορά σε μικρή υποχώρηση, μικρότερη σε σχέση με τα δεδομένα της Περιφέρειας. Η εικόνα είναι παρόμοια για τις ΔΕ Αμπελοκήπων και Μενεμένης. Οι κυρίαρχες ηλικιακές ομάδες στο επίπεδο του Δήμου είναι αυτές των 30-39, 50-59 και 40-49 με την ηλικιακή πυραμίδα να εμφανίζεται προβληματική.

Η συγκέντρωση στον Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης και ιδίως στην εκτός σχεδίου περιοχή, πλήθους δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα αντανακλάται και στα στοιχεία της απασχόλησης. Το 2011 τα 3/4 των απασχολούμενων του Δήμου απασχολούνται στον τριτογενή τομέα. Η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα διατηρείται σε πολύ μικρό ποσοστό. Αρνητικό στοιχείο της απασχόλησης είναι το ποσοστό ανεργίας στον Δήμο που (ενδεικτικά) το 2011 ξεπέρασε το 30%. Ιδιαίτερο προωθητικό στοιχείο της περιοχής, που επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων του δευτερογενή και του τριτογενή τομέα, αποτελεί αφενός η μικρή απόσταση από την κεντρική περιοχή της Θεσσαλονίκης, και αφετέρου η παρουσία σε κοντινή απόσταση σημαντικών μεταφορικών δικτύων (Εγνατία Οδός και ΠΑΘΕ) και συγκοινωνιακών κόμβων (Σταθμός Υπεραστικών Λεωφορείων ΚΤΕΛ «Μακεδονία», λιμάνι Θεσσαλονίκης και Σιδηροδρομικός Σταθμός), μέσω των οποίων εξασφαλίζεται η διακίνηση και προσβασιμότητα σε εθνικά και διεθνή δίκτυα μεταφορών. Οι ιδιαίτεροι ιστορικοί τόποι – μνημεία ή διατηρητέα κτίρια στην ευρύτερη περιοχή είναι πολύ λίγα ενώ εγγύτερα στην περιοχή μελέτης εντοπίζεται το Νεότερο Μνημείο του Μηχανοστασίου Ατμαμαξών Θεσσαλονίκης.

A.4.7. Ύδατα

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης ΛΑΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2^η Αναθεώρηση, 03/2024), η περιοχή της Μενεμένης (όπως και του μεγαλύτερου τμήματος του ΠΣΘ) εντάσσεται στη ΛΑΠ Χαλκιδικής με EL1005. Αναφορικά με τα υπόγεια ύδατα, η περιοχή εντάσσεται στο ΥΥΣ Γαλλικού με EL1000050. Το ΥΥΣ EL1000050 εντάσσεται στις ευπρόσβλητες ζώνες ως προς τη νιτρορρύπανση. Η ποσοτική του κατάσταση κρίνεται Καλή και η χημική του

κατάσταση κρίνεται Καλή. Στόχος είναι η διατήρηση της Καλής ποσοτικής και χημικής (ποιοτικής) κατάστασης. Κυριότερος υδάτινος αποδέκτης της περιοχής είναι ο χείμαρρος Δενδροποτάμου, ο οποίος συλλέγει νερά έκτασης 115 τ.χλμ. της πεδινής - λοφώδους περιοχής που εκτείνεται βόρεια - ΒΑ, διασχίζει τις δυτικές συνοικίες του ΠΣΘ σε μήκος περίπου 25 χλμ. και εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο, στη περιοχή του Καλοχωρίου. Πλέον, στο ύψος της περιοχής μελέτης, ο Δενδροπόταμος είναι καλυμμένος και επί αυτού διέρχεται αυτοκινητόδρομος (Λεωφόρος Δενδροποτάμου) και αερογέφυρα στη συμβολή με τη Μοναστηρίου.

A.4.8. Οικιστική δομή και χρήσεις γης

Η ΔΕ Μενεμένης διαθέτει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/2016) του Ν.2508/1997. Διαθέτει σε σημαντικό ποσοστό εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή (δυτικό - νοτιοδυτικό τμήμα της ΔΕ). Εμφανίζει σημαντικές χωρικές ασυνέχειες στο αστικοποιημένο τμήμα της λόγω διχοτόμησης του οικιστικού ιστού των πολεοδομικών ενοτήτων της, κυρίως λόγω της απαλλοτριωμένης ζώνης της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ και τις εκατέρωθεν εκτάσεις που περιλαμβάνουν βοηθητικές χρήσεις του οργανισμού (μηχανοστάσιο). Στον εξωαστικό χώρο, όπου δεν υπάρχει κάποια πολεοδομημένη ζώνη, εντοπίζονται πολλές άτυπες συγκεντρώσεις και θύλακες παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, με σημαντική πυκνότητα και διασπορά στον χώρο, έτσι που στο σύνολό τους συνθέτουν μια ευρύτερη ζώνη με παρόμοια παραγωγικά χαρακτηριστικά. Η έκταση που καταλαμβάνεται από χώρους πρασίνου στο σύνολο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης υπολογίζεται σε 2,73% της συνολικής έκτασης. Η έκταση χώρων πρασίνου που αναλογεί σε κάθε κάτοικο ανέρχεται μόλις σε 1,68 τ.μ., υπολείποντας κατά πολύ των διεθνών προτύπων (8-10 τ.μ./κάτοικο). Στις ζώνες εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων εντοπίζονται κάποιες που εμπίπτουν στην Οδηγία Seveso III λόγω επικινδυνότητας πρόκλησης BAME.

A.4.9. Μεταφορές και εξυπηρέτηση κινητικότητας

Το οδικό δίκτυο της περιοχής περιλαμβάνει αφενός τους υπερτοπικής σημασίας οδικούς άξονες της δυτικής εισόδου του ΠΣΘ, αφετέρου το τοπικό δίκτυο εσωτερικών μετακινήσεων τόσο της οικιστικής περιοχής του Δήμου όσο και της εξωαστικής παραγωγικής

ζώνης. Σημαντικοί οδικοί άξονες στην περιοχή μελέτης είναι η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Οδός Μοναστηρίου. Λόγω των σιδηροδρομικών γραμμών (επιβατικών και εμπορευματικών), ο ιστός της ΔΕ Μενεμένης διακόπτεται – διχοτομείται σε διάφορα σημεία. Διέλευση σιδηροδρόμου εντοπίζεται σε επαφή στη βόρεια πλευρά της περιοχής μελέτης. Το υλοποιημένο δίκτυο πεζοδρόμων εμφανίζεται ιδιαίτερα περιορισμένο, εντοπιζόμενο κυρίως σε κάποια κεντρικά σημεία. Στα υπόλοιπα σημεία του οδικού δικτύου οι υποδομές εξυπηρέτησης πεζών είναι περιορισμένες, με κύριο χαρακτηριστικό τα στενά πεζοδρόμια. Στην περιοχή του Δήμου δεν υπάρχει δίκτυο ποδηλατοδρόμων. Επιπρόσθετα παρατηρείται σημαντική έλλειψη οργανωμένων δημόσιων χώρων στάθμευσης (υπαίθριων, στεγασμένων ή υπόγειων).

A.4.10. Δίκτυα και τεχνικές υποδομές

Αρμόδια για την υδροδότηση όλου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, επομένως και του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης, είναι η Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ), η οποία αποτελεί φορέα μητροπολιτικού επιπέδου. Η υδροδότηση πραγματοποιείται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Την ευθύνη κατασκευής και συντήρησης του αποχετευτικού δικτύου έχει η ΕΥΑΘ. Το μεγαλύτερο ποσοστό του Δήμου εξυπηρετείται από τα αντίστοιχα δίκτυα. Τα ακάθαρτα και αστικά λύματα καταλήγουν στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό της πόλης (ΚΑΑ) ο οποίος διασχίζει το ΠΣΘ και μέσω της οδού Πόντου καταλήγει στην εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων-βοθρολυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ), στην περιοχή της Σίνδου. Το βασικό δίκτυο όμβριων υδάτων ακολουθεί τις ίδιες διαδρομές με το κεντρικό σύστημα αποχέτευσης, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Ορισμένες περιοχές του Δήμου δεν καλύπτονται επαρκώς από το υφιστάμενο δίκτυο όμβριων υδάτων και αντιπλημμυρικής προστασίας, με αποτέλεσμα στις περιπτώσεις έντονων βροχοπτώσεων να παρατηρούνται υπερχειλίσσεις του δικτύου και φαινόμενα πλημμυρισμού. Εντός των ορίων του Δήμου δεν υπάρχουν υποσταθμοί υψηλής τάσης 150kV-400kV ούτε οδεύσεις των αντίστοιχων γραμμών μεταφοράς και καλωδιακών γραμμών. Από τους υποσταθμούς της ευρύτερης περιοχής, οι εγγύτεροι είναι οι υποσταθμοί του Ευόσμου και της Σταυρούπολης. Σχετικά με την χαμηλή τάση (οικιακό δίκτυο), το υπόγειο δίκτυο αποτελεί το 59% του συνολικού δικτύου χαμηλής τάσης. Στον Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης υπάρχουν δίκτυα

φυσικού αερίου χαμηλής (4 bar) και μέσης πίεσης (19 bar). Το δίκτυο φυσικού αερίου χαμηλής πίεσης (service line) είναι πλέον διαθέσιμο στο σύνολο των περιοχών του Δήμου.

A.4.11. Επιβάρυνση αποδεκτών

Η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης πραγματοποιείται με τη λειτουργία σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ). Ο πλησιέστερος στην περιοχή μελέτης είναι ο σταθμός μέτρησης «Κορδελιό». Από τη διαχρονική εξέταση των τιμών για το Σταθμό «Κορδελιό» φαίνεται ότι: α) υπάρχει σαφής βελτίωση για τους ρύπους NO_x, SO₂, CO και A_{Σ10} και β) δεν υπάρχει ουσιαστική διαφοροποίηση διαχρονικά για το Όζον και το βενζόλιο. Η περιοχή μελέτης περιβάλλεται από δυο σημαντικούς οδικούς άξονες για όλο το ΠΣΘ, τη Λεωφόρο Δενδροποτάμου και την Οδό Μοναστηρίου. Αυτοί οι άξονες συνεισφέρουν κατά πολύ στην επιβάρυνση της περιοχής με αέριους ρύπους. Άλλες πηγές που εντοπίζονται αφορούν στη βιομηχανία η οποία ωστόσο δεν βρίσκεται σε εγγύτητα. Σημαντικός επίσης είναι και ο ρόλος των κεντρικών θερμάνσεων. Μέσα από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης γίνεται η διέλευση κύριων οδικών αξόνων, όπως η Περιφερειακή Οδός και η ΠΑΘΕ, ενώ στους βασικούς άξονες για την περιοχή μελέτης εντάσσονται η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Οδός Μοναστηρίου. Σε αυτούς του άξονες προστίθεται και ο σιδηρόδρομος με διάφορες διακλαδώσεις να δίνουν πρόσβαση σε αρκετά σημεία ενδιαφέροντος εντός του Δήμου. Ειδικά για την περιοχή μελέτης, ο σιδηρόδρομος διέρχεται σχεδόν σε επαφή με κατοικημένες ζώνες και σχολική υποδομή. Όλοι αυτοί οι παράγοντες αποτελούν σημαντικές αιτίες επιβάρυνσης του ακουστικού περιβάλλοντος.

A.4.12. Διαχείριση κινδύνων

Στην περίπτωση BAME, αξιολογείται ως κρίσιμος παράγοντας η δυνατότητα συγκέντρωσης πληθυσμού στους κοινόχρηστους χώρους – πάρκα – πλατεία που δημιουργούνται καθώς η μελέτη του ΕΜΠ (2007) δέχεται για την Ζώνη Επιπτώσεων III (περιοχή μελέτης) ανώτατη δυνατότητα συγκέντρωσης 1.000 ατόμων. Ως προς τον κίνδυνο σεισμού, η στρατηγική ανταπόκρισης σε πιθανά συμβάντα αφορά στην πιθανότητα διάθεσης των εκτάσεων των ανοικτών χώρων της περιοχής μελέτης ως χώροι καταφυγής του

παρακείμενου πληθυσμού. Ως προς την πιθανότητα πλημμύρας, αναφέρεται ότι μεγάλα τμήματα της ΔΕ Μενεμένης αλλά και η περιοχή μελέτης εμφανίζει ευπάθεια στην πλημμύρα του Γαλλικού για $T=1000$ και στην πλημμύρα του Δενδροποτάμου για $T=100$. Σημειώνεται ωστόσο ότι στο ύψος της περιοχής μελέτης ο Δενδροπόταμος είναι διευθετημένος και καλυμμένος.

A.5. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Με την προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση δημιουργούνται καταρχήν νέοι κοινόχρηστοι χώροι στην περιοχή μελέτης, οι οποίοι προκύπτουν από την εισφορά των ιδιοκτησιών. Ειδικότερα επεκτείνεται το υφιστάμενο και δημιουργείται νέο δίκτυο πεζοδρόμων, δημιουργείται ένας χώρος πλατείας, ένα κοινόχρηστος χώρος πρασίνου και ένας χώρος στάθμευσης. Στα υπόλοιπα οικοδομικά τετράγωνα προτείνονται επιλεγμένες χρήσεις της Γενικής Κατηγορίας Γενική Κατοικία του άρθρου 3 του ΠΔ της 59/2018.

A.5.1. Χρήσεις γης και όροι δόμησης

Οι προτεινόμενες – επιτρεπόμενες χρήσεις γης ακολουθούν την αντιστοίχιση της θεσμοθετημένης κατηγορίας Γενική Κατοικία (ΠΔ 23.02.1987) στο Άρθρο 3 του ΠΔ 59/2018 Γενική Κατοικία ως εξής:

- Κατοικία
- Κοινωνική πρόνοια.
- Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.
- 4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις.
- Θρησκευτικοί χώροι.
- Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200 τμ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
- 10.1 Εμπορικά καταστήματα
- 10.2 Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών

- 11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας
- 12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
- 13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
- 15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 100 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις
- 16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
- 17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.
- 22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

Πίνακας Α.1. Προτεινόμενες χρήσεις γης ανά οικοδομικό τετράγωνο

Οικοδομικό Τετράγωνο	Εμβαδόν (τ.μ.)	Χρήση
ΟΤ105	3.285,56	Γενική Κατοικία
ΟΤ105 Α	3.761,24	Εκπαίδευση
ΟΤ105 Β	3.464,66	Χώρος Πρασίνου
ΟΤ107	6.904,98	Γενική Κατοικία
ΟΤ107 Α	4.789,63	Κοινόχρηστος Χώρος & Χώρος Στάθμευσης
ΟΤ107 Β	699,12	Πλατεία
ΟΤ107 Γ	8.460,72	Γενική Κατοικία
Οδικό Δίκτυο & Πεζόδρομοι	4.234,10	Δίκτυο Πεζοδρόμων
	11.319,89	Οδικό Δίκτυο
Σύνολο Περιοχής Μελέτης	46.980,47	

Με την προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση στο σύνολο της περιοχής μελέτης το ποσοστό των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων είναι περί τα 60,30% (συμπεριλαμβανομένου του υφιστάμενου οδικού δικτύου και του δικτύου πεζοδρόμων). Όσον αφορά τους όρους δόμησης παραμένουν οι ίδιοι που έχουν οριστεί με τα προγενέστερα διατάγματα ρυμοτομίας. Ο Συντελεστής Δόμησης στην περιοχή μελέτης διαμορφώνεται στο 2,1 ενώ ο ΜΣΔ για την ΠΕ4 παραμένει στο 1,7.

Σχήμα Α.2. Πολεοδομική οργάνωση

Α.5.2. Ρυμοτομικό σχέδιο

Με το προτεινόμενο ρυμοτομικό σχέδιο τροποποιούνται - αναθεωρούνται τα εξής:

- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο OT 105 A με χρήση χώρος δημοτικού σχολείου δεν υφίσταται κάποια τροποποίηση. Ιδιοκτησιακά ανήκει εξολοκλήρου στον Οργανισμό

Σχολικών Κτιρίων ΑΕ και όσον αφορά την εισφορά γης θεωρείται αυτοδίκαια εισφερόμενο, καθώς έχει κατασκευαστεί ήδη ο χώρος σχολείου.

- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 105 επιβάλλεται Προκήπιο πλάτους 5 μ. από 4 που ίσχυε από την ισχύουσα ρυμοτομία.
- Στο οικοδομικό τετράγωνο χωρίς αρίθμηση με χρήση χώρος πρασίνου, βορείως των οικοδομικών τετραγώνων ΟΤ 105 και ΟΤ 105 Α, δίνεται πλέον αριθμός οικοδομικού (ΟΤ 105Β).
- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107 από την εισφορά του ακινήτου δημιουργείται δίκτυο πεζοδρόμων πλάτους 5 μ., το οποίο διαχωρίζει το Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107 σε 4 νέα οικοδομικά τετράγωνα.
 - Τα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 107 και ΟΤ 107Γ με χρήση Γενικής Κατοικίας και στα οποία τακτοποιούνται οι ιδιοκτησίες των ιδιωτών από το αρχικό Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107.
 - Στα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 107 και ΟΤ 107Γ επιβάλλεται προκήπιο πλάτους 5 μ., ενώ διατηρείται και η επιβολή στοών για όλο το ύψος του ισογείου των οικοδομών επί της οδού Μοναστηρίου.
 - Τα ΟΤ 107Α και ΟΤ 107Β με χρήση πλατείας και Κοινόχρηστου χώρου και Χώρου Στάθμευσης αντίστοιχα, προκύπτουν από την εισφορά των ιδιοκτησιών.
 - Ο κοινόχρηστος χώρος και ο χώρος στάθμευσης στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107Α διαχωρίζονται με γραμμή διαχωρισμού χρήσης.
 - Η πλατεία στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107Β βρίσκεται στη συμβολή του δικτύου πεζοδρόμων και αποτελεί επί της ουσίας διεύρυνση αυτών με χαρακτηριστικά τοπικού κέντρου και κέντρου των κοινωνικών και εμπορικών δραστηριοτήτων τόσο των κατοίκων των νέων οικοδομικών τετραγώνων αλλά και της γύρω περιοχής.

A.5.3. Πολεοδομικός κανονισμός

Οι όροι δόμησης παραμένουν οι ίδιοι που έχουν οριστεί με τα προγενέστερα διατάγματα ρυμοτομίας εκτός των ρυθμίσεων που αφορούν την επιβολή προκηπίων στα Οικοδομικά Τετράγωνα Ειδικότερα:

1. Για τα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 105, 107 και 107Γ ισχύουν οι εξής όροι και περιορισμοί δόμησης οι οποίοι προέρχονται από το διάταγμα της 14.10.1966 (ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966):

- Αρτιότητα οικοπέδων. Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας των γηπέδων είναι Πρόσωπο 13 μ. - Εμβαδόν 500 τ.μ., ενώ κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα όσα στις 18/10/1966 είχαν πρόσωπο 10μ. και εμβαδόν 180 τ.μ.
- Συντελεστής δόμησης. Ο Συντελεστής Δόμησης ορίζεται σε 2,1.
- Ποσοστό κάλυψης οικοπέδου. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης όλων των γηπέδων που βρίσκονται μέσα στα όρια του τομέα ορίζεται κατά ΝΟΚ σύμφωνα με τον οποίο το ποσοστό κάλυψης του οικοπέδου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% της επιφάνειάς του. Στην περίπτωση που δεν εξασφαλίζεται κάλυψη 120 τ.μ. το μέγιστο ποσοστό κάλυψης προσαυξάνεται έως τα 120 τ.μ. εφόσον η κάλυψη δεν υπερβαίνει το 70% του οικοπέδου.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται κατά ΝΟΚ δηλαδή έως 26 μ.
- Στοά. Επιβάλλεται Υποχρεωτική Στοά σε όλο το ύψος των ισογείων των οικοδομών επί της οδού Μοναστηρίου, πλάτους 4,50 μ., σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΟΚ.
- Επιτρεπόμενες Χρήσεις. Οι επιτρεπόμενες χρήσεις είναι του άρθρου 3 – Γενική Κατοικία του ΠΔ 59/2018 της (ΦΕΚ 114/Α/29.06.2018) με περιορισμούς. Ειδικότερα επιτρέπονται οι εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

1. Κατοικία

2. Κοινωνική πρόνοια.

3. Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.

4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις.

5. Θρησκευτικοί χώροι.

6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200τμ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

10.1 Εμπορικά καταστήματα

10.2 Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών

11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας

12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 100 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις

16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.

17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.

22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

2. Στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 105Α, με χρήση χώρου εκπαίδευσης, ισχύουν οι εξής όροι και περιορισμοί δόμησης, οι οποίοι προέρχονται από το ΦΕΚ 7/ΑΑΠ/14.01.2010:

- Αρτιότητα οικοπέδων. Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας ορίζεται το σύνολο του εμβαδού του οικοδομικού τετραγώνου.
- Συντελεστής δόμησης. Ο Συντελεστής Δόμησης ορίζεται σε 1,0.

- Ποσοστό κάλυψης οικοπέδου. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης είναι 50%.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται σε 13,00 μ.
- Αποστάσεις Κτιρίου. Η ελάχιστη απόσταση του κτιρίου από τα όρια της ρυμοτομικής γραμμής ορίζεται σε 4,00 μ.

A.6. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Διαπραγματεύεται η εναλλακτική της μηδενικής λύσης, δηλαδή η διατήρηση της υφιστάμενης πολεοδομικής - ρυμοτομικής κατάστασης ενώ αξιολογούνται εναλλακτικές δυνατότητες τοποθέτησης αστικού εξοπλισμού σύμφωνα με άλλα σχέδια του Δήμου όπως και οι δυνατότητες που προκύπτουν από τις σχεδιαστικές προβλέψεις χρήσεων και λειτουργιών λόγω ένταξης της περιοχής μελέτης στη Ζώνη Επικινδυνότητας III της Seveso III. Ειδικότερα:

Το μηδενικό σενάριο ως επιλογή αφορά στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ρυθμίσεων εντός περιοχής μελέτης, παρά τα εγνωσμένα προβλήματα οργάνωσης που εντοπίζονται. Σε αυτή την περίπτωση, η διατήρηση των μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων και η διάθεσή τους προς δόμηση θα δημιουργούσε καταρχήν ένα αποτέλεσμα με μεγάλους όγκους κτιρίων χωρίς τη διαμόρφωση ανοικτών χώρων και κοινόχρηστων και υποδομών ήπιας κινητικότητας. Έτσι, θα στερούνταν η περιοχή της ευκαιρίας διαμόρφωσης βιώσιμων όρων αστικής οργάνωσης. Για το λόγο αυτό, το μηδενικό σενάριο δεν αποτελεί επιλογή.

Εντοπίζονται δυνατότητες ενσωμάτωσης στην οργάνωση του νέου πολεοδομημένου χώρου, προτεινόμενων υποδομών από το τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, το σχέδιο τοποθέτησης φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων και το σχέδιο αστικής προσβασιμότητας. Προτείνεται σαφώς η ενσωμάτωση των προτεινόμενων υποδομών, ωστόσο με τρόπο που να συνδέονται ορθολογικά με την πολεοδομική πρόταση. Το βασικότερο ζήτημα είναι η εντοπιζόμενη έμφαση στην τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού στην οδό Καζαντζάκη με κίνδυνο τη συμφόρηση της οδού, πόσο μάλλον που προβλέπεται η μονοδρόμησή της. Οι εναλλακτικές που αξιολογούνται αφορούν στη μεταφορά του σταθμού φόρτισης προς το

προτεινόμενο χώρο στάθμευσης και η μεταφορά της Γωνιάς Ανακύκλωσης στο πάρκο που δημιουργείται πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής.

Αναφορικά με τις εναλλακτικές σχεδιασμού λόγω ΒΑΜΕ, αξιολογείται καταρχήν ως κρίσιμος παράγοντας η δυνατότητα συγκέντρωσης πληθυσμού στους κοινόχρηστους χώρους – πάρκα – πλατεία που δημιουργούνται καθώς η μελέτη του ΕΜΠ δέχεται για την Ζώνη Επιπτώσεων ΙΙΙ (περιοχή μελέτης) ανώτατη δυνατότητα συγκέντρωσης 1.000 ατόμων ταυτοχρόνως σε εξωτερικούς χώρους. Η αξιολόγηση του κριτηρίου της Seveso ΙΙΙ για τη συγκέντρωση πληθυσμού σε εξωτερικούς χώρους καλύπτεται λαμβάνοντας υπόψη την διερεύνηση δυο εναλλακτικών προσεγγίσεων: α) βάσει της θεσμοθετημένης πληθυσμιακής πυκνότητας των 109 κατ/ha για την ΠΕ4 και β) σύμφωνα με τα ισχύοντα σταθερότυπα για τη δυνατότητα υποδοχής πληθυσμού σε πάρκο πόλης. Σε κάθε περίπτωση, η απόδοση ελεύθερων – κοινόχρηστων χώρων αποφέρει σειρά άλλων θετικών πλεονεκτημάτων για την περιοχή. Υπό αυτά τα δεδομένα η λύση οργάνωσης των ανοικτών χώρων είναι επαρκής τόσο ως προς τα κριτήρια της Seveso ΙΙΙ όσο και ως προς τις ανάγκες του πληθυσμού για κοινόχρηστους χώρους και δεν απαιτείται η διερεύνηση άλλων εναλλακτικών.

A.7. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Η πολεοδομική αναμόρφωση ανασυντάσσει τους όρους ρύθμισης της περιοχής και αποδίδει μια νέα κατάσταση εδαφικής οργάνωσης η οποία συντελεί στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων. Ως χωρικό – λειτουργικό αποτέλεσμα εκτιμάται η δημιουργία κατοικίας, υποδομών υποστήριξης του πιθανά νέου πληθυσμού που θα εγκατασταθεί και η πιθανή έλξη κάποιων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η ρύθμιση που επιδιώκεται εντάσσεται στο περίγραμμα της αειφόρου αστικής ανάπτυξης καθώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις ενίσχυσης του κοινωνικού (και πιθανά οικονομικού) αποτελέσματος στο χώρο με παράλληλη ενσωμάτωση των προϋποθέσεων προστασίας – διαχείρισης του αστικού περιβάλλοντος της περιοχής και των πόρων. Σε αυτό ειδικά το περίγραμμα, η τοποθέτησή της στις αρχές της βιωσιμότητας, εμπλέκει την κατανόηση των επιδράσεων που διαμορφώνονται στις ακόλουθες συνιστώσες: α) διασφάλιση κοινωνικών/οικονομικών προτεραιοτήτων και β) σύμπλευση με προτεραιότητες διαχείρισης βάσει του θεσμικού πλαισίου της περιοχής, γ) προστασία –

διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και δ) διαχείριση κινδύνων. Τα προσδιοριζόμενα κεντρικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα συνιστούν το πλαίσιο περιβαλλοντικού ελέγχου της πολεοδομικής παρέμβασης, το οποίο πλέον συμπυκνώνεται στους ακόλουθους γενικούς και ειδικούς στόχους:

- Ενίσχυση κοινωνικής συνοχής: α) Εγκατάσταση πληθυσμού και β) Αναβάθμιση αστικών λειτουργιών.
- Αναβάθμιση αστικού τοπίου: α) Απόδοση ανοικτών χώρων, β) Αστικός εξοπλισμός και γ) Αναβάθμιση αισθητικής περιοχής
- Βιώσιμη κινητικότητα: α) Ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας, β) Ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας, γ) Οργάνωση οδικής κυκλοφορίας, δ) Απόδοση χώρων στάθμευσης και ε) Προώθηση της ηλεκτροκίνησης.
- Πολιτική προστασία και κλιματική αλλαγή: α) Αντιμετώπιση κινδύνου ΒΑΜΕ, β) Αντιμετώπιση πλημμυρικού κινδύνου και γ) Αντιμετώπιση σεισμικού κινδύνου.
- Χρήση πόρων και κλιματική αλλαγή: α) Προμήθεια νερού και β) Εξοικονόμηση ενέργειας.
- Διαχείριση εκροών: α) Αποχέτευση λυμάτων, β) Συλλογή και μεταφορά αστικών απορριμμάτων και γ) Αέρια επιβάρυνση σε ρύπους και θόρυβο.

A.8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ - ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ

Z.8.1. Επιπτώσεις ανά περιβαλλοντικό στόχο

1. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

Εκτιμάται θετική επίδραση στα ζητήματα της κοινωνικής συνοχής μέσα από την ενδυνάμωση της πληθυσμιακής – δημογραφικής δυναμικής της περιοχής, τη διατήρηση της υποδομής εκπαίδευσης, τη βελτίωση της ελκυστικότητά της ως προορισμός μικρών επιχειρήσεων και την εν γένει βελτίωση των όρων εγκατάστασης μέσα από την αισθητικής της αναβάθμιση και την επέκταση του δημοτικού εξοπλισμού και την ολοκλήρωση δικτύων κοινής ωφέλειας.

2. Αναβάθμιση αστικού τοπίου

Εκτιμάται θετική επίδραση στη μορφολογία, τα χαρακτηριστικά και τις υφές του αστικού τοπίου της περιοχής καθώς δημιουργούνται χώροι πρασίνου και συνάθροισης κοινού, διαπλάτυνση πεζοδρομίων, δημιουργία πεζόδρομων ενώ και οι όγκοι της προκύπτουσας δόμησης είναι μικρότεροι από τις υφιστάμενες δυνατότητες βάσει του μεγέθους των οικοδομικών τετραγώνων σε συνδυασμό με το συντελεστή δόμησης. Η βελτίωση της αισθητικής και της λειτουργικότητας της περιοχής έχει θετικό αντίκτυπο στην ελκυστικότητά της πράγμα που συνδέεται και με τις επιδιώξεις περί κοινωνικής συνοχής. Η τοποθέτηση νέου αστικού εξοπλισμού (ράμπες στα πεζοδρόμια, βελτίωση της πρόσβασης στη σχολική μονάδα, τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων, γωνιά ανακύκλωσης, σημάνσεις κλπ) ενισχύει τη λειτουργικότητα της περιοχής και την αισθητική της αποδοχή.

3. Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας

Εκτιμάται θετική επίδραση στους όρους βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού που δύναται να εγκατασταθεί μέσα από τη διάνοιξη οδικών προσβάσεων, τη δημιουργία πεζόδρομων και λειτουργικού δημόσιου χώρου, τη διαπλάτυνση πεζοδρομίων και τη δημιουργία χώρου στάθμευσης. Αυτές οι παρεμβάσεις οργάνωσης δομούνται μάλιστα σε συνάφεια με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του ΣΒΑΚ και ΣΑΠ του Δήμου καθώς ενσωματώνουν τις σχετικές προβλέψεις που αφορούν στη μονοδρόμηση της Καζαντζάκη, στη δημιουργία/βελτίωση πεζοδρομίων, στην τοποθέτηση ραμπών για τους πεζούς, στη βελτίωση της προσβασιμότητας της σχολικής μονάδας και στην τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων. Επιπρόσθετα, η αποκατάσταση όρων βιώσιμης κινητικότητας έχει θετικό αντίκτυπο στην ελάττωση οχλήσεων κυκλοφοριακού φόρτου, αέριας επιβάρυνσης και θορύβου.

4. Πολιτική προστασία και κλιματική αλλαγή

Εκτιμάται θετική επίδραση στους όρους προστασίας του πληθυσμού από δυνάμενους κινδύνους φυσικών συμβάντων και καταστροφών. Προσδιορίζεται καταρχήν ότι οι δημιουργούμενοι ανοικτοί χώροι δύναται να λειτουργήσουν ως χώροι καταφυγής σε περίπτωση σεισμού. Επιπλέον, η διατήρηση ανοικτών εκτάσεων – χώρων πρασίνου σε συνδυασμό με τη δημιουργία – επέκταση του δικτύου ομβρίων δύναται να εκτονώσει

πλημμυρικά συμβάντα απόρροια έντονων βροχοπτώσεων. Μάλιστα αυτή η προοπτική συνδέεται με τους όρους ανταπόκρισης της παρέμβασης στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα εκτιμάται ουδέτερη επίδραση ενός βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έκτασης στον πληθυσμό καθώς καταρχήν η περιοχή μελέτης εμπίπτει στη Ζώνη Επιπτώσεων ΙΙΙ των δραστηριοτήτων Seveso ΙΙΙ της ευρύτερης περιοχής. Στο ειδικό ζήτημα της συγκέντρωσης κοινού σε ελεύθερους χώρους, αυτοί περιβάλλονται από σχεδιαζόμενη δόμηση και συνεπώς υποβαθμίζονται οι επιπτώσεις λόγω θραυσμάτων μεγάλης έκτασης ατυχήματος. Στους ελεύθερους χώρους που δημιουργούνται εκτιμάται δυνατότητα ταυτόχρονης συγκέντρωσης κοινού μικρότερη των 1.000 ατόμων.

5. Χρήση πόρων και κλιματική αλλαγή

Εκτιμάται ουδέτερη επίπτωση στις συνθήκες κατανάλωσης νερού και ενέργειας καθώς οι νέες απαιτήσεις εξυπηρέτησης του πληθυσμού σε νερό και ενέργεια (ηλεκτρισμός – αέριο) είναι σχετικά περιορισμένες βάσει του εκτιμώμενου πληθυσμού προς εγκατάσταση σε συνδυασμό με τις δυνατότητες των παρόχων. Η επέκταση – ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης και ενέργειας εκτιμάται ότι είναι περιορισμένες και εντάσσονται σε παρεμβάσεις ρουτίνας των παρόχων οι οποίοι άλλωστε είναι επιφορτισμένοι με την απρόσκοπτη κάλυψη των αναγκών του αστικού πληθυσμού. Νερό δεν αντλείται από τον τοπικό υδροφόρο. Αναφορικά με την ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή, η επίδραση είναι θετική καθώς δύναται να υλοποιηθούν υποδομές που οδηγούν στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην υποβοήθηση της ηλεκτροκίνησης όπως για παράδειγμα η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στη σχολική μονάδα και η τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων.

6. Διαχείριση εκροών

Εκτιμάται ουδέτερη επίπτωση στις συνθήκες εκροών λυμάτων προς το περιβάλλον καθώς η διαχείριση λυμάτων αφορά στην μικρή επέκταση – συμπλήρωση του δικτύου αποχέτευσης της περιοχής για την υποδοχή ενός σχετικά περιορισμένου επιπρόσθετου υδραυλικού φορτίου με τελικό αποδέκτη την ΕΕΛ της ΕΥΑΘ στη Σίνδο. Η επίπτωση της διαχείρισης απορριμμάτων θεωρείται καταρχήν ουδέτερη καθώς το δημοτικό σύστημα αποκομιδής πρέπει ενδεχομένως να προβεί σε περιορισμένη επέκταση του εξοπλισμού και πιθανή αναμόρφωση των δρομολογίων απορριμματοφόρων για την απομάκρυνση των

επιπρόσθετων σχετικά περιορισμένων ποσοτήτων. Ταυτόχρονα όμως εκτιμάται θετική επίδραση με την εφαρμογή των προβλέψεων του ΤΣΔΑ για την περιοχή μελέτη το οποίο προβλέπει την υλοποίηση γωνιάς ανακύκλωσης και την επέκταση των κάδων συλλογής διαφόρων ρευμάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Αναφορικά με την επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους και θόρυβο, η επίπτωση κρίνεται θετική καθώς η διευθέτηση τοπικά της κυκλοφορίας, η δημιουργία χώρου στάθμευσης και η ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας δύναται να υποβαθμίσει τις τοπικές οχλήσεις.

2.8.2. Σωρευτικές και συνεργητικές επιπτώσεις

Η σωρευτική λειτουργία του συνόλου των επιπτώσεων που διερευνήθηκαν συνθέτουν και συμπυκνώνονται στις συνθήκες βιώσιμης πλέον λειτουργίας της περιοχής μελέτης μέσα από την πολεοδομικής της αναμόρφωση. Η προσέλκυση πληθυσμού και δραστηριοτήτων έρχεται ως αποτέλεσμα μέσα από τη βελτίωση του δημόσιου χώρου. Η αναβάθμιση των αστικών λειτουργιών υλοποιείται μέσα από την αποκατάσταση όρων ομαλής κινητικότητας, την επέκταση – προσαρμογή των δικτύων κοινής ωφέλειας και την ενίσχυση των όρων πολιτικής προστασίας. Πρόκειται για αλληλοσυμπληρούμενες και ανατροφοδοτούμενες παρεμβάσεις οι οποίες εκκινούν από την αντιμετώπιση των προβλημάτων πολεοδομικής οργάνωσης τοπικά. Η σωρευτικότητα των θετικών επιπτώσεων θέτει ως προϋπόθεση ασφαλώς την υλοποίηση και των κατάλληλων έργων υποδομής δικτύων και συμπλήρωσης του αστικού εξοπλισμού. Παράλληλα, εντοπίζονται ουσιαστικές συνέργειες με άλλα Σχέδια του Δήμου για την περιοχή, τα οποία εστιάζουν στη συμπλήρωση των υποδομών και στην ενίσχυση του αστικού εξοπλισμού τοπικά. Οι προτάσεις των Σχεδίων δύναται να συσχετιστούν με τις προτάσεις της πολεοδομικής αναμόρφωσης στο βαθμό που: α) προσαρμόζονται στο νέο πολεοδομημένο χώρο και β) εξειδικεύουν επιδιώξεις βιώσιμης ρύθμισης της περιοχής μελέτης. Δημοτικά Σχέδια που συμπληρώνουν την οργάνωση της περιοχής μελέτης εντοπίζονται στο ΣΒΑΚ, στο ΣΑΠ, στο ΤΣΔΑ, στο ΣΦΗΟ και στο Σχέδιο για την αειφόρο ενέργεια.

Α.9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι προβλέψεις υλοποίησης της νέας πολεοδόμησης προάγουν τις προϋποθέσεις βιώσιμης λειτουργίας της υπό μελέτη αστικής περιοχής και συνεπώς ενσωματώνουν κεντρικά και οριζόντια το στοιχείο της περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης. Ειδικότερες εστιάσεις - προτάσεις και κατευθύνσεις ανά περιβαλλοντικό στόχο αναλύονται ως εξής:

Αναφορικά με την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, οι προτάσεις ενσωματώνουν την απαίτηση ολοκλήρωσης των δικτύων κοινής ωφέλειας και ομβρίων, την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων χώρων πρασίνου και συνάθροισης κοινού, την ολοκλήρωση των δικτύων προσβασιμότητας – κινητικότητας και την ενίσχυση της περιοχής με αστικό εξοπλισμό. Κεντρική είναι η επιδίωξη μη συμφόρησης της Οδού Καζαντζάκη.

Αναφορικά με την αναβάθμιση του αστικού τοπίου, προκρίνεται η διατήρηση όσο είναι δυνατό της υφιστάμενης μορφολογίας του αναγλύφου με την ταυτόχρονη διασφάλιση της ομαλής απορροής των ομβρίων. Επίσης επιδιώκεται η διασφάλιση της κινητικότητας του πληθυσμού και της γενικότερης αισθητικής αναβάθμισης της περιοχής μέσα από την υλοποίηση πεζοδρομίων, πεζοδρόμων και προκηπίων. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η ολοκλήρωση των φυτεύσεων με τοπικά – ενδημικά είδη. Προκρίνεται επίσης η υπογειοποίηση των δικτύων και η τοποθέτηση του κατάλληλου αστικού εξοπλισμού και σημάτων.

Αναφορικά με τη διασφάλιση της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού, προτείνονται κάποιες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, η υλοποίηση του χώρου στάθμευσης, η κατασκευή / βελτίωση των πεζοδρομίων και η τοποθέτηση ραμπών, η διευκόλυνση της πρόσβασης στη σχολική μονάδα καθώς και η τοποθέτηση φορτιστή ηλεκτρικών οχημάτων, στο χώρο στάθμευσης κατά προτεραιότητα.

Αναφορικά με επιδιώξεις πολιτικής προστασίας σε εναρμόνιση και με την κλιματική αλλαγή, προτείνεται η λειτουργία των ανοικτών χώρων ως χώροι καταφυγής σεισμού, η ολοκλήρωση του δικτύου ομβρίων λαμβάνοντας υπόψη την περίπτωση υποδοχής

αυξημένων παροχών λόγω πλημμυρικής ευπάθειας της περιοχής και η ενημέρωση του κοινού για την περίπτωση ΒΑΜΕ.

Αναφορικά με την ορθολογική χρήση πόρων σε εναρμόνιση και με την κλιματική αλλαγή, προτάσεις περιλαμβάνουν την επιλογή φυτευτικών ειδών με χαμηλή απαίτηση σε νερό, την υιοθέτηση πρακτικών εξοικονόμησης για τα ποτίσματα των κοινόχρηστων, παρεμβάσεις μείωσης της θερμικής νησίδας και η προοπτική τοποθέτησης φωτοβολταϊκών στη σχολική μονάδα.

Αναφορικά με την ενδεδειγμένη διαχείριση των εκροών, οι προτάσεις αφορούν στην ολοκλήρωση των συνδέσεων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, στην εφαρμογή των προβλέψεων για την τοποθέτηση Γωνιάς Ανακύκλωσης / πολυκέντρου ανακύκλωσης σε κατάλληλο χώρο με ευκολία πρόσβασης, την προοπτική τοποθέτησης κάδων συλλογής ρευμάτων εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων / αποβλήτων και μελλοντικά την εξέταση της επάρκειας του συστήματος αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων / αποβλήτων.

A.10. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Το σύστημα παρακολούθησης σχετίζεται με τη δόμηση ενός απλού συστήματος αξιολόγησης, στη βάση συγκεκριμένων δεικτών μέτρησης, των βασικών παραμέτρων των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων επί των στόχων περιβαλλοντικής προστασίας που έχουν τεθεί, από την υλοποίησης της πολεοδομικής αναμόρφωσης. Βάσει των εντοπιζόμενων φαινομένων επιπτώσεων/επιδράσεων, το προτεινόμενο σύστημα δεικτών δομείται βάσει δυο γενικών κατηγοριών: α) τους Δείκτες Ανάπτυξης και β) τους Δείκτες Επίδοσης:

- Οι Δείκτες Ανάπτυξης περιλαμβάνουν 5 δείκτες στα πεδία του πληθυσμού, της έκδοσης οικοδομικών αδειών, της ολοκλήρωσης των δικτύων προσβασιμότητας – κινητικότητας και της ολοκλήρωσης των δικτύων κοινής ωφέλειας.
- Οι Δείκτες Επίδοσης περιλαμβάνουν 6 δείκτες στα πεδία της κατανάλωσης νερού, ενέργειας, τη ζήτηση για στάθμευση ειδικά στον προσδιοριζόμενο χώρο, τη ζήτηση για ηλεκτρική φόρτιση οχημάτων και τη διαχείριση των στερεών αστικών απορριμμάτων / αποβλήτων.

A.11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ

Δύναται να εκτιμηθεί ένα καταρχήν πλαίσιο έργων – μελετών και παρεμβάσεων για την υλοποίηση της αναθεωρημένης Πολεοδομικής Μελέτης μετά τη θεσμοθέτησή της. Το γενικό χρονοδιάγραμμα αφορά μία φάση άμεσης εφαρμογής με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα πενταετίας (2025-2030). Τα εκτιμώμενα έργα – μελέτες και παρεμβάσεις περιλαμβάνουν: α) την υλοποίηση των απαλλοτριώσεων, β) την κατασκευή δικτύων υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών και ομβρίων, γ) την υλοποίηση – ολοκλήρωση του οδικού δικτύου με τις απαραίτητες ασφαλτοστρώσεις και τις σημάνσεις, δ) την κατασκευή – ολοκλήρωση των πεζόδρομων και των πεζοδρομίων περιμετρικά των ΚΧ μαζί με τις παρεμβάσεις αστικής προσβασιμότητας (ράμπες, ΑΜΕΑ κλπ), ε) την κατασκευή των ανοικτών χώρων πλατείας και πρασίνου μετά τις αρχιτεκτονικές μελέτες τοπίου και φυτοτεχνικών και στ) την κατασκευή – διαμόρφωση του χώρου στάθμευσης με τις απαραίτητες προσβάσεις στο οδικό δίκτυο.

B. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αναφέρονται στοιχεία ταυτότητας του μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης όπως το αντικείμενο, η περιοχή εφαρμογής, το ιστορικό των ενεργειών και το θεσμικό πλαίσιο. Επίσης αναφέρονται η αναγκαιότητα σύνταξης ΣΜΠΕ, απόρροια ενεργειών διακίνησης της πολεοδομικής μελέτης σε αρμόδιους φορείς, όπως και το αντικείμενο της ΣΜΠΕ μαζί με την συνοπτική αναφορά των κεφαλαίων που διαπραγματεύεται. Επίσης παρουσιάζονται τα στοιχεία του φορέα κίνησης της διαδικασίας και στοιχεία του μελετητή.

B.1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το παρόν Σχέδιο αφορά στην «Πολεοδομική Μελέτη Αναμόρφωσης του Άρθρου 15 του Ν.2508/97 σε Τμήμα της ΠΕ 4 της ΔΕ Μενεμένης του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης» και αποσκοπεί στην κατά το δυνατό περισσότερο ορθολογική πολεοδομική οργάνωση της περιοχής μελέτης. Σημειώνεται ότι η μελέτη αφορά σε αναμόρφωση της υφιστάμενης πολεοδόμησης του υπό διαπραγμάτευση τμήματος της ΠΕ4. Η ΣΜΠΕ του Σχεδίου δομείται επί του Β2 Σταδίου αυτού, το οποίο και διαμορφώθηκε με τις ακόλουθες ενέργειες.

Οι περιοχές που υπάγονται στο Άρθρο 15 του Ν.2508/97, όπως και η παρούσα περιοχή μελέτης, αποτελούν περιοχές εντός σχεδίου πόλεως ή εντός οικισμών προ του 1923, που είναι πολεοδομικά προβληματικές και συγκεκριμένα περιοχές για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2508/97 (Μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις), ή περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο με τις διατάξεις του Ν.Δ. της 17.7.1923 και δεν έγινε εφαρμογή του σχεδίου στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής για οποιονδήποτε λόγο. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω παράγραφο, ως εφαρμογή του σχεδίου νοείται η συντέλεση των σχετικών απαλλοτριώσεων. Η υπαγωγή προτείνεται με το Ρυμοτομικό Σχέδιο ή το ΓΠΣ και εγκρίνεται με την Πολεοδομική μελέτη. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής.

Αναφορικά με τις διατάξεις εκπόνησης της πολεοδομικής μελέτης, εφαρμόζονται οι τεχνικές προδιαγραφές της υπ'αριθμ. 5731/1146/23.2.2000 (ΦΕΚ 329/Β/15.3.2000) Απόφασης. Εφαρμόζονται οι ισχύοντες Κανονισμοί (Πρότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ, Γενικός Οικοδομικός και Κτιριοδομικός Κανονισμός, Κανονισμοί Υγιεινής και Ασφάλειας, Πυροπροστασίας και Αντισεισμικής προστασίας, Κανονισμοί κοινωφελών δικτύων ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑ, ΕΡΤ), χρήσεις γης κλπ. Επίσης, η πολεοδομική μελέτη εκπονείται ανά πολεοδομικές ενότητες, πλην περιπτώσεων που αφορούν σε διαδικασίες ανάπτυξης ή αναμόρφωσης, όπως ισχύει για το τμήμα της ΠΕ 4 της ΔΕ Μενεμένης Του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης.

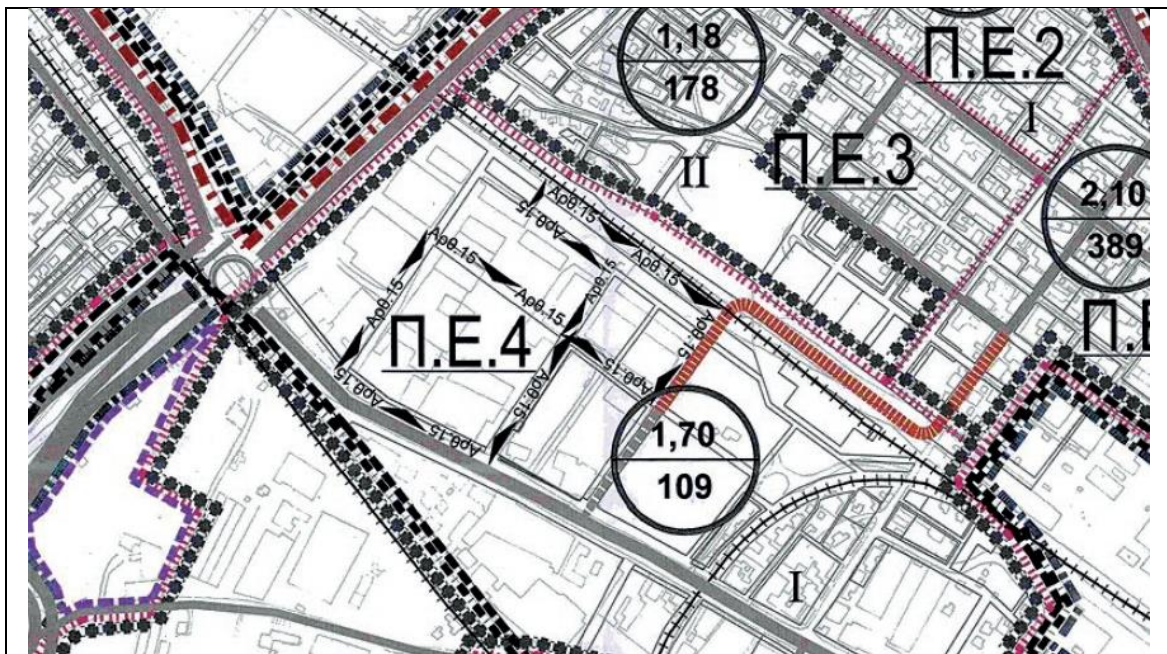
Η διεξαγωγή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται σε δύο Στάδια (Α' και Β'). Το Α' Στάδιο της πολεοδομικής μελέτης αφορά την Ανάλυση υπάρχουσας κατάστασης, την Αξιολόγηση των πολεοδομικών δεδομένων βάσει των αρχών και σκοπών του πολεοδομικού σχεδιασμού και των ειδικών σκοπών της προς εκτέλεση μελέτης, καθώς και την σύνταξη Προκαταρκτικής πρότασης. Το Β' Στάδιο της πολεοδομικής μελέτης χωρίζεται σε δύο υποστάδια, το Β1 και το Β2. Τα Β1 υποστάδιο περιλαμβάνει το συνολικό περιεχόμενο της πρότασης και το Β2 υποστάδιο αντιμετωπίζει την τελική παράδοση της πρότασης μετά τις ενδεχόμενες διορθώσεις από τα γνωμοδοτικά και εγκριτικά συμβούλια.

Η Α' φάση της μελέτης εγκρίθηκε με το υπ'αριθμ. 24985/ΔΤΥ.3134/15.11.2022 έγγραφο του Τμήματος Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Δόμησης του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης, με το οποίο δόθηκε και εντολή έναρξης του Β1 Σταδίου. Με την 145/5.12.2022 Απόφαση Δημ. Συμβουλίου, εγκρίθηκε το Β1 στάδιο της ανωτέρω μελέτης το οποίο αναρτήθηκε στα γραφεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου. Με δημοσιεύσεις στον ημερήσιο τύπο, στην ιστοσελίδα του Δήμου και ατομικές επιδόσεις ή θυροκολλήσεις στις ιδιοκτησίες, κλήθηκαν οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν γνώση της συνολικής πρότασης και να υποβάλλουν, εφόσον το επιθυμούν, ενστάσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση – δημοσίευση - γνωστοποίηση στον Τύπο.

Επί του Β1 σταδίου υποβλήθηκαν επτά (7) ενστάσεις από φερόμενους ιδιοκτήτες σε εμπρόθεσμο χρόνο. Η εξέταση αυτών έγινε με την υπ' αρ. 73/24.4.23 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, με την οποία απορρίφθηκαν οι πέντε (5), ενώ δύο (2) από αυτές απορρίφθηκαν εν μέρει, καθώς οι ιδιοκτησίες των ενιστάμενων είχαν αποδεδειγμένα επιβαρυνθεί κατά το

παρελθόν έχοντας συνεισφέρει μέρος των ιδιοκτησιών τους με τη μορφή εισφοράς σε γη. Προσκομίσθηκαν όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα, συνεπώς οι εντάσεις τους, έγιναν δεκτές μόνο ως προς την προγενέστερη καταβολή αποζημίωσης. Εν συνεχεία, με το υπ' αρ. πρωτ. 9349/3.5.23 έγγραφο αποφασίστηκε η επαναυποβολή της Β1 φάσης τα μελέτης, ενώ τηρήθηκαν εκ νέου οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις της απόφασης προς τις αρμόδιες υπηρεσίες και απεστάλη στις εφημερίδες η πρόσκληση – γνωστοποίηση της ανάρτησης του επαναυποβληθέντος Β1 σταδίου. Επί της επαναυποβληθείσας πρότασης της μελέτης υποβλήθηκε μία (1) ένσταση από ιδιοκτήτη που είχε υποβάλει ένσταση και κατά την 1^η γνωστοποίηση και δημοσίευση της απόφασης στον τύπο, η οποία απορρίφθηκε σύμφωνα με την υπ' αρ. 185/16.10.23 απόφαση δημοτικού συμβουλίου. Με το υπ' αριθμ. 22398/ΔΤΥ.3004/31.10.2023 έγγραφο του Τμήματος Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Δόμησης του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης και λαμβάνοντας υπόψη την υπ' αρ. 185/16.10.23 απόφαση δημοτικού συμβουλίου δόθηκε εντολή για την υποβολή του Β2 Σταδίου.

Σχήμα Β.1. Περιοχή μελέτης – τμήμα της ΠΕ4 στο αρ.15 Ν.2508/1997

Β.2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΠΕ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η Πολεοδομική Μελέτη αναμόρφωσης του άρ.15 του Ν.2508/1997 σε τμήμα της ΠΕ4 της ΔΕ Μενεμένης, υλοποιείται κατά παραγγελία του ισχύοντος ΓΠΣ Μενεμένης (ΦΕΚ

73/ΑΑΠ/2016) όπου στο Χάρτη Π.3.2 (Πυκνότητες – ΣΔ – Ζώνες κινήτρων, μηχανισμών και παρεμβάσεων) αποτυπώνεται το όριο αυτής. Το ισχύον ΓΠΣ (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/2016) θεσμοθετήθηκε χωρίς να έχει διέλθει διαδικασία ΣΠΕ βάσει της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο Α.Π. οικ.129756/8.7.2007 ΕΥΠΕ - Παράγραφος 1, οι Πολεοδομικές Μελέτες κατά κανόνα δεν υπόκεινται στη διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης δεδομένου ότι αυτές γίνονται κατ' εφαρμογή πολεοδομικού σχεδιασμού ανώτερου επιπέδου (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ ή άλλου σχεδίου χρήσεων γης). Σύμφωνα ωστόσο με το αρ.182/2021 Πρακτικό Συνεδριάσεων και Γνωμοδότησης του ΣΤΕ:

- Η πολεοδομική μελέτη ως εργαλείο πολεοδομικού σχεδιασμού για τον καθορισμό μεταξύ άλλων των οικοδομήσιμων, κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων, των κατάλληλων χρήσεων γης και των σχετικών όρων και περιορισμών δόμησης, συνιστά «σχέδιο ή πρόγραμμα» συνδεδεμένο με τη χωροταξία ή χρήση του εδάφους, για το οποίο πρέπει καταρχήν να ακολουθείται η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).
- Εφόσον δεν έχει προηγηθεί της πολεοδομικής μελέτης η άνω διαδικασία περιβαλλοντικού ελέγχου στο πλαίσιο πράξεων ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού όπως τα Ρυθμιστικά Σχέδια και τα ΓΠΣ, τίθεται ζήτημα αναπλήρωσής της στο στάδιο έγκρισης αυτής.

Παράλληλα:

- Με το υπ αριθμ. 24528/23-11-2023 έγγραφο του Τμήματος Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών διαβιβάστηκε ο φάκελος της Μελέτης στο Τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας προκειμένου να εισηγηθεί στο Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥΠΟΘΑ) της ΠΕ Θεσσαλονίκης.
- Το τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού της Γεν. Δ/σης Προγραμματισμού και Υποδομών της ΠΚΜ με το έγγραφο με αρ. πρωτ. 811996 (2103)/29.12.2023 προς το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, ανέφερε ότι ο φάκελος της Μελέτης Πολεοδομικής

Αναμόρφωσης θα πρέπει να συμπληρωθεί με μελέτη Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης.

- Η ΔΙΠΕΧΩΣΚΜ της Αποκεντρωμένης με το έγγραφο με αρ. πρωτ. 34617/05.03.2024 προς το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης διατύπωσε την άποψη περί αναγκαιότητας εκπόνησης ΣΜΠΕ και τήρησης της διαδικασίας ΣΠΕ.
- Η Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΝ με έγγραφο με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/7415/1880/30.08.2023 προς το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης αναφέρει μεταξύ άλλων, την αναγκαιότητα συσχέτισης της πολεοδομικής παρέμβασης με γειτνιάζουσες δραστηριότητες Seveso.

Λαμβάνοντας υπόψη το ανωτέρω ιστορικό ενεργειών, υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ), Μελέτη Περιβαλλοντικού Προελέγχου της Πολεοδομικής Μελέτης αναμόρφωσης του αρ. 15 του Ν.2508/1997 σε τμήμα της ΠΕ4 (περιοχή επέκτασης) της ΔΕ Μενεμένης στην ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ με το αρ. πρωτ. 6986 (ΔΤΥ 897)/08.04.2024. Η ΜΠΠ δομήθηκε με τις παραδοχές ότι: α) η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης εφαρμόζεται σε χώρο με σημειακότητα εδαφικού εύρους στο σύνολο της ΔΕ Μενεμένης (0,57% της έκτασής της), β) δεν ανατρέπει τις υφιστάμενες πολεοδομικές ρυθμίσεις αναφορικά με τις χρήσεις γης και τους όρους δόμησης και γ) εξασφαλίζει θετικότερους όρους οργάνωσης και εξυπηρέτησης του πληθυσμού (πράσινο, κοινόχρηστα – κοινωφελή, βιώσιμη κινητικότητα) σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση.

Βάσει αυτών των επιχειρημάτων το αίτημα αφορούσε στην απαλλαγή από την περαιτέρω διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης μέσω της υποβολής Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ επέστρεψε το φάκελο με το αρ. πρωτ. 39831/2836/01.06.2024 έγγραφο και ζήτησε την κατάθεση φακέλου ΣΜΠΕ λαμβάνοντας ειδικά υπόψη τη συσχέτιση της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης με τις δραστηριότητες Seveso της ευρύτερης περιοχής.

B.3. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ)

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Μελέτης Πολεοδομικής Αναμόρφωσης αξιοποιεί τα πορίσματα του Β2 Σταδίου της Πολεοδομικής Μελέτης ώστε να αξιολογήσει τις δυνάμενες επιπτώσεις της υλοποίησης του Σχεδίου στην ευρύτερη περιοχή μελέτης του Τμήματος της ΠΕ4 υπό διαπραγμάτευση. Αυτή η προσέγγιση υλοποιείται υπό το πρίσμα τήρησης συγκεκριμένων περιβαλλοντικών στόχων που προσδιορίζονται από την περιβαλλοντική πολιτική που έχει νόημα στο συγκεκριμένο επίπεδο αναφοράς και τις ιδιαιτερότητες του χώρου στον οποίο εφαρμόζεται. Βασικός στόχος της ΣΜΠΕ είναι η αξιολόγηση με περιβαλλοντικούς όρους, των «χωρικών ρυθμίσεων» που έχουν επιλεγεί για την εφαρμογή της πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως αυτές επιχειρείται να εκφραστούν μέσα από επιλογές πολεοδομικής οργάνωσης, δόμησης και διαχείρισης ροών σε έναν αστικό πόλο εντός του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης. Ειδικότερος στόχος μέσα από αυτή την αξιολόγηση είναι η τεκμηρίωση των προϋποθέσεων ώστε να προσεγγίζεται στο μέγιστο βαθμό η επιδίωξη της αειφόρου ανάπτυξης, δηλαδή η ισότιμη αντιμετώπιση κεντρικών επιδιώξεων όπως η ενδυνάμωση των αστικών λειτουργιών της περιοχής, η αναβάθμιση του αστικού τοπίου, η προστασία του κοινωνικού ιστού και η διατήρηση πόρων του περιβάλλοντος.

Αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι: α) η αποτύπωση της σκοπιμότητας, των ειδικότερων προβλέψεων και των πιθανών εναλλακτικών λύσεων της πολεοδομικής μελέτης αναμόρφωσης, β) η ενεργοποίηση μια συγκεκριμένης μεθοδολογία αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη βάση ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων, γ) η σύνθεση ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων, βασισμένο στη λογική των δεικτών αποτίμησης, δ) η ενεργοποίηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αναγκαίων αναδράσεων επί των χωρικών επιδιώξεων της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης και ε) η σύνθεση τελικά του μελλοντικού πλαισίου πολεοδομικής ρύθμισης της περιοχής. Κεντρικοί άξονες της ΣΜΠΕ είναι η μεθοδολογία αποτίμησης των επιπτώσεων και το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης.

Η ΣΜΠΕ συντάσσεται βάσει του παραρτήματος ΙΙΙ της ΚΥΑ 107017/2006. Ειδικότερα, διαρθρώνεται μέσα από τα ακόλουθα κεφάλαια:

- Στο κεφάλαιο Α παρουσιάζεται η περίληψη της μελέτης με συνθετικό τρόπο ως προς τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη διεκπεραίωση των ειδικότερων κεφαλαίων.
- Στο κεφάλαιο Β γίνεται η παράθεση των στοιχείων ταυτότητας της μελέτης όπως και το ιστορικό των ενεργειών.
- Στο κεφάλαιο Γ παρατίθεται η σκοπιμότητα και οι στόχοι του Σχεδίου και επίσης οι κεντρικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής, περιβαλλοντικής και χωροταξικής πολιτικής σε συνάφεια με τα δεδομένα και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής μελέτης. Επίσης τεκμηριώνεται η σχέση αυτής της πολιτικής με τους στόχους και τις κατευθύνσεις για την υλοποίηση του Σχεδίου.
- Στο κεφάλαιο Δ παρουσιάζεται με λεπτομερή τρόπο η πρόταση μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης ως προς την οργάνωση των χρήσεων γης, την επιλογή όρων δόμησης, την ενσωμάτωση σειράς άλλων επιτρεπόμενων λειτουργιών υποστήριξης των δραστηριοτήτων στο επίπεδο περιοχής μελέτης αλλά και των συνθηκών προστασίας των στοιχείων του περιβάλλοντος και των δικτύων υποδομής.
- Στο κεφάλαιο Ε παρουσιάζονται οι εναλλακτικές λύσεις και διαθέσιμες επιλογές δόμησης της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής.
- Στο κεφάλαιο ΣΤ πραγματοποιείται περιγραφή των δεδομένων και της κατάστασης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στα διάφορα επίπεδα γεωγραφικής κλιμάκωσης της περιοχής μελέτης. Αφορούν τόσο σε διακριβώσεις εντός της περιοχής μελέτης, όσο και σε εκφράσεις των σχέσεων αυτής με το ευρύτερο πλαίσιο Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης.
- Στο κεφάλαιο Ζ επιχειρείται η περιβαλλοντική αξιολόγηση των επιλογών της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης βάσει μεθοδολογίας που εμπλέκει χωροχρονικές συνιστώσες και ποιοτικές αξιολογήσεις έντασης καθώς και τα κύρια ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης όπως προκύπτουν από την τρέχουσα περιβαλλοντική πολιτική, στη βάση των χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης και του χαρακτήρα των αστικών λειτουργιών της περιοχής. Επιπρόσθετα επιχειρείται η

συνθετική αποτίμηση των επιπτώσεων/επιδράσεων υπό το πρίσμα των περιβαλλοντικών στόχων που τίθενται στο αξιολογικό περίγραμμα.

- Στο κεφάλαιο Η παρατίθενται στοιχεία κανονιστικής πράξης που αφορούν στους προτεινόμενους όρους αντιμετώπισης των σημαντικών περιβαλλοντικών ζητημάτων που πιθανώς προκύπτουν από την εφαρμογή της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως και στοιχεία τεκμηρίωσης του προτεινόμενου συστήματος παρακολούθησης (πλαίσιο δεικτών).
- Στο κεφάλαιο Θ παρουσιάζονται οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διεκπεραίωση της μελέτης.
- Στο κεφάλαιο Ι παρατίθενται οι μελέτες και οι δράσεις - ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσουν την έγκριση της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης ώστε να υλοποιηθούν οι σχετικές προβλέψεις εντός της περιοχής μελέτης.
- Τέλος, στο κεφάλαιο Κ που αφορά στο Παράρτημα, παρατίθεται η φωτογραφική τεκμηρίωση, χαρτογραφικό υλικό αλλά και η βιβλιογραφία.

Τροποποιήσεις της ΚΥΑ 107017/2006

- ΚΥΑ αρ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38181/2695/15.5.2022 (ΦΕΚ 1923/Β/2022). Η τροποποίηση αφορά σε διαδικασίες κίνησης της διαβούλευσης, στο επανακαθορισμό κάποιων αρμοδιοτήτων των Αρχών κίνησης της διαδικασίας ΣΠΕ ανά είδος Σχεδίου, σε διαδικασίες υλοποίησης της διαβούλευσης και στην ονοματολογία των Υπηρεσιών. Η τροποποίηση δεν μετέβαλε τον πίνακα περιεχομένων της μελέτης ΣΜΠΕ.
- ΚΥΑ αρ. οικ. 40238/28.9.2017 (ΦΕΚ 3759/Β/2017). Η τροποποίηση αφορά στην ένταξη κάποιων σχεδίων στη διαδικασία ΣΠΕ και στη διαδικασία διαβούλευσης. Η τροποποίηση δεν μετέβαλε τον πίνακα περιεχομένων της μελέτης ΣΜΠΕ.

B.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

B.4.1. Φορέας κίνησης της διαδικασίας

ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ, Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών και Δόμησης,
Τμήμα Δόμησης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Δ/ση: Ελ Βενιζέλου 167, ΤΚ 56122 Μενεμένη

Τηλ: 2313 300931

Πληροφορίες: Τριαντάφυλλος Αγγελίδης

Email: t.aggelidis@ampelokipi-menemeni.gr

B.4.2. Στοιχεία μελετητή

Δρ. ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Περιβαλλοντολόγος

Δ/ση: Α. Τούσα 38, Θεσσαλονίκη, ΤΚ 54250

Τηλ.: 2310 316400, 6936948032

Email: envicon@otenet.gr

Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Περιγράφονται η σκοπιμότητα για την υλοποίηση του Σχεδίου πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης, οι επιδιώξεις και το αναμενόμενο αποτέλεσμα στο επίπεδο της αστικής περιοχής Μενεμένης. Επιχειρείται η διακρίβωση του θεσμικού πλαισίου αναφοράς: α) σε σχέση με αναπτυξιακές επιλογές για το είδος της εδαφικής και κλαδικής παρέμβασης, β) σε σχέση με τους στόχους και προϋποθέσεις περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης, γ) σε σχέση με τις δεσμεύσεις που προκύπτουν από το υπερκείμενο χωροταξικό και ρυθμιστικό περίγραμμα και δ) σε σχέση με ειδικές στρατηγικές περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, όπως και του πλαισίου διαχείρισης πόρων και κινδύνων. Κεντρικό ζήτημα στη διαδικασία αξιολόγησης αποτελεί η έννοια της βιωσιμότητας (κοινωνική συνοχή – περιβαλλοντική προστασία).

Γ.1. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Αντικείμενο της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης είναι η ορθολογικότερη πολεοδομική οργάνωση τμήματος της ΠΕ4 ΔΕ Μενεμένης καθώς αυτή υπάγεται στο άρθρο 15 του Ν.2508/97. Κύριος σκοπός της αναμόρφωσης είναι ο καθορισμός μιας πρότασης βιώσιμης πολεοδομικής οργάνωσης στην ΠΕ4 για την απόδοση πολεοδομημένου χώρου στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό τόσο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης όσο και της ευρύτερης περιοχής, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων.

Οι περιοχές που υπάγονται στο Άρθρο 15 του Ν.2508/97, όπως και η παρούσα περιοχή μελέτης, αποτελούν περιοχές εντός σχεδίου πόλεως ή εντός οικισμών προ του 1923, που είναι πολεοδομικά προβληματικές και συγκεκριμένα περιοχές για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2508/97 (Μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις), ή περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο με τις διατάξεις του ΝΔ της 17.7.1923 και δεν έγινε εφαρμογή του σχεδίου στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής για οποιονδήποτε λόγο. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω παράγραφο ως εφαρμογή του

σχεδίου νοείται η συντέλεση των σχετικών απαλλοτριώσεων. Η υπαγωγή προτείνεται με το Ρυμοτομικό Σχέδιο ή το ΓΠΣ και εγκρίνεται με την Πολεοδομική μελέτη. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής. Επιπρόσθετα, με την εκπόνηση της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης και μέσα από την έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου θα επιτραπεί:

- Η δυνατότητα διαμόρφωσης του απαραίτητου οδικού δικτύου.
- Ο προσδιορισμός κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.
- Οι απαιτούμενες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και εξυπηρετήσεις για την εξασφάλιση των αναγκών του εξυπηρετούμενου πληθυσμού.
- Οι τεχνικές υποδομές για τον περιορισμό των επιπτώσεων στο αστικό περιβάλλον της περιοχής.

Το εν λόγω τμήμα της ΠΕ4 (περιοχή μελέτης) είναι έκτασης 46,98 στρεμ. και αποτελεί το 0,57% της έκτασης της ΔΕ Μενεμένης η οποία ρυθμίζεται από ΓΠΣ. Με την επιδιωκόμενη παρέμβαση δεν ανατρέπονται οι θεσμοθετημένες προβλέψεις του ΓΠΣ όπως για παράδειγμα η χρήση γης η οποία παραμένει Γενική Κατοικία, Εκπαίδευση και Πράσινο, ούτε οι όροι δόμησης όπως έχουν προσδιορίζονται από τα ισχύοντα διατάγματα και το ΓΠΣ (ΜΣΔ 1,7). Επιπρόσθετα, μέσω της πολεοδομικής ρύθμισης επιδιώκεται η ενίσχυση των βιώσιμων όρων οργάνωσης της περιοχής, πράγμα που υλοποιείται μέσω της ενίσχυσης του πρασίνου, των κοινόχρηστων – κοινωφελών χώρων και της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού.

Γ.2. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αξιολογούνται αναπτυξιακά κείμενα, πολιτικές και στρατηγικές ευρωπαϊκού επιπέδου με έμφαση σε όσες προωθούν την ανάδειξη, αξιοποίηση και προβολή των αποθεμάτων, ιστορικών και άλλων εντός αστικού ιστού ως προϋπόθεση για τη βελτίωση της αναπτυξιακής προοπτικής και της ελκυστικότητας των πόλεων.

Γ.2.1. Οι έξι προτεραιότητες της Επιτροπής για το 2019-2024

Σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο η αναπτυξιακή ατζέντα που έρχεται να αντικαταστήσει την πλατφόρμα «Ευρώπη 2020» διαθέτει έξι σαφείς προτεραιότητες που διαμορφώνουν με ευέλικτο τρόπο το πλαίσιο για την ανάπτυξη στην τρέχουσα περίοδο. Οι προτεραιότητες αυτές είναι: α) Μια Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, β) Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή, γ) Μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων, δ) Μια ισχυρότερη Ευρώπη στον κόσμο, ε) Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής και στ) Νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία. Ειδικές στρατηγικές επιλογές που συσχετίζονται με την υπό μελέτη πολεοδομική αναθεώρηση εντοπίζονται σε κατευθύνσεις της Πράσινης Συμφωνίας και ειδικότερα στην πρωτοβουλία New European Bauhaus που εντάσσεται σε αυτή. Ειδικότερες προβλέψεις περιλαμβάνουν παρεμβάσεις εντός αστικών ζωνών που οδηγούν στην αναβάθμιση των πόλεων και της ελκυστικότητάς τους.

1. Η ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal) είναι μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό να καταστήσει μια Συμφωνία για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους πολίτες της για μια Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη που θα διαθέτει ένα προστατευμένο φυσικό «σπίτι». Τον Δεκέμβριο του 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρίθηκε σε αυτές τις προκλήσεις με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Με βάση ένα μοντέλο αναγεννητικής ανάπτυξης που δίνει πίσω στον πλανήτη περισσότερα από όσα χρειάζεται, περιγράφει τις περιβαλλοντικές προτεραιότητες για τα επόμενα χρόνια και τη φιλοδοξία της Ένωσης να μετατρέψει την οικονομία της για ένα βιώσιμο μέλλον, χωρίς να αφήσει κανέναν πίσω, να μετατρέψει αυτούς τους στόχους σε πραγματικότητα, σχεδιάζει ένα σύνολο βαθιά μετασχηματιστικών πολιτικών και προέτρεψε την Ένωση να ενισχύσει την ηγετική της θέση στην παγκόσμια σκηνή σε θέματα κλίματος και περιβάλλοντος.

Η Συμφωνία αναγνωρίζει ότι η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελούν απειλή για την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ευρώπη χρειάζεται μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μετατρέψει την Ένωση σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική

οικονομία: α) Με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050, β) Όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και γ) Όπου κανένας άνθρωπος και καμιά περιφέρεια δεν θα μένει στο περιθώριο.

Η ΠΣ περιλαμβάνει ένα σημαντικό αριθμό δράσεων που κατανέμονται σε τομείς πολιτικής: α) καθαρή ενέργεια, β) βιώσιμη βιομηχανία, γ) οικοδόμηση και ανακαίνιση, δ) βιώσιμη κινητικότητα, ε) βιοποικιλότητα, στ) πρωτοβουλία «από το αγρόκτημα στο πιρούνι» και ζ) εξάλειψη της ρύπανσης. Για την επίτευξη αυτού του στόχου θα απαιτηθεί η ανάληψη δράσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας και θα προωθηθούν μέτρα ενίσχυσης για: α) Επενδύσεις σε φιλοπεριβαλλοντικές τεχνολογίες, β) Στήριξη της καινοτομίας στον βιομηχανικό τομέα, γ) Ανάπτυξη καθαρότερων, οικονομικότερων και πιο υγιεινών μορφών ιδιωτικής και δημόσιας μεταφοράς, δ) Απαλλαγή του ενεργειακού τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές, ε) Διασφάλιση της ενεργειακής απόδοσης των κτηρίων και στ) Συνεργασία με διεθνείς εταίρους για τη βελτίωση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών προτύπων.

2. Πρωτοβουλία New European Bauhaus

Το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus καθιστά την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μια πολιτιστική, ανθρωποκεντρική, θετική και απτή εμπειρία για όλους, προωθώντας τη μεταμόρφωση και την προσαρμογή των πόλεων σε όλη την Ευρώπη σε ελκυστικά, βιώσιμα και χωρίς αποκλεισμούς μέρη. Η πρωτοβουλία χρηματοδοτεί έργα και δράσεις εντός αστικών περιοχών οι οποίες προωθούν τις τρεις συμπληρωματικές αξίες του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus στην καθημερινή ζωή, τους χώρους διαβίωσης και τις εμπειρίες: α) Αειφορία – προώθηση κλιματικών στόχων, κυκλικότητα, μηδενική ρύπανση και βιοποικιλότητα, β) Αισθητική – βελτίωση της ελκυστικότητας και της καλαισθησίας πέρα από τη λειτουργικότητα και γ) Ένταξη – προώθηση διαφορετικότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας. Συγκεκριμένα, προωθούνται έργα που καθοδηγούνται από τις τοπικές αρχές και συνεισφέρουν στο Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus στους ακόλουθους τέσσερις τομείς δράσης: α) Ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων και δημόσιων χώρων με πνεύμα κυκλικότητας και ουδετερότητας άνθρακα, β) Διατήρηση και μεταμόρφωση της πολιτιστικής

κληρονομιάς, γ) Προσαρμογή και μετατροπή κτηρίων για προσιτές λύσεις στέγαση και δ) Ανάπλαση αστικών ή αγροτικών χώρων.

Γ.2.2. Η αναθεωρημένη εδαφική ατζέντα 2030

Η Εδαφική Ατζέντα καθορίζει το πλαίσιο της Εδαφικής Συνοχής της Ένωσης, υπογραμμίζει τη σημασία και παρέχει προσανατολισμό για τον στρατηγικό χωροταξικό σχεδιασμό και αποζητάει την ενίσχυση της εδαφικής διάστασης των τομεακών πολιτικών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η Ατζέντα που αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 2020 επιδιώκει να προωθήσει ένα μέλλον χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμο για όλους τους τόπους και να συμβάλει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στην Ευρώπη. Η Ατζέντα καθορίζει δύο χωρικές προτεραιότητες για την Ένωση. Η υπό μελέτη πολεοδομική αναμόρφωση εντάσσεται σαφώς στις προτεραιότητες της Ατζέντα 2030 καθώς προωθεί τοπικές χωρικές παρεμβάσεις και ενέργειες που έχουν αντίκτυπο στην ενίσχυση της ταυτότητας των περιοχών όπου εντάσσονται και λειτουργούν προωθητικά για την ανάπτυξή τους. Ειδικότερα:

1. Μια δίκαιη Ευρώπη που προσφέρει μελλοντικές προοπτικές για όλους τους τόπους και τους ανθρώπους

Προωθεί την περισσότερο ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη αξιοποιώντας την πολυμορφία των περιοχών της Ευρώπης, καλώντας τις τοπικές κοινότητες, τους δήμους, τις περιφέρειες και τα κράτη να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων κοινωνικών προκλήσεων και την βελτίωση της εργασίας, κατοικίας και επιχειρηματικότητας σε όλα τα μέρη, την ενδυνάμωση της κοινωνικοοικονομικής ευημερίας, της ικανότητας για καινοτομία και την βελτίωση συνολικά της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης (Ισορροπη Ευρώπη). Ακόμα, μέσα από τον διάλογο και την συνεργασία προωθεί την καλύτερη ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη με τη χρήση της πολυμορφίας της Ευρώπης (Λειτουργικές Περιοχές) και την ευκολότερη ζωή και εργασία πέρα από τα εθνικά σύνορα (Ενσωμάτωση πέρα από τα Σύνορα).

2. Μια πράσινη Ευρώπη που προστατεύει τα κοινά μέσα διαβίωσης και διαμορφώνει την κοινωνική μετάβαση

Περιλαμβάνει τη βελτίωση των οικολογικών χαρακτηριστικών των μέσων ανθρώπινης διαβίωσης, την προσαρμογή κλιματικά ουδέτερων και ανθεκτικών οικισμών, πόλεων και περιφερειών, μέσα από την ανάπτυξη βασισμένων στην φύση λύσεων, τα δίκτυα πράσινων και μπλε υποδομών που θα συνδέουν τα οικοσυστήματα και τις περιοχές προστασίας, την ενίσχυση των μηχανισμών διαχείρισης των περιβαλλοντικών κρίσεων και την αύξηση της ευαισθητοποίησης των τοπικών κοινοτήτων (Υγιές Περιβάλλον). Επίσης προωθεί την δημιουργία δυνατών και βιώσιμων τοπικών οικονομιών σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο μέσα την μετάβαση σε μοντέλα κυκλικής οικονομίας και την ανάπτυξη βασισμένων στις τοπικές συνθήκες συστημάτων βιομηχανικής συμβίωσης, την ενίσχυση των δυνατοτήτων καινοτομίας σε όλες τις περιφέρειες, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης τοπικών στρατηγικών για την ενεργειακή μετάβαση και οικιστική ανακαίνιση, τις μεταφορές και την ανάπτυξη της βιο-οικονομίας (Κυκλική Οικονομία). Τρίτος πυλώνας της προτεραιότητας είναι η βιώσιμη ψηφιακή και φυσική συνδεσιμότητα των τόπων μέσω της περαιτέρω βελτίωσης των δεσμών του χωρικού σχεδιασμού και της ανάπτυξης των Διευρωπαϊκών Δικτύων, την διασύνδεση με τους κύριους κόμβους μεταφορών, καθώς και με την διερεύνηση νέων κοινωνικών και περιβαλλοντικών προοδευτικών μοντέλων τοπικής και περιφερειακής κινητικότητας (Βιώσιμες Συνδέσεις).

Γ.2.3. Χάρτης της Λειψίας για τις βιώσιμες πόλεις

Ο Χάρτης της Λειψίας για τις Βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις αποτελεί ένα έγγραφο των κρατών μελών το οποίο καταρτίστηκε με την ευρεία και διαφανή συμμετοχή των ευρωπαϊκών ενδιαφερόμενων φορέων. Καταρτίστηκε το Μάιο του 2007 και έχει στόχο την προστασία, την ενίσχυση και την περαιτέρω ανάπτυξη των πόλεων. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην οικονομική ευημερία, την κοινωνική ισορροπία και το υγιές περιβάλλον. Συνιστάται η μεγαλύτερη χρήση των προσεγγίσεων της πολιτικής της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης, μέσα από τις ακόλουθες στρατηγικές δράσης: α) Η δημιουργία και η εξασφάλιση δημόσιων χώρων υψηλής ποιότητας, β) Ο εκσυγχρονισμός των

δικτύων υποδομών και η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και γ) Οι προορατικές πολιτικές καινοτομίας και εκπαίδευσης. Οι πόλεις έχουν να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις που συνδέονται ιδιαίτερα με τις αλλαγές των οικονομικών και κοινωνικών διαρθρώσεων και με την παγκοσμιοποίηση. Για την εφαρμογή πολιτικών ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης, πρέπει να υιοθετηθούν οι παρακάτω στρατηγικές: α) Η εφαρμογή στρατηγικών για την αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, β) Η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της τοπικής πολιτικής αγοράς της εργασίας, γ) Οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης για τα παιδιά και τους νέους και δ) Η προώθηση αποτελεσματικών και οικονομικά προσιτών αστικών μεταφορών.

Γ.2.4. Θεματική Στρατηγική για το αστικό περιβάλλον

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια θεματική στρατηγική για το αστικό περιβάλλον και με αριθμό COM (2005) 718 τελικό, οι αστικές περιοχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη. Στις αστικές περιοχές είναι πολύ περισσότερο έντονες οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές συνιστώσες. Στις πόλεις συγκεντρώνονται πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα, ταυτόχρονα όμως είναι οικονομικοί μοχλοί και ο τόπος όπου παρατηρούνται επιχειρηματικότητα και επενδύσεις.

Ωστόσο, αυξάνονται οι ανησυχίες για την κατάσταση του αστικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πόλεις έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, στην ποιότητα ζωής των κατοίκων των πόλεων και στις οικονομικές επιδόσεις των ιδίων των πόλεων. Για το λόγο αυτό, αναλύθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές και προτάθηκαν δράσεις σε τέσσερα θέματα προτεραιότητας: διαχείριση του αστικού χώρου, βιώσιμες μεταφορές, δόμηση και πολεοδομικός σχεδιασμός. Οι περισσότερες πόλεις αντιμετωπίζουν τα ίδια περιβαλλοντικά προβλήματα όπως είναι η κακή ποιότητα του αέρα, μεγάλη κυκλοφορία και συμφόρηση, ηχορύπανση, κακή ποιότητα δομημένου περιβάλλοντος, εγκαταλελειμμένες περιοχές, εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, άναρχη δόμηση, δημιουργία αποβλήτων και λυμάτων.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση της περιβαλλοντικής διαχείρισης σε τοπικό επίπεδο και των μεταφορών ειδικότερα, με βάση την αποτελεσματική διαβούλευση με όλους τους

αρμόδιους παράγοντες, είναι το κλειδί για την επιτυχή εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και για την επίτευξη μακρόβιων βελτιώσεων στην ποιότητα και τις επιδόσεις του περιβάλλοντος. Περιλαμβάνονται μέτρα όπως η καθοδήγηση για μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική διαχείριση, η καθοδήγηση για σχέδια βιώσιμων αστικών μεταφορών, η υποστήριξη της ανταλλαγής βέλτιστης πρακτικής σε επίπεδο ΕΕ, η κατάρτιση κ.ά. Ταυτόχρονα, επειδή η συγκεκριμένη στρατηγική είναι πολυδιάστατη και καλύπτει πολλούς περιβαλλοντικούς τομείς και θέματα, κρίνεται απαραίτητη η συνέργεια με τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή, τη φύση και την βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής, καθώς και τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων.

Γ.2.5. Συσχέτιση με το Σχέδιο

Αξιολογούνται ως σχετιζόμενες: α) η Πράσινη Συμφωνία με την Πρωτοβουλία Bauhaus και β) η αναθεωρημένη Εδαφική Ατζέντα 2030 με τους πυλώνες της εδαφικής δικαιοσύνης, της βιωσιμότητας – κυκλικότητας, γ) ο Χάρτης της Λειψίας για τις βιώσιμες πόλεις και δ) η θεματική Στρατηγική για το αστικό περιβάλλον. Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης τόσο με την Πράσινη Συμφωνία και την πρωτοβουλία αυτής Bauhaus, όσο και με την εδαφική Ατζέντα 2030 καθώς μέσω της προώθησης της πολεοδομικής ρύθμισης της περιοχής, επιδιώκεται η βιώσιμη εξέλιξη του τοπικού αστικού συστήματος. Κεντρικές εστιάζσεις προς αυτήν την κατεύθυνση εντοπίζονται στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής, στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας και στην προστασία του πληθυσμού. Επίσης εντοπίζεται συνάφεια τόσο με τις διακηρύξεις του Χάρτη Λειψίας όσο και με τη στρατηγική για τις βιώσιμες πόλεις καθώς επιδιώκεται η αναίρεση των όρων που συντηρούν μια μη λειτουργική κατάσταση για την περιοχή μελέτης.

Γ.3. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Εθνική πολιτική ανάπτυξης στοιχειοθετείται από μία σειρά Στρατηγικών και Προγραμματικών κειμένων που έχουν γίνει αποδεκτά από την Ελληνική Κυβέρνηση, έχουν δεσμευτικότητα εφαρμογής τόσο στο κεντρικό όσο και στο περιφερειακό επίπεδο και γενικά περιλαμβάνουν παρεμβάσεις τομεακού αλλά και χωρικού – εδαφικού χαρακτήρα.

Γ.3.1. Προγραμματική περίοδος (ΕΣΠΑ) 2021 - 2027

Το 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την πρότασή της για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 (ΠΔΠ), δηλαδή το νέο ΕΣΠΑ για την περίοδο 2021-2027 και προχώρησε αντίστοιχα στην παρουσίαση της πρότασης για την Πολιτική Συνοχής και τους Κανονισμούς των Ταμείων της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, εγκαινιάζοντας επισήμως την περίοδο διαπραγμάτευσης. Οι Στόχοι Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Περιόδου 2021-2027 με τους οποίους διαμορφώνεται το νέο ΕΣΠΑ αφορούν στα ακόλουθα.

- Στόχος Πολιτικής 1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού.
- Στόχος Πολιτικής 2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων.
- Στόχος Πολιτικής 3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων.
- Στόχος Πολιτικής 4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.
- Στόχος Πολιτικής 5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών.

Ο Στόχος Πολιτικής 5 αφορά στην ενίσχυση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε αστικές περιοχές που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού ιστού, τον πολιτισμό και την ασφάλεια, στην εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, σε ολοκληρωμένες στρατηγικές σε περιοχές που εμφανίζουν χωρική και θεματική συνέχεια, με δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων

τοπικών χαρακτηριστικών - πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής, τουριστικής δραστηριότητας. Ειδικότερες προβλέψεις εστιάζουν σε παρεμβάσεις στις αστικές περιοχές που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού ιστού, τον πολιτισμό και την ασφάλεια.

Γ.3.2. Εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης 2021 - 2025

Με το ΕΠΑ εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες. Οι προγραμματικές περίοδοι του ΕΠΑ έχουν πενταετή διάρκεια. Η έναρξη της πρώτης προγραμματικής περιόδου έχει οριστεί για την 1η Ιανουαρίου 2021. Το ΕΠΑ καθορίζει τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, το συνολικό και ανά Πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.

Σε αυτή την κατεύθυνση, οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: α) Έξυπνη Ανάπτυξη, β) Πράσινη Ανάπτυξη, γ) Κοινωνική Ανάπτυξη, δ) Ανάπτυξη Υποδομών και ε) Εξωστρέφεια. Οι πρώτοι δυο από αυτούς τους πυλώνες έχουν ευρύτερη στόχευση που αφορά πρακτικά το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ οι υπόλοιποι τρεις στοχεύουν στην ενίσχυση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Η επίτευξη μιας ισχυρής και διατηρήσιμης ανάπτυξης στο σύνολο της οικονομίας της χώρας απαιτεί την ισορροπημένη μεγέθυνση και στους πέντε πυλώνες. Επιπλέον, αναγκαίες είναι η εξειδίκευση, η προτεραιοποίηση και η ιεράρχηση των επενδυτικών έργων εντός κάθε πυλώνα με βάση τη δυνατότητά τους να συνεισφέρουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων. Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία των ανωτέρω είναι η ύπαρξη αναβαθμισμένης διοικητικής υποστήριξης σε όλα τα επίπεδα προγραμματισμού υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου. Ο στόχος αυτός έχει σαν αντικείμενο την αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης με τις απαραίτητες παρεμβάσεις για να αποκτήσει την διοικητική επάρκεια:

- Ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους: α) Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, β) Καινοτομία και επιχειρηματικότητα και γ) Ψηφιακός μετασχηματισμός.

- Ο στόχος της πράσινης ανάπτυξης εξειδικεύεται σε τρεις επιμέρους ειδικούς στόχους: α) Μετάβαση σε κυκλική οικονομία, β) Προστασία του περιβάλλοντος και γ) Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Ο στόχος της κοινωνικής ανάπτυξης εξειδικεύεται σε τέσσερις επιμέρους ειδικούς στόχους που αντιστοιχούν σε τομείς κοινωνικής πολιτικής: α) Υγεία και αθλητισμός, β) Απασχόληση, γ) Παιδεία και δ) Κοινωνική συνοχή.
- Ο στόχος ανάπτυξης υποδομών εξειδικεύεται σε τρεις ειδικούς στόχους: α) Ανάπτυξη, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των δικτύων, β) Μεταφορές και γ) Εφοδιαστική αλυσίδα.
- Ο στόχος για την εξωστρέφεια περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε τομείς που έχουν υψηλές αναπτυξιακές δυνατότητες που πηγάζουν από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως ο πολιτισμός, ο τουρισμός, ο αγροδιατροφικός τομέας και ορισμένοι κλάδοι της βιομηχανίας.

Γ.3.3. Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

Παρουσιάστηκε το Μάρτιο του 2021 και φιλοδοξεί να εκκινήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, προσβάσιμο σε όλους. Στόχος είναι να γίνουν θεμελιώδεις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που θα επηρεάσουν όχι μόνο την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και τις τεχνολογίες, τις νοοτροπίες και τους θεσμούς. Μία μετάβαση που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη. Το «Ελλάδα 2.0» αποτελείται από τέσσερις πυλώνες: (1) Πράσινο, (2) Ψηφιακό, (3) Απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή (υγεία, παιδεία, κοινωνική προστασία), (4) Ιδιωτικές επενδύσεις και οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός. Με οικονομικούς όρους, ο πρωταρχικός στόχος του Σχεδίου είναι να καλύψει το μεγάλο κενό σε επενδύσεις, εθνικό προϊόν και απασχόληση, κενό ενδημικό των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία που επιδεινώθηκε λόγω της πανδημίας.

Ως προς την πράσινη μετάβαση, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: α) Υπογειοποίηση του δικτύου ηλεκτρικού ρεύματος σε αστικές και δασικές περιοχές για την προστασία του από ακραία καιρικά φαινόμενα και την αποτροπή πυρκαγιών, β) Εκτεταμένο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών, κτιριακών υποδομών επιχειρήσεων και δημοσίων κτηρίων και υποδομών, γ) Μεταρρύθμιση για την αντιμετώπιση της Ενεργειακής Φτώχειας, δ) Προώθηση στρατηγικών αστικών αναπλάσεων υψηλής αναπτυξιακής και περιβαλλοντικής αξίας, γ) Μεγάλες επενδύσεις σε αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα μέσω ΣΔΙΤ, συνοδευόμενες από αλλαγές στην χρήση των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση του νερού, ε) Πρωτοβουλίες για προστασία της βιοποικιλότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν μονοπάτια και διαδρομές πεζοπορίας σε ολόκληρη την Ελλάδα και την ίδρυση Εθνικού Συστήματος Μόνιμης Παρακολούθησης ειδών και βιοτόπων και επιτήρησης των προστατευόμενων περιοχών και στ) Μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό της Πολιτικής Προστασίας μέσω ΣΔΙΤ, κ.α.).

Γ.3.4. Συσχέτιση με το Σχέδιο

Αξιολογούνται αυτές με ισχυρή τη χωρική διάσταση: α) το ΕΣΠΑ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, β) το τρέχον εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης, γ) το Σχέδιο Ελλάδα 2.0. Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης με κεντρικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες όπως το ΕΣΠΑ, το τρέχον Πρόγραμμα Ανάπτυξης και το Πρόγραμμα Ελλάδα 2.0. Και τα τρία πλαίσια διαπραγματεύονται παρεμβάσεις εντός αστικού ιστού με στόχο τη βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος, την πολιτική προστασία του πληθυσμού και την υλοποίηση υποδομών αναβάθμισης των αστικών λειτουργιών. Εμβληματικές κατευθύνσεις εντοπίζονται στο Στόχο 5 του ΕΣΠΑ, στους ειδικούς στόχους της κοινωνικής ανάπτυξης και των υποδομών του ΕΠΑ και στην επιδίωξη της πράσινης μετάβασης του Ελλάδα 2.0.

Γ.4. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Παρουσιάζεται το πλαίσιο των εθνικών στόχων περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης όπως αυτοί διαμορφώνονται από το πλέγμα των πολιτικών στα κύρια

περιβαλλοντικά ζητήματα που μπορεί να ανακύψουν στο χωρικό επίπεδο αναφοράς του Σχεδίου αλλά και στο επίπεδο Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης ευρύτερα. Πριν όμως την παράθεση των κύριων συνιστωσών αυτών των πολιτικών, είναι χρήσιμη η αποσαφήνιση της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξης όπως και της εθνικής πολιτικής για το περιβάλλον.

Γ.4.1. Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Ο τρόπος που η ελληνική πολιτεία ενσωμάτωσε τη διεθνή προβληματική για τη βιώσιμη ανάπτυξη καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της χώρας στο πλαίσιο της συμμετοχής της στους δυο σημαντικότερους θεσμούς διεθνούς διακυβέρνησης, στα Ηνωμένα Έθνη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η (πρώτη) Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτέλεσε ένα πλαίσιο επιλογών για την υλοποίηση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών στόχων ως προϋπόθεση επίτευξης της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Στρατηγική έθεσε την περιβαλλοντική συνιστώσα στο επίκεντρο της προσέγγισης καθιστώντας την επίτευξη τέτοιων στόχων καθοριστικό παράγοντα για την αποτίμηση της όλης πορείας. Βασικός στόχος της Εθνικής Στρατηγικής ήταν η επίτευξη της ανάπτυξης που αποσκοπεί στην ισόρροπη εξυπηρέτηση όλων εκείνων των παραμέτρων που καθορίζουν την κοινωνική ευημερία σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον. Κεντρικό σημείο της Στρατηγικής αποτέλεσε η απαγκίστρωση από την πεποίθηση ότι η περιβαλλοντική προστασία συνιστά απειλή για την κοινωνική και οικονομική ευημερία. Η προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς πλούτου θεωρείται ως ευκαιρία για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και προοπτικών.

Το στοιχείο της περιβαλλοντικής συνιστώσας ήταν κεντρικό και διέτρεξε το σύνολο των επιμέρους στόχων, επιδιώξεων και προτεινόμενων δράσεων. Στο επίπεδο αρχών, η Στρατηγική αξιοποίησε πλήρως τις βασικές αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως έχουν τεθεί στο Ευρωπαϊκό επίπεδο: η Αρχή της πρόληψης, η Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και η Αρχή της «ισότητας και συνευθύνης». Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής προέκυψαν από την ανάλυση της ελληνικής ιδιαιτερότητας υπό το πρίσμα των προτεραιοτήτων που θέτει το Ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η προσέγγιση αρχών και στόχων πραγματοποιήθηκε με σειρά γενικών αξόνων - δράσεων προς ανάληψη αλλά και με την οριζόντια μεταφορά τους σε τομείς

πολιτικής όπως η οικιστικής πολιτική, η ενέργειας, οι μεταφορές, η γεωργία – αλιεία, η βιομηχανία και ο τουρισμός.

Το 2015, στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, υιοθετήθηκε από τους αρχηγούς κρατών η «Ατζέντα 2030» που περιέχει τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals – SDGs) και τους 169 Υποστόχοι (targets) τους. Η επίτευξή τους έως το 2030, θα απαιτήσει μία ριζικά διαφορετική προσέγγιση της βιώσιμης ανάπτυξης από τη χώρα, πιο ολοκληρωμένη και στρατηγική, καθώς το ζήτημα ανάγεται σε πρώτη προτεραιότητα διεθνώς για την επόμενη 15ετία, με στόχο την ουσιαστική ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής) ταυτόχρονα σε όλες τις πολιτικές.

Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη συνιστά πλέον εθνική δέσμευση. Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική) σε όλες τις τομεακές πολιτικές, ενώ παράλληλα προάγει τη διασύνδεση και τη συνοχή των σχετικών με τους ΣΒΑ πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων. Η Ελλάδα αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή των ΣΒΑ στην προαγωγή, μεταξύ άλλων, της κοινωνικής ευημερίας, την εξάλειψη της φτώχειας και τη δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και της ανάγκες της χώρας.

Οι 17 στόχοι ΣΒΑ (2016 - 2030) παρουσιάζονται εξής:

- Μηδενική φτώχεια (σταδιακή εξάλειψη της φτώχειας)
- Μηδενική πείνα (επισιτιστική, διατροφική ασφάλεια και τη βιώσιμη γεωργία).
- Καλή υγεία και ευημερία (καλή υγεία του πληθυσμού σε όλες τις ηλικίες).
- Ποιοτική εκπαίδευση (ελεύθερη, ισότιμη, ποιοτική εκπαίδευση και προαγωγή της δια βίου μάθησης).
- Ισότητα των φύλων (ίσες ευκαιρίες σε άνδρες και γυναίκες).
- Καθαρό νερό και αποχέτευση (αποδεκτές συνθήκες υγιεινής, πόσιμο νερό, επεξεργασία λυμάτων).

- Φτηνή και καθαρή ενέργεια (πρόσβαση σε οικονομική, αξιόπιστη και βιώσιμη ενέργεια).
- Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη (διαρκής οικονομική ανάπτυξη, πρόσβαση στην εργασία).
- Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές (βιώσιμη βιομηχανοποίηση, προαγωγή της καινοτομίας, επαρκείς υποδομές).
- Λιγότερες ανισότητες (άμβλυνση ανισοτήτων μεταξύ χωρών και περιφερειών).
- Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες (βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και των συνθηκών διαβίωσης στις πόλεις).
- Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή (βιώσιμες συνθήκες παραγωγής και κατανάλωσης).
- Δράση για το κλίμα (αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής).
- Ζωή στο νερό (βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων και θαλασσών).
- Ζωή στη στεριά (προστασία χερσαίων οικοσυστημάτων και βιοποικιλότητας).
- Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί (εκμηδένιση διεθνών συγκρούσεων, κράτος δικαίου και λειτουργικοί θεσμοί).
- Συνεργασία για τους Στόχους (παρακολούθηση των στόχων ΣΒΑ και διεθνείς συνεργασίες προαγωγής τους).

Αναφορές (υποστόχοι) με ειδική σημασία για την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης εντοπίζονται ειδικότερα στο στόχο 11 που αφορά στη βιώσιμη λειτουργία των πόλεων. Επιδιώκονται μάλιστα τα ακόλουθα:

- Παροχή καθολικής πρόσβασης σε ασφαλείς, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμους πράσινους και δημόσιους χώρους.
- Ενίσχυση των προσπάθειών για την προστασία και τη διαφύλαξη της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

- Βελτίωση της χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμης αστικοποίησης για όλους καθώς και των ικανοτήτων για συμμετοχικό, ολοκληρωμένο και βιώσιμο σχεδιασμό και διαχείριση των ανθρώπινων οικισμών.
- Παροχή ασφαλών, προσιτών, προσβάσιμων και βιώσιμων συστημάτων μεταφοράς για όλους, βελτίωση της ασφάλειας των δρόμων, κυρίως μέσω της επέκτασης των δημόσιων συγκοινωνιών.

Είναι προφανές ότι οι ανωτέρω υποστόχοι ενθαρρύνουν την αξιοποίηση αστικών πυρήνων με συγκεκριμένες λειτουργικές επιδιώξεις προς την κατεύθυνση ενίσχυσης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και την εν γένει βελτίωση της εικόνας και των προοπτικών των πόλεων. Σε αυτό το πλαίσιο αναγνωρίζεται συνάφεια με τις επιδιώξεις της πολεοδομικής μελέτης αναμόρφωσης διότι με αφορμή την πολεοδομική ρύθμιση αυτού του χώρου, επιχειρείται η βιώσιμη ένταξη των τοπικών λειτουργιών στο σύνολο των προοπτικών της Μενεμένης με εστίαση στην ολοκλήρωση αστικών υποδομών. Σε συνέχεια των δεσμεύσεων της χώρας ως προς τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης Agenda 2030, εξέδωσε η ελληνική κυβέρνηση την Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξης (2019) η οποία επιχειρεί να θέσει το συνολικό αναπτυξιακό πρότυπο επί των αρχών της αειφορίας. Τα βασικά στοιχεία δόμησης παρουσιάζονται ακολούθως.

Γ.4.2. Εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030

Η εθνική Στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη ενσωματώνει τους Στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και ευθυγραμμίζεται με τις ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες. Πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία διαρκούς εξειδίκευσης, αξιολόγησης, επικαιροποίησης και εμπλουτισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η Στρατηγική ενσωματώνει όλες τις νεότερες εξελίξεις και εξειδικεύεται σε 100 περίπου κεντρικές μεταρρυθμίσεις, πολιτικές και έργα. Επίσης, τίθενται 40 εμβληματικοί στόχοι για την ανάπτυξη με τριπλή επιδίωξη: α) την αντιμετώπιση χρόνιων διαρθρωτικές ελλείψεων, αδυναμιών και στρεβλώσεων του παραγωγικού μοντέλου, β) την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της παραγωγικής ανασυγκρότησης και γ) την αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η 4^η βιομηχανική επανάσταση, οι δημογραφικές πιέσεις, οι κοινωνικές ανισότητες και η κλιματική αλλαγή. Η εθνική Στρατηγική διαρθρώνεται και εξελίσσεται βάσει:

- 40 εμβληματικών στόχων σε κεντρικούς τομείς της οικονομικής, παραγωγικής, κοινωνικής, χωροταξικής και περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας.
- 10 κεντρικών αναπτυξιακών μέτρων (δέσμες) οριζόντιου χαρακτήρα οικονομικού - παραγωγικού προσανατολισμού.
- 5 βασικών αναπτυξιακών θεματικών που εστιάζουν στη δημοσιονομική βιωσιμότητα, στην παραγωγική βιωσιμότητα, στις υποδομές, στη δίκαιη διάχυση των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων και στα εργαλεία χρηματοδότησης.

Η 5^η αναπτυξιακή θεματική τιτλοφορείται «Δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Τμήμα της θεματικής είναι η υιοθέτηση στρατηγικής για την αστική ανάπτυξη και ειδικότερα ένα πλαίσιο για την αναζωογόνηση και τις αναπλάσεις του αστικού χώρου. Στόχος της στρατηγικής είναι να αντιμετωπιστούν οι χρονίζουσες παθογένειες των ελληνικών αστικών κέντρων, και συγκεκριμένα η έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου, η χαμηλή ποιότητα του δημόσιου χώρου, η κακή ποιότητα του κτηριακού αποθέματος, των κυκλοφοριακών συνθηκών και οι επιπτώσεις της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κατευθύνεις υλοποίησης της στρατηγικής αφορούν στα ακόλουθα:

- Στην προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων αστικών αναπλάσεων σε εναρμόνιση με τις εθνικές και ενωσιακές πολιτικές.
- Στην εφαρμογή των αρχών της συμπαγούς πόλης, στην αναχαίτιση της αστικής διάχυσης και της κατασπατάλησης των φυσικών και ενεργειακών πόρων.
- Στη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση των πόλεων και των υποβαθμισμένων περιοχών.
- Στην αύξηση του αστικού πρασίνου και ενίσχυση του βιοκλιματικού σχεδιασμού.
- Στο συνδυασμό πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού, προώθηση των ήπιων και ισότιμων μορφών μετακίνησης.
- Στην αναβάθμιση της ποιότητας του δημόσιου χώρου και των χώρων κοινωνικοποίησης.

- Στην αξιοποίηση του αστικού πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Στη βελτιστοποίηση αξιοποίησης των οικονομικών πόρων μέσω συνεργιών.

Η επιχειρούμενη πολεοδομική αναμόρφωση εμπίπτει στις επιδιώξεις της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη καθώς βοηθά στην ανάπλαση και ανάδειξη τμήματος του αστικού ιστού της Μενεμένης με πυρήνα την ρύθμιση των χρήσεων και λειτουργιών, με θετικές προεκτάσεις στην ελκυστικότητα της περιοχής και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Γ.4.3. Ευρωπαϊκό ΠΔΠ και εθνική πολιτική για το περιβάλλον

1. Το 8^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον

Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει ότι οι τρέχουσες προκλήσεις για το περιβάλλον, το κλίμα και τη βιωσιμότητα είναι πρωτοφανούς κλίμακας και επείγοντος, απαιτώντας άμεση και συντονισμένη δράση και συστημικές λύσεις. Οι περιβαλλοντικές πολιτικές της Ένωσης απέφεραν σημαντικά οφέλη τις τελευταίες δεκαετίες χωρίς να επηρεάζουν τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, και τα τελευταία χρόνια το κεκτημένο διαμορφώνεται όλο και περισσότερο από ένα φιλόδοξο μακροπρόθεσμο όραμα, στόχους και στρατηγικές πολιτικές πλαίσιο, μειώνοντας αποτελεσματικά τις περιβαλλοντικές πιέσεις.

Ωστόσο, η απώλεια βιοποικιλότητας και η υποβάθμιση των οικοσυστημικών υπηρεσιών, η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της, καθώς και η μη βιώσιμη χρήση των πόρων, η ρύπανση και οι σχετικοί κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία, τη φύση, τα οικοσυστήματα και την οικονομία απαιτούν αποφασιστική περαιτέρω δράση στην ΕΕ και παγκοσμίως. Στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας και με την ανακοίνωση «Ένας καθαρός πλανήτης για όλους», η ΕΕ υπέβαλε τον Μάρτιο του 2020 τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC), δεσμευόμενη να καταστεί μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050. Η Επιτροπή πρότεινε να κατοχυρωθεί αυτός ο στόχος στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για το κλίμα και ενέκρινε επίσης ορισμένες νέες στρατηγικές πρωτοβουλίες, όπως: α) Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία για μια καθαρή

και ανταγωνιστική Ευρώπη, β) Μια στρατηγική για τη βιοποικιλότητα για το 2030 και γ) Μια στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιρούνι».

Η ΕΕ υιοθέτησε επίσης μια ολοκληρωμένη απάντηση στην κρίση της COVID-19, η οποία προκαλεί βαρύ φόρο στη ζωή και τα μέσα διαβίωσης και έχει οδηγήσει σε πρωτοφανείς προκλήσεις στη χάραξη πολιτικής, οι οποίες επιδεινώνονται από σοβαρή οικονομική ύφεση. Το σχέδιο ανάκαμψης next generation EU που εγκρίθηκε τον Ιουλίου του 2020, υπογραμμίζει το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ως νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρώπης και τον ρόλο της στην επίτευξη βιώσιμης και ταχείας ανάκαμψης, καθώς και τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης προβλεψιμότητας στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα, και εν τέλει μια δίκαιη μετάβαση, η οποία δεν αφήνει κανέναν πίσω.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προωθεί το 8^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, με το μακροπρόθεσμο όραμά του και τους τις προτεραιότητες του να συντάσσονται με την Πράσινη Συμφωνία σε μια δέσμευση για την πράσινη ανάκαμψη της ΕΕ. Η πρόταση για ένα 8^ο ΠΔΠ δομείται συνεπώς στη βάση της Ευρωπαϊκής Πράσινη Συμφωνία, έχει τους ακόλουθους έξι στόχους προτεραιότητας:

- Επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2030 και της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050.
- Ενίσχυση της προσαρμοστικής ικανότητας, ενίσχυση της ανθεκτικότητας και μείωση της τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή.
- Προώθηση προς ένα μοντέλο αναγεννητικής ανάπτυξης, αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων και υποβάθμιση του περιβάλλοντος και επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία.
- Επιδίωξη φιλοδοξίας μηδενικής ρύπανσης, μεταξύ των οποίων ο αέρας, τα ύδατα και το έδαφος και η προστασία της υγείας και της ευημερίας των Ευρωπαίων.
- Προστασία, διατήρηση και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου (ιδίως του αέρα, των υδάτων, του εδάφους και των δασών, των γλυκών υδάτων, των υγροτόπων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων).

- Μείωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών πιέσεων που σχετίζονται με την παραγωγή και την κατανάλωση (ιδίως στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανικής ανάπτυξης, των κτηρίων και των υποδομών, της κινητικότητας και του συστήματος τροφίμων).

Προκειμένου να μετρηθεί και να κοινοποιηθεί κατά πόσον είμαστε σε καλό δρόμο για την επίτευξη αυτών των στόχων, η πρόταση του 8^{ου} ΠΔΠ προτείνει τη δημιουργία ενός νέου πλαισίου παρακολούθησης. Αυτό θα βοηθήσει την ΕΕ και τις χώρες μέλη της να καθορίσουν σε ποιο βαθμό ζούμε καλά, εντός των πλανητικών ορίων.

2. Η εθνική περιβαλλοντική πολιτική

Η εθνική περιβαλλοντική πολιτική δεν αποτυπώνεται σε ένα συγκεκριμένο - μεμονωμένο κείμενο με επιδιώξεις - αντικείμενα - πλαίσιο δράσεων κλπ αλλά διαμορφώνεται ως η οριζόντια παρέμβαση στο σύνολο των χωρικών και τομεακών πολιτικών, θέτοντας ένα κεντρικό περίγραμμα στόχων για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος με βασική επιδίωξη και στρατηγική αναφορά, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Ουσιαστικό στοιχείο διαμόρφωσης της εθνικής περιβαλλοντικής πολιτικής αποτελεί το Ευρωπαϊκό πλαίσιο δεσμεύσεων ενώ η υλοποίησή της συμπαρασύρει παρεμβάσεις σε ζητήματα νομολογίας, προγραμματισμού και θεσμικών προσαρμογών.

Η κεντρική επιδίωξη της εθνικής πολιτικής για το περιβάλλον εστιάζει στην προστασία της βιοποικιλότητας, στη μείωση των επιπτώσεων της ρύπανσης στη δημόσια υγεία και τα οικοσυστήματα, στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις για τις επιπτώσεις της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής και την υιοθέτηση ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου. Στους τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής συμπεριλαμβάνονται: α) Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, β) Η διαχείριση των αποβλήτων και η ανακύκλωση, γ) Η προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, δ) Η προστασία από την αέρια ρύπανση, ε) Η προστασία από τις δυσμενείς επιπτώσεις της ηχορύπανσης και των ακτινοβολιών, στ) Η περιβαλλοντική αδειοδότηση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων και η προστασία από τη βιομηχανική ρύπανση, ζ) Η διαχείριση κινδύνων, η) Τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, ι) Η διαχείριση χωρικών περιβαλλοντικών δεδομένων, ια) Η διευκόλυνση της

δημόσιας πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφορία και ιβ) Η παρακολούθηση της κατάστασης του περιβάλλοντος.

Οι τομείς εστίασης της πολιτικής προβάλλουν τις ιδιαιτερότητες της χώρας σε σχέση με κεντρικά ζητήματα προστασίας και αειφορικής διαχείρισης των αποθεμάτων. Παράλληλα, οι τομείς εστίασης συμπλέουν με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω των Προγραμμάτων Δράσης για το περιβάλλον. Στα κεφάλαια που ακολουθούν επιχειρείται η συσχέτιση των επιδιώξεων της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης για τη συγκεκριμένη χωρική αναφορά επιπέδου αστικής περιοχής Μενεμένης και ευρύτερα με τις κεντρικές συνιστώσες της περιβαλλοντικής πολιτικής που έχουν νόημα για το παρόν Σχέδιο. Η συσχέτιση γίνεται στο επίπεδο στόχων και ειδικών αναφορών.

Γ.4.4. Πολιτική για την κλιματική αλλαγή

1. Διαμόρφωση πολιτικής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τον Ιανουάριο του 2014 το «2030: πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια» με στόχο να καταστήσει την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το ενεργειακό της σύστημα πιο ανταγωνιστικά, ασφαλή και βιώσιμα. Κεντρικό στοιχείο αποτελεί ο στόχος για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% κάτω από τα επίπεδα του 1990 έως το 2030. Ο στόχος αυτός θα διασφαλίσει ότι η ΕΕ μπορεί να επιτύχει το στόχο μείωσης των εκπομπών κατά τουλάχιστον 80% έως το 2050. Για την επίτευξη του συνολικού στόχου του 40%, οι τομείς που καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας εκπομπών ρύπων (EU ETS) θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 43% σε σύγκριση με το 2005. Οι εκπομπές από τομείς εκτός του συστήματος θα πρέπει να μειωθούν κατά 30% κάτω από το επίπεδο του 2005.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη μετάβαση προς ένα ανταγωνιστικό, ασφαλή και αειφόρο ενεργειακό σύστημα. Απαιτείται συνέχιση των επενδύσεων σε αυτό τον τομέα γεγονός που θα συμβάλει στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, θα βελτιώσει το εμπορικό ισοζύγιο ενέργειας της Ένωσης και θα αυξήσει την ενεργειακής της ασφάλεια. Ωστόσο ο στόχος θα πρέπει να ενσωματωθεί στα εθνικά δίκαια των κρατών μελών με τρόπο που να προβάλλει τις ιδιαιτερότητες του κάθε μέλους.

Επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης συμβάλλει ουσιαστικά σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια. Επιδιώκεται επίσης η μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας εκπομπών ρύπων με στόχο την προώθηση των επενδύσεων δραστηριοτήτων χαμηλών εκπομπών άνθρακα και την ελαχιστοποίηση του κόστους για την κοινωνία. Στο επίπεδο της διακυβέρνησης, το πλαίσιο 2030 προτείνει ένα νέο περίγραμμα το οποίο θα βασίζεται στα Εθνικά Σχέδια για ανταγωνιστική, ασφαλή και αειφόρο ενέργεια. Επίσης υιοθετείται πλαίσιο δεικτών για την αξιολόγηση της προόδου και την αποτίμηση υλοποίησης της πολιτικής.

Το 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε το στρατηγικό όραμα μιας κλιματικά ουδέτερης ευρωπαϊκής οικονομίας στην προοπτική των μηδενικών εκπομπών άνθρακα (COM(2018) 773 final). Η μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θέτει στο επίκεντρο την ενέργεια, η οποία σήμερα ευθύνεται για περισσότερο από το 75% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ. Στις επιλογές πολιτικής που προωθούνται, το ενεργειακό σύστημα θα πρέπει να κινείται προς την κατεύθυνση των μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσα από την κλιμάκωση των τεχνολογικών καινοτομιών, στο πλαίσιο μάλιστα των προσεγγίσεων περί κυκλικής οικονομίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε στις 4 Μαρτίου 2020, την νομοθετική πρόταση (COM 2020/80 τελικό) «Για την θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999», το λεγόμενο «Ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα». Η Επιτροπή προτείνει ένα νομικά δεσμευτικό στόχο μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050. Τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ υποχρεώνονται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη του στόχου, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της δίκαιης κατανομής των βαρών και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Ο νόμος για το κλίμα περιλαμβάνει μέτρα για την παρακολούθηση της προόδου και την ανάλογη προσαρμογή των δράσεων με βάση τα υφιστάμενα διακυβέρνησης, τις τακτικές εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της. Η πρόοδος εξετάζεται ανά πενταετία, σύμφωνα με τη διαδικασία του παγκόσμιου απολογισμού βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού.

Η νέα Στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανακοινώθηκε από της Επιτροπή το 2021 [COM(2021) 82 final]. Αναγνωρίζει ότι ακόμη και αν τερματίζονταν όλες οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αυτό δεν θα απέτρεπε τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που είναι ήδη αισθητές, δεδομένου ότι η συχνότητα και η σοβαρότητα των ακραίων κλιματικών και καιρικών φαινομένων αυξάνονται. Λόγω των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής που έχουν σημαντικό αντίκτυπο εντός και εκτός της Ένωσης, αυξάνονται οι επιπτώσεις σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο που οφείλονται στη συχνότερη εμφάνιση ακραίων φαινομένων που σχετίζονται με το κλίμα. Η στρατηγική θέτει ως μακροπρόθεσμο όραμα το να καταστεί η ΕΕ μια κοινωνία ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, πλήρως προσαρμοσμένη στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής έως το 2050. Είναι σαφές ότι και ο κτηριακός τομέας και οι αστικές ζώνες ευρύτερα, επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή, τόσο σε επίπεδο αύξησης της τρωτότητας συγκεκριμένων εγκαταστάσεων και υποδομών, όσο σε επίπεδο διαφοροποίησης των φυσικών πόρων που χρησιμοποιούνται.

2. Εθνική στρατηγική για την κλιματική αλλαγή (2016)

Σε εθνικό επίπεδο, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ). Η ΕΣΠΚΑ θέτει τους γενικούς στόχους, τις κατευθυντήριες αρχές και τα μέσα υλοποίησης μιας σύγχρονης αποτελεσματικής και αναπτυξιακής στρατηγικής προσαρμογής, σκοπεύοντας να κινητοποιήσει διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης των απαραίτητων μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η Στρατηγική σκοπεύει στην τεκμηρίωση της αναγκαιότητας διαμόρφωσης κατάλληλου θεσμικού και οικονομικού πλαισίου για την υποστήριξη των δημόσιων και ιδιωτικών δράσεων προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Η διεθνής εμπειρία και η διαθέσιμη πληροφόρηση από τα κράτη - μέλη της ΕΕ παρέχουν ικανά δεδομένα για τον προβληματισμό πάνω στους βασικούς πυλώνες της ΕΣΠΚΑ: την ανάλυση κλιματικής επικινδυνότητας και τρωτότητας της ελληνικής επικράτειας, την κριτική ανασκόπηση των εναλλακτικών μέτρων προσαρμογής σε 15 τομείς ενδιαφέροντος, την παρουσίαση των κυριότερων εργαλείων αξιολόγησης προσαρμοστικών επενδύσεων και πολιτικών, τα εργαλεία ενσωμάτωσης της προσαρμοστικής πολιτικής σε ευρύτερες πολιτικές, τη διεθνή διάσταση της προσαρμογής, την ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας, τη

διαβούλευση κοινωνικών εταίρων για την προσαρμογή και τέλος την παρακολούθηση και αναθεώρηση των προσαρμοστικών πολιτικών.

Η λειτουργικότητα της ΕΣΠΚΑ συνεπάγεται εξειδίκευση, η οποία με τη σειρά της απαιτεί λεπτομερή πληροφόρηση σε χωρική κλίμακα και στοχευμένη διαβούλευση με συγκεκριμένους κοινωνικούς εταίρους. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η συνεχής παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής με τη δημιουργία παρατηρητηρίου παρακολούθησης και ειδικού μηχανισμού επιστημονικής υποστήριξης εθνικών/περιφερειακών/τοπικών προσπαθειών και δράσεων. Η έγκριση της πρώτης ΕΣΠΚΑ πραγματοποιείται με τον Ν. 4414 (ΦΕΚ 149/Α/9.8.2016). Η ΕΣΠΚΑ δεν αναλύει σε βάθος τις αναγκαίες τομεακές πολιτικές, ούτε αποφαινεται για τη σκοπιμότητα επιμέρους μέτρων και δράσεων προσαρμογής σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο και δεν επιχειρεί την ιεράρχηση των ενδεικτικά προτεινόμενων μέτρων και δράσεων. Η ΕΣΠΚΑ ορίζει ότι τα θέματα αυτά αποτελούν την ουσία των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ), τα οποία εξειδικεύουν τις κατευθύνσεις της, καθορίζοντας τις άμεσες προτεραιότητες προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο.

3. Περιφερειακά Σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (ΠΕΣΚΠΑ)

Μέσω των ΠΕΣΚΠΑ υλοποιείται η στρατηγική των Περιφερειών για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη μείωση της ευπάθειας στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής. Βασικοί πυλώνες των ΠΕΣΚΠΑ είναι: α) η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των Περιφερειών σε τομείς και περιοχές προτεραιότητας με δράσεις προσαρμογής που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και η παρακολούθηση υλοποίησης και αποτελεσματικότητας δράσεων και β) η ενδυνάμωση των διοικητικών δομών των Περιφερειών που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή η δημιουργία νέων δομών για την επικοινωνία και διάχυση της σχετικής πληροφορίας. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται οι βασικοί στόχοι των ΠΕΣΚΠΑ, ένας εκ των οποίων αφορά στην προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους.

4. Κλιματικός νόμος

Με το Ν. 4936/2022 (ΦΕΚ 105Α/27.05.2022) «Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή», η Ελλάδα στοχεύει στη δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και κλιματικής ανθεκτικότητας της Ελλάδας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας, έως το 2050, σε κλιματική ουδετερότητα με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Στο άρθρο 2 του Κλιματικού Νόμου θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης έως το έτος 2050. Ειδικότερα, θεσπίζονται:

- α) Μέτρα και πολιτικές για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος, β) Ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των ανθρωπογενών εκπομπών για τα έτη 2030 και 2040, γ) Δείκτες παρακολούθησης της προόδου προς επίτευξη των σχετικών στόχων, δ) Διαδικασίες αξιολόγησης και αναπροσαρμογής των στόχων και λήψης πρόσθετων μέτρων και ε) Μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτηριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

Γ.4.5. Πολιτική για το τοπίο

Ο Ν. 3827/2010 αποτελεί στην ουσία την κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου, η οποία εγκρίθηκε στη Φλωρεντία το 2000, με στόχο την προώθηση της προστασίας των τοπίων, τη διαχείριση και το σχεδιασμό τους και την οργάνωση της ευρωπαϊκής συνεργασίας σε ζητήματα τοπίων. Στο προοίμιο της Σύμβασης αναγνωρίζεται η σημασία του τοπίου και αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Το τοπίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο δημοσίου συμφέροντος από άποψη πολιτισμική, οικολογική, περιβαλλοντική και κοινωνική και συνιστά πόρο ευνοϊκό για την οικονομική δραστηριότητα, του οποίου η προστασία, η διαχείριση και ο σχεδιασμός μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Το τοπίο συμβάλλει στη διαμόρφωση της τοπικής κουλτούρας και αποτελεί ένα βασικό συστατικό στοιχείο της Ευρωπαϊκής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συνεισφέροντας στην ανθρώπινη ευημερία και παγίωση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας.

- Το τοπίο αποτελεί σημαντικό μέρος της ποιότητας ζωής των ανθρώπων οπουδήποτε, σε αστικές περιοχές και στην ύπαιθρο, σε υποβαθμισμένες περιοχές, όπως και σε περιοχές υψηλής ποιότητας, σε περιοχές αναγνωρισμένες ως εξαιρετικού φυσικού κάλλους, όπως και σε περιοχές χωρίς ιδιαιτερότητες.
- Το τοπίο αποτελεί σημείο κλειδί για την ατομική και κοινωνική ευημερία, ενώ η προστασία, η διαχείριση και ο σχεδιασμός του συνεπάγονται δικαιώματα και ευθύνες για τον καθένα.
- Οι εξελίξεις στη γεωργία, δασοκομία, στις τεχνικές βιομηχανικής και εξορυκτικής παραγωγής, καθώς και στον περιφερειακό σχεδιασμό, στο σχεδιασμό πόλεων, στις συγκοινωνίες, στις υποδομές, στον τουρισμό και στην αναψυχή και, σε ένα γενικότερο επίπεδο, οι μεταβολές στην παγκόσμια οικονομία, σε πολλές περιπτώσεις επιταχύνουν το μετασχηματισμό των τοπίων.
- Η ποιότητα και η ποικιλία των Ευρωπαϊκών τοπίων συνιστά κοινό πόρο και επομένως, είναι σημαντική η συνεργασία των κρατών-μελών προς την κατεύθυνση της προστασίας, της διαχείρισης και του σχεδιασμού τους.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την επικράτεια των συμβαλλόμενων μερών και καλύπτει φυσικές, αγροτικές, αστικές και περιαστικές περιοχές. Συμπεριλαμβάνει γη, εσωτερικά ύδατα και θαλάσσιες περιοχές και αφορά τοπία που θα μπορούσαν να θεωρηθούν εξαιρετικά, όπως και τοπία χωρίς ιδιαιτερότητα καθώς και υποβαθμισμένα τοπία (άρθρο 2). Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ για την εφαρμογή της παραπάνω Ευρωπαϊκής Σύμβασης, το τοπίο ως έννοια οντότητα περιλαμβάνει τόσο φυσικά-οικολογικά όσο και πολιτιστικά οικονομικά στοιχεία, ενώ σημαντική παράμετρο αποτελεί και η αισθητική του χώρου. Η μελέτη του τοπίου προϋποθέτει την ταυτόχρονη εξέταση των φυσικών και των πολιτισμικών διαδικασιών και διεργασιών μέσα στο χώρο και το χρόνο. Ο χωροταξικός σχεδιασμός που λαμβάνει υπόψη του το τοπίο εξασφαλίζει τη βέλτιστη διαχείριση των αλλαγών σε αυτό, έτσι ώστε οι ανθρώπινες δραστηριότητες να εναρμονίζονται με τις περιβαλλοντικές διεργασίες.

Στο ΠΧΠ Κεντρικής Μακεδονίας, το τοπίο αναγνωρίζεται ως τμήμα της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Η περιφερειακή στρατηγική για το τοπίο έχει ως στόχο τον τερματισμό πρακτικών που υποβαθμίζουν την αξία των στοιχείων του, τη λήψη προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας του συνολικά και την ανάδειξη του ως έναν καθοριστικό πόρο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας. Η αστική περιοχή πολεοδομικής αναμόρφωσης, αναγνωρίζονται ως μέρος του αστικού τοπίου της Μενεμένης αλλά και ευρύτερα του ΠΣΘ με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που προκύπτουν: α) από την ύπαρξη κάποιων μεγάλων (για τα δεδομένα της πόλης) ανοικτών αδόμητων χώρων, β) από την ύπαρξη δομημένων επιφανειών, γ) από την ύπαρξη κοινωνικών εξυπηρετήσεων και δ) από την ύπαρξη δικτύων μεταφορών και άλλων υποδομών σε εγγύτητα. Επιδίωξη της μελέτης αναμόρφωσης είναι η ανάπλαση της συγκεκριμένης περιοχής με την εκ νέου θεώρηση των αστικών εξυπηρετήσεων και τη βιώσιμη ένταξή τους στις λειτουργίες της ευρύτερης πόλης. Το σύνολο της παρέμβασης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιδιώξεις της πολιτικής για το τοπίο η οποία μεταξύ άλλων, αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του αστικού τοπίου για την ποιότητα των πόλεων και την αναπτυξιακή τους προοπτική.

Γ.4.6. Πολιτική για την ποιότητα της ατμόσφαιρας

Πέραν της αντιμετώπισης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που ευθύνονται για την αλλαγή του κλίματος, η περιβαλλοντική νομοθεσία έχει επίσης ως βασικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, του οποίου η ρύπανση ευθύνεται, μεταξύ άλλων, για βλάβες στην υγεία του ανθρώπου και δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως η οξίνιση και ο ευτροφισμός. Η ευρωπαϊκή πολιτική καλύπτει τα διάφορα είδη ρύπων και τις πηγές τους. Το αρχικό πλαίσιο για τη νομοθεσία σχετικά με την ολοκληρωμένη αποτίμηση και διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος, στις χώρες της ΕΕ, τέθηκε από την οδηγία - πλαίσιο 96/62/ΕΚ, στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρονταν οι ατμοσφαιρικοί ρύποι - κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Οι στόχοι της οδηγίας - πλαίσιο περιλάμβαναν:

- Τον προσδιορισμό και καθορισμό στόχων για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, ώστε να αποφεύγονται, να προλαμβάνονται ή να μειώνονται οι επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο σύνολο του περιβάλλοντος.

- Την βάσει κοινών μεθόδων και κριτηρίων, εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα στις ευρωπαϊκές χώρες.
- Τη συγκέντρωση κατάλληλων πληροφοριών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και την ενημέρωση του κοινού, μεταξύ άλλων, μέσω ορίων συναγερμού.
- Τη διατήρηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα όταν είναι καλή και τη βελτίωσή της στις άλλες περιπτώσεις.

Από την οδηγία - πλαίσιο προήλθαν 4 θυγατρικές οδηγίες, σχετικές με: α) τα αιωρούμενα σωματίδια PM_{10} , το διοξείδιο του θείου, τα οξείδια του αζώτου και τον μόλυβδο (1999/30/ΕΚ), β) το μονοξείδιο του άνθρακα και το βενζόλιο (2000/69/ΕΚ), γ) το όζον (2002/3/ΕΚ) και δ) το αρσενικό, το κάδμιο, το νικέλιο, τον υδράργυρο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες (2004/107/ΕΚ).

Η ισχύουσα οδηγία για την ποιότητα του αέρα σε σχέση με τους κύριους ρύπους στις χώρες της ΕΕ είναι η 2008/50/ΕΚ (ΕΚ, 2008), η οποία αντικατέστησε την οδηγία - πλαίσιο και τις θυγατρικές οδηγίες, πλην της 2004/107/ΕΚ (ΕΚ, 2004α). Συγκεντρώνει τους στόχους που είχαν προβλεφθεί από την προϋπάρχουσα νομοθεσία, σχετικά με τα PM_{10} , SO_2 , NO_2 , O_3 , CO , μόλυβδο και βενζόλιο, και προβλέπει νέους στόχους ποιότητας της ατμόσφαιρας για τα αιωρούμενα σωματίδια $PM_{2.5}$, περιλαμβάνοντας οριακή τιμή και στόχους σχετικούς με τον περιορισμό της πληθυσμιακής έκθεσης. Στην οδηγία προστίθεται η πρόβλεψη αφαίρεσης της συνεισφοράς φυσικών πηγών ατμοσφαιρικής ρύπανσης, κατά την εξέταση της συμμόρφωσης με τις οριακές τιμές. Τέλος, ενσωματώνεται προηγούμενη απόφαση (97/101/ΕΚ) για την καθιέρωση διαδικασίας αμοιβαίας ανταλλαγής πληροφοριών και δεδομένων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, από μεμονωμένους σταθμούς και δίκτυα.

Οι οδηγίες 2008/50ΕΚ και 2004/107/ΕΚ τροποποιούνται από την οδηγία (ΕΕ) 2015/1480 (ΕΕ, 2015α), ως προς ορισμένα παραρτήματα και συμπληρώνονται με κανόνες σχετικά με τις μεθόδους αναφοράς, την επικύρωση των δεδομένων και την τοποθεσία των σημείων δειγματοληψίας. Αντίστοιχα, συμπληρώνονται από την εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2011/850/ΕΕ, με οδηγίες, αναφορικά με την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και την υποβολή εκθέσεων για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα.

Τον Μάιο του 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (COM 2018/330 τελικό) ενέκρινε τη Στρατηγική της ΕΕ για τη ποιότητα του αέρα «Μια Ευρώπη που προστατεύει: Καθαρός αέρας για όλους», βάσει της οποίας οι προσπάθειες της πολιτικής της ΕΕ βασίζονται σε τρεις πυλώνες: α) Καθορισμός προτύπων ποιότητας αέρα, β) Καθορισμός στόχων μείωσης εκπομπής ρύπων και γ) Καθορισμός προτύπων εκπομπών συγκεκριμένων πηγών (ενέργεια, μεταφορές, βιομηχανία).

Σε μεγάλο βαθμό, η εθνική νομοθεσία που διέπει το ατμοσφαιρικό περιβάλλον εκπορεύεται από την εναρμόνιση με τις σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες, κανονισμούς και αποφάσεις. Επίσης, η Ελλάδα είναι μέλος της σύμβασης CLRTAP, την οποία έχει επικυρώσει από το 1983, και υποβάλει ετησίως απογραφικά δεδομένα για τις εκπομπές των ρύπων που καλύπτονται από αυτήν και τα συνδεδεμένα πρωτόκολλα. Επίσης, έχει επικυρώσει το 1998 τα πρωτόκολλα της Σόφιας και του Όσλο. Συνοπτικά, η εθνική πολιτική για το ατμοσφαιρικό περιβάλλον δομείται βάσει δυο κεντρικών κατευθύνσεων. Η πρώτη αφορά στην ποιότητα της ατμόσφαιρας σύμφωνα με συγκεκριμένες παραμέτρους ενώ η δεύτερη αφορά στις εκπομπές ρύπων από διάφορες πηγές.

1. Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου ατμοσφαιρικής ρύπανσης 2020 – 2029

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης έχει εγκριθεί με την ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/5615/121/2021 (ΦΕΚ Β182) κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2016/2284 ΕΚ και θέτει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών SO₂, NO_x, VOC (εκτός του μεθανίου), NH₃ και PM_{2.5}, σε σχέση με τα επίπεδα ρύπανσης το 2005 ως εξής:

- Για την περίοδο 2020 – 2029: το SO₂ 74%, τα NO_x 31%, τα VOC 54%, το NH₃ 7% και τα PM_{2.5} 35%.
- Για την περίοδο 2030+: το SO₂ 88%, τα NO_x 55%, τα VOC 62%, το NH₃ 10% και τα PM_{2.5} 50%.

Το Πρόγραμμα διαπραγματεύεται εθνικές προτεραιότητες πολιτικής που σχετίζονται με τους ενωσιακούς ή εθνικούς στόχους για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα (συμπεριλαμβανομένων των οριακών τιμών και των τιμών στόχων και των υποχρεώσεων έκθεσης σε συγκεντρώσεις). Η επίτευξη των στόχων του προγράμματος συσχετίζεται με τα

μέσα εφαρμογής του ΕΣΕΚ (ΑΠΕ, απολιγνιτοποίηση, ναυτιλία, Μέσα Μαζικής Μεταφοράς κ.α.), περιλαμβάνουν ωστόσο και ορισμένα στοχευμένα (προς τους ρύπους μέτρα) που αφορούν την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί βιομηχανικών εκπομπών 2015/2193/ΕΕ (MCP), 2010/75/ΕΕ (LCP ELV), 2017/1442/ΕΕ (LCP BAT), των Οδηγιών 94/63/ΕΚ και 2009/126/ΕΚ για τον έλεγχο των πτητικών οργανικών ενώσεων και τον περιορισμό των διαλυτών (Οδηγία 1999/13/ΕΚ και 2004/42/ΕΚ) καθώς και μέτρα για την κτηνοτροφία και την γεωργία (στρατηγικές διατροφής ζωϊκού κεφαλαίου, συστήματα αποθήκευσης κοπριάς με χαμηλά επίπεδα εκπομπών, απαγόρευση χρήσης λιπασμάτων ανθρακικού αμμωνίου κ.α.).

Στο πλαίσιο της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης και ειδικά στη βάση εκ νέου κυκλοφοριακής οργάνωσης (περιορισμένης) της περιοχής, η διερεύνηση των συσχετίσεων αναφορικά με την πολιτική για την ατμοσφαιρική ρύπανση εμπλέκει κυρίως την πρώτη κατεύθυνση της εθνικής πολιτικής, δηλαδή τους στόχους ποιότητας του αέρα (ατμόσφαιρας). Επιχειρείται δηλαδή η αξιολόγηση της συμβολής της αστικής περιοχής ενδιαφέροντος στους όρους δυνητικής επιβάρυνσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Υπό αυτή την έννοια εντοπίζεται συνάφεια του Σχεδίου με την πολιτική για την ποιότητα της ατμόσφαιρας.

2. Οριακές τιμές εκπομπής ρύπων και ποιότητας αέρα

Βρίσκονται σε ισχύ νομοθετημένα όρια και στόχοι για τους ρύπους διοξείδιο του θείου, αιωρούμενα σωματίδια (AS_{10} και $AS_{2,5}$), διοξείδιο του αζώτου, όζον, μονοξείδιο του άνθρακα, βενζόλιο, μόλυβδος, αρσενικό, κάδμιο, νικέλιο και βενζο(α)πυρένιο σύμφωνα με αυτά που έχουν καθιερωθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα όρια ή οι στόχοι αυτοί αναφέρονται τόσο στην προστασία της ανθρώπινης υγείας όσο και των οικοσυστημάτων. Οι οδηγίες που αφορούν στην ποιότητα της ατμόσφαιρας είναι:

- Οδηγία 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103, ΦΕΚ 488Β/30.3.11).
- Οδηγία 2004/107/ΕΚ σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΚΥΑ ΗΠ 22306/1075/Ε103, ΦΕΚ 920Β/8.6.07).

- Οδηγία 2015/1480/ΕΚ για την τροποποίηση ορισμένων παραρτημάτων των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/107/ΕΚ και 2008/50/ΕΚ, οι οποίες ορίζουν τους κανόνες σχετικά με τις μεθόδους αναφοράς, την επικύρωση των δεδομένων και την τοποθεσία των σημείων δειγματοληψίας για την εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα (ΚΥΑ 174505/607, ΦΕΚ 1311Β/13.4.17).

Με την ΚΥΑ 11824 (ΦΕΚ 369Β/24.5.93) θεσμοθετείται σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τίθενται «όρια εκτάκτων μέτρων», για τον περιορισμό της ρύπανσης σε περιπτώσεις που κυρίως λόγω εξαιρετικά δυσμενών μετεωρολογικών συνθηκών για τη διάχυση της ρύπανσης, αναμένεται αύξηση των τιμών ρύπανσης. Τα μέτρα λαμβάνονται όταν οι μετρούμενες τιμές υπερβούν ή προσεγγίσουν τα όρια εκτάκτων μέτρων (συναγερμού) και ταυτόχρονα υπάρχει πρόβλεψη για μετεωρολογικές συνθήκες που ευνοούν τη διατήρηση ή αύξηση των τιμών ρύπανσης για τις επόμενες ή την επόμενη ημέρα. Η ΚΥΑ τροποποιήθηκε και οι οριακές τιμές λήψης εκτάκτων μέτρων, αντικαταστάθηκαν με τις νέες οριακές τιμές που αναφέρονται στο Παράρτημα ΧΙΙ της Οδηγίας 2008/50/ΕΚ (ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103, ΦΕΚ 488Β/30.3.11). Τα όρια λήψης εκτάκτων μέτρων που ισχύουν για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, παρουσιάζονται παρακάτω.

Όρια εκτάκτων μέτρων

- Διοξείδιο του αζώτου (NO_2), Όριο συναγερμού: 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - υπέρβαση της τιμής αυτής για 3 συνεχόμενες ώρες.
- Διοξείδιο του θείου (SO_2), Όριο συναγερμού: 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - υπέρβαση της τιμής αυτής για 3 συνεχόμενες ώρες.
- Όζον (O_3), Όριο συναγερμού: 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - υπέρβαση της τιμής αυτής για 3 συνεχόμενες ώρες για εφαρμογή σχεδίων δράσης.

Δεδομένου ότι η κοινοτική νομοθεσία δεν διαθέτει όρια ενημέρωσης πληθυσμού και συναγερμού για τα $\text{A}\Sigma_{10}$ και για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από αιωρούμενα σωματίδια, εκδόθηκε η ΚΥΑ 70601 (ΦΕΚ 3272Β/23.12.13), η οποία θεσμοθετεί επίπεδα συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων $\text{A}\Sigma_{10}$, καθορίζει μέτρα ενημέρωσης και

προστασίας του πληθυσμού καθώς και μέτρα μείωσης των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων από εστίες καύσης, τη βιομηχανία-βιοτεχνία και την κυκλοφορία οχημάτων ανάλογα με τα επίπεδα των συγκεντρώσεων. Ανάλογα με τα επίπεδα συγκέντρωσης:

- Αιωρούμενα Σωματίδια ΑΣ₁₀ για 24 ώρες: 51-75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ συστάσεις για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, 76-100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ συστάσεις για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και το γενικό πληθυσμό, 101-150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ συστάσεις για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και το γενικό πληθυσμό, μέτρα μείωσης των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων από εστίες καύσης, βιομηχανικές-βιοτεχνικές δραστηριότητες και την κυκλοφορία, >150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ συστάσεις για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και το γενικό πληθυσμό, μέτρα μείωσης των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων από εστίες καύσης, βιομηχανικές-βιοτεχνικές δραστηριότητες και την κυκλοφορία.

Άλλες οριακές τιμές

- Μόλυβδος: Οριακή τιμή = Μέση ετήσια τιμή 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Μονοξείδιο του άνθρακα: Οριακή τιμή = Μέγιστη ημερήσια οκτάωρη τιμή 10 mg/m^3 .
- Βενζόλιο: Οριακή τιμή = Μέση ετήσια τιμή 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Αρσενικό, κάδμιο, νικέλιο, βενζο(α)πυρένιο = Μέση ετήσια τιμή 6 ng/m^3 , 5 ng/m^3 , 20 ng/m^3 και 1 ng/m^3 αντίστοιχα.

Γ.4.7. Πολιτική για το ακουστικό περιβάλλον

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της καταπολέμησης των ηχητικών οχλήσεων, διαμόρφωσε μια κοινή προσέγγιση για την αποφυγή, την πρόληψη και τον κατά προτεραιότητα περιορισμό των επιβλαβών επιπτώσεων της έκθεσης στον περιβαλλοντικό θόρυβο μέσω της οδηγίας 2002/49/ΕΚ (ΕΚ, 2002). Η οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 13586/724/2006 (ΦΕΚ 384/Β/28.03.2006) για τον «Καθορισμό μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49/ΕΚ σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου». Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην οδηγία 2002/49/ΕΚ και στην ΚΥΑ 13586/724/2006, εκδόθηκε και η ΚΥΑ οικ. 211773/2012 (ΦΕΚ

1367/B/27.04.2012) για τον «καθορισμό δεικτών αξιολόγησης και ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων δεικτών περιβαλλοντικού θορύβου που προέρχεται από τη λειτουργία συγκοινωνιακών έργων, τεχνικές προδιαγραφές ειδικών ακουστικών μελετών υπολογισμού και εφαρμογής αντιθορυβικών πετασμάτων, προδιαγραφές προγραμμάτων παρακολούθησης περιβαλλοντικού θορύβου και άλλες διατάξεις», που αποσκοπεί μεταξύ άλλων στον καθορισμό ορίων οδικού κυκλοφοριακού, σιδηροδρομικού και αεροπορικού θορύβου.

Στο 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον και σε όλα γενικά τα πρόσφατα κείμενα της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΕΑ), ως υψηλά επίπεδα θορύβου θεωρούνται τα $L_{den} 55 \text{ dB}$ και $L_{night} 50 \text{ dB}$. Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ είναι ακόμα αυστηρότερες, επιδιώκοντας το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας για την ανθρώπινη υγεία. Για παράδειγμα, με βάση μελέτες, κατά τη διάρκεια της νύχτας, τα υψηλά επίπεδα εξωτερικού θορύβου μπορούν να προκαλέσουν διαταραχές του ύπνου, όπως κινήσεις σώματος και αφυπνίσεις, ξεκινώντας από τα επίπεδα L_{night} κάτω από 40 dB(A) και με επιπτώσεις στο καρδιαγγειακό σύστημα που εμφανίζονται πάνω από 55 dB(A) . Όλες αυτές οι επιπτώσεις μπορούν να συμβάλουν στην πρόωρη θνησιμότητα. Ο ΠΟΥ έχει δώσει την κατευθυντήρια οδηγία για οριακή τιμή $L_{night} 40 \text{ dB(A)}$ με στόχο την προστασία του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων όπως τα παιδιά, οι ασθενείς με χρόνιες παθήσεις και οι ηλικιωμένοι. Η οριακή τιμή $L_{night} 55 \text{ dB(A)}$ συνιστάται ως ενδιάμεσος στόχος για τις χώρες όπου η κατευθυντήρια γραμμή θορύβου νύχτας δεν μπορεί να επιτευχθεί βραχυπρόθεσμα και όπου οι φορείς χάραξης πολιτικής υιοθετούν μια σταδιακή προσέγγιση.

Στο πλαίσιο της πολεοδομικής αναμόρφωσης της αστικής περιοχής ενδιαφέροντος, επιχειρείται η αξιολόγηση της συμβολής της στις προϋποθέσεις δυνητικής επιβάρυνσης του αστικού θορυβικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης. Υπό αυτή την έννοια εντοπίζεται συνάφεια του Σχεδίου με την πολιτική για το ακουστικό περιβάλλον και ειδικά για το επίπεδο θορυβικής όχλησης εντός του αστικού ιστού.

1. Οριακές τιμές εκπομπής και έκθεσης

Νομοθετικές διατάξεις θέσπισης κανόνων και ορίων για το θόρυβο από παραγωγικές εγκαταστάσεις και εργοτάξια, έχουν ως εξής:

- ΠΔ 1180/81 (ΦΕΚ 293 /Α/ 6-10-1981) Περί ρυθμίσεως θεμάτων λειτουργίας βιομηχανιών - βιοτεχνιών και πάσης φύσης μηχανολογικών εγκαταστάσεων κλπ. - Άρθρο 2 παρ.5 - πίνακας Ι, Όρια θορύβου αναλόγως χρήσεων γης.
- ΚΥΑ 56206/1613/1986 (ΦΕΚ 570Β/9-9-1986) Προσδιορισμός της ηχητικής εκπομπής των μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 79/113/ΕΟΚ, 81/1051/ΕΟΚ και 85/405/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1978, της 7ης Δεκεμβρίου 1981 και της 11ης Ιουλίου 1985.
- ΚΥΑ 69001/1921/1988 (ΦΕΚ 751Β/18-10-1988) Έγκριση τύπου ΕΟΚ για την οριακή τιμή στάθμης θορύβου των μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου και ειδικότερα των μηχανοκίνητων αεροσυμπιεστών, των πυργογερανών, των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών συγκόλλησης, των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών ισχύος και των φορητών συσκευών θραύσης σκυροδέματος και αεροσφυρών.
- Πολεοδομική Απόφαση 3046/304 (ΦΕΚ 59/Δ/3-02-1989) Κτιριοδομικός Κανονισμός - άρθρο 12 περί ηχομόνωσης και ηχοπροστασίας - Παράμετροι ακουστικής άνεσης - Κατηγορίες ακουστικής άνεσης - Κριτήρια ηχομόνωσης και ηχοπροστασίας.
- ΥΑ 765/91 (ΦΕΚ 81/Β/21-02-1991) Περί καθορισμού των οριακών τιμών στάθμης θορύβου των υδραυλικών πτύων με καλώδια, των προωθητών γαιών, των φορτωτών και των φορτωτών- εκσκαφών.
- ΠΔ 85/1991 (ΦΕΚ 38Α/18-3-1991) Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους στο θόρυβο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ.
- ΥΑ 17252/1992 (ΦΕΚ 395Β/19-6-1992) Καθορισμός των δεικτών και ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων θορύβου που προέρχεται από την κυκλοφορία σε οδικά και συγκοινωνιακά έργα.
- ΚΥΑ 37393/2028/2003 (ΦΕΚ 1418Β/1-10-2003) Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους.

Σύμφωνα με το ΠΔ 1180/81 (ΦΕΚ 293/Α/6-10-1981), τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια θορύβου μετρούμενα στο όριο του γηπέδου στο οποίο λειτουργεί μονάδα/εργοστάσιο έχουν ως εξής:

- Νομοθετημένες βιομηχανικές περιοχές = 70 dB(A)
- Περιοχές στις οποίες επικρατεί το βιομηχανικό στοιχείο = 65 dB(A)
- Περιοχές στις οποίες επικρατεί εξ ίσου το βιομηχανικό και το αστικό στοιχείο = 55 dB(A)
- Περιοχές στις οποίες επικρατεί το αστικό στοιχείο = 50 dB(A)

Γ.4.8. Πολιτική για την πολιτιστική κληρονομιά

Η προστασία και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί σημαντική και πάγια στρατηγική κατεύθυνση της χώρας και εντάσσεται διαχρονικά σε πληθώρα νομοθετικών διατάξεων. Κατ' αρχήν, επιχειρήθηκε διαρκής προσπάθεια για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε παγκόσμιο και πανευρωπαϊκό επίπεδο μέσω της υπογραφής Διεθνών Συμβάσεων κλπ. Στην ελληνική έννομη τάξη, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κατοχυρώνεται με πανηγυρικό τρόπο μέσω των διατάξεων του Συντάγματος και ιδιαίτερα του αρ. 24 αλλά και μέσω διάφορων νόμων και άλλων διατάξεων. Υπάρχει πλέον μεγάλος αριθμός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων.

Στο Ν.3028/2002, η έννοια της προστασίας συνδέεται μεταξύ άλλων με τη διατήρηση και την αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά της κάθε έμμεσης και άμεσης βλάβης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η προστασία μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων θα πρέπει να περιλαμβάνεται στους στόχους του χωροταξικού σχεδιασμού οποιουδήποτε επιπέδου. Γύρω από τα μνημεία καθορίζονται ζώνες προστασίας Α' και Β' με κλιμακούμενο (αυστηρότερο και λιγότερο αυστηρό) βαθμό προστασίας ως προς τις επιτρεπόμενες χρήσεις άλλων δραστηριοτήτων. Ο καθορισμός των ζωνών προστασίας πραγματοποιείται ύστερα από σχετική ανάλυση και αξιολόγηση του αντικειμένου υπό προστασία (αρχαιολογικός χώρος, μνημείο, ιστορικός τόπος). Ο Ν.4858/2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής

κληρονομιάς» κωδικοποιεί την κείμενη νομοθεσία (Ν.3028/2002, Ν.3658/2008, Ν.4355/2015, Ν.4688/2020, κ.λπ) με στόχο τη συστηματοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς εν γένει.

Σύμφωνα με τον ιστότοπο του ΥΠΠΟΑ Οδυσσεύς, τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς αναγνωρίζονται γενικά ως εξής: α) Αρχαιολογικοί χώροι. Κατηγοριοποιούνται σε Αμυντικούς, Αποθηκευτικούς, Διαμονής, Ενασχολήσεως, Κέντρα διοίκησης, Κοινής ωφέλειας, Νεκρικούς, Υποδομής και άλλους χώρους εκτός κατάταξης και β) Μνημεία. Κατηγοριοποιούνται σε μνημεία προϊστορικής, αρχαίας, βυζαντινής και νεότερης εποχής. Η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των κρίσιμων στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς διαμορφώνει ειδική προτεραιότητα κατά τη πολεοδομική οργάνωση των αστικών περιοχών. Ειδικά όμως για την περιοχή μελέτη, η μη ύπαρξη στοιχείων υπό καθεστώς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν δημιουργεί ορατές συνέργειες της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη σχετική πολιτική.

Γ.4.9. Πολιτική για τη βιοποικιλότητα

1. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας, από τα πλέον πρωτοπόρα παγκοσμίως, με ακρογωνιαίο λίθο τις οδηγίες για τα άγρια πτηνά (2009/147/ΕΚ) και για τους οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) που αποτελούν τη βάση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Οι δύο οδηγίες συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών διεθνών συμβάσεων όπως η Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα και η Σύμβαση της Βέρνης, τις οποίες η ΕΕ συνολικά ή/και το κάθε κράτος μέλος χωριστά έχουν κυρώσει. Επιπλέον αυτών των δύο οδηγιών, υπάρχουν πολλές οδηγίες που συμπληρώνουν το νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας στην ΕΕ όπως οι οδηγίες πλαίσιο 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και 2008/56/ΕΚ για τη θαλάσσια στρατηγική.

Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ αποσκοπεί στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της λήψης των απαραίτητων μέτρων για διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών

χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Αφορά στη δημιουργία ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών, του δικτύου Natura 2000 (στο οποίο περιλαμβάνονται και οι ΖΕΠ). Κάθε κράτος-μέλος οφείλει να συμβάλλει στη σύσταση του Δικτύου Natura 2000 ανάλογα με τα είδη φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών που διαθέτει και να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να βελτιωθεί η οικολογική συνοχή του δικτύου μέσω της διατήρησης και της ανάπτυξης στοιχείων του τοπίου, πρωταρχικής σημασίας για την άγρια πανίδα και χλωρίδα. Παράλληλα, τα κράτη-μέλη καλούνται να θεσπίσουν μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ) να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί. Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ Β'1289) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» που μεταγενέστερα τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/2008 (ΦΕΚ Β645).

Η Οδηγία 2009/147/ΕΚ περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (αντικατέστησε την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), αποσκοπεί στην προστασία, διαχείριση και ρύθμιση των ειδών άγριων πτηνών και εφαρμόζεται στα πτηνά, στα αυγά, στις φωλιές και στους οικοτόπους τους. Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό τη διαφύλαξη, διατήρηση και αποκατάσταση της επαρκούς ποικιλίας και επιφάνειας οικοτόπων για τα πτηνά μέσω της δημιουργίας ζωνών προστασίας, της συντήρησης και διευθέτησης, σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων που βρίσκονται στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των ζωνών προστασίας, της αποκατάστασης των κατεστραμμένων βιοτόπων και της δημιουργίας νέων βιοτόπων. Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να κατατάσσουν κυρίως σε ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ), θαλάσσιες και χερσαίες, τις περιοχές που είναι περισσότερο κατάλληλες, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών και να υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγουν τη ρύπανση ή την υποβάθμιση των οικοτόπων εντός και εκτός αυτών των ζωνών, όπως και τις επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις.

Τα κράτη-μέλη οφείλουν, επίσης, να ενθαρρύνουν τις αναγκαίες έρευνες και εργασίες με σκοπό την προστασία, τη διαχείριση και τη συνετή εκμετάλλευση των πληθυσμών των άγριων πτηνών (π.χ. την κατάρτιση εθνικού καταλόγου με τα είδη που απειλούνται με

αφανισμό ή κινδυνεύουν ιδιαίτερα, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική ζώνη εξαπλώσεώς τους, την απογραφή και οικολογική περιγραφή των ζωνών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα αποδημητικά είδη στη διάρκεια της μεταναστεύσεως, της διαχειμάσεως και της φωλεοποιήσεώς τους, κ.ά.). Έμφαση δίνεται και στα ζητήματα σχετικά με τη θήρα των πτηνών. Η Οδηγία 2009/147/ΕΚ ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία μέσω των: α) ΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ Β'757) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας», β) ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (ΦΕΚ Β'1495) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ», και γ) ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/2012 (ΦΕΚ Β'415) «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης ...».

Το Μάιο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (COM 2020/380 τελικό) ενέκρινε τη νέα Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 «Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας», η οποία επιδιώκει να θέσει τη βιοποικιλότητα της Ευρώπης σε πορεία ανάκαμψης έως το 2030 προς όφελος της ης φύσης, των ανθρώπων και του κλίματος. Προκειμένου να τεθεί η βιοποικιλότητα σε πορεία ανάκαμψης, η στρατηγική θέτει μια σειρά στόχων και δεσμεύσεων προς εκπλήρωση το αργότερο έως το 2030, στους εξής τέσσερις τομείς: α) Ένα συνεκτικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών (νομική προστασία και διαχείριση), β) Σχέδιο αποκατάστασης της φύσης με ορίζοντα το 2030 (έλεγχος ρύπανσης, ανάκαμψη της βιοποικιλότητας, έλεγχος δραστηριοτήτων με σοβαρές επιπτώσεις), γ) Διευκόλυνση του μετασχηματισμού των αλλαγών (διακυβέρνηση, μηχανισμοί παρακολούθησης, ευαισθητοποίηση, κινητοποίηση κοινωνικών εταίρων, παραγωγή γνώσης) και δ) Παγκόσμιο θεματολόγιο (διεθνής κινητοποίηση της Ένωσης στην προώθηση των σχετικών θεμάτων).

2. Εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα 2014 - 2029

Η Ελλάδα είναι χώρα με ιδιαίτερη βιολογική κληρονομιά. Η σημασία της βιοποικιλότητας πρέπει να ενσωματώνεται σε κάθε έργο και δραστηριότητα που πραγματοποιείται στη χώρα και να αποτελεί μέρος της καθημερινής κουλτούρας και πρακτικής. Η Ελλάδα, κινούμενη προς αυτή την κατεύθυνση διαμορφώνει το θεσμικό πλαίσιο

και τη στρατηγική για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας με στόχο την αποτελεσματικότερη προστασία της πανίδας, της χλωρίδας και των οικοτόπων της. Το κείμενο της Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα ολοκληρώθηκε από το ΥΠΕΚΑ το 2014.

Σκοπός της Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα 2014 - 2029 είναι η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων της Ελλάδας, μέχρι το 2029, η αποκατάστασή τους, όπου χρειάζεται και δύναται, η ανάδειξη της βιοποικιλότητας ως εθνικό κεφάλαιο, όπως και η εντατικοποίηση της συμβολής της Ελλάδας στην αποτροπή απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως. Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με τα Πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας: Επιγραμματικά, οι Γενικοί Στόχοι αφορούν στα ακόλουθα:

- Αύξηση της διαθέσιμης γνώσης για την εκτίμηση της κατάστασης της βιοποικιλότητας.
- Διατήρηση του εθνικού φυσικού κεφαλαίου και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων.
- Οργάνωση και λειτουργία εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και ενίσχυση των ωφελειών από τη διαχείρισή τους.
- Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας - ρυθμίσεις πρόσβασης στους γενετικούς πόρους - δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους.
- Ενίσχυση της συνέργειας των κύριων τομεακών πολιτικών με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας - θέσπιση κινήτρων
- Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου.
- Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής.
- Προστασία της βιοποικιλότητας από τα χωροκατακτητικά ξενικά είδη.
- Ενίσχυση της διεθνούς και διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας.

- Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας.
- Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας.
- Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της ελληνικής βιοποικιλότητας.

Η επιτυχής υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής προϋποθέτει τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση της πορείας υλοποίησής της. Προβλέπεται οργάνωση συστήματος παρακολούθησης της Στρατηγικής με ομάδες δεικτών. Οι δείκτες που επιλέγονται είναι κατάλληλοι για την αποτύπωση υλοποίησης των γενικών και ειδικών στόχων. Η υλοποίηση της Στρατηγικής τέλος προβλέπεται να πραγματοποιηθεί με σειρά Δράσεων οι οποίες ανταποκρίνονται στους γενικούς και ειδικότερους στόχους που τίθενται.

Το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (Priority Action Framework) αποτελεί εργαλείο στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού το οποίο έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεόμενης με αυτό πράσινης υποδομής, τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα και τη σύνδεσή του με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Εκπονείται σε επίπεδο Κράτους Μέλους, επικεντρώνεται στον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών και προτεραιοτήτων που συνδέονται άμεσα με τα ειδικά μέτρα διατήρησης που καθορίζονται για τους τόπους Natura 2000, με σκοπό την επίτευξη των στόχων διατήρησης σε επίπεδο τόπων για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων για τους οποίους έχουν οριστεί οι τόποι (όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 της οδηγίας για τους οικοτόπους).

Δεδομένου ότι στο δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνονται επίσης οι ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν χαρακτηριστεί σύμφωνα με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ της ΕΕ για τα πτηνά, εν προκειμένω λαμβάνονται, εξίσου υπόψη οι χρηματοδοτικές ανάγκες και τα μέτρα προτεραιότητας που συνδέονται με είδη πτηνών σε ΖΕΠ. Τα μέτρα που περιέχονται

στο Πλαίσιο Δράσης καλούνται να καλύψουν πρωταρχικά τις εθνικές προτεραιότητες για την προστασία και τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων.

3. Βασικά νομοθετήματα

Στο Ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», στο άρθρο 17 παρ.3α, προβλέπεται ότι η εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα στην οποία συμπεριλαμβάνεται και αναλυτικό Σχέδιο Δράσης που επικαιροποιείται ανά πενταετία, ορίζεται ως το βασικό εργαλείο διαχείρισης της βιοποικιλότητας. Σκοπός του Ν. 3937/2011 είναι η αειφόρος διαχείριση και αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας, ως πολύτιμου και αναντικατάστατου εθνικού κεφαλαίου. Πιο συγκεκριμένα, ο εν λόγω νόμος, ο οποίος τροποποίησε εν μέρει και συμπλήρωσε το Νόμο - πλαίσιο 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος», θέτει σαφείς στόχους για την προστασία της βιοποικιλότητας ειδών και οικοσυστημάτων, και προτάσσει την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο στα εν λόγω ζητήματα. Ο Νόμος αφορά επίσης στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών (περιοχές απόλυτης προστασίας, περιοχές προστασίας της φύσης, φυσικά πάρκα, περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών, προστατευόμενα τοπία και στοιχεία τοπίου ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί) ενώ προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία του φυσικού χώρου, στα ορειβατικά καταφύγια και χιονοδρομικά κέντρα καθώς και σε σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας. Σημαντικό αναλυτικό εργαλείο προς τη κατεύθυνση διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας αποτελεί το «Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας» που δείχνει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ολοκληρωμένη προστασία των ειδών και των οικοσυστημάτων τους.

Πρόσφατη σχετικά εξέλιξη αποτελεί ο Ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», όπου μεταξύ άλλων ρυθμίζονται ζητήματα διακυβέρνησης προστατευόμενων περιοχών, χρήσεων γης εντός και θεμάτων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Κεντρικές προβλέψεις αναφορικά με την προστασία της βιοποικιλότητας εντοπίζονται: α) Στον επανακαθορισμό του συστήματος των προστατευόμενων περιοχών σε περιοχές: προστασίας της

βιοποικιλότητας, εθνικά πάρκα, καταφύγια άγριας ζωής, προστατευόμενα τοπία και προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί, β) Στην επέκταση των κατηγοριών χρήσεων γης εντός προστατευόμενων περιοχών και τροποποίηση του ΠΔ 59/2018 και γ) Στον καθορισμό του Σχεδίου Διαχείρισης ως τη βασική διαχειριστική πρόβλεψη των Προστατευόμενων Περιοχών, το οποίο περιλαμβάνει Σχέδιο Δράσης που ακολουθεί τη σύνταξη και έγκριση της ΕΠΜ.

Η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης εφαρμόζεται στον αστικό - δομημένο χώρο της Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται ζώνες με ειδικό οικολογικό ενδιαφέρον και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για τη βιοποικιλότητα δεν έχουν άμεση εφαρμογή. Ωστόσο, επιδίωξη ενίσχυσης του αστικού πρασίνου (κοινόχρηστοι χώροι) συνιστά παρέμβαση, κατά βάση εισαγωγής των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος στον αστικό ιστό. Υπό αυτή την έννοια, η χωρική ρύθμιση διαμορφώνει συσχετίσεις της παρέμβασης με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος.

Γ.4.10. Πολιτική για τους υδατικούς πόρους και τις πλημμύρες

1. Προστασία και διαχείριση των υδάτων

Από τις αρχές του 2000 σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν τεθεί οι βάσεις για μια τέτοια ολοκληρωμένη προσέγγιση, μέσω της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και των επί μέρους θυγατρικών Οδηγιών. Η Οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το Ν. 3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280). Ο τρόπος που δομείται σήμερα η εθνική πολιτική επί των υδάτων στηρίζεται στις προβλέψεις του Ν. 3199/2003 και των κανονιστικών διατάξεων που ακολούθησαν σε εφαρμογή του καθώς και στο Ν. 3852/2010 περί της νέας αρχιτεκτονικής της διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Επίσης, μέσω του Ν. 4042/2012 περί ποινικής προστασίας του περιβάλλοντος, αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα σύζευξης της πολιτικής για την προστασία και διαχείριση των υδάτων με την χωροταξική πολιτική. Αναφορικά με τη χωρική διάσταση της πολιτικής, με την απόφ. 706/2010 της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΦΕΚ 1383/Β/2.9.10) καθορίστηκε θεσμικά ο συστημικός και χωρικός διαχωρισμός της επικράτειας βάσει της έννοιας της λεκάνης απορροής. Συστημικά, θεσμοθετήθηκαν 45 Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε 14 Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007).

Το θεσμικό πλαίσιο στοχεύει στην ολοκληρωμένη προστασία και ορθολογική διαχείριση των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και υπόγειων νερών, η οποία συνίσταται:

- Στην αποτροπή της περαιτέρω επιδείνωσης, στην προστασία και βελτίωση της κατάστασης των υδάτινων οικοσυστημάτων, καθώς και των αμέσως εξαρτώμενων από αυτά χερσαίων οικοσυστημάτων και υγροτόπων σε ό,τι αφορά τις ανάγκες τους σε νερό.
- Στην προώθηση της βιώσιμης χρήσης του νερού βάσει μακροπρόθεσμης προστασίας των διαθέσιμων υδατικών πόρων.
- Στην ενίσχυση της προστασίας και τη βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με ειδικά μέτρα για την προοδευτική μείωση των απορρίψεων, εκπομπών και διαρροών ουσιών προτεραιότητας και με την παύση ή τη σταδιακή εξάλειψη των απορρίψεων, εκπομπών και διαρροών των επικίνδυνων ουσιών προτεραιότητας.
- Στη διασφάλιση της προοδευτικής μείωσης της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων και στην αποτροπή της περαιτέρω μόλυνσής τους.
- Στο μετριασμό των επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασίες και να συμβάλλει με αυτό τον τρόπο στην εξασφάλιση επαρκούς παροχής επιφανειακού και υπόγειου νερού καλής ποιότητας που απαιτείται για την βιώσιμη, ισόρροπη και δίκαιη χρήση ύδατος, σε σημαντική μείωση της ρύπανσης των υπογείων υδάτων, στην προστασία των χωρικών και θαλάσσιων υδάτων καθώς και στην επίτευξη των στόχων των σχετικών διεθνών συμφωνιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην πρόληψη και την εξάλειψη της ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος.

2. Εθνικό επιχειρησιακό σχέδιο για το πόσιμο νερό (2022)

Η εθνική πολιτική για το πόσιμο νερό ή νερό ανθρώπινης κατανάλωσης, στοχεύει: α) Στην επάρκεια πόσιμου νερού για όλους τους κατοίκους της χώρας με προδιαγραφές που πληρούν τις απαιτήσεις της Οδηγίας 98/83 όπως έχει αναδιατυπωθεί με την Οδηγία 2015/1787/ΕΕ και έχει αντικατασταθεί με την Οδηγία (ΕΕ)2020/2184 και β) Στην οικονομική και επιχειρησιακή βιωσιμότητα των φορέων ύδρευσης ώστε να εξασφαλίζεται πόσιμο νερό

σε προσιτή τιμή στους πολίτες. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο (ΕΕΣ) πόσιμου νερού αποτελεί εργαλείο για την επίτευξη των εθνικών στόχων. Οι επιχειρησιακοί στόχοι του ΕΕΣ πόσιμου νερού κυρίως περιλαμβάνουν τα εξής: α) Την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης από άποψη υδρευτικών αναγκών, παρόχων (φορέων) ύδρευσης και έργων ύδρευσης που υλοποιούνται με χρηματοδότηση, β) Την καταγραφή των προτάσεων των παρόχων ύδρευσης, με προτεραιοποίηση προγραμματισμού υλοποίησης και γ) Τα απαιτούμενα οριζόντια και υποστηρικτικά μέτρα. Στο κείμενο του ΕΕΣ πόσιμου νερού, παρουσιάζει την κατάσταση και τις προτεραιότητες ανά Περιφέρεια της χώρας.

Η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης εφαρμόζεται στον αστικό χώρο της Μενεμένης όπου τα ζητήματα προμήθειας νερού και διάθεσης λυμάτων ρυθμίζονται κεντρικά στο επίπεδο ΕΥΑΘ και έτσι δεν προβλέπονται παρεμβάσεις που να αλληλεπιδρούν με επιφανειακά και υπόγεια ύδατα ούτε ως προς την άντληση ούτε ως προς τη διάθεση. Ωστόσο, η απαίτηση μικρής επέκτασης/προσαρμογής των δικτύων και ομαλής προμήθειας νερού, καθιστά κρίσιμη τη δυνατότητα ανταπόκρισης του τοπικού συστήματος, γεγονός που συνδέεται και με ειδικότερες πρόνοιες του ΕΕΣ για το πόσιμο νερό.

3. Έλεγχος πλημμυρικών κινδύνων

Η οδηγία 2007/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας έχει ως στόχο τη θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας για τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες. Η Οδηγία συμπληρώνει την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ για την ολοκληρωμένη προστασία και την αειφορική διαχείριση των υδάτων. Τα κράτη μέλη οφείλουν εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος να υιοθετήσουν μακροπρόθεσμες στρατηγικές για τη διαχείριση των πλημμυρών, με κύρια στοιχεία την πρόληψη και την προετοιμασία. Η Οδηγία ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με την ΚΥΑ Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108Β/21.07.2010) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΚΥΑ 177772/924 (ΦΕΚ 2140Β/22.06.2017). Στο πλαίσιο αυτό έχουν καταρτισθεί, εγκριθεί τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των ΥΔ της χώρας.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2638/Β/2018), η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με την ονομασία «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλές ζώνες Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούντας» και κωδικό αναγνώρισης EL10APSEFR008. Στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ – 2^{ος} Κύκλος δεν μεταβάλλεται η πλημμυρική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης. Συνεπώς αναγνωρίζεται συνάφεια της πολεοδομικής ρύθμισης με τους όρους προστασίας του πληθυσμού από δυνητικούς πλημμυρικούς κινδύνους.

Γ.4.11. Πολιτική για τα δάση

1. Εθνική στρατηγική για τα δάση 2018 - 2038

Το 2018 η χώρα υιοθέτησε το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση, ΕΣΔ), με το οποίο καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθύνσεις της δασικής πολιτικής για την περίοδο 2018-2038. Προσδιορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι της πολιτικής αυτής, καθώς και οι αναγκαίοι πόροι και τα μέσα εφαρμογής της. Στο πλαίσιο της ΕΣΔ υιοθετείται στη χώρα πρότυπο της μεσογειακής δασοπονίας με το εξής όραμα: Εξασφάλιση της αειφορίας και αύξηση της συνεισφοράς των δασικών οικοσυστημάτων στην οικονομία της χώρας μέσω της πολυλειτουργικότητας, της προσαρμοστικότητας και της ενίσχυσης του κοινωνικοοικονομικού τους ρόλου, υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής.

Η Στρατηγική δομείται βάσει 3 οριζόντιων αξόνων (ΟΑ). Ο κάθε οριζόντιος άξονας εξειδικεύεται περαιτέρω με σειρά προβλέψεων υλοποίησης: α) ΟΑ 1. Διακυβέρνηση δασικού τομέα (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες παρακολούθησης), β) ΟΑ 2. Απογραφή - παρακολούθηση (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες παρακολούθησης) και ΟΑ 3. Έρευνα - καινοτομία (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες παρακολούθησης). Η Στρατηγική δομείται βάσει 4 κάθετων αξόνων (ΟΑ). Ο κάθε κάθετος άξονας εξειδικεύεται περαιτέρω με σειρά προβλέψεων υλοποίησης: α) ΚΑ1. Οικονομία του δάσους (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες παρακολούθησης), β) ΚΑ2. Κλιματική αλλαγή (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες

παρακολούθησης), γ) ΚΑ3. Προστασία δασικών οικοσυστημάτων και βελτιστοποίηση υπηρεσιών οικοσυστήματος (Γενικοί στόχοι, Γενικές κατευθύνσεις δράσεων, Ειδικές κατευθύνσεις δράσεων για την προστασία από τις δασικές πυρκαγιές, Δείκτες παρακολούθησης) και δ) ΚΑ4. Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Πολιτικές (Γενικοί στόχοι, Κατευθύνσεις δράσεων, Δείκτες παρακολούθησης). Η Στρατηγική συμπληρώνεται με προβλέψεις σε σχέση με τα μέσα υλοποίησης και τους χρηματοδοτικούς πόρους, με τα μέσα παρακολούθησης αλλά και τις προδιαγραφές των περιεχομένων μελετών Σχεδίων Δράσης.

2. Βασικά νομοθετήματα

Η Δασική Πολιτική σχετίζεται άμεσα με τα έργα και τις ενέργειες που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην ΕΣΔ. Ταυτόχρονα όμως συμπληρώνεται με σειρά δράσεων στο τοπικό κυρίως επίπεδο, οι οποίες συνιστούν μια διαχρονική παρέμβαση. Στην Ελλάδα μετά το 1987 καταρτίζονται αναπτυξιακά προγράμματα εξαετούς διάρκειας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, για την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων. Επίσης, οι περιφερειακές δασικές υπηρεσίες της χώρας συντάσσουν ετήσια προγράμματα έργων και εργασιών δημόσιας και μη δημόσιας δασοπονίας τα οποία εγκρίνονται σε περιφερειακό επίπεδο. Όσον αφορά στη διαχείριση, εκμετάλλευση και παραγωγή των δασών, αυτές καθορίζονται από τα διαχειριστικά σχέδια που συντάσσονται ανά δεκαετία από τα κατά τόπους Δασαρχεία. Ουσιαστικό εργαλείο άσκησης δασικής πολιτικής είναι το νομικό πλαίσιο για την προστασία και διαχείριση των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων. Η ισχύουσα δασική νομοθεσία καθορίζει τα μέτρα προστασίας, συντήρησης, βελτίωσης και επέκτασης των δασών και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και λαμβάνει μέριμνα για τη μελέτη και κατασκευή δασοτεχνικών έργων, στα οποία εντάσσονται και τα έργα βελτίωσης και διαχείρισης των ορεινών βοσκότοπων.

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα για την προστασία και διαχείριση των δασών και άλλων δασικών εκτάσεων, είναι το Σύνταγμα του 1975, το ΝΔ. 86/1969, ο Ν. 998/1979, ο Ν. 1650/1986, ο Ν. 3208/2003 και ο Ν. 3818/2010. Το Σύνταγμα με τα άρθρα του 24 και 117 κατοχυρώνει συνταγματικά για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας την προστασία των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων. Το ΝΔ 86/1969 κωδικοποίησε σχεδόν όλα τα νομοθετήματα που εκδόθηκαν από το 1928 και αποτελεί το

Δασικό Κώδικα της χώρας. Ο κώδικας αυτός, εξακολουθεί μέχρι σήμερα να αποτελεί το βασικό κορμό της δασικής νομοθεσίας, αν και πολλές διατάξεις του τροποποιήθηκαν ή αντικαταστάθηκαν από διατάξεις άλλων νομοθετημάτων όπως των ΝΔ 886/1971, ΝΔ 996/1971, Ν. 248/1976, Ν. 998/1979 και του Ν. 3208/2003. Σημειώνεται ότι κεντρικό μέσο άσκησης της πολιτικής επί των δασών αποτελούν οι μελέτες διαχείρισης οι οποίες συνιστούν το βασικό όργανο καταγραφής και απογραφής της κατάστασης του δάσους και του κοινωνικοοικονομικού και φυσικού περιβάλλοντός του, ανάλυσης των δασοπονικών φαινομένων και σχεδιασμού των μελλοντικών επεμβάσεων, για τη δημιουργία κατά χρόνο και χώρο τάξης σε αυτό.

Ο Νόμος 4280/2014 (ΦΕΚ 159/Α/8.8.14) Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη Ανάπτυξη Οικισμών – Ρυθμίσεις Δασικής Νομοθεσίας, Κεφάλαιο Γ ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας τροποποιεί μερικώς το Ν. 998/1979. Κεντρικές προβλέψεις σε σχέση ειδικότερα με την επέμβαση σε δάσος - δασική έκταση αφορούν μεταξύ άλλων στα ακόλουθα:

- Αναφορικά με τις επέμβαση σε δασικές εκτάσεις, η γενική κατεύθυνση αφορά στην απαγόρευση κάθε παρέμβαση που οδηγεί σε μεταβολή της δομής, του χαρακτήρα και των λειτουργιών των δασικών συστημάτων. Ωστόσο επιτρέπονται μετά από έγκριση, παρεμβάσεις που αφορούν σε σειρά έργων. Επιτρεπόμενες επεμβάσεις σε αναδασωτέες εκτάσεις δεν προϋποθέτουν την άρση της αναδάσωσης.
- Σε παρεμβάσεις εντός Νατούρα, ακολουθούνται επιπρόσθετα οι δεσμεύσεις των υπαρχόντων διαχειριστικών σχεδίων ενώ εάν δεν υπάρχουν αυτά, ακολουθείται η διαδικασία της οικολογικής αξιολόγησης κατά τη φάση της αδειοδότησης.
- Αναφορικά με τις τουριστικές εγκαταστάσεις, επιτρέπεται με όρους και προϋποθέσεις η επέμβαση η δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών – υδροθεραπευτηρίων, κέντρων θαλασσοθεραπείας και ξενοδοχειακών καταλυμάτων κατηγορίας 4 ή 5 αστέρων, καθώς και η διάνοιξη και δημιουργία διόδων διαδρομών γκολφ. Στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπεται η εγκατάσταση μηχανισμών με συρματοσχοίνα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκή) που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των

εγκαταστάσεων. Επίσης επιτρέπεται η επέμβαση σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων καθώς και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής.

- Επιτρέπονται επίσης έργα πολιτιστικού χαρακτήρα, στρατιωτικά έργα και ορειβατικά καταφύγια, προβλέψεις για παρεμβάσεις σε πάρκα και άλση - δημόσιους χώρους.
- Αναφορικά με την οικιστική ανάπτυξης δεν επιτρέπεται η δημιουργία - επέκταση οικιστικών υποδοχέων πλην περιπτώσεων εγκαταλελειμμένων οικισμών, οικοδομικών συνεταιρισμών και ιδιωτικής πολεοδόμησης.

Η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται δασικές εκτάσεις σύμφωνα με την τρέχουσα ανάρτηση δασικών χαρτών. Ωστόσο, η επιδίωξη υλοποίησης πάρκου – ανοικτής έκτασης με στοιχεία φυσικής φυτοκάλυψης, διαμορφώνει επιδιώξεις για τη μεγαλύτερη δυνατή διατήρηση της φυσικότητας του αστικού τοπίου.

Γ.4.12. Πολιτική για τα στερεά απόβλητα

Κεντρικός σκοπός της εθνικής πολιτικής είναι η ολοκληρωμένη και ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων που έγκειται στη συμπληρωματικότητα των επιλογών διαχείρισης, με γνώμονα την αειφορική χρήση των πόρων, προκειμένου να μειώνονται οι παραγόμενες ποσότητες αποβλήτων και όπου δημιουργούνται απόβλητα, να υφίστανται διαχείριση με τέτοιο τρόπο, ώστε να μειώνονται οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία και παράλληλα να συνεισφέρουν θετικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Ιδιαίτερη σημασία για την επίτευξη αυτού του σκοπού έχει η προώθηση της ιεράρχησης των αποβλήτων, με ποσοτικούς στόχους που θα αποτυπώνουν ότι προτεραιότητα δίνεται στην πρόληψη παραγωγής ως βέλτιστη επιλογή, ακολουθούμενη από την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση, τις άλλες μορφές ανάκτησης (π.χ. κομποστοποίηση βιοαποβλήτων) και την ασφαλή διάθεση ως τελευταία επιλογή διαχείρισης.

1. Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων 2021 - 2030

Το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο, και η σύνταξή του αποτελεί υποχρέωση της χώρας μας που προκύπτει από την οδηγία 2008/98/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/851. Το Σχέδιο περιλαμβάνει μία σειρά από ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους, μεταξύ των οποίων είναι:

- Η προώθηση της κυκλικής κατανάλωσης, η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και η παροχή εργαλείων στους πολίτες.
- Αξιοποίηση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης που προτείνεται στο πλαίσιο του σχεδίου επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και του προγράμματος Invest EU που θα είναι σε θέση να στηρίξει έργα που εστιάζουν στην κυκλική οικονομία.
- Υιοθέτηση στόχων μείωσης των αποβλήτων για συγκεκριμένες ροές, και η Προαγωγή της αντίληψης ότι τα απόβλητα αποτελούν πόρους προς αξιοποίηση στο ευρύτερο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας κ.α.
- Απόβλητα τροφίμων: η συμβολή στον στόχο του ΟΗΕ για μείωση κατά 50% των κατά κεφαλήν αποβλήτων τροφίμων σε επίπεδο λιανικής πώλησης και καταναλωτή, καθώς και η μείωση των απωλειών τροφίμων κατά μήκος της αλυσίδας παραγωγής και εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας μετά τη συγκομιδή, έως το 2030.
- Πλαστικά Μιας Χρήσης: Μείωση της κατανάλωσης πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης κατά 30% μέχρι το 2024 και κατά 60% μέχρι το 2026, σε σχέση με το έτος 2022, όπως προβλέπεται στον Ν. 4736/2020.
- Χαρτί: μείωση της κατανάλωσης χαρτιού, μέσω της υιοθέτησης από το κοινό μιας περισσότερο περιβαλλοντικής συμπεριφοράς αναφορικά με τη χρήση και την κατανάλωσή του, υιοθετώντας έμπρακτα καλές πρακτικές μείωσης και επαναχρησιμοποίησής του.

- Υλικά/Αποβλήτα συσκευασίας: πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων συσκευασίας και η εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των συσκευασιών.

2. Εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων 2020 - 2030

Το νέο ΕΣΔΑ, το οποίο συντέθηκε κατ' εφαρμογή του Ν.4685/2020 και το οποίο αναθεωρεί το ΕΣΔΑ του 2015, περιλαμβάνει ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους θέτοντας εμπροσθοβαρή στόχο την μείωση της υγειονομικής ταφής των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) σε ποσοστό μικρότερο του 10% το 2030. Η επίτευξη του στόχου προωθείται με σειρά μέτρων πρόληψης, εισαγωγή νέων και ενίσχυση υφιστάμενων διακριτών ρευμάτων αποβλήτων, προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης, προώθηση της αγοράς δευτερογενών υλικών άλλα και μέτρα ευαισθητοποίησης των πολιτών.

Περιλαμβάνει επίσης την επιτάχυνση των δικτύων συλλογής βιοαποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, τη δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και βιοαποβλήτων (ΜΕΑ και ΜΕΒΑ), την αναβάθμιση των ΚΔΑΥ και την ενεργειακή αξιοποίηση δευτερογενών καυσίμων και υπολειμμάτων επεξεργασίας. Συγκεκριμένα οι ποσοτικοί στόχοι που θέτει το νέο ΕΣΔΑ ανά κατηγορία αποβλήτων και χρονικό ορόσημο είναι: α) Ελαχιστοποίηση υγειονομικής ταφής 10% ως το 2030, β) Χωριστή συλλογή Βιοαποβλήτων ως το 2022, γ) Συνολική Ελάχιστη Ανακύκλωση 70% μέχρι το 2030, δ) Αύξηση της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και της ανακύκλωσης των ΑΣΑ 55% κ.β. ως το 2025 60% μέχρι το 2030, ε) Ανακύκλωση Αποβλήτων Συσκευασιών 65% κ.β. το 2025 και 70% το 2030 και επιμέρους στόχους ανά υλικό και στ) ΑΕΚΚ 70% μέχρι το 2030.

Το ΕΣΔΑ εξελίσσεται βάσει σειράς γενικών και ειδικών στόχων ανά ρεύμα αποβλήτων. Επίσης προβλέπονται ειδικά σχέδια διαχείρισης ανά κατηγορία αποβλήτων με συγκεκριμένους στόχους και μέσα - πρακτικές υλοποίησης. Στις δράσεις υλοποίησης του ΕΣΔΑ περιλαμβάνονται προβλέψεις όπως: νομοθετικά μέτρα, οργανωτικά - διοικητικά μέτρα, υποδομές και έργα, οικονομικά μέτρα, προδιαγραφές - πρότυπα - οδηγοί - μελέτες. Τέλος προτείνονται κάποια γενικά μέτρα κατά τη διαδικασία χωροθέτησης εγκαταστάσεων

διαχείρισης των αποβλήτων. Οι προβλέψεις του ΕΣΔΑ αποτελούν εισροές για τη θεσμοθέτηση των ΠΕΣΔΑ (Περιφερειακών Σχεδίων).

Η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου τα ζητήματα διαχείρισης των αποβλήτων αποτελούν αντικείμενο και ευθύνη του δημοτικού συστήματος. Υπό αυτή την έννοια οι προτεραιότητες της πολιτικής για τα στερεά απόβλητα συσχετίζονται με τη χωρική οργάνωση της περιοχής καθώς δημιουργούνται πιθανά επιπρόσθετες απαιτήσεις αναγκαίων υποδομών συλλογής και διάθεσης σύμφωνα και με τους στόχους του οικείου ΠΕΣΔΑ.

3. Βασικά νομοθετήματα

Ειδικότερα, όσον αφορά στη διαχείριση των αποβλήτων οι κυριότερες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είναι οι παρακάτω νόμοι:

- Ο Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α'179) «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις» (έχει μερικώς καταργηθεί).
- Ο Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α'24) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων –...».
- Ο Ν. 4819/2021 (Α'129) «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/ 851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ...».
- Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, Προεδρικά Διατάγματα, κλπ που αφορούν σε ειδικά ρεύματα αποβλήτων (επικίνδυνα απόβλητα, ΑΕΚΚ, κλπ).

Γ.4.13. Πολιτική για την προστασία των εδαφών και την αντιμετώπιση της ερημοποίησης

Με το Ν. 2468/1997 κυρώθηκε η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης ενώ με την ΚΥΑ 99605/3719/2001 (ΦΕΚ Β/974) υιοθετήθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Ερημοποίησης. Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ερημοποίησης, όπως συμπυκνώνονται στον Εθνικό Σχέδιο Δράσης αφορούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των τάσεων για ερημοποίηση στο 35% της επικράτειας που απειλείται άμεσα από τις συνέπειες της ερημοποίησης, και στην πρόληψη της διαδικασίας ερημοποίησης στο 60% της χώρας. Βασικοί άξονες δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για την ερημοποίηση είναι: η προστασία των δασών από πυρκαγιές και καταστροφικές εκχερσώσεις, η προστασία των υδατικών πόρων από την υπερκατανάλωση και τη ρύπανση με έμφαση στο γεωργικό τομέα, η προστασία των αγροτικών γαιών και βοσκοτόπων από την εντατική εκμετάλλευση, η ενίσχυση της έρευνας, ανταλλαγής πληροφοριών και εκπαίδευσης, και οργάνωση μηχανισμών παρακολούθησης με την επιλογή κατάλληλων δεικτών.

Κατά την εφαρμογή του Σχεδίου προβλέπεται η ένταξη των εξειδικευμένων μέτρων και δράσεων σε ολοκληρωμένα προγράμματα αειφόρου ανάπτυξης για κάθε απειλούμενη περιοχή με τη δημιουργία τοπικών φορέων εφαρμογής του Σχεδίου, τη σύνταξη τοπικών μελετών και την εφαρμογή των προβλεπόμενων από αυτές μέτρων. Σε συνάρτηση με το ζήτημα αντιμετώπισης της ερημοποίησης βρίσκεται και η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την Προστασία των Εδαφών. Αυτή απορρέει από την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους» (COM-179, 2006) όπου μεταξύ άλλων τονίζεται η στενή σχέση της προστασίας των εδαφών με τη διαχείριση των αποβλήτων και την χωροταξική πολιτική.

Η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου της Μενεμένης και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για την προστασία εδαφών από την ερημοποίηση δεν έχουν ευθεία εφαρμογή. Ωστόσο η κατάλληλη χωρική ρύθμιση με την απόδοση ανοικτών κοινόχρηστων εκτάσεων, συνιστά πρόνοια ώστε να αποκαθίστανται οι συνθήκες μη απόπλυσης του εδάφους λόγω ακραίων καιρικών συμβάντων και της κλιματικής κρίσης γενικότερα (ενίσχυση εδαφικής απορροής – κατείσδυση).

Γ.4.14. Συσχέτιση με το Σχέδιο

Η αξιολόγηση της περιβαλλοντικής πολιτικής αφορά στο πλαίσιο των εθνικών στόχων περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης όπως αυτοί διαμορφώνονται από το πλέγμα των πολιτικών στα κύρια περιβαλλοντικά ζητήματα που εντοπίζονται στο επίπεδο της χώρας και σχετίζεται με τις δεσμεύσεις της Ελλάδας έναντι διεθνών και ευρωπαϊκών κατευθύνσεων και επιλογών. Οι συσχετίσεις που εντοπίζονται καταγράφονται ακολούθως ενώ ως συμπέρασμα αναφέρεται καταρχήν ότι: α) Εντοπίζεται άμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή, το τοπίο, την ατμόσφαιρα, το ακουστικό περιβάλλον, τους υδατικούς πόρους και την αντιμετώπιση των πλημμυρών συνδυαστικά και τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων, β) Εντοπίζεται έμμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη δασική πολιτική, την προστασία του εδάφους και την προστασία της βιοποικιλότητας και γ) Δεν εντοπίζεται καμία συσχέτιση με την πολιτική για την πολιτιστική κληρονομιά. Ειδικότερα:

Αναφορικά με τη στρατηγική του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη, αναφορές με ειδική σημασία για τον τοπικό πολεοδομικό σχεδιασμό εντοπίζονται στον στόχο 11 που αφορά στη βιώσιμη λειτουργία των πόλεων. Με αφορμή την πολεοδομική ρύθμιση αυτού του χώρου, επιχειρείται η βιώσιμη ένταξη των τοπικών λειτουργιών στο σύνολο των προοπτικών της Μενεμένης με εστίαση στην ολοκλήρωση αστικών υποδομών.

Αναφορικά με την εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030, η πέμπτη αναπτυξιακή θεματική περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, την αστική αναζωογόνηση και τις αναπλάσεις του αστικού χώρου. Η επιχειρούμενη πολεοδομική αναμόρφωση εμπίπτει στις επιδιώξεις της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη καθώς βοηθά στην ανάπλαση και ανάδειξη τμήματος του αστικού ιστού της Μενεμένης με πυρήνα την ρύθμιση των χρήσεων και λειτουργιών, με θετικές προεκτάσεις στην ελκυστικότητα της περιοχής και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Αναφορικά με την κλιματική αλλαγή, κεντρικό ζήτημα για τον πολεοδομικό σχεδιασμό είναι η ενσωμάτωση της πολιτικής στους όρους εδαφικής ρύθμισης. Η σύνθεση κατάστασης και προοπτικών διαμορφώνει το πλαίσιο ανταπόκρισης του σχεδιασμού στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης και συνεπώς εντοπίζεται ουσιαστική συνάφεια της Πολιτικής με τις

στοχεύσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πολεοδομικής παρέμβασης στην περιοχή μελέτης. Ανάλυση τρωτότητα από τη μια πλευρά και σχεδιασμός που ενσωματώνει την απαίτηση αντιμετώπισης: α) κινδύνων πλημμυρών, β) ενεργειακής εξοικονόμησης και γ) αντιμετώπισης αστικής θερμικής νησίδας, αποτελούν κεντρικές εστιάσεις ανταπόκρισης του σχεδιασμού στις προκλήσεις.

Αναφορικά με το τοπίο, επιδίωξη της μελέτης αναμόρφωσης είναι η ανάπλαση της συγκεκριμένης περιοχής με την εκ νέου θεώρηση των αστικών εξυπηρετήσεων και τη βιώσιμη ένταξή τους στις λειτουργίες της ευρύτερης πόλης. Το σύνολο της παρέμβασης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιδιώξεις της πολιτικής για το τοπίο η οποία μεταξύ άλλων, αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του αστικού τοπίου για την ποιότητα των πόλεων και την αναπτυξιακή τους προοπτική. Η αστική περιοχή πολεοδομικής αναμόρφωσης, αναγνωρίζονται ως μέρος του αστικού τοπίου της Μενεμένης αλλά και ευρύτερα του ΠΣΘ με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που έχουν τεθεί στο ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας.

Αναφορικά με την ατμόσφαιρα, εντοπίζεται συνάφεια της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με την πολιτική για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, ειδικά στη βάση της εκ νέου κυκλοφοριακής οργάνωσης (περιορισμένη) της περιοχής. Αυτή δύναται να συσχετιστεί με νέους όρους δυνητικής επιβάρυνσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος λόγω αναδιάταξης της έλξης μετακινήσεων, προώθησης όρων βιώσιμης κινητικότητας και πιθανής ενεργειακής αναβάθμισης του δημοτικού κτηριακού εξοπλισμού.

Αναφορικά με το ακουστικό περιβάλλον, στο πλαίσιο της πολεοδομικής αναμόρφωσης της αστικής περιοχής ενδιαφέροντος, επιχειρείται η αξιολόγηση της συμβολής της στις προϋποθέσεις δυνητικής επιβάρυνσης του αστικού θορυβικού περιβάλλοντος. Υπό αυτή την έννοια εντοπίζεται συνάφεια πολεοδομικής αναμόρφωσης με την πολιτική για το ακουστικό περιβάλλον και ειδικά για το επίπεδο θορυβικής όχλησης εντός του αστικού ιστού. Κεντρική επιδίωξη είναι η διαπραγμάτευση της έννοιας της όχλησης κατά τη λειτουργία πλέον της περιοχής με νέους όρους κινητικότητας.

Αναφορικά με τους υδατικούς πόρους και τις πλημμύρες, καθώς τα Σχέδια διαχείρισης υδάτων και πλημμυρών διαπραγματεύονται την προστασία και αειφορική διαχείριση των υδάτων παράλληλα με την αποσόβηση κινδύνων πολιτικής προστασίας, επιχειρούν την

οριζόντια παρέμβαση στις συνθήκες που διαμορφώνουν την πίεση χρήσης των υδάτων και των υδάτινων σωμάτων. Η πολεοδομική αναμόρφωσης εφαρμόζεται στον αστικό χώρο της Μενεμένης όπου τα ζητήματα προμήθειας νερού και διάθεσης λυμάτων ρυθμίζονται κεντρικά στο επίπεδο ΕΥΑΘ και έτσι δεν προβλέπονται παρεμβάσεις που να αλληλεπιδρούν με επιφανειακά και υπόγεια ύδατα ούτε ως προς την άντληση ούτε ως προς τη διάθεση. Ωστόσο, η απαίτηση μικρής επέκτασης/προσαρμογής των δικτύων και ομαλής προμήθειας νερού, καθιστά κρίσιμη τη δυνατότητα ανταπόκρισης του τοπικού συστήματος, γεγονός που συνδέεται και με ειδικότερες πρόνοιες του ΕΕΣ για το πόσιμο νερό.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2638/Β/2018), η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με την ονομασία «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλές ζώνες Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούντας» και κωδικό αναγνώρισης EL10APSF008. Στην 1η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ – 2ος Κύκλος δεν μεταβάλλεται η πλημμυρική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης. Συνεπώς αναγνωρίζεται συνάφεια της πολεοδομικής ρύθμισης με τους όρους προστασίας του πληθυσμού από δυνητικούς πλημμυρικούς κινδύνους.

Αναφορικά με τα στερεά απόβλητα, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου τα ζητήματα διαχείρισης των αποβλήτων αποτελούν αντικείμενο και ευθύνη του δημοτικού συστήματος. Υπό αυτή την έννοια οι προτεραιότητες της πολιτικής για τα στερεά απόβλητα συσχετίζονται με τη χωρική οργάνωση της περιοχής καθώς δημιουργούνται πιθανά επιπρόσθετες απαιτήσεις αναγκών υποδομών συλλογής και διάθεσης σύμφωνα και με τους στόχους του οικείου ΠΕΣΔΑ και ΤΣΔΑ.

Αναφορικά με το έδαφος, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου της Μενεμένης και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για την προστασία εδαφών από την ερημοποίηση δεν έχουν ευθεία εφαρμογή. Ωστόσο η κατάλληλη χωρική ρύθμιση με την απόδοση ανοικτών κοινόχρηστων εκτάσεων, συνιστά πρόνοια ώστε να αποκαθίστανται οι συνθήκες μη απόπλυσης του εδάφους λόγω ακραίων καιρικών

συμβάντων και της κλιματικής κρίσης γενικότερα (ενίσχυση εδαφικής απορροής – κατείσδυση).

Αναφορικά με τη βιοποικιλότητα, η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης εφαρμόζεται στον αστικό - δομημένο χώρο της Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται ζώνες με ειδικό οικολογικό ενδιαφέρον και συνεπώς οι προτεραιότητες της πολιτικής για τη βιοποικιλότητα δεν έχουν άμεση εφαρμογή. Ωστόσο, επιδίωξη ενίσχυσης του αστικού πρασίνου (κοινόχρηστοι χώροι) συνιστά παρέμβαση, κατά βάση εισαγωγής των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος στον αστικό ιστό. Υπό αυτή την έννοια, η χωρική ρύθμιση διαμορφώνει συσχετίσεις της παρέμβασης με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, αν και τέτοιες συνέργειες ανταποκρίνονται περισσότερο στην πολιτική αναβάθμισης του αστικού τοπίου.

Αναφορικά με τα δάση, η πολεοδομική αναμόρφωση εφαρμόζεται σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης όπου δεν εντοπίζονται δασικές εκτάσεις σύμφωνα με την τρέχουσα ανάρτηση δασικών χαρτών και συνεπώς δεν εντοπίζεται ευθεία συσχέτιση της παρέμβασης με τη δασική πολιτική. Ωστόσο, η επιδίωξη υλοποίησης πάρκου – ανοικτής έκτασης με στοιχεία φυσικής φυτοκάλυψης, διαμορφώνει επιδιώξεις για τη μεγαλύτερη δυνατή διατήρηση της φυσικότητας του αστικού τοπίου.

Αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά, διαπιστώνεται γενικά ότι η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των κρίσιμων στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς διαμορφώνει ειδική προτεραιότητα κατά τη πολεοδομική οργάνωση των αστικών περιοχών. Ειδικά όμως για την περιοχή μελέτη, η μη ύπαρξη στοιχείων υπό καθεστώς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν δημιουργεί ορατές συνέργειες της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη σχετική πολιτική.

Γ.5. ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Γ.5.1. Γενικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης (2008)

Το ΓΠΧΣΑΑ θεσμοθετήθηκε το 2008 με την υπ' αριθμ. 6876/4871/02-07-2008 ΚΥΑ (ΦΕΚ 128Α/03.07.2008). Για τον προσδιορισμό των στρατηγικών του κατευθύνσεων, μεταξύ άλλων, λήφθηκε υπόψη η ανάγκη για: α) προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και σφαιρικά

ανταγωνιστικής ανάπτυξης, β) κατοχύρωση της παραγωγικής και κοινωνικής συνοχής, γ) διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς στο σύνολο του εθνικού χώρου και στις επί μέρους ενότητες του και δ) ενίσχυση της θέσης της χώρας στο διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Το ΓΠΧΣΑΑ στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας που θα είναι αποτέλεσμα μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας ενώ παράλληλα ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών) και την ανταγωνιστικότητα. Βασικές στρατηγικές επιδιώξεις με έμφαση στη χωρική διάρθρωση του αστικού δικτύου και στη λειτουργία των σημαντικών μητροπολιτικών συγκεντρώσεων αφορούν μεταξύ άλλων:

- Στην ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική πρόνοια, αθλητισμός).
- Στην αναβάθμιση της ποιότητας σχεδιασμού του οικιστικού χώρου και την προώθηση της ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών ιδιαίτερα σε αστικοποιημένες ζώνες και σε ζώνες έντονης τουριστικής ανάπτυξης.
- Στη βελτίωση της λειτουργικότητας των μητροπολιτικών συγκεντρώσεων σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή).
- Στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην προστασία και ανάδειξη του δημόσιου χώρου με ενίσχυση των ζωνών πρασίνου και διαχείριση των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων.

Το Πλαίσιο προσδιορίζει την έννοια της αειφόρου και συμπαγούς πόλης στην οργάνωση του αστικού δικτύου και την προστασία του αστικού τοπίου ως μια από τις προϋποθέσεις. Προκρίνει δε την αναβάθμιση της ποιότητας σχεδιασμού του οικιστικού χώρου και την προώθηση της ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών ιδιαίτερα σε αστικοποιημένες ζώνες. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιλογές του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού αναφορικά με την προώθηση στοιχείων, παρεμβάσεων και λειτουργιών που ενισχύουν την

ελκυστικότητα των πόλεων και τους όρους βιώσιμης λειτουργίας των αστικών συγκεντρώσεων.

Γ.5.2. Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ΑΠΕ (2008)

Το ισχύον ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ (ΦΕΚ 2464/Β/3.12.2008) σκοπεύει στη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων ΑΠΕ και στην αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Σύμφωνα με το Άρθρο 3: Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες όλων των κτηρίων και στους ακάλυπτους χώρους των οικοπέδων. Για τον περιορισμό της οπτικής ρύπανσης προωθείται κατάλληλη προσαρμογή του κτιριοδομικού κανονισμού. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης βρίσκεται σε συνάφεια με το ειδικό πλαίσιο των ΑΠΕ στο βαθμό στο βαθμό που όπου είναι τεχνικά εφικτό, δύναται να τοποθετηθούν συστήματα εναλλακτικής προμήθειας ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά επί των δομικών κατασκευών, όπως για παράδειγμα η σχολική μονάδα που εντοπίζεται).

Γ.5.3. Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τη βιομηχανία (2009)

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τη Βιομηχανία εγκρίθηκε το 2009 (απόφαση υπ' αριθμ. 11508/18-02-2009, ΦΕΚ 151 ΑΑΠ/13.04.2009) και στόχος του είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης. Για την επίτευξη αυτού του στόχου περιλαμβάνει κατευθύνσεις που σχετίζονται με το πρότυπο οργάνωσης της βιομηχανίας, από το εθνικό μέχρι το τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα, και με το καθεστώς και τους όρους χωροθέτησης της βιομηχανίας.

Ειδικότερα ως προς το Νομό Θεσσαλονίκης (νυν Περιφερειακή Ενότητα) σημειώνεται, μεταξύ άλλων: α) Η γενική προτεραιότητα άσκησης χωρικής πολιτικής για τη μεταποίηση είναι πολύ υψηλή, β) Στο δυτικό και βόρειο τμήμα του Νομού που εμπίπτουν στη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης, παραμένουν οι ενδονομαρχιακές ζώνες προτεραιότητας για τη βιομηχανία, γ) Το μέγεθος της εγκατεστημένης βιομηχανικής βάσης καθιστά αναγκαία την επιλεκτική διατήρηση της υφιστάμενης χωροθέτησης μεγάλου

αριθμού υπαρχουσών μονάδων και δ) Ανάγκη πολιτικής διεύρυνσης της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας για λόγους αποσυμφόρησης των ήδη πολύ αναπτυγμένων ζωνών, με συνυπολογισμό και της ανάγκης συνολικής αποκέντρωσης από τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης. Ως προς τη οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας σημειώνεται η μεγάλη ανάγκη πολεοδομούμενων υποδοχέων (εγκατάσταση νέων μονάδων, εξυγίανση υφιστάμενων άτυπων συγκεντρώσεων και μετεγκαταστάσεις υφισταμένων).

Ειδικό ενδιαφέρον για την περιοχή μελέτης έχει η αναφορά του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας για τις δραστηριότητες Seveso καθώς στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζονται τέτοιες δραστηριότητες (κυρίως αποθήκευση καυσίμων). Ειδικότερα στο άρθρο 8, ενσωματώνονται τα ακόλουθα κριτήρια χωροθέτησης υποδοχέων ή μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Seveso II (πλέον ισχύσει η SevesoIII): α) Εγγύτητα πρόσβασης σε κύριους οδικούς άξονες, αλλά σε ικανή απόσταση από αυτούς. Ειδικά για τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών ισχύουν οι κατευθύνσεις της ενότητας 8 του άρθρου 5, β) Χωροθέτηση σε ικανή απόσταση από αστικά κέντρα και οικισμούς καθώς και πιθανές επεκτάσεις τους και γ) Χωροθέτηση σε περιοχές με χαμηλή ένταση χρήσεων γης, δηλαδή με μειωμένη παρουσία μόνιμου ή μη πληθυσμού.

Επιπρόσθετα με την ΚΥΑ 172058/2016 (Seveso III) επιχειρείται η αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες και διαμορφώνονται κανόνες, μέτρα, όροι και διαδικασίες που αποσκοπούν στην πρόληψη των ατυχημάτων μεγάλης έκτασης και στον περιορισμό των συνεπειών στη δημόσια υγεία και στο περιβάλλον. Ειδικότερα στο άρθρο 12 που αφορά στο σχεδιασμό των χρήσεων γης, προσδιορίζονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Οι στόχοι της πρόληψης μεγάλων ατυχημάτων και του περιορισμού των συνεπειών τους να λαμβάνονται υπόψη στις πολιτικές χρήσης γης ή σε άλλες σχετικές πολιτικές.
- Ελέγχεται μεταξύ άλλων η τήρηση κατάλληλων αποστάσεων ασφαλείας μεταξύ των εγκαταστάσεων ενδιαφέροντος και των οικιστικών ζωνών, των κτηρίων και των χώρων δημόσιας χρήσης, των χώρων αναψυχής και στο μέτρο του δυνατού, του κύριου δικτύου μεταφορών.

Γ.5.4. Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (1985)

Σύμφωνα με το ισχύον Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ, Ν.1561/1985, ΦΕΚ 148Α'/06-09-1985) ο Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), όπως αυτό ορίζεται στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, ως ΠΣΘ ορίζεται η κυρίως αστική περιοχή της Θεσσαλονίκης, δηλαδή η περιοχή που περιλαμβάνεται εντός των ορίων: α) των Δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης - Συκεών, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Ευόσμου, Αμπελοκήπων-Μενεμένης και β) των Δημοτικών Ενοτήτων Πυλαίας και Πανοράματος του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη. Οι κατευθύνσεις που προσδιορίζονται στο ΡΣΘ και σχετίζονται με την περιοχή μελέτης αφορούν στην άμβλυνση των ανισοτήτων στην κατανομή του κοινωνικού εξοπλισμού και στην ποιότητα του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος με ανακατανομή χρήσεων, λειτουργιών και επενδύσεων προς όφελος κυρίως των δυτικών και των λοιπών υποβαθμισμένων περιοχών. Ακόμη, σημειώνεται ότι βασικός στόχος του ΡΣΘ είναι η κάλυψη των οικιστικών αναγκών με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Γ.5.5. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Κεντρικής Μακεδονίας (2020)

Σύμφωνα με το ΠΧΠ Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 485/Δ/20.8.2020), ο Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, εντάσσεται στην Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης. Ως λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης ορίζεται η περιοχή που περιλαμβάνεται εντός των εδαφικών - διοικητικών ορίων: α) των Δήμων Θεσσαλονίκης, Θερμαϊκού, Κορδελιού - Ευόσμου, Νεάπολης - Συκεών, Παύλου Μελά, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Καλαμαριάς, και Πυλαίας - Χορτιάτη, β) των δημοτικών ενοτήτων: Μίκρας του δήμου Θέρμης, Ωραιοκάστρου και Καλλιθέας του δήμου Ωραιοκάστρου, Εχεδώρου του Δήμου Δέλτα και Θέρμης του Δήμου Θέρμης. Σύμφωνα με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης, μεταξύ άλλων προβλέπονται ο ενιαίος φυσικός σχεδιασμός και ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής ΜΠΘ. Από τις κατευθύνσεις του ΠΧΠ, αυτή που ειδικότερα εστιάζει στην περιοχή μελέτης αφορά στην προώθηση ενιαίου πολεοδομικού ανασχεδιασμού των δυτικών περιοχών της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του

αστικού ιστού και την εξασφάλιση κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων, σε συνδυασμό με τοπιακές αναπλάσεις, περιμετρικά, για την προστασία των οικιστικών εκτάσεων. Ακόμη, επιδιώκεται η προώθηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων στο δυτικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, όπου εκτείνεται και ο Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης, εντός του οποίου ανήκει η περιοχή μελέτης.

Στις κατευθύνσεις για τη Μεταποίηση και ειδικά για τις εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο της Οδηγίας SevesoIII, το Πλαίσιο διαπραγματεύεται κυρίως την ίδρυση νέων εγκαταστάσεων όπως και τη συνέχιση λειτουργίας των υφιστάμενων που δύναται να προκαλέσουν BAME. Ειδικά για τη συσχέτιση αυτών με στοιχείω χρήσεων της περιβάλλουσας ζώνης αναφέρεται ότι ελέγχονται μέσω του πολεοδομικού σχεδιασμού και των σχεδίων χρήσεων γης οι χωροθετήσεις νέων έργων έξω από τις εγκαταστάσεις, όπως δίκτυα μεταφορών, χώροι δημόσιας χρήσης και οικιστικές ζώνες, όταν η χωροθέτηση ή τα σχετικά έργα ενδέχεται να προκαλέσουν ή να αυξήσουν τον κίνδυνο ενός μεγάλου ατυχήματος είτε να επιδεινώσουν τις επιπτώσεις του. Στο πλαίσιο αυτό, στα σχέδια χρήσεων γης καθώς και κατά τις διαδικασίες εφαρμογής τους, πρέπει (μεταξύ άλλων) να τηρούνται κατάλληλες αποστάσεις ασφαλείας μεταξύ των εγκαταστάσεων που καλύπτονται με Seveso και των οικιστικών ζωνών, των κτιρίων και των χώρων δημόσιας χρήσης, των χώρων αναψυχής και, στο μέτρο του δυνατού, του κύριου δικτύου μεταφορών. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό, στις εκτός σχεδίου περιοχές που βρίσκονται σε ζώνες επικινδυνότητας, πρέπει η χωροθέτηση κατοικιών και ευπαθών χρήσεων (πχ. κτήρια και χώροι δημόσιας χρήσης, χώροι αναψυχής...), να συνδέεται με το επίπεδο επικινδυνότητας, με εναρμόνιση προς αυτή την κατεύθυνση τυχόν υφιστάμενου ή νέου πολεοδομικού σχεδιασμού. Σε ζώνες οικιστικού χαρακτήρα που περιβάλλουν εγκαταστάσεις Seveso, οι οποίες είχαν εγκατασταθεί πριν από την δημιουργία των ζωνών αυτών, εκτιμάται ότι η λύση της μετεγκατάστασης των δραστηριοτήτων παραμένει βέλτιστη, αλλά μη υλοποιήσιμη στο ορατό μέλλον για δραστηριότητες στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη της χώρας.

Γ.5.6. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ΔΕ Μενεμένης (1995 και 2016)

Για την περιοχή έχει εκπονηθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Ν.1337/83 το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 68214/3397/30-10-1987 (ΦΕΚ 1274'Δ) Απόφαση Υπουργού

ΠΕΧΩΔΕ το οποίο τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9767/1831/15-03-1995 (ΦΕΚ 194Δ). Προσφάτως με την υπ' αριθμ. 16613/30-03-2016 (ΦΕΚ 73 ΑΑΠ) Απόφαση, αναθεωρήθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της ΔΕ Μενεμένης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2508/97. Τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας 4, μεταξύ των οδών Μοναστηρίου – Δελφών – Σιδηροδρομικών Γραμμών και Λεωφ. Δενδροποτάμου στο οποίο περιλαμβάνεται και το ΟΤ 107 σύμφωνα με την Τροποποίηση του ΓΠΣ του 1995 είχε υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.1337/83. Με το προσφάτως αναθεωρημένο ΓΠΣ της ΔΕ Μενεμένης διατηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/97 σε τμήμα μόνο της θεσμοθετημένης από το ΓΠΣ του 1995 περιοχής εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν.1337/1983.

Σύμφωνα με το ΓΠΣ Δήμου Μενεμένης (ΦΕΚ 194/Δ/3.4.1995), η εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή του Δήμου αποτελείται από έξι (6) πολεοδομικές ενότητες, από τις οποίες οι τέσσερις πρώτες συγκροτούν τον συνοικισμό της Μενεμένης και οι υπόλοιπες δύο τον συνοικισμό του Δενδροποτάμου (ή αλλιώς Αγίου Νεκταρίου). Σημειώνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο χρήσεων γης καθώς και των όρων και περιορισμών δόμησης της περιοχής μελέτης ορίστηκε αρχικά με την 1^η αναθεώρηση του ΓΠΣ Μενεμένης το 1995 (ΦΕΚ 194/Δ/03.04.1995).

Η πολεοδομική ενότητα 4, η οποία βρίσκεται εκατέρωθεν της οδού Μοναστηρίου και χωρίζεται χωρικά από τις Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2 και 3 από τις σιδηροδρομικές γραμμές που διατρέχουν το Δήμο Μενεμένης, στην πραγματικότητα αποτελείται από δύο περιοχές οι οποίες με την πάροδο του χρόνου έχουν όμοια πλέον χαρακτηριστικά. Η μια περιοχή, είναι η περιοχή του «Βοσπόρου» (ανατολικά της οδού Κυρίμη έως το διοικητικό όριο του Δήμου Μενεμένης με τον Δήμο Θεσσαλονίκης). Η άλλη περιοχή είναι δυτικά της οδού Κυρίμη έως τον χείμαρρο του Δενδροποτάμου. Επισημαίνεται ότι με το ΓΠΣ του 1995 κάποια τμήματα της ΕΜΟ μετατράπηκαν σε γενική κατοικία στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν. 1337/83, με σκοπό την εξασφάλιση κοινωφελών - κοινόχρηστων χώρων για την κάλυψη αντίστοιχων αναγκών του συνόλου του συνοικισμού Μενεμένης.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης του 2016 (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/22.04.2016), σημειώθηκαν ορισμένες μεταβολές στις χρήσεις γης του συνόλου της ΠΕ4, εντός της οποίας εκτείνεται και η περιοχή μελέτης. Παρατηρείται ότι με το ισχύον ΓΠΣ, στο ανατολικό τμήμα της ΠΕ4 οι χρήσεις γενικής κατοικίας και βιοτεχνίας που προβλέπονταν από το ΓΠΣ (ΦΕΚ

194/Δ/3.4.1995), μετατράπηκαν σε χρήσεις τοπικού κέντρου. Ακόμη, οι περιοχές με χρήσεις βιοτεχνίας εκατέρωθεν της οδού Μοναστηριού, μετατράπηκαν σε γενική κατοικία, ενώ ορισμένοι χώροι εκπαίδευσης παρέμειναν ίδιοι και άλλοι καθορίστηκαν εκ νέου.

Αναφορικά με την περιοχή μελέτης, σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν ορισμένες μεταβολές στις χρήσεις γης σε σύγκριση με τις ρυθμίσεις του παλαιού ΓΠΣ (ΦΕΚ 194 /Δ/3.4.1995). Ειδικότερα, τα οικοδομικά τετράγωνα, που εφάπτονται με την περιοχή μελέτης και διαθέτουν πρόσωπο επί της οδού Μοναστηριού μετατράπηκαν εξολοκλήρου σε γενική κατοικία από χρήσεις βιοτεχνίας που καθορίζονταν με το προηγούμενο ΓΠΣ. Ακόμη στο ανατολικό άκρο της περιοχής μελέτης με το παρόν ΓΠΣ καθορίζεται χρήση εκπαίδευσης, για ανέγερση δημοτικού σχολείου. Τέλος, στο βόρειο άκρο της περιοχή μελέτης, εκεί όπου συνορεύει με τις σιδηροδρομικές γραμμές, καθορίζεται και ένας χώρος πρασίνου που δεν προβλεπόταν στο προηγούμενο ΓΠΣ.

Γ.5.7. Συσχέτιση με το Σχέδιο

Γίνεται διαπραγμάτευση του γενικού και των ειδικών χωροταξικών πλαισίων με τα οποία τεκμηριώνεται συσχέτιση. Επίσης πραγματοποιείται παρουσίαση των προβλέψεων του Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης, του ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας για την περιοχή του ΠΣΘ όπως και η αναφορά στο ισχύον ΓΠΣ Μενεμένης. Ειδικότερα:

Το ΓΠΣΧΑΑ, προσδιορίζει την έννοια της αειφόρου και συμπαγούς πόλης στην οργάνωση του αστικού δικτύου και την προστασία του αστικού τοπίου. Προκρίνει την αναβάθμιση της ποιότητας σχεδιασμού του οικιστικού χώρου και την προώθηση της ανάπτυξης υποβαθμισμένων περιοχών ιδιαίτερα σε αστικοποιημένες ζώνες. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιλογές του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού αναφορικά με την προώθηση στοιχείων, παρεμβάσεων και λειτουργιών που ενισχύουν την ελκυστικότητα των πόλεων και τους όρους βιώσιμης λειτουργίας των αστικών συγκεντρώσεων.

Το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ προωθεί την εγκατάσταση σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες των κτηρίων και στους ακάλυπτους χώρους των οικοπέδων. Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης βρίσκεται σε συνάφεια με το ειδικό

πλαίσιο των ΑΠΕ στο βαθμό που όπου είναι τεχνικά εφικτό, δύναται να τοποθετηθούν συστήματα εναλλακτικής προμήθειας ενέργειας σε δημοτικά κτίρια.

Το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας κάνει ειδική αναφορά σε κριτήρια χωροθέτησης υποδοχέων ή μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της Οδηγίας Seveso όπως για παράδειγμα η τήρηση αποστάσεων από αστικά κέντρα, οικισμούς και τις πιθανές επεκτάσεις τους. Επιπρόσθετα με την ΚΥΑ 172058/2016 (Seveso III) επιχειρείται η αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες με την τήρηση των κατάλληλων αποστάσεων από οικιστικές ζώνες και σημεία συγκέντρωσης πληθυσμού. Τέτοιες κατευθύνσεις έρχονται σε συνάφεια με τη μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης καθώς στην ευρύτερη περιοχή (δυτική Θεσσαλονίκη) εντοπίζονται δραστηριότητες που δύναται να προκαλέσουν ΒΑΜΕ.

Αναγνωρίζεται συνάφεια των επιδιώξεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης καθώς ενσωματώνονται κεντρικοί στόχοι αυτού που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην προστασία του περιβάλλοντος με ειδική εστίαση στη δυτική Θεσσαλονίκη, η οποία παραδοσιακά ενέχει στοιχεία υποβάθμισης του αστικού της περιβάλλοντος.

Αναγνωρίζεται συνάφεια της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις επιδιώξεις του ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας καθώς αυτό προκρίνει καταρχήν τον ενιαίο φυσικό σχεδιασμό και την ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής ΜΠΘ με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού, κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων.

Το ΓΠΣ Μενεμένης ενσωματώνει τις μεταβολές στις χρήσεις γης (πραγματική κατάσταση) που διαμορφώθηκαν για την περιοχή μελέτης τις τελευταίες δεκαετίες, ρυθμίζει το σύνολο της ΠΕ4 ως προς τις χρήσεις και τους όρους δόμησης και επιβεβαιώνει την απαίτηση αντιμετώπισης της περιοχής μελέτης (τμήμα της ΠΕ4) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/97.

Γ.6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Αναλύονται οι εστιάσεις των υφιστάμενων περιφερειακών σχεδίων διαχείρισης των υδάτων, των αποβλήτων, του πλημμυρικού κινδύνου και της ανταπόκρισης στην κλιματική αλλαγή όπως και των σχεδίων διαχείρισης του οικολογικού αποθέματος. Το πλαίσιο αυτό αξιολογείται στη βάση κατανόησης των διαχειριστικών δεσμεύσεων για την περιοχή μελέτης.

Γ.6.1. Σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών (2024)

Τόσο στα αρχικά εγκριθέντα Σχέδια Διαχείρισης ΛΑΠ όσο και στην 2^η Αναθεώρησή τους (2024) περιλαμβάνεται πλαίσιο δράσεων Προγράμματος Μέτρων με στόχο τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των υδατικών αποθεμάτων (επιφανειακών και υπόγειων). Καθώς τα Σχέδια Διαχείρισης διαπραγματεύονται την προστασία και αειφορική διαχείριση των υδάτων συνεκτιμώντας τις χωρολειτουργικές προδιαγραφές των λεκανών απορροής, επιχειρούν την οριζόντια παρέμβαση στις συνθήκες που διαμορφώνουν την πίεση χρήσης των υδάτων και κατ' επέκταση στις παραγωγικές εκφράσεις στον χώρο.

Το μεγαλύτερο μέρος της Περιφέρειας εμπίπτει εντός του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας ενώ τμήματα αυτής εμπίπτουν στο ΥΔ9 Δ. Μακεδονίας και ΥΔ11 Αν. Μακεδονίας. Τα Σχέδια Διαχείρισης των Υδάτων μαζί με τα αντίστοιχα Προγράμματα Μέτρων αποτελούν τα βασικότερα στοιχεία υλοποίησης του Ν. 3199/2003 σε εφαρμογή της Οδηγίας Πλαισίου για τα Νερά με στόχο την επίτευξη της καλής κατάστασης των υδατικών συστημάτων. Τα Σχέδια προχωρούν στην κάλυψη των σχετικών ζητημάτων, εξειδικεύοντας την ανάλυση και τις προτάσεις βάσει διαχωρισμού των Υδατικών Διαμερισμάτων σε Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ). Σύμφωνα με την 2^η Αναθεώρηση του ΣΔ των ΥΔ, το Πρόγραμμα Μέτρων διαρθρώνεται βάσει πλαισίου Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων οι οποίες εξειδικεύονται σε επιμέρους Δράσεις: α) τα βασικά μέτρα αφορούν σε οριζόντια εφαρμογή σε όλα τα ΥΔ και είναι υποχρεωτικά και β) τα συμπληρωματικά μέτρα, απορρέουν από το μέρος Β του παραρτήματος VI της Οδηγίας περιλαμβάνουν ενδεικτικά: μέτρα νομοθετικής – διοικητικής – οικονομικής φύσης, μέτρα διαχείρισης αποθεμάτων του χώρου, υποδομές και εφαρμογή τεχνολογίας, έρευνα και ευαισθητοποίηση.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης ΛΑΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2^η Αναθεώρηση, αναρτημένο στον ιστότοπο της ΕΓΥ), η περιοχή της Μενεμένης (όπως και του μεγαλύτερου τμήματος του ΠΣΘ) εντάσσεται στη ΛΑΠ Χαλκιδικής με ΕΛ1005. Η ΛΑΠ Χαλκιδικής, η οποία διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η μεγαλύτερη ΛΑΠ του ΥΔ 10, αποτελείται από τις λεκάνες απορροής των λιμνών Βόλβη και Λαγκαδά (Κορώνεια), την τεχνητή λίμνη Μαυρούδας, τους ποταμούς Ανθεμούντα και Χαβρία, τις υδρολογικές λεκάνες του ΠΣΘ και περί αυτού, καθώς και άλλες μικρότερες υπολεκάνες της ΠΕ Χαλκιδικής. Ειδικότερα η Μενεμένη εμπίπτει στην υπολεκάνη του Δενδροποτάμου. Επιπρόσθετα η περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο ΥΣ με κωδικό ΕΛ1005C0011Η, «Κόλπος Θεσσαλονίκης». Αναφορικά με τα υπόγεια ύδατα, η περιοχή εντάσσεται στο ΥΥΣ Γαλλικού με ΕΛ1000050. Πρόκειται για κοκκώδες υδατικό σύστημα που αναπτύσσεται εντός των αδρο - μέσοκλαστικών ιζημάτων του Τεταρτογενούς και του Νεογενούς, που συναντώνται στο πεδινό και λοφώδες τμήμα της λεκάνης Γαλλικού ποταμού.

Γ.6.2. Σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας (2018 και 2024)

Σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα και για τις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας που καθορίστηκαν κατά τη διαδικασία της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας (ΠΑΚΠ), καταρτίστηκαν Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας. Στους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας εμφανίζονται οι ζώνες που θα μπορούσαν να πλημμυρίσουν σύμφωνα με τα ακόλουθα σενάρια πλημμυρών από εσωτερικά ύδατα (ποτάμια, λίμνες): α) Πλημμύρες χαμηλής πιθανότητας υπέρβασης ή σενάρια ακραίων φαινομένων (επιλέγεται περίοδος επαναφοράς 1.000 χρόνια), β) Πλημμύρες μέσης πιθανότητας υπέρβασης (επιλέγεται περίοδος επαναφοράς 100 χρόνια) και γ) Πλημμύρες υψηλής πιθανότητας υπέρβασης δηλαδή συχνά φαινόμενα (επιλέγεται περίοδος επαναφοράς 50 χρόνια). Στα σημαντικότερα υδατορέματα, επιπλέον, γίνεται ανάλυση ευαισθησίας με εξέταση σεναρίων «ευμενών» και «δυσμενών» συνθηκών για τις τρεις περιόδους επαναφοράς 50, 100 και 1.000 έτη.

Επίσης, σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα καταρτίστηκαν οι Χάρτες Κινδύνων Πλημμύρας οι οποίοι περιγράφουν τις δυνητικές αρνητικές συνέπειες που συνδέονται με τις πλημμύρες χαμηλής/μέσης/υψηλής πιθανότητας υπέρβασης από εσωτερικά ποτάμια ύδατα και λίμνες:

α) Πλημμύρες υψηλής πιθανότητας υπέρβασης, περιόδου επαναφοράς 50 ετών, β) Πλημμύρες μέσης πιθανότητας υπέρβασης, περιόδου επαναφοράς 100 ετών και γ) Πλημμύρες χαμηλής πιθανότητας υπέρβασης, περιόδου επαναφοράς 1000 ετών. Οι Χάρτες Κινδύνων Πλημμύρας παρουσιάζουν τις δυνητικές αρνητικές συνέπειες στον πληθυσμό, τις οικονομικές δραστηριότητες, το περιβάλλον και την πολιτισμική κληρονομιά, εντός των ζωνών κατάκλισης, όπως αυτές προέκυψαν από την υδραυλική ανάλυση για τις εξεταζόμενες περιόδους επαναφοράς (T=50, 100, 1000 έτη). Επιπλέον, δίνονται Χάρτες Αξιολόγησης της Τρωτότητας σε Εδαφική Διάβρωση.

Η χωρική - ζωνική αποτύπωση της πλημμυρικής επικινδυνότητας αφενός, και των κινδύνων πλημμύρας επί των ζωνών αυτών αφετέρου, συνιστά εποπτικό μέσο κατά τη χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων με προφανή σκοπό την προστασία φυσικών και ανθρωπογενών αποθεμάτων και την βιώσιμη προοπτική και εξέλιξή τους. Το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΦΕΚ 2638/Β/2018) του οικείου ΥΔ προτείνει πρόγραμμα μέτρων, το οποίο περιλαμβάνει Δράσεις για τη Διαχείριση των Κινδύνων Πλημμύρας, με σκοπό την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Τα προτεινόμενα μέτρα διακρίνονται σε 4 βασικούς άξονες δράσης, δηλαδή της Πρόληψης, της Προστασίας, της Ετοιμότητας και της Αποκατάστασης.

Καθορίζει επίσης την προτεραιότητα υλοποίησης των παραπάνω μέτρων στη βάση 3 διακριτών χρονικών οριζόντων εφαρμογής: βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα. Μέτρα που επιλέγονται περιλαμβάνουν: α) Μέτρα μείωσης της παροχής αιχμής και της διάρκειας πλημμύρας, β) Διαχειριστικές μελέτες λειτουργίας των συστημάτων φραγμάτων – λιμνών με γνώμονα και την αντιπλημμυρική προστασία, γ) Έλεγχο και επισκευή υφιστάμενων αντιπλημμυρικών αναχωμάτων, δ) Επεμβάσεις σε σημεία του υδρογραφικού δικτύου με διαπιστωμένα εμπόδια, ε) Θέσπιση χωροταξικών – πολεοδομικών μέτρων που αποτρέπουν την εγκατάσταση νέων χρήσεων σε περιοχές πλημμυρικού κινδύνου, στ) Εγκατάσταση συστημάτων έγκαιρης ειδοποίησης και ζ) Εντοπισμό και χαρτογράφηση θέσεων όπου έχουν σημειωθεί «ραγδαίες πλημμύρες».

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2638/Β/2018), η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη

Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με την ονομασία «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλές ζώνες Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούντας» και κωδικό αναγνώρισης EL10APSF008. Στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ – 2^{ος} Κύκλος δεν μεταβάλλεται η πλημμυρική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης. Οι περιοχές της Ζώνης που συσχετίζονται με το παρόν Σχέδιο και στις οποίες έχουν σημειωθεί κατά το παρελθόν σημαντικές πλημμύρες είναι οι παραποτάμιες περιοχές στον κάτω ρου του Γαλλικού, καθώς επίσης οι περιοχές χαμηλού υψομέτρου και οι παράκτιες περιοχές του ΠΣΘ.

Γ.6.3. Περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων Κεντρικής Μακεδονίας (2016)

Σε εξειδίκευση του εθνικού σχεδιασμού για τα απόβλητα, θεσμοθετούνται τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Σε αυτά αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στη διαχείριση των αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας και καθορίζεται το πλαίσιο των πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία/εφαρμογή έργων/δράσεων που αποσκοπούν στην ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων. Οι στόχοι που τίθενται, καθώς και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησής τους αποβλέπουν στη διαμόρφωση του πλαισίου για την ολοκληρωμένη διαχείριση. Προς αυτή την κατεύθυνση επιδιώκονται υψηλότεροι στόχοι για την ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή, τη διαλογή των βιοαποβλήτων, την αξιοποίηση των αδρανών υλικών, την ορθολογική διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων, ενώ συνολικά περιλαμβάνει σχέδια διαχείρισης για όλα τα ρεύματα αποβλήτων.

Η υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης υλοποιείται σήμερα βάσει του εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ, 2016). Το σχέδιο εξειδικεύει για την Αν. Μακεδονία - Θράκη, τις γενικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ). Ο τρέχον ΠΕΣΔΑ υιοθετεί βάση των κοινοτικών οδηγιών νέους υψηλότερους στόχους για την ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή, τη διαλογή των βιοαποβλήτων, την αξιοποίηση των αδρανών υλικών, την ορθολογική διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων, ενώ συνολικά περιλαμβάνει σχέδια διαχείρισης για 17 διακριτά ρεύματα αποβλήτων. Οι στόχοι που τίθενται για τη διαχείριση

των βιομηχανικών αποβλήτων (ΒΑ) της Περιφέρειας, σε συμφωνία και με τις κατευθύνσεις του ΕΣΔΑ, είναι:

- Αύξηση της ανάκτησης των παραγόμενων ΒΑ στο μέγιστο δυνατό, κυρίως μέσω της αξιοποίησης: των δυνατοτήτων απορρόφησης των παραγόμενων ΒΑ, είτε ως πρώτη ύλη είτε ως καύσιμο, από άλλους παραγωγικούς κλάδους. των δυνατοτήτων ανάκτησης των υφιστάμενων υποδομών επεξεργασίας αποβλήτων. των δυνατοτήτων συνδιαχείρισης ρευμάτων ΒΑ με ομοειδή απόβλητα άλλης προέλευσης.
- Διασφάλιση της απαγόρευσης της ανάμειξης επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων με άλλα επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα/ υλικά.
- Ανάκτηση ενέργειας σε συμπληρωματικό ρόλο, όταν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια άλλου είδους ανάκτησης.

Για το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ο οποίος βρίσκεται υπό την εποπτεία και παρακολούθηση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Επιπλέον ο Δήμος εξυπηρετείται από το ΚΔΑΥ Ιωνίας σε ότι αφορά τα ανακυκλώσιμα υλικά. Σύμφωνα με το σχεδιασμό, θα εξυπηρετείται από τη Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ και από το ΣΜΑ Ευκαρπίας.

Γ.6.4. Σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή Κεντρικής Μακεδονίας (2013)

Το ΠΕΣΚΠΑ Κεντρικής Μακεδονίας έχει εγκριθεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο με τον αρ. Απόφασης 39/2023. Με την κατάρτιση του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη μείωση της ευπάθειας της Περιφέρειας στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής. Με εστίαση στο δομημένο περιβάλλον/περιβάλλον των πόλεων, η ανάλυση τρωτότητας έδειξε ότι οι κλιματικοί παράγοντες που επηρεάζουν την περιοχή της Θεσσαλονίκης αφορούν: α) τη μεταβολή της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας, β) της επίταξη της ξηρασίας μέσω της μεταβολής του αριθμού των συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm, γ) την

επίταση επεισοδίων καύσωνα μέσω της μεταβολή του αριθμού τροπικών νυκτών, δ) την αύξηση των έντονων βροχοπτώσεων και ε) την αύξηση του επιπέδου της θάλασσας. Συνθετικά, το ΠΣ Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα ακόμη και στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030).

Λόγω ακριβώς αυτής της τρωτότητας, οι πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής για το δομημένο περιβάλλον προσδιορίζονται στα ακόλουθα: α) Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ενέργειας για κλιματισμό (ψύξη), υπερφόρτωση δικτύου, συχνές διακοπές ρεύματος, β) Μείωση της απόδοσης και παραγωγικότητας των εργαζομένων, γ) Μείωση της θερμικής άνεσης (thermal comfort) στα αστικά κέντρα και στους εσωτερικούς χώρους, δ) Φαινόμενο Αστικής Θερμικής Νησίδας (Urban Heat Island), ε) Επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης, πρόκληση προβλημάτων υγείας λόγω των αυξημένων θερμοκρασιών, στ) Συμφόρηση των αποχετευτικών συστημάτων από έντονες βροχοπτώσεις, πρόκληση ζημιών σε κτίρια και εξοπλισμό, διακοπή λειτουργίας δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταστάσεων, αύξηση οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών, ζ) Οικονομικές απώλειες σε παραγωγικούς τομείς που στηρίζονται στην ανάπτυξη των πόλεων (π.χ. τουρισμός), η) Αύξηση των περιστατικών εκδήλωσης καθιζήσεων και κατολισθήσεων και κατ' επέκταση πρόκληση καταστροφών στους φέροντες οργανισμούς των κτηρίων (π.χ. εκδήλωση διαφορικών καθιζήσεων που δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ρωγμών σε δομικά στοιχεία του έργου όπως υποστυλώματα, πλάκες, δοκούς κ.λπ.) και θ) Πρόκληση ζημιών σε κτίρια και λοιπές υποδομές σε παράκτιες περιοχές, αύξηση οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών.

Ειδικότερα ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης και αναφορικά με το δομημένο περιβάλλον: α) Στο ενδιάμεσο σενάριο κλιματικής μεταβολής στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (2030) παρουσιάζει κυρίως μέτρια τρωτότητα ενώ στο δυσμενές σενάριο παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα, β) Στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2050) και στα δυο σενάρια κλιματικής μεταβολής παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα και γ) Στο μακροπρόθεσμο σενάριο (2100) η κατάσταση αναμένεται ακόμη πιο δυσχερής. Μέτρα αντιμετώπισης και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με εστίαση στο δομημένο περιβάλλον προσδιορίζονται: α) Στην αύξηση του αστικού πρασίνου, β) Στην ανάπτυξη βιοκλιματικών υποδομών σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια π.χ. χρήση «πράσινων» υλικών στη δόμηση νέων κτηρίων και κατά την ανακαίνιση

υφιστάμενων, κατασκευή κάθετων κήπων, πράσινων οροφών κλπ, γ) Στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των δημόσιων κτιρίων, δ) Στην υλοποίηση βιοκλιματικών αναπλάσεων σε αστικές περιοχές και ε) Στην εφαρμογή δράσεων για την μείωση των αδιαπέρατων επιφανειών.

Γ.6.5. Θεσμοθετημένα Σχέδια Διαχείρισης οικολογικών αποθεμάτων

Στο εύρος της Περιφέρειας εντοπίζονται: α) το Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα, β) το Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και γ) το Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης. Εγγύτερο στην περιοχή μελέτης είναι το πρώτο.

1. Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα

Το Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα, με έκταση 338 τ. χλμ., περιλαμβάνει τα δέλτα και τις εκβολές των τεσσάρων ποταμών, τη λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου και Αλυκής Κίτρους, τον υγρότοπο της Νέας Αγαθούπολης και την κοίτη του Αξιού έως και το Φράγμα της Έλλης (ΚΥΑ 12966/2009). Περιλαμβάνει ένα υγροτοπικό σύμπλεγμα που περιλαμβάνει τη Λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου, τις εκβολές του Γαλλικού ποταμού, το δέλτα του ποταμού Αξιού, καθώς και την κοίτη του έως τα σύνορα με τη Βόρεια Μακεδονία, το δέλτα του ποταμού Αλιάκμονα, τον υγρότοπο της Νέας Αγαθούπολης και τους υγροτόπους της Αλυκής Κίτρους.

Πρόκειται για ένα σύστημα ποτάμιων εκβολών, αλμυρόβαλτων, λιμνοθαλασσών και αλυκών. Χάρη στη μεγάλη εναλλαγή οικολογικών συνθηκών που την χαρακτηρίζουν –από αγροτικές καλλιέργειες και λιβάδια ως αλατούχα εδάφη, λασποτόπια και αμμόλοφους – η περιοχή αποτελεί έναν ιδανικό βιότοπο για πολλά είδη άγριων ζώων και πουλιών. Εδώ βρίσκουν καταφύγιο σχεδόν τριακόσια είδη πουλιών, ανάμεσά τους πολλά σπάνια και απειλούμενα, όπως η αβοκέτα, η χαλκόκοτα, η λαγγόνα, ο αργυροπελεκάνος και ο μαυροκέφαλος γλάρος, ενώ στο παρόχθιο δάσος του Αξιού υπάρχει μία από τις σπουδαιότερες μεικτές αποικίες πουλιών στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη. Εκτός από τα πουλιά, η περιοχή είναι επίσης πολύ σημαντική για πολλά είδη θηλαστικών, όπως ο λαγόγυρος και για την ερπετοπανίδα, καθώς φιλοξενεί τους μεγαλύτερους πληθυσμούς της μεσογειακής χελώνας στην Ευρώπη.

Γ.7. ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

Γ.7.1. Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου 2015 - 2019

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης του Δήμου τόσο από πλευράς της τοπικής οικονομίας και του εξωτερικού περιβάλλοντος όσο και από την πλευρά της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμού. Ειδικότερα, το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί το βασικό προγραμματικό έγγραφο και αποτυπώνει την αποστολή, το όραμα, τους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους καθώς και τις επιμέρους δράσεις υλοποίησης αυτών. Το πρόγραμμα ενσωματώνει επιμέρους ενέργειες για την επίτευξή του καθώς και δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Πυλώνες του Προγράμματος είναι: α) η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, β) η εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού και γ) η καλλιέργεια συνεργασιών. Ειδικά για τον πυλώνα της τοπικής ανάπτυξης, καταγράφονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς (ενδεικτικά) της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος, της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης.
- Βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς (ενδεικτικά) της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης, της υγείας, της παιδείας / δια βίου μάθησης / πολιτισμού / αθλητισμού, της Ισότητας των φύλων και των ευκαιριών,
- Βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με παρεμβάσεις στους τομείς (ενδεικτικά) των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων και της απασχόλησης.

Γ.7.2. Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΤΣΔΑ, 2022)

Αντικείμενο της επικαιροποίησης του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης είναι η κατάρτιση ενός

ολοκληρωμένου σχεδιασμού διαχείρισης ΑΣΑ σε επίπεδο Δήμου, μέσω της ανάπτυξης δράσεων επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των ΑΣΑ με στόχο τη μείωση των αποβλήτων που οδηγούνται σε ταφή, δεδομένου ότι από την εκπόνηση των ΤΣΔΑ έχει επέλθει μια πενταετία και εντωμεταξύ έχουν επέλθει αλλαγές και προσθήκες στη νομοθεσία. Ο Δήμος, σε συμμόρφωση με το εγκεκριμένο ΕΣΔΑ, υλοποιεί το παρόν ΤΣΔΑ, με χρονικό ορίζοντα ως το 2025 και έχει ως βασικό στόχο την ενίσχυση της διαλογής στην πηγή, καθώς και την ανακύκλωση όλων των ειδών των αποβλήτων που παράγονται στα όρια του. Επιπλέον, ο Δήμος στοχεύει την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, μέσω της σταθεροποίησης της παραγωγής αποβλήτων στα σημερινά επίπεδα. Ειδικοί στόχοι αποτελούν: α) ενίσχυση της διαλογής στην πηγή, β) ενίσχυση της διαχείρισης βιοαποβλήτων, δ) ενίσχυση της εναλλακτικής διαχείρισης σειράς ρευμάτων και ε) τελική διαχείριση των ΑΣΑ.

Το ΤΣΔΑ του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης προτείνει μία σειρά δράσεων, οι οποίες κατανέμονται σε τρεις βασικούς άξονες: α) Δίκτυο πράσινων σημείων (ΠΣ) και γωνιών ανακύκλωσης (ΓΑ), β) Χωριστή συλλογή ρευμάτων και γ) Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση:

- Αναφορικά με τον πρώτο άξονα, προβλέπεται η δημιουργία ενός Πράσινου Σημείου, η υλοποίηση σειράς Γωνιών Ανακύκλωσης και η προμήθεια κινητών πράσινων σημείων.
- Αναφορικά με το δεύτερο άξονα, προκρίνονται δράσεις που σχετίζονται με τη χωριστή συλλογή των ακόλουθων ρευμάτων βιοαποβλήτων, χαρτιού – χαρτονιού, πλαστικών – μετάλλων, γυαλιού, ογκωδών, ρευμάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Κύρια παρέμβαση αποτελεί η οργάνωση της χωριστής συλλογής των αποβλήτων συσκευασίας σε 4 διακριτά ρεύματα (πλαστικό, χαρτί, μέταλλο, γυαλί) σε δημοτικούς χώρους συγκέντρωσης κοινού.
- Αναφορικά με τον τρίτο άξονα, προωθούνται δράσεις που σχετίζονται με την ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των δημοτών, επιχειρήσεων, εκπαιδευτικών - μαθητών κλπ.

Η χωριστή συλλογή διαφόρων ρευμάτων υλοποιείται με υποδομές όπως: α) ανάπτυξη συστήματος υπόγειων κάδων, β) ανάπτυξη δικτύου καφέ κάδων, γ) συλλογή

πράσινων αποβλήτων κήπων και πάρκων, δ) ανάπτυξη δικτύου οικιακής κομποστοποίησης, ε) συλλογή μαγειρικών λαδιών από νοικοκυριά και επιχειρήσεις, στ) ανάπτυξη δικτύου συλλογής χαρτιού – χαρτονιού (κίτρινος κάδος), ζ) ανάπτυξη δικτύου κάδων (κώδωνες) για το γυαλί κ.α. Το Πράσινο Σημείο του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης προβλέπεται να υλοποιηθεί σε οικόπεδο Δημοτικής έκτασης εμβαδού 4.160,65 τ.μ., που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου περιοχή της ΔΕ Μενεμένης, επί της οδού Μικράς Ασίας 12. Περιμετρικά του οικοπέδου, καθώς και όλη η γειτνιάζουσα και η ευρύτερη περιοχή καλύπτεται κυρίως από βιομηχανίες, αποθήκες και επαγγελματικά εργαστήρια. Στο δημοτικό οικόπεδο υπάρχει υφιστάμενο βιομηχανικό μεταλλικό κτίριο εμβαδού 295,50 τ.μ.

Οι Γωνιές Ανακύκλωσης θα λειτουργούν συμπληρωματικά του Πράσινου Σημείου και θα χωροθετηθούν σε σημεία κατάλληλα να εξυπηρετούν το σύνολο των κατοίκων του Δήμου, με γενικότερο στόχο την επίτευξη του στόχου της διαλογής στην πηγή. Πρόκειται ουσιαστικά για χώρους του Δήμου, επιφάνειας μικρότερης από 50 τ.μ. και δυναμικότητας μικρότερης από 15 τόνους, εύκολα προσβάσιμους στους οποίους τοποθετούνται συστάδες κάδων διαφορετικού χρώματος ή σήμανσης με σκοπό τη συλλογή υλικών ανακύκλωσης μικρού όγκου, που θα πρέπει να συλλέγονται χωριστά. Σε πρώτη φάση, μετά από κατάθεση πρότασης χρηματοδότησης από το Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης, προβλέπεται η δημιουργία δικτύου 15 Έξυπνων Γωνιών Ανακύκλωσης έξι θέσεων και 10 Πολυκέντρων Ανακύκλωσης Υλικών τεσσάρων θέσεων. Σύμφωνα με την Έκθεση Τεκμηρίωσης για την υλοποίηση των Γωνιών Ανακύκλωσης του Δήμου (2021):

- Έχουν προταθεί καταρχήν 15 σημεία τοποθέτησης (οδός – αριθμός). Μια από αυτές τοποθετείται στην οδό Καζαντζάκη η οποία εμπίπτει στην περιοχή μελέτης.
- Έχουν προταθεί καταρχήν 10 σημεία υλοποίησης πολυκέντρων ανακύκλωσης (οδός – αριθμός). Ένα από αυτά τοποθετείται στην οδό Καζαντζάκη η οποία εμπίπτει στην περιοχή μελέτης.

Γ.7.3. Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ, 2019)

Το ΣΒΑΚ του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης ολοκληρώθηκε το 2019 αποτελώντας ένα Στρατηγικό Σχέδιο με 10ετή ορίζοντα που αποσκοπεί στην ικανοποίηση των αναγκών

μετακίνησης των κατοίκων και των επαγγελματιών μιας περιοχής και έχει ως απώτερο στόχο τη βελτίωση του επιπέδου ζωής βασιζόμενο σε υπάρχουσες πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές του ενιαίου σχεδιασμού, της συμμετοχικής διαδικασίας και της αξιολόγησης. Ουσιαστικά, πρόκειται για ένα εργαλείο σχεδιασμού, το οποίο είναι ικανό να διαχειριστεί τις προκλήσεις και τα προβλήματα του συγκοινωνιακού σχεδιασμού σε αστικές περιοχές με αποδοτικό και βιώσιμο τρόπο. Αντικειμενικοί στόχοι του ΣΒΑΚ αποτελούν:

- Η εξασφάλιση προσβασιμότητας των θέσεων εργασίας και των υπηρεσιών σε όλους.
- Η βελτίωση της προστασίας και της ασφάλειας.
- Η μείωση της ρύπανσης, των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και της κατανάλωσης ενέργειας.
- Η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της οικονομικής αποδοτικότητας των μεταφορών ανθρώπων και εμπορευμάτων.
- Η ενίσχυση της ελκυστικότητας και της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος.

Η επίτευξη των ανωτέρω πραγματοποιείται μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης συγκοινωνιακού σχεδιασμού, μέρος του οποίου είναι η ολιστική θεώρηση κυκλοφοριακών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων. Εξειδικεύονται δε με 11 ειδικότερους στόχους, κάποιοι εκ των οποίων αφορούν: α) τη βελτίωση της συνδεσιμότητας με την επέκταση πεζοδρόμων, πεζοδρομίων, ελεύθερων χώρων σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες και μελλοντικές χρήσεις γης, β) την καλύτερη αξιοποίηση του οδικού δικτύου για τη βελτίωση της μετακίνησης και της ποιότητα ζωής με παράλληλη ανάπτυξη του αστικού χώρου για τη μείωση οχλήσεων θορύβου και επιβάρυνσης της ποιότητας του αέρα. Το αντικείμενο και οι επιμέρους στόχοι εξειδικεύονται με μια σειρά προτεινόμενων δράσεων βάσει χρονοδιαγράμματος υλοποίησης σε βραχυ-μεσο-μακροπρόθεσμους. Προτάσεις που σχετίζονται ή δύναται να συσχετιστούν με την περιοχή μελέτης, καταγράφονται ως εξής:

- Αναφορικά με τη διαχείριση της κυκλοφορίας, προτείνεται η μονοδρόμηση της οδού Καζαντζάκη.

- Αναφορικά με τη διαχείριση της στάθμευσης, προτείνεται για την οδό Μοναστηρίου ο εγκιβωτισμός της στάθμευσης εκατέρωθεν της οδού και η πρόβλεψη στάθμευσης γύρω από σχολεία.
- Αναφορικά με την προσβασιμότητα, προτείνεται η διερεύνηση δημιουργίας νέων χώρων στάθμευσης σε κενά οικοπέδα.
- Αναφορικά με την προώθηση μη μηχανοκίνητων μέσω μεταφοράς, προτείνεται η ανάπτυξη δικτύων πεζοδρόμων, οδών ήπιας κυκλοφορίας, επέκταση και αναβάθμιση ποιότητας των χώρων κίνησης πεζών, καθώς και επεμβάσεις αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του αστικού χώρου. Για το μακροπρόθεσμο ορίζοντα προτείνεται η δημιουργία ποδηλατόδρομου στην οδό Μοναστηρίου.

Γ.7.4. Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (ΣΦΗΟ, 2022)

Το ΣΦΗΟ Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης έχει εγκριθεί με την Απόφαση με αρ. 7/2022 της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής σε εφαρμογή του Ν. 4710/2020, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα κοινωνικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής με στόχο τον έγκαιρο σχεδιασμό και προετοιμασία των αναγκαίων υποδομών. Το ΣΦΗΟ συντάσσεται για την κάλυψη των αναγκών φόρτισης των ηλεκτρικών οχημάτων που προβλέπεται να κυκλοφορούν/σταθμεύουν στο Δήμο, με χρονικό ορίζοντα πενταετίας. Στη βάση αξιολόγησης εναλλακτικών προτάσεων, επιλέχθηκε το βέλτιστο το οποίο περιλαμβάνει καταρχήν τη χωροθέτηση σταθμών φόρτισης ενώ ειδικές επισημάνσεις δίνονται για την ολοκλήρωση και εφαρμογή του Σχεδίου – Συστήματος αναφορικά με το χρονικό προγραμματισμό των παρεμβάσεων, τις δυνατότητες χρηματοδότησης, την πολιτική κινήτρων, τις τεχνικές προδιαγραφές κ.α.

Τα σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων χωροθετήθηκαν με σκοπό να καλύπτουν τις ανάγκες φόρτισης των ηλεκτρικών οχημάτων που προβλέπεται να κυκλοφορούν και να σταθμεύουν εντός του Δήμου σε ορίζοντα 5ετίας. Προτείνεται η χωροθέτηση θέσεων φόρτισης σε πενήντα τρία (53) σημεία. Έχουν συμπεριληφθεί 1 σημείο για ταξί και 53 σημεία για ΙΧ, από τα οποία 3 προορίζονται για ΑΜΕΑ. Στην περιοχή μελέτης εντοπίζεται ο σχεδιασμός για ένα σημείο φόρτισης (μονός φορτιστής) στην οδό Καζαντζάκη ενώ

περιμετρικά εντοπίζονται περισσότερα (στην οδό Γλυνού και βόρεια της σιδηροδρομικής γραμμής).

Γ.7.5. Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας (ΣΑΠ, 2022)

Στόχος του ΣΑΠ είναι να προσδιορίσει τα σημεία των απαιτούμενων διαμορφώσεων, επεμβάσεων και κατασκευών και τις προσβάσιμες γραμμικές διαδρομές μεταξύ αυτών, ώστε να δημιουργείται σε επίπεδο Δήμου ένα δίκτυο προσβάσιμων μετακινήσεων στην αρχή της «προσβάσιμης αλυσίδας» προς βασικές κοινόχρηστες και κοινωφελείς χρήσεις. Το Σχέδιο διαμορφώνεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 121 του Ν. 4819/2021. Η πρόταση του Σχεδίου περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την εξασφάλιση προσβασιμότητας στους υπαίθριους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους του Δήμου και για την πρόσβαση στα δημόσια κτίρια ή στα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες και άλλες χρήσεις, καθώς και προτεινόμενα στοιχεία αστικού εξοπλισμού, μηχανισμών και ειδικών κατασκευών για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας. Οι προτάσεις ομαδοποιούνται στα ακόλουθα: α) Σημειακές και γραμμικές παρεμβάσεις σε συνήθεις διαδρομές πεζή μετακίνησης, β) Χώροι καταφυγής – χώροι περίθαλψης – χώροι εκτόνωσης - είσοδοι/έξοδοι δημόσιων κτιρίων, γ) Χώροι στάθμευσης - στάθμευση ΑΜΕΑ, δ) Αστικός εξοπλισμός και ε) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Σύμφωνα με την ομαδοποίηση των επιδιωκόμενων παρεμβάσεων, στην περιοχή μελέτης καταγράφονται:

- Κατασκευή πεζοδρομίου σε όλο το μήκος της οδού Καζαντζάκη από τη Μοναστηρίου μέχρι τις σιδηροδρομικές γραμμές.
- Ανακατασκευή πεζοδρομίου σε όλο το μήκος της οδού Μενεμένης από τη Μοναστηρίου μέχρι τις σιδηροδρομικές γραμμές.
- Ανακατασκευή πεζοδρομίου σε τμήμα της οδού Μοναστηρίου από την οδό Δενδροποτάμου μέχρι την οδό Δέλλα.
- Κατασκευή ραμπών κίνησης πεζών (νέες και ανακατασκευή) στις οδούς Καζαντζάκη, Μοναστηρίου και Μενεμένης.

- Κατασκευή διαβάσεων κίνησης πεζών (νέες και ανακατασκευή) στις οδούς Μοναστηρίου, Μενεμένης και Καζαντζάκη.
- Κατασκευή υποδομών πρόσβασης σε εισόδους/εξόδους δημόσιων κτιρίων στους οποίους εμπίπτει το 6^ο Δημοτικό Σχολείο εντός περιοχής μελέτης.

Γ.7.6. Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια (2016)

Ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα των Δημάρχων της Ευρώπης να υπερβούν τον στόχο μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) κατά 20% έως το 2020, ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης υπέγραψε το Σύμφωνο των Δημάρχων το 2011. Ο στόχος που τέθηκε είναι η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από τις δραστηριότητες εντός των ορίων του Δήμου κατά 21,97% από τα επίπεδα του 2010 έως το 2020 μέσω δράσεων ανά τους διάφορους τομείς δραστηριότητας της πόλης. Η στρατηγική που τέθηκε ενσωματώνει παρεμβάσεις στους ακόλουθους τομείς του Δήμου: α) Κτίρια και εγκαταστάσεις με επιδιώξεις την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, την ενεργειακή αναβάθμιση Η/Μ εγκαταστάσεων, την αναβάθμιση του συστήματος φυσικού/τεχνητού φωτισμού, την εγκατάσταση συστήματος BEMS, β) Δημοτικός δημόσιος φωτισμός με επιδίωξη την αντικατάσταση των φωτιστικών με νέας τεχνολογίας, γ) Μεταφορές με επιδιώξεις την αναβάθμιση του δημοτικού στόλου και τη βελτίωση των όρων βιώσιμης κινητικότητας, δ) Προώθηση ΑΕΠ με επιδιώξεις την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις στέγες δημοτικών κτιρίων και την ενθάρρυνση τοποθέτηση σε ιδιωτικά κτίρια και ε) Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Η ρύθμιση χρήσεων και λειτουργιών εντός της περιοχής αναμόρφωσης της πολεοδομικής μελέτης δύναται να αξιοποιήσει πλευρές της στρατηγικής αειφόρου ενέργειας καθώς εντοπίζονται κοινωφελείς και κοινόχρηστοι χώροι όπου μπορούν να προωθηθούν μέτρα ενεργειακής εξοικονόμησης.

Γ.7.7. Συσχέτιση με το Σχέδιο

Αξιολογούνται πρωτοβουλίες τοπικού προσανατολισμού που στοχεύουν στις τοπικές συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου, στην οργάνωση υποδομών διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, στην προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, στην ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας και στην ενεργειακή εξοικονόμηση – διαφοροποίηση. Ειδικότερα:

- Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων. Τεκμηριώνεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς τεχνικές προβλέψεις του Σχεδίου εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης (γωνιά ανακύκλωση και πολυκέντρα ανακύκλωσης).
- Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Τεκμηριώνεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς προωθούνται μονοδρομήσεις, δημιουργία ανοικτών χώρων, χώρων στάθμευσης και πεζόδρομων, στοιχεία που εντοπίζονται στην επιχειρούμενη πολεοδομική ρύθμιση.
- Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς προωθούνται τεχνικές παρεμβάσεις σε οδούς, πεζοδρόμια και διαβάσεις, κάποια εκ των οποίων εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης.
- Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς κάποιες από τις τεχνικές παρεμβάσεις που προσδιορίζονται, εμπίπτουν στην περιοχή μελέτης.
- Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια. Εντοπίζεται συνάφεια με την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης καθώς η ρύθμιση χρήσεων και λειτουργιών δύναται να αξιοποιήσει πλευρές της στρατηγικής αειφόρου ενέργειας (π.χ. ενεργειακή εξοικονόμηση).

Γ.8. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Ευρωπαϊκή χωρική πολιτική

Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης τόσο με την Πράσινη Συμφωνία και την πρωτοβουλία αυτής Bauhaus, όσο και με την εδαφική Ατζέντα 2030 καθώς μέσω της ρύθμισης της περιοχής, επιδιώκεται η βιώσιμη εξέλιξη του τοπικού αστικού συστήματος. Επίσης εντοπίζεται συνάφεια τόσο με τις διακηρύξεις του Χάρτη Λειψίας όσο και με τη στρατηγική για τις βιώσιμες πόλεις καθώς επιδιώκεται η αναίρεση των όρων που συντηρούν μια μη λειτουργική κατάσταση για την περιοχή μελέτης.

2. Εθνικές πολιτικές ανάπτυξης

Αναγνωρίζεται συνάφεια της υπό μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης με κεντρικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες καθώς αυτές διαπραγματεύονται παρεμβάσεις εντός αστικού ιστού με στόχο τη βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος, την πολιτική προστασία του πληθυσμού και την υλοποίηση υποδομών αναβάθμισης των αστικών λειτουργιών.

3. Περιβαλλοντική πολιτική

Εντοπίζεται άμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή, το τοπίο, την ατμόσφαιρα, το ακουστικό περιβάλλον, τους υδατικούς πόρους και την αντιμετώπιση των πλημμυρών συνδυαστικά και τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων. Επιπρόσθετα, εντοπίζεται έμμεση συσχέτιση της πολεοδομικής αναμόρφωσης με τη δασική πολιτική, την προστασία του εδάφους και την προστασία της βιοποικιλότητας, ενώ δεν εντοπίζεται συσχέτιση με την πολιτική για την πολιτιστική κληρονομιά.

4. Χωροταξικός σχεδιασμός

Η πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα του αστικού χώρου Μενεμένης έρχεται σε συσχέτιση με τις επιλογές του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού αναφορικά με την προώθηση στοιχείων, παρεμβάσεων και λειτουργιών που ενισχύουν την ελκυστικότητα των πόλεων και τους όρους βιώσιμης λειτουργίας των αστικών συγκεντρώσεων. Επίσης βρίσκεται σε συνάφεια με το ειδικό πλαίσιο των ΑΠΕ στο βαθμό που όπου είναι τεχνικά εφικτό, δύναται να τοποθετηθούν συστήματα εναλλακτικής προμήθειας ενέργειας σε δημοτικά κτίρια. Επιπρόσθετα εντοπίζεται συσχέτιση με τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων που δύναται να προκαλέσουν ΒΑΜΕ.

Αναγνωρίζεται συνάφεια των επιδιώξεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης με τις κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης καθώς ενσωματώνονται κεντρικοί στόχοι αυτού που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην προστασία του περιβάλλοντος με ειδική εστίαση στη δυτική Θεσσαλονίκη. Αναγνωρίζεται επίσης συνάφεια με τις επιδιώξεις του ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας καθώς αυτό

προκρίνει τον ενιαίο φυσικό σχεδιασμό και την ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής ΜΠΘ.

5. Τοπικές στρατηγικές Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Αξιολογούνται πρωτοβουλίες τοπικού προσανατολισμού που στοχεύουν στις τοπικές συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου, στην οργάνωση υποδομών διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, στην προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, στην ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας και στην ενεργειακή εξοικονόμηση – διαφοροποίηση. Επιδίωξη είναι η μεγαλύτερη δυνατή ενσωμάτωση των προβλέψεων αυτών των Σχεδίων κατά την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής.

Δ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το κεφάλαιο διαπραγματεύεται την υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής μελέτης αναφορικά με την ισχύουσα - θεσμοθετημένη πολεοδομική ρύθμιση και προχωρά στην πρόταση αναθεώρησης με τον επανακαθορισμό των οικοδομικών τετραγώνων και τη διευθέτηση των κοινόχρηστων – κοινωφελών, διατηρώντας τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης και τους ισχύοντες όρους δόμησης. Αναλύεται ειδικότερα η συσχέτιση με την πιθανότητα ευπάθειας της περιοχής σε βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης. Απόρροια της πρότασης αναθεώρησης της πολεοδομικής μελέτης, προσδιορίζονται στη συνέχεια τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε όρους κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων και προσεγγίζεται η δυνητική συσχέτιση της ρύθμισης με δημοτικά σχέδια αστικής υποδομής και οργάνωσης.

Δ.1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Αντικείμενο της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης είναι η ορθολογικότερη πολεοδομική οργάνωση τμήματος της ΠΕ4 ΔΕ Μενεμένης καθώς αυτή υπάγεται στο άρθρο 15 του Ν.2508/97. Κύριος σκοπός της αναμόρφωσης είναι ο καθορισμός μιας πρότασης βιώσιμης πολεοδομικής οργάνωσης στην ΠΕ4 για την απόδοση πολεοδομημένου χώρου στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό τόσο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης όσο και της ευρύτερης περιοχής, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων.

Οι περιοχές που υπάγονται στο Άρθρο 15 του Ν.2508/97, όπως και η παρούσα περιοχή μελέτης, αποτελούν περιοχές εντός σχεδίου πόλεως ή εντός οικισμών προ του 1923, που είναι πολεοδομικά προβληματικές και συγκεκριμένα περιοχές, για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2508/97 (Μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις), ή περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο με τις διατάξεις του Ν.Δ. της 17.7.1923 και δεν έγινε εφαρμογή του σχεδίου στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής για οποιονδήποτε λόγο. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω παράγραφο ως

εφαρμογή του σχεδίου νοείται η συντέλεση των σχετικών απαλλοτριώσεων. Η υπαγωγή προτείνεται με το Ρυμοτομικό Σχέδιο ή το ΓΠΣ και εγκρίνεται με την Πολεοδομική μελέτη. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής.

Επιπρόσθετα, με την εκπόνηση της μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης και μέσα από την έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου θα επιτραπεί:

- Η δυνατότητα διαμόρφωσης του απαραίτητου οδικού δικτύου.
- Ο προσδιορισμός κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.
- Οι απαιτούμενες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και εξυπηρετήσεις για την εξασφάλιση των αναγκών του εξυπηρετούμενου πληθυσμού.
- Οι τεχνικές υποδομές για τον περιορισμό των επιπτώσεων στο αστικό περιβάλλον της περιοχής.

Δ.2. ΧΩΡΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ

Η περιοχή μελέτης αποτελεί τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας 4 (ΠΕ 4) της Δημοτικής Ενότητας Μενεμένης, του Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης, όπως αυτή καθορίζεται στο εγκεκριμένο ΓΠΣ (ΦΕΚ ΑΑΠ 73/22.04.2016). Με βάση το παραπάνω εγκεκριμένο ΓΠΣ η ΔΕ Μενεμένης οργανώνεται σε έξι ΠΕ και σε τρία Επιχειρηματικά Πάρκα. Από αυτές τις ΠΕ της ΔΕ Μενεμένης, η ΠΕ4 αφορά σε περιοχή επέκτασης. Ο ενιαίος διευρυμένος Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, όπως προέκυψε με τη συνένωση των πρώην Δήμων Αμπελοκήπων και Μενεμένης, βάσει του σχεδίου «Καλλικράτης» - Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87Α'/07.06.2010), εντάσσεται στο ευρύτερο οικιστικό περιβάλλον της λεγόμενης «δυτικής Θεσσαλονίκης», περικλειόμενος από τους Δήμους Κορδελιού - Εύοσμου και Παύλου Μελά (βόρεια), τον Δήμο Δέλτα (δυτικά), τον Δήμο Θεσσαλονίκης (νότια) και τον Δήμο Νεάπολης-Συκεών (ανατολικά).

Η ΔΕ Μενεμένης εκτείνεται στο ανατολικό άκρο του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και αποτελεί μία εκ των δύο ΔΕ που συνθέτουν τον Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης. Αναπτύσσεται στο δυτικό τμήμα του Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης, καταλαμβάνοντας και το μεγαλύτερο μέρος του και αποτελεί περιοχή που σημειώνει

σημαντικές χωρικές ασυνέχειες. Αποτέλεσμα αυτών των χωρικών αστικών κενών, που προκαλούνται κυρίως λόγω της απαλλοτριωμένης ζώνης της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ, είναι η διχοτόμηση του οικιστικού ιστού. Η Πολεοδομική Ενότητα 4, εντός της οποίας εκτείνεται και η περιοχή μελέτης, χωρίζεται χωρικά από τις υπόλοιπες Πολεοδομικές Ενότητες με τις σιδηροδρομικές γραμμές που εφάπτονται με την περιοχή μελέτης και τις εγκαταστάσεις του ΟΣΕ. Στο σύνολο της η Πολεοδομική Ενότητα 4 έχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο το οποίο προήλθε από διαφορετικά διατάγματα και εντοπίζεται χωρικά στο νοτιοανατολικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

Σχήμα Δ.1. Περιοχή μελέτης

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης και χωρικά οριοθετείται από τις σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ (από το βόρειο όριό της), από την οδό Μοναστηρίου (νότιο τμήμα), από τμήμα της οδού Δέλλα Χρήστου (ανατολικό και βορειοδυτικό όριο), και τις οδούς Μουτάφη Γ. και Καζαντζάκη Νίκου (Δυτικό όριο). Ακόμη η περιοχή μελέτης, εκτείνεται σε μια ευρύτερη περιοχή, η οποία περικλείεται από τις σιδηροδρομικές γραμμές (βόρεια), την οδό Μοναστηρίου (Νότια) και την Λεωφόρο Δενδροποτάμου (Δυτικά). Σημειώνεται ότι η ύπαρξη αυτών των στοιχείων εντείνουν τις

συνθήκες χωρικής ασυνέχειας στις οποίες υπόκειται η περιοχή μελέτης. Επίσης σε σημαντική εγγύτητα με την περιοχή μελέτης εντοπίζεται η συνοικία Αγίου Νεκταρίου, μεγάλες εκτάσεις εξωαστικού χώρου, όπου κυριαρχούν παραγωγικές χρήσεις (κύρια χονδρεμπόριο - μεταφορές, επαγγελματικά εργαστήρια αλλά και εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών) και αδόμητες εκτάσεις, ενώ εμβληματικές υπερτοπικής σημασίας χρήσεις αποτελούν η Κεντρική Λαχαναγορά - Κρεαταγορά Θεσσαλονίκης και ο σταθμός υπεραστικών λεωφορείων «Μακεδονία» (ΚΤΕΛ).

Δ.3. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΡΥΜΟΤΟΜΙΑ

Δ.3.1. ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης (1995 και 2016)

Για την περιοχή έχει εκπονηθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Ν. 1337/83 το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 68214/3397/30.10.1987 (ΦΕΚ Δ/1274) Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ το οποίο τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9767/1831/15.03.1995 (ΦΕΚ 194/Δ). Προσφάτως με την υπ' αριθμ. 16613/30.03.2016 (ΦΕΚ ΑΑΠ/73) αναθεωρήθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της ΔΕ Μενεμένης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2508/97.

Τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας 4, μεταξύ των οδών Μοναστηρίου – Δελφών – Σιδηροδρομικών Γραμμών και Λεωφ. Δενδροποτάμου στο οποίο περιλαμβάνεται και το ΟΤ 107 σύμφωνα με την Τροποποίηση του ΓΠΣ του 1995 είχε υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.1337/83. Με το προσφάτως αναθεωρημένο ΓΠΣ της ΔΕ Μενεμένης διατηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/97 σε τμήμα μόνο της θεσμοθετημένης από το ΓΠΣ του 1995 περιοχής εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν.1337/1983.

Σύμφωνα με το ΓΠΣ Δήμου Μενεμένης (ΦΕΚ 194/Δ/3.4.1995), η εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή του Δήμου αποτελείται από 6 πολεοδομικές ενότητες, από τις οποίες οι τέσσερις πρώτες συγκροτούν τον συνοικισμό της Μενεμένης και οι υπόλοιπες δύο τον συνοικισμό του Δενδροποτάμου (ή αλλιώς Αγίου Νεκταρίου). Σημειώνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο χρήσεων γης καθώς και των όρων και περιορισμών δόμησης της περιοχής μελέτης ορίστηκε αρχικά με την 1^η αναθεώρηση του ΓΠΣ Μενεμένης το 1995 (ΦΕΚ 194/Δ/03.04.1995).

Η πολεοδομική ενότητα 4, η οποία βρίσκεται εκατέρωθεν της οδού Μοναστηρίου και χωρίζεται χωρικά από τις Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2 και 3 από τις σιδηροδρομικές γραμμές που διατρέχουν το Δήμο Μενεμένης, στην πραγματικότητα αποτελείται από δύο περιοχές οι οποίες με την πάροδο του χρόνου έχουν όμοια πλέον χαρακτηριστικά. Η μια περιοχή, είναι η περιοχή του «Βοσπόρου» (ανατολικά της οδού Κυρίμη έως το διοικητικό όριο του Δήμου Μενεμένης με τον Δήμο Θεσσαλονίκης). Η άλλη περιοχή είναι δυτικά της οδού Κυρίμη έως τον χείμαρρο του Δενδροποτάμου. Επισημαίνεται ότι με το ΓΠΣ του 1995 κάποια τμήματα της ΕΜΟ μετατράπηκαν σε γενική κατοικία στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν. 1337/83, με σκοπό την εξασφάλιση κοινωφελών - κοινόχρηστων χώρων για την κάλυψη αντίστοιχων αναγκών του συνόλου του συνοικισμού Μενεμένης.

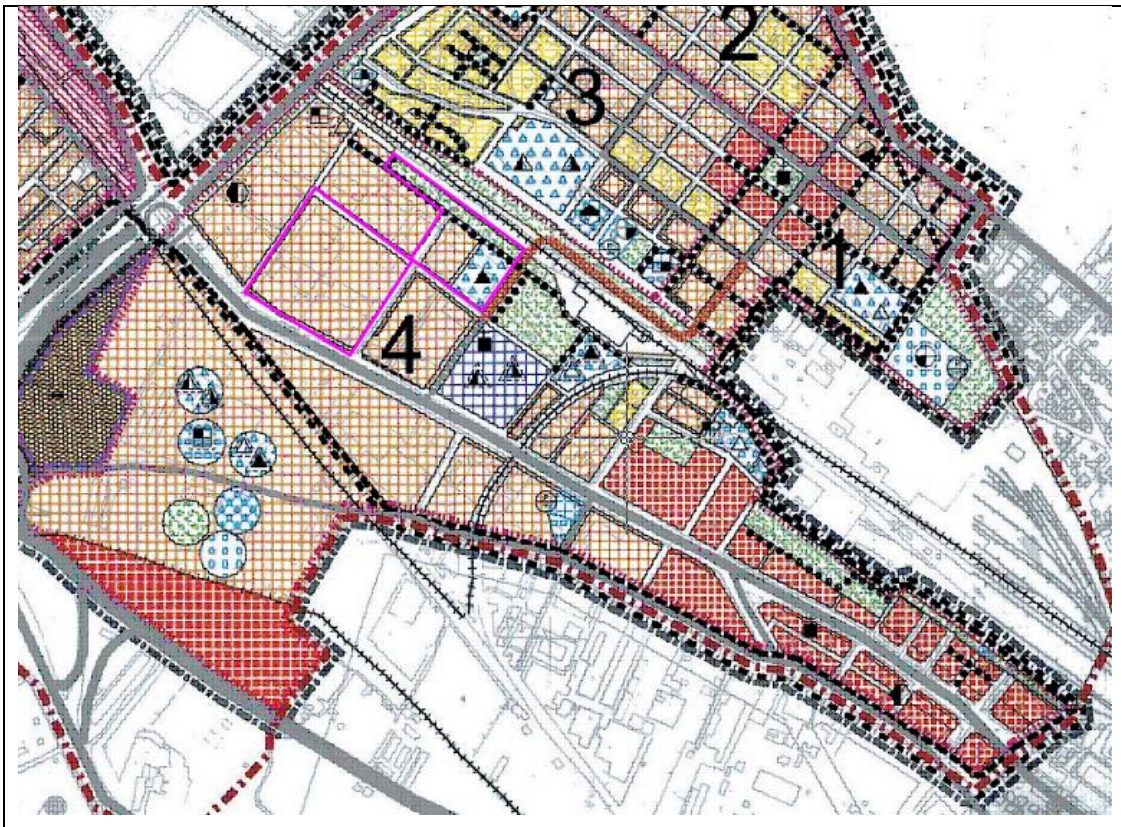
Σχήμα Δ.2. Η περιοχή μελέτης στο ΓΠΣ 1995 (απόσπασμα χάρτη Π.1.11)

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης του 2016 (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/22.04.2016), σημειώθηκαν ορισμένες μεταβολές στις χρήσεις γης του συνόλου της ΠΕ4, εντός της οποίας

εκτείνεται και η περιοχή μελέτης. Παρατηρείται ότι με το ισχύον ΓΠΣ, στο ανατολικό τμήμα της ΠΕ4 οι χρήσεις γενικής κατοικίας και βιοτεχνίας που προβλέπονταν από το ΓΠΣ (ΦΕΚ 194/Δ/3.4.1995), μετατράπηκαν σε χρήσεις τοπικού κέντρου. Ακόμη, οι περιοχές με χρήσεις βιοτεχνίας εκατέρωθεν της οδού Μοναστηριού, μετατράπηκαν σε γενική κατοικία, ενώ ορισμένοι χώροι εκπαίδευσης παρέμειναν ίδιοι και άλλοι καθορίστηκαν εκ νέου.

Σχήμα Δ.3. Η περιοχή μελέτης στο ΓΠΣ 2016 (απόσπασμα χάρτη Π.3.1)

Αναφορικά με την περιοχή μελέτης, σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν ορισμένες μεταβολές στις χρήσεις γης σε σύγκριση με τις ρυθμίσεις του παλαιού ΓΠΣ (ΦΕΚ 194/Δ/3.4.1995). Ειδικότερα, τα οικοδομικά τετράγωνα, που εφάπτονται με την περιοχή μελέτης και διαθέτουν πρόσωπο επί της οδού Μοναστηριού μετατράπηκαν εξολοκλήρου σε γενική κατοικία από χρήσεις βιοτεχνίας που καθορίζονταν με το προηγούμενο ΓΠΣ. Ακόμη στο ανατολικό άκρο της περιοχής μελέτης με το παρόν ΓΠΣ καθορίζεται χρήση εκπαίδευσης, για ανέγερση δημοτικού σχολείου. Τέλος, στο βόρειο άκρο της περιοχή μελέτης, εκεί όπου συνορεύει με τις σιδηροδρομικές γραμμές, καθορίζεται και ένας χώρος πρασίνου που δεν προβλεπόταν στο προηγούμενο ΓΠΣ.

Δ.3.2. Εξέλιξη ρυμοτομίας

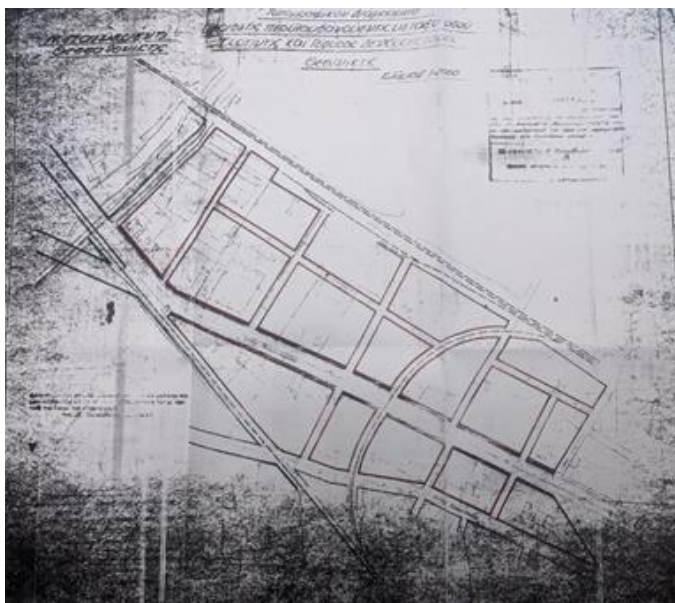
Η Πολεοδομική Ενότητα 4 χωρίζεται από τις υπόλοιπες Πολεοδομικές Ενότητες με τις σιδηροδρομικές γραμμές που διατρέχουν την περιοχή μελέτης και τις εγκαταστάσεις του ΟΣΕ. Στο σύνολο της η Πολεοδομική Ενότητα 4 διαθέτει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο το οποίο προήλθε από διαφορετικά διατάγματα. Η ρυμοτομική οργάνωση της ΠΕ 4 έγινε τμηματικά με διαφορετικές διατάξεις που αφορούσαν δύο τμήματα της ΠΕ4. Το πρώτο τμήμα αφορά στην περιοχή από την οδό Κυρίμης και μέχρι την γέφυρα του Δενδροποτάμου, στην οποία εκτείνεται και περιοχή μελέτης. Αντίθετα το δεύτερο περιλαμβάνει την υπόλοιπη έκταση της ΠΕ4, από την οδό Κυρίμη και ανατολικότερα. Στην παρούσα μελέτη εξετάζεται η ρυμοτομική οργάνωση του πρώτου τμήματος και ειδικότερα της περιοχής μελέτης.

Αναφορικά με την περιοχή μελέτης σημειώνεται ότι το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιό της καθορίστηκε με το διάταγμα του 1966 (ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966). Με το συγκεκριμένο διάταγμα εγκρίθηκε η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου από την οδό Κυρίμη μέχρι και το χείμαρρο του Δενδροποτάμου και η επιβολή στοών για όλο το ύψος του ισογείου των οικοδομών επί τμήματος της οδού Μοναστηρίου.

Το άνω ρυμοτομικό διάταγμα τροποποιήθηκε από το διάταγμα του 472/1978 (ΦΕΚ 472/Δ/12.09.1978), με το οποίο εγκρινόταν τροποποίηση που αφορούσε στη μετατόπιση της οδού μεταξύ των ΟΤ 91 και ΟΤ 89 καθώς και ΟΤ 92 και ΟΤ 87 (οδός Σεφέρη) και τον χαρακτηρισμό του ΟΤ 98 ως χώρο για ανέγερση Επαγγελματικής Τεχνικής Σχολής.

Στη συνέχεια, με το ΦΕΚ 581/Δ/25.09.1989 μεταβλήθηκε η χρήση στο ΟΤ 98, από χώρο για ανέγερση Επαγγελματικής Τεχνικής Σχολής σε Χώρο Αθλητισμού και Εκπαίδευσης, ενώ χαρακτηρίστηκαν ως χώροι πρασίνου το ΟΤ 97Α και το οικοδομικό τετράγωνο νοτίως του ΟΤ 97, το οποίο με τη σειρά του χαρακτηρίστηκε ως χώρος για την μετεγκατάσταση κατοίκων του συνοικισμού Αγ. Βαρβάρας.

Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη συμπλήρωση της Πολεοδομικής Μελέτης αναμόρφωσης του άρ.15 του Ν.2508/1997 σε τμήμα της ΠΕ4 της ΔΕ Μενεμένης

Ρυμοτομικό σχέδιο

ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966

Ρυμοτομικό σχέδιο

ΦΕΚ 472/Δ/12.09.1978

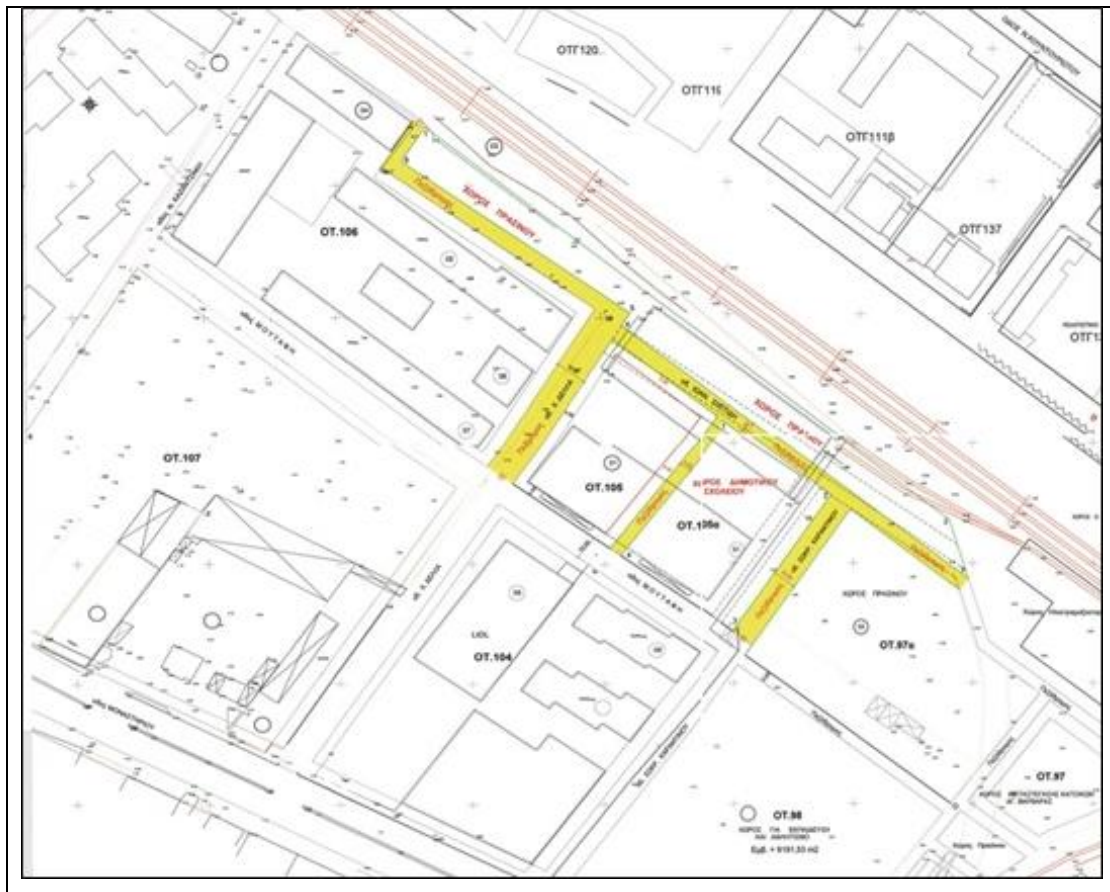
Ρυμοτομικό σχέδιο

ΦΕΚ 581/Δ/25.09.1989

Δ.3.3. Ισχύουσα ρυμοτομία

Με το ΦΕΚ 7/ΑΑΠ/14.01.2010 τροποποιήθηκε το ρυμοτομικό σχέδιο στα οικοδομικά τετράγωνα ΟΤ 105 και ΟΤ 97Α με διάσπαση του ΟΤ 105 σε δύο Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 105 και ΟΤ 105Α, με χαρακτηρισμό του ΟΤ 105Α ως χώρο σχολείου, δίνοντας του ταυτόχρονα και ειδικούς όρους δόμησης, ενώ δημιουργήθηκε και χώρος πράσινου βορείως των ΟΤ 105, ΟΤ 105Α και ΟΤ 106. Επιπλέον με το διάταγμα αυτό εγκρίθηκε η δημιουργία πεζοδρόμου πλάτους 5 μέτρων, ανάμεσα στα ΟΤ 105 και ΟΤ 105Α και η μετατόπιση του πεζοδρόμου ανάμεσα στα ΟΤ 105 και ΟΤ 97Α.

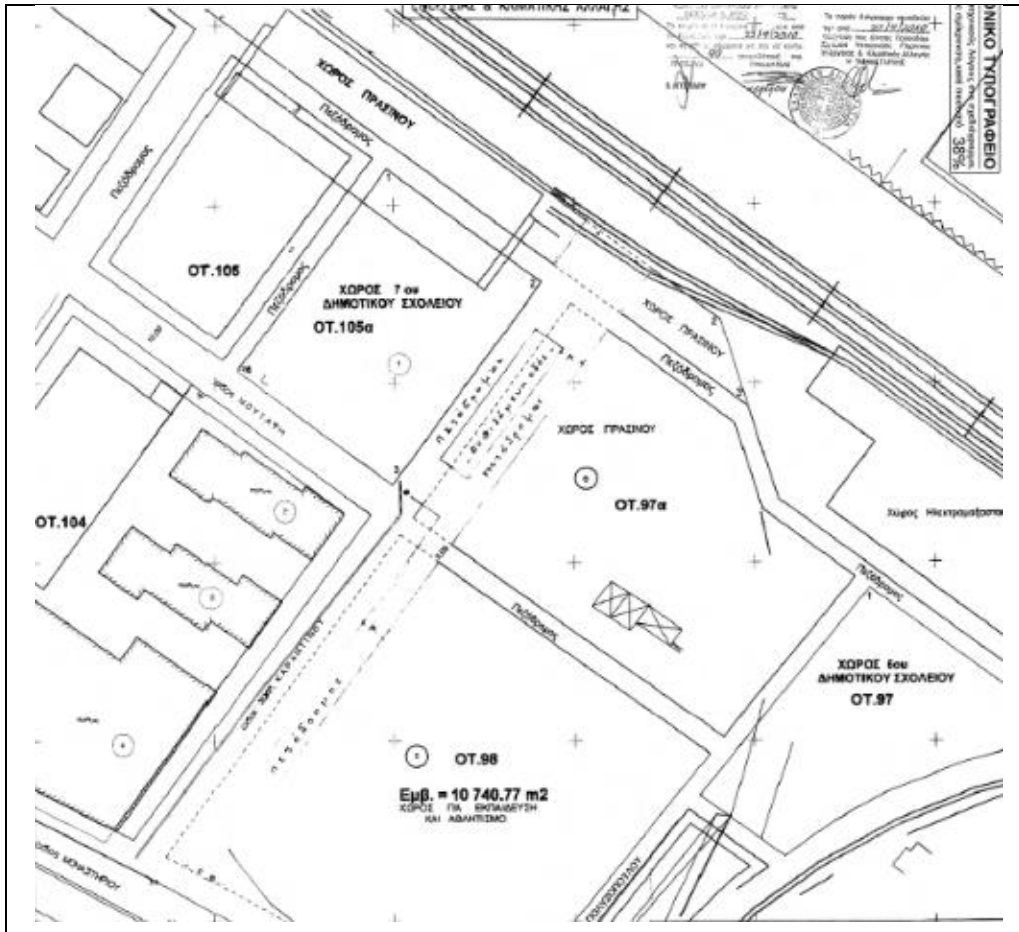
Σχήμα Δ.4. Ισχύουσα ρυμοτομία (ρυμοτομικό σχέδιο ΦΕΚ 7/ΑΑΠ/14.01.2010)

Σημειώνεται ότι το διάταγμα προχωράει στον καθορισμό και άλλων πεζοδρόμων δυτικά και βόρεια του ΟΤ 105. Επίσης με το ΦΕΚ 195/ΑΑΠ/08.08.2011 εγκρίθηκε η τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου για τη δημιουργία ανισόπεδης διάβασης στις σιδηροδρομικές γραμμές και ειδικότερα στα ΟΤ 97Α και 98 περιοχής Κυρίμη –

Δενδροποτάμου με τη μετατόπιση και κατάργηση ρυμοτομικών γραμμών, με την έγκριση τμήματος οδού, την έγκριση πεζοδρόμου και το χαρακτηρισμό τμήματος οδού ως πεζοδρόμου.

Σχήμα Δ.5. Απόσπασμα ρυμοτομικού σχεδίου (ΦΕΚ 195/ΑΑΠ/08.08.2011)

Δ.3.4. Ισχύοντες όροι δόμησης

Η Πολεοδομική Ενότητα 4 όπως προαναφέρθηκε απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με διαφορετικές διατάξεις και διατάγματα. Η περιοχή από την οδό Κυρίμη έως το χείμαρρο του Δενδροποτάμου η οποία απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με το διάταγμα της 14.10.1966 (ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966), στο οποίο οριζόταν και τα ελάχιστα όρια εμβαδού και διαστάσεων, η υπόλοιπη περιοχή της ΠΕ 4, από την οδό Κυρίμη έως την οδό Βάρναλη, της οποίας το ρυμοτομικό σχέδιο προήλθε από Διανομή της Πρόνοιας και τα ελάχιστα όρια εμβαδού και διαστάσεων οριζόταν στο ΠΔ της 12.12.1931 (ΦΕΚ 415/Α/16.12.1931), καθώς και στο άρθρο

2 του διατάγματος της 13.10.1967 (ΦΕΚ 177/Δ/08.12.1967). Να σημειωθεί ότι για τρία οικοδομικά τετράγωνα της Πολεοδομικής Ενότητας 4 έχουν οριστεί ειδικοί όροι δόμησης (οικοδομικά τετράγωνα ΟΤ105Α, ΟΤ98Α και ΟΤ98Γ αντίστοιχα), που αφορούν κοινόχρηστες και κοινωφελείς χρήσεις. Επιπροσθέτως, εντός της Πολεοδομικής Ενότητας 4 εντοπίζεται μια περιοχή που περιλαμβάνει τις μικρές ιδιοκτησίες που παραχωρήθηκαν με τη Διανομή της Πρόνοιας, στα ΟΤ75, ΟΤ76, ΟΤ78, ΟΤ79, ΟΤ80, ΟΤ81, ΟΤ82, ΟΤ84 και ΟΤ85, ενώ από το ισχύον ΓΠΣ προτείνεται μια περιοχή ως επέκταση της ΠΕ4 .

Τα ελάχιστα όρια αρτιότητας καθώς και οι όροι και περιορισμοί δόμησης των οικοπέδων στην περιοχή μελέτης είναι τα εξής:

1. Αρτιότητα οικοπέδων

Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας των γηπέδων είναι Πρόσωπο 13 μ. - Εμβαδόν 500 τ.μ., ενώ κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα όσα στις 18.10.1966 είχαν πρόσωπο 10 μ. και εμβαδόν 180 τ.μ.

2. Συντελεστής δόμησης

Ο Συντελεστής Δόμησης είναι 2,4

3. Ποσοστό κάλυψης οικοπέδου

Το ποσοστό κάλυψης είναι 60%

4. Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος

Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται κατά ΝΟΚ.

5. Στοά

Επιβάλλεται Υποχρεωτική Στοά σε όλο το ύψος των ισογείων των οικοδομών επί της οδού Μοναστηρίου, πλάτους 4,50 μ., σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΟΚ.

6. Επιτρεπόμενες Χρήσεις

Στο ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο δεν αναγράφονται επιτρεπόμενες χρήσεις γης. Οι επιτρεπόμενες χρήσεις ορίζονται με το αναθεωρημένο ΓΠΣ της ΔΕ Μενεμένης και είναι οι αναφερόμενες στο Άρθρο 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ της 23.02.87 (ΦΕΚ 166/Δ/06.03.1987).

Δ.4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στην ΔΕ Μενεμένης, στο σύνολο σχεδόν των πολεοδομικών της ενοτήτων εντοπίζονται διαφορές μεταξύ των θεσμοθετημένων χρήσεων από το εγκεκριμένο και τροποποιημένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της και τις υφιστάμενες χρήσεις. Οι Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2 και 3 αφορούν το κατεχοχόν δομημένο οικιστικό και πολυπληθέστερο τμήμα του Δήμου με φαινόμενα κορεσμού και έντονη έλλειψη αδόμητων, ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, ενώ η Πολεοδομική Ενότητα 4, εντός της οποία βρίσκεται και η περιοχή μελέτης, είχε χαρακτηριστεί τόσο από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 1995 στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχή ΕΜΟ, αλλά με την πάροδο του χρόνου το σύνολο της Πολεοδομικής Ενότητας 4 έχει μετατραπεί σε περιοχή γενικής κατοικίας και κεντρικών λειτουργιών. Η εν λόγω Πολεοδομική Ενότητα είναι η μικρότερη σε πληθυσμιακό μέγεθος. Από επιτόπια αυτοψία (βλ. Φωτογραφική τεκμηρίωση στο Παράρτημα), καταγράφηκαν οι εξής χρήσεις για τα παρακάτω ΟΤ:

- Στο ΟΤ 103 εντοπίστηκαν καταστήματα λιανικού εμπορίου όλα επί της οδού Μοναστηρίου, ένα βενζινάδικο και μια οικοδομή η οποία φαίνεται να έχει σταματήσει η κατασκευή της εδώ και χρόνια. Στο συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο μεγάλο τμήμα του είναι αδόμητο (πρόσωπο στην οδό Σκαρίμπα και τις σιδηροδρομικές γραμμές).
- Στο ΟΤ 104 καταγράφηκε χρήση κατοικίας στο βόρειο και ανατολικό τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου (οδός Καραντινού και Μουτάφη), μια υπεραγορά και καταστήματα λιανικού εμπορίου επί της συμβολής των οδών Μοναστηρίου και Καραντινού.
- Στο ΟΤ 107, που αποτελεί μέρος της περιοχής μελέτης, καταγράφηκαν ένα βενζινάδικο, ένα συνεργείο αυτοκινήτων, ένα κλειστό επαγγελματικό εργαστήριο, ένα κατάστημα πώλησης ανταλλακτικών, μια κλειστή μάντρα αυτοκινήτων όλα επί της οδού Μοναστηρίου και ένα ανενεργό εργοτάξιο, ενώ το υπόλοιπο τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου είναι αδόμητο.

- Στο ΟΤ 108 εντοπίστηκαν καταστήματα λιανικού εμπορίου (ανταλλακτικά αυτοκινήτων και εμπόριο τσιγάρων) επί της οδού Μοναστηρίου, ενώ στα ισόγεια των πολυκατοικιών που έχουν χτιστεί στο υπόλοιπο τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου καταγράφηκαν καταστήματα λιανικού εμπορίου καθημερινής εξυπηρέτησης των κατοικιών (παντοπωλεία, κάβες, ζαχαροπλαστεία) άλλα και καταστήματα λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών γενικής φύσης (ανταλλακτικά αυτοκινήτων, φωτογραφείο, τηλεπικοινωνίες κλπ).
- Στα ΟΤ 105 και 105Α, που βρίσκονται εντός της περιοχής μελέτης (βορειοανατολικό άκρο) εντοπίστηκαν μια σημαντική έκτασης αδόμητη περιοχή που καταλαμβάνει το σύνολο του ΟΤ 105 και ένα δημοτικό σχολείο που εκτείνεται στο ΟΤ 105Α. Πάνω από τα ΟΤ 105 και 105Α και παράλληλα με τις σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ αναπτύσσεται ένας χώρος πράσινου. Για το τμήμα αυτού του χώρου πρασίνου που εκτείνεται πάνω από το ΟΤ 106, καταγράφηκε η ύπαρξη μικρών άτυπων αστικών καλλιεργειών.
- Στο ΟΤ 106 καταγράφηκαν στα ισόγεια των πολυκατοικιών λιγοστά καταστήματα λιανικού εμπορίου καθημερινής εξυπηρέτησης των κατοικιών (παντοπωλεία, κάβες, ζαχαροπλαστεία) και καταστήματα λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών γενικής φύσης (ανταλλακτικά αυτοκινήτων, φωτογραφείο, τηλεπικοινωνίες κλπ). Σημειώνεται ότι αυτές οι χρήσεις καταγράφηκαν στην νότια και δυτική πλευρά του ΟΤ, ενώ στα ανατολικά και στα βόρεια τα ισόγεια χρησιμοποιούνται για στάθμευση.

Δ.5. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Εντός της περιοχής μελέτης του άρθρου 15 εντοπίζονται 10 ιδιοκτησίες συνολικής έκτασης 32.805,82 τ.μ. Στο σχετικό πίνακα αποτυπώνονται οι 10 ιδιοκτησίες με την έκτασή τους, με τον κτηματογραφικό τους αριθμό που τους δόθηκε στα πλαίσια της κτηματογράφησης της περιοχής και σύμφωνα με τα στοιχεία του Κτηματολογίου.

Πίνακας Δ.1. Αποτύπωση ιδιοκτησιών στην περιοχή μελέτης

Κτηματογραφικός Αριθμός	ΚΑΕΚ	Εμβαδόν (τ.μ.)
0101001	190691102001	13.647,94
0101002	190691102002	1.560,90
0101003	190691102007	1.495,55
0101004	190691102003	1.099,91
0101005	190691102006	1.504,41
0101006	190691102004	1.086,28
0101007	190691102005	1.831,49
0101008	190691104001	3.310,07
0101009	190691105003	3.761,23
0101010	190691109001	3.507,82
Σύνολο		32.805,60

Το ακίνητο με κτηματογραφικό αριθμό 0101009 ανήκει στον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων ΑΕ και καταλαμβάνει εξολοκλήρου το ΟΤ 105Α στο οποίο και έχει κατασκευαστεί Δημοτικό Σχολείο. Από το ακίνητο με κτηματογραφικό αριθμό 0101010 συνολικής έκτασης 4.310,81 τ.μ., αγνώστου ιδιοκτήτη, ένα τμήμα έκτασης 3.507,82 είναι εντός της περιοχής μελέτης του άρθρου 15, σε χαρακτηρισμένο κοινόχρηστο χώρο πρασίνου. Το υπόλοιπο τμήμα του που είναι εκτός περιοχής μελέτης εντοπίζεται πάλι εντός κοινόχρηστου χώρου (δρόμος και ΟΤ με χρήση χώρου πρασίνου). Οι υπόλοιπες 8 ιδιοκτησίες ανήκουν σε ιδιώτες και εντοπίζονται μία (0101008) στο ΟΤ 105 και οι υπόλοιπες 7 στο ΟΤ 107.

Δ.6. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Δ.6.1. Υφιστάμενο πλαίσιο ρύθμισης

Περιοχές εντός σχεδίου πόλεως ή εντός οικισμών προ του 1923, που είναι πολεοδομικά προβληματικές και συγκεκριμένα:

- Περιοχές για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2508/97 (Μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις).
- Περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο με τις διατάξεις του Ν.Δ. της 17.7.1923 και δεν έγινε εφαρμογή του σχεδίου στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής για οποιονδήποτε λόγο (εφαρμογή του σχεδίου νοείται η συντέλεση των σχετικών απαλλοτριώσεων).
- Μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/97.

Η υπαγωγή προτείνεται με το Ρυμοτομικό Σχέδιο ή το ΓΠΣ και εγκρίνεται με την Πολεοδομική μελέτη. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής. Στην περιοχή μελέτης έχει εκπονηθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Ν. 1337/83 το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 68214/3397/30.10.1987 (ΦΕΚ 1274/Δ) Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ το οποίο τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9767/1831/15.03.1995 (ΦΕΚ 194/Δ). Τμήμα της ΠΕ4, μεταξύ των οδών Μοναστηρίου – Δελφών – Σιδηροδρομικών Γραμμών και Λεωφ. Δενδροποτάμου σύμφωνα με την Τροποποίηση του ΓΠΣ του 1995 είχε υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1337/83. Προσφάτως με την υπ' αριθμ. 16613/30.03.2016 (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ) αναθεωρήθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της ΔΕ Μενεμένης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2508/97 σύμφωνα με το οποίο διατηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 2508/97 σε τμήμα μόνο της θεσμοθετημένης από το ΓΠΣ του 1995 περιοχής εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν. 1337/1983.

Η περιοχή μελέτη του άρθρου 15 του Ν. 2508/97 αποτελεί τμήμα της ΠΕ4 του οικισμού της Μενεμένης και περιλαμβάνει τα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 107, ΟΤ 105, ΟΤ 105Α και ένα Οικοδομικό Τετράγωνο βορείως αυτών κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών χωρίς αρίθμηση και χρήση. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΓΠΣ προβλέπεται Γενική Κατοικία για τα ΟΤ 107 και ΟΤ 105, χρήση Εκπαίδευσης για το ΟΤ 105Α και Χώρος Πρασίνου για το ΟΤ χωρίς αρίθμηση. Η περιοχή εντάχθηκε σε σχέδιο πόλης με το διάταγμα του 1966 (ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966) με τις διατάξεις του Ν.Δ. της 17.7.1923 όπως και το υπόλοιπο τμήμα της ΠΕ4 που αφορά την περιοχή μεταξύ της οδού Κυρίμη και Μαντείων, έως τον χείμαρρο του Δενδροποτάμου. Με το ΦΕΚ 7/Δ/14.01.2010 τροποποιήθηκε το ρυμοτομικό σχέδιο στα οικοδομικά τετράγωνα ΟΤ 105 και ΟΤ 97Α με διάσπαση του ΟΤ 105 σε δύο Οικοδομικά

Τετράγωνα: ΟΤ 105 και ΟΤ 105Α, με χαρακτηρισμό του ΟΤ 105Α ως χώρο σχολείου, δίνοντας του ταυτόχρονα και ειδικούς όρους δόμησης, ενώ δημιουργήθηκε και χώρος πράσινου βορείως των ΟΤ 105, ΟΤ 105Α χωρίς αρίθμηση.

Δ.6.2. Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της νέας ρύθμισης

Με δεδομένο το εξαιρετικά μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από τη στιγμή που προτάθηκε για πρώτη φορά η ένταξη της περιοχής στις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 2508/97 και προς αποφυγή δικαστικών διενέξεων με το Δήμο, κρίθηκε αναγκαία η εκπόνηση της παρούσας μελέτης πολεοδομικής αναμόρφωσης. Η εκπόνηση της μελέτης διαμορφώνει μια πρόταση βιώσιμης πολεοδομικής οργάνωσης στην ΠΕ4, με γενικότερο στόχο την απόδοση πολεοδομημένου χώρου στον εξυπηρετούμενο πληθυσμό τόσο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης όσο και της ευρύτερης περιοχής, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων. Η μελέτη πολεοδομικής αναμόρφωσης και η έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου επιτρέπει τη διαμόρφωση του απαραίτητου οδικού δικτύου, προσδιορίζει τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους, καθώς και τις απαιτούμενες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και εξυπηρετήσεις για την εξασφάλιση των αναγκών του εξυπηρετούμενου πληθυσμού, καθώς και τις τεχνικές υποδομές για τον περιορισμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Δ.6.3. Πολεοδομική οργάνωση – όροι δόμησης

Με την προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση δημιουργούνται καταρχήν νέοι κοινόχρηστοι χώροι στην περιοχή μελέτης, οι οποίοι προκύπτουν από την εισφορά των ιδιοκτησιών. Ειδικότερα επεκτείνεται το υφιστάμενο και δημιουργείται νέο δίκτυο πεζοδρόμων, δημιουργείται ένας χώρος πλατείας, ένα κοινόχρηστος χώρος πρασίνου και ένας χώρος στάθμευσης. Στα υπόλοιπα οικοδομικά τετράγωνα προτείνονται επιλεγμένες χρήσεις της Γενικής Κατηγορίας Γενική Κατοικία του άρθρου 3 του ΠΔ της 59/2018.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της παρ.4 του άρθρου 17 του ΠΔ 59/2018 (114/Α) «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η έγκριση ή αναθεώρηση των εγκεκριμένων πολεοδομικών σχεδίων (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΤΧΣ κ.λπ.) ακολουθεί τις διατάξεις του ως άνω ΠΔ από την έναρξη ισχύος του δηλαδή από τις

29.06.2018. Η ως άνω διάταξη εφαρμόζεται όπως έχει κριθεί με αποφάσεις του ΣτΕ και στην έγκριση ή αναθεώρηση σχεδίων που συνιστούν το δεύτερο επίπεδο πολεοδομικού σχεδιασμού δηλαδή των πολεοδομικών μελετών. Συνεπώς οι χρήσεις γης που προτείνονται από την πολεοδομική μελέτη θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 59/2018 (114/Α) καθώς το ισχύον ΓΠΣ έχει εγκριθεί και καταρτιστεί βάσει της κατηγοριοποίησης του ΠΔ της 23.02.1987 θα πρέπει να γίνει η αντίστοιχη εναρμόνιση των χρήσεων.

Σχήμα Δ.6. Πολεοδομική οργάνωση

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, στο σχετικό πίνακα γίνεται η αντιστοίχιση των επιτρεπόμενων χρήσεων της Γενικής Κατοικίας του ΠΔ της 23.02.1987 (ΦΕΚ 166/Δ/06.03.1987) με τις επιτρεπόμενες χρήσεις του ΠΔ της 59/2018 (ΦΕΚ

114/A/29.06.2018) ενώ στην τελευταία στήλη εμφανίζονται οι τελικώς επιλεγμένες χρήσεις στα πλαίσια της Πολεοδομικής Μελέτης.

Πίνακας Δ.2. Προτεινόμενες χρήσεις γης

Επιτρεπόμενες χρήσεις σύμφωνα με το ΓΠΣ ΦΕΚ 73 ΑΑΠ/22-04-2016	Επιτρεπόμενες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018 (αντιστοίχιση)	Προτεινόμενες επιτρεπόμενες χρήσεις με την παρούσα Πολεοδομική Μελέτη
Οι αναφερόμενες στο Άρθρο 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ της 23.02.1987		Επιλεγμένες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018
1. Κατοικία	1. Κατοικία	1. Κατοικία
2. Ξενοδοχεία μέχρι 100 κλινών και ξενώνες	15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 150 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις	15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 100 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις
3. Εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα)	10. Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπονται μόνο Εμπορικά καταστήματα 10.1. Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών 10.2 και Υπεραγορές τροφίμων (10.3) οι οποίες πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ. (Ν. 4315/2014)	10.1 Εμπορικά καταστήματα 10.2 Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών
4. Γραφεία τράπεζες ασφαλείας κοινωφελείς οργανισμοί	11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας/Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων. Επιτρέπονται μόνο Γραφεία και Κέντρα έρευνας	11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας
5. Κτίρια εκπαίδευσης	3. Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.	3. Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.
6. Εστιατόρια	12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
7. Αναψυκτήρια	13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
8. Θρησκευτικοί χώροι	5. Θρησκευτικοί χώροι.	5. Θρησκευτικοί χώροι.
9. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας	2. Κοινωνική πρόνοια.	2. Κοινωνική πρόνοια.

Επιτρεπόμενες χρήσεις σύμφωνα με το ΓΠΣ ΦΕΚ 73 ΑΑΠ/22-04-2016	Επιτρεπόμενες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018 (αντιστοίχιση)	Προτεινόμενες επιτρεπόμενες χρήσεις με την παρούσα Πολεοδομική Μελέτη
Οι αναφερόμενες στο Άρθρο 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ της 23.02.1987		Επιλεγμένες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018
10. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης	22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
11. Πρατήρια βενζίνης	17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.	17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.
12. Αθλητικές εγκαταστάσεις	4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις.	4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις.
13. Κτίρια γήπεδα στάθμευσης	16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.	16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
14. Πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις)	6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200 τμ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200 τμ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.
15. Διεξαγωγή τυχερών παιγνίων	Δεν επιτρέπεται	Δεν επιτρέπεται

Με την προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση στο σύνολο της περιοχής μελέτης το ποσοστό των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων είναι περί τα 60,30% (συμπεριλαμβανομένου του υφιστάμενου οδικού δικτύου και του δικτύου πεζοδρόμων). Όσον αφορά τους όρους δόμησης παραμένουν οι ίδιοι που έχουν οριστεί με τα προγενέστερα διατάγματα ρυμοτομίας.

Πίνακας Δ.3. Προτεινόμενες χρήσεις γης ανά οικοδομικό τετράγωνο

Οικοδομικό Τετράγωνο	Εμβαδόν (τ.μ.)	Χρήση
ΟΤ105	3.285,56	Γενική Κατοικία
ΟΤ105 Α	3.761,24	Εκπαίδευση
ΟΤ105 Β	3.464,66	Χώρος Πρασίνου
ΟΤ107	6.904,98	Γενική Κατοικία
ΟΤ107 Α	4.789,63	Κοινόχρηστος Χώρος & Χώρος Στάθμευσης
ΟΤ107 Β	699,12	Πλατεία
ΟΤ107 Γ	8.460,72	Γενική Κατοικία
Οδικό Δίκτυο & Πεζόδρομοι	4.234,10	Δίκτυο Πεζοδρόμων
	11.319,89	Οδικό Δίκτυο
Σύνολο Περιοχής Μελέτης	46.980,47	

Δ.6.4. Τεκμηρίωση συντελεστή δόμησης

Σε επίπεδο Πολεοδομικής Ενότητας από το αναθεωρημένο ΓΠΣ της ΔΕ Μενεμένης, για το σύνολο της Πολεοδομικής Ενότητας 4 έχει προταθεί Μέσος Συντελεστής Δόμησης 1,70.

Ο Μέσος Συντελεστής Δόμησης 1,70 προέκυψε ως εξής:

- Στην Πολεοδομική Ενότητα 4 υπάρχουν δύο βασικοί τομείς όρων δόμησης, ο τομέας στον οποίο προτείνεται η μείωση του συντελεστή δόμησης από 2,4 που ισχύει σε 2,1, ο τομέας με συντελεστή δόμησης 2,4 που περιλαμβάνει τις μικρές ιδιοκτησίες που παραχωρήθηκαν με τη Διανομή της Πρόνοιας, ενώ για τρία οικοδομικά τετράγωνα της ΠΕ4 των κοινωφελών χρήσεων ισχύουν ειδικοί όροι δόμησης με συντελεστή 1,0, 1,8 και 1,7.

- Επιπλέον, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΓΠΣ του Δήμου Μενεμένης προτείνεται επέκταση για την ΠΕ 4, έκτασης 140.000 τ.μ. περίπου, με προτεινόμενο Συντελεστή Δόμησης 0,8. Από τα 140.000 τ.μ. της επέκτασης, σε περιοχή έκτασης 30.000 τ.μ. περίπου δεν επιτρέπονται χωροθετήσεις κοινοχρήστων και κοινωφελών χρήσεων λόγω των ζωνών SEVESO, συνεπώς απομένουν 110.000 τ.μ. για τη χωροθέτηση των χρήσεων αυτών. Εάν υποθέσουμε ότι τα κοινόχρηστα - κοινωφελή μαζί με το δίκτυο δρόμων καταλαμβάνουν έκταση 30% της παραπάνω επιφάνειας, απομένουν 77.000 τ.μ. δομήσιμα, και μαζί με τα προαναφερόμενα 30.000 τ.μ προκύπτει συνολική έκταση 107.000 τ.μ με συντελεστή δόμησης 0,8.

Πίνακας Δ.4. Έλεγχος μέσου συντελεστή δόμησης

Πολεοδομική Ενότητα 4	Έκταση (τ.μ.)	Σ.Δ.	Δομήσιμη επιφάνεια (τ.μ.)
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα	168.550,09	2,1	353.955,19
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα	19.018,92	2,4	45.645,41
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα τομέα	3.761,24	1	3.761,24
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα τομέα	4.049,76	1,8	7.289,57
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα τομέα	1.827,80	1,7	3.107,26
Δομήσιμα Οικοδομικά Τετράγωνα Επέκτασης	107.000,00	0,8	85.600,00
Σύνολο	304.207,81		499.358,67
ΜΣΔ	1,64		

Στον παραπάνω πίνακα μετρήθηκαν τα εμβαδά των οικοδομικών τετραγώνων με δικαίωμα δόμησης (δηλαδή δεν συμπεριλήφθηκαν οι κοινόχρηστοι χώροι, χώροι πρασίνου, παιδικές χαρές, πάρκα, κλπ) ανά τομέα όρων δόμησης, και υπολογίστηκε έτσι ο Μέσος Συντελεστής Δόμησης, οποίος δεν ξεπερνά τον Μέσο Συντελεστή Δόμησης που προτεινόταν από το ΓΠΣ. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης που αφορούν τα ελάχιστα εμβαδά αρτιότητας και προσώπου παραμένουν τα ισχύοντα με τα διατάγματα ρυμοτομίας.

Σχήμα Δ.7. Διαχείριση κοινόχρηστων

Δ.6.5. Ρυμοτομικό σχέδιο

Με το προτεινόμενο ρυμοτομικό σχέδιο τροποποιούνται - αναθεωρούνται τα εξής:

- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο OT 105 A με χρήση χώρος δημοτικού σχολείου δεν υφίσταται κάποια τροποποίηση. Ιδιοκτησιακά ανήκει εξολοκλήρου στον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων ΑΕ και όσον αφορά την εισφορά γης θεωρείται αυτοδίκαια εισφερόμενο, καθώς έχει κατασκευαστεί ήδη ο χώρος σχολείου.
- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο OT 105 επιβάλλεται Προκήπιο πλάτους 5 μ. από 4 που ίσχυε από την ισχύουσα ρυμοτομία.

- Στο οικοδομικό τετράγωνο χωρίς αρίθμηση με χρήση χώρος πρασίνου, βορείως των οικοδομικών τετραγώνων ΟΤ 105 και ΟΤ 105 Α, δίνεται πλέον αριθμός οικοδομικού (ΟΤ 105Β).

Σχήμα Δ.8. Πρόταση ρυμοτομίας

- Στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107 από την εισφορά του ακινήτου δημιουργείται δίκτυο πεζοδρόμων πλάτους 5 μ., το οποίο διαχωρίζει το Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107 σε 4 νέα οικοδομικά τετράγωνα.
 - Τα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 107 και ΟΤ 107Γ με χρήση Γενικής Κατοικίας και στα οποία τακτοποιούνται οι ιδιοκτησίες των ιδιωτών από το αρχικό Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107.

- Στα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 107 και ΟΤ 107Γ επιβάλλεται προκήπιο πλάτους 5 μ., ενώ διατηρείται και η επιβολή στοών για όλο το ύψος του ισογείου των οικοδομών επί της οδού Μοναστηρίου.
- Τα ΟΤ 107Α και ΟΤ 107Β με χρήση πλατείας και Κοινόχρηστου χώρου και Χώρου Στάθμευσης αντίστοιχα, προκύπτουν από την εισφορά των ιδιοκτησιών.
- Ο κοινόχρηστος χώρος και ο χώρος στάθμευσης στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107Α διαχωρίζονται με γραμμή διαχωρισμού χρήσης.
- Η πλατεία στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 107Β βρίσκεται στη συμβολή του δικτύου πεζοδρόμων και αποτελεί επί της ουσίας διεύρυνση αυτών με χαρακτηριστικά τοπικού κέντρου και κέντρου των κοινωνικών και εμπορικών δραστηριοτήτων τόσο των κατοίκων των νέων οικοδομικών τετραγώνων αλλά και της γύρω περιοχής.

Δ.6.6. Πολεοδομικός κανονισμός

Οι όροι δόμησης παραμένουν οι ίδιοι που έχουν οριστεί με τα προγενέστερα διατάγματα ρυμοτομίας εκτός των ρυθμίσεων που αφορούν την επιβολή προκηπίων στα Οικοδομικά Τετράγωνα Ειδικότερα:

1. Για τα Οικοδομικά Τετράγωνα ΟΤ 105, 107 και 107Γ ισχύουν οι εξής όροι και περιορισμοί δόμησης οι οποίοι προέρχονται από το διάταγμα της 14.10.1966 (ΦΕΚ 170/Δ/18.10.1966):

- Αρτιότητα οικοπέδων. Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας των γηπέδων είναι Πρόσωπο 13 μ. - Εμβαδόν 500 τ.μ., ενώ κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα όσα στις 18/10/1966 είχαν πρόσωπο 10μ. και εμβαδόν 180 τ.μ.
- Συντελεστής δόμησης. Ο Συντελεστής Δόμησης ορίζεται σε 2,1.
- Ποσοστό κάλυψης οικοπέδου. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης όλων των γηπέδων που βρίσκονται μέσα στα όρια του τομέα ορίζεται κατά ΝΟΚ σύμφωνα με τον οποίο το ποσοστό κάλυψης του οικοπέδου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% της επιφάνειάς του. Στην περίπτωση που δεν εξασφαλίζεται κάλυψη 120 τ.μ. το

μέγιστο ποσοστό κάλυψης προσαυξάνεται έως τα 120 τ.μ. εφόσον η κάλυψη δεν υπερβαίνει το 70% του οικοπέδου.

- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται κατά ΝΟΚ δηλαδή έως 26 μ.
- Στοά. Επιβάλλεται Υποχρεωτική Στοά σε όλο το ύψος των ισογείων των οικοδομών επί της οδού Μοναστηρίου, πλάτους 4,50 μ., σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΟΚ.
- Επιτρεπόμενες Χρήσεις. Οι επιτρεπόμενες χρήσεις είναι του άρθρου 3 – Γενική Κατοικία του ΠΔ 59/2018 της (ΦΕΚ 114/Α/29.06.2018) με περιορισμούς. Ειδικότερα επιτρέπονται οι εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

1. Κατοικία

2. Κοινωνική πρόνοια.

3. Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.

4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις.

5. Θρησκευτικοί χώροι.

6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200τμ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

10.1 Εμπορικά καταστήματα

10.2 Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών

11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας

12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 100 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις

16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.

17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.

22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.

2. Στο Οικοδομικό Τετράγωνο ΟΤ 105Α, με χρήση χώρου εκπαίδευσης, ισχύουν οι εξής όροι και περιορισμοί δόμησης, οι οποίοι προέρχονται από το ΦΕΚ 7/ΑΑΠ/14.01.2010:

- Αρτιότητα οικοπέδων. Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας ορίζεται το σύνολο του εμβαδού του οικοδομικού τετραγώνου.
- Συντελεστής δόμησης. Ο Συντελεστής Δόμησης ορίζεται σε 1,0.
- Ποσοστό κάλυψης οικοπέδου. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης είναι 50%.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται σε 13,00 μ.
- Αποστάσεις Κτιρίου. Η ελάχιστη απόσταση του κτιρίου από τα όρια της ρυμοτομικής γραμμής ορίζεται σε 4,00 μ.

Δ.6.7. Προκαταρκτική πράξη εφαρμογής

Κατά τη σύνταξη της πολεοδομικής οργάνωσης μαζί με τις αρχές σχεδιασμού λήφθηκαν υπόψη οι υπολογισμοί της υποχρεωτικής εισφοράς γης σύμφωνα με τον Ν.4315/2014 ώστε ο προτεινόμενος σχεδιασμός να μπορεί αφενός μεν να ικανοποιεί τις απαιτήσεις σε γη όπως αυτές ορίζονται από το ΓΠΣ, αφετέρου να μην δημιουργεί ελλειμματικό ισοζύγιο μεταξύ του μεγέθους εισφορών γης και των ρυμοτομούμενων τμημάτων των ιδιοκτησιών. Στο σχετικό πίνακα φαίνονται τα μεγέθη και οι υπολογισμοί που αφορούν τις εισφορές γης των ιδιοκτησιών.

Πίνακας Δ.5. Εισφορά σε γη (προκαταρκτική)

Κτηματογραφικός Αριθμός	ΚΑΕΚ	Εμβαδόν (τ.μ.)	Εισφορά (τ.μ.)	Επιβαρύνσεις από προγενέστερες Πράξεις Τακτοποίησης και Αναλογισμού	Εμβαδόν μετά την Εισφορά (τ.μ.)
0101001*	190691102001	13.647,94	5.473,97	286,75	8.460,75
0101002	190691102002	1.560,90	318,27	0,00	1.242,63
0101003	190691102007	1.495,55	298,67	0,00	1.196,89
0101004	190691102003	1.099,91	179,97	0,00	919,94
0101005	190691102006	1.504,41	301,32	0,00	1.203,09
0101006	190691102004	1.086,28	175,88	0,00	910,40
0101007	190691102005	1.831,49	399,45	0,00	1.432,04
0101008**	190691104001	3.310,07	1.562,02	1.461,70	3.209,75
0101009***	190691105003	3.761,23	3.761,23	0,00	0,00
0101010	190691109001	3.507,82	1.053,13	0,00	2.454,69
Σύνολα		32.805,60	12.935,92	1.748,45	21.030,18
* Από την εισφορά 5.473,97 τ.μ. θα αφαιρεθούν 286,75 τ.μ καθώς σύμφωνα με την 4045/1977 πράξη τακτοποίησης & αναλογισμού η ιδιοκτησία έχει επιβαρυνθεί συνολικά για $1,00 + 168,25 + 117,50 = 286,75$ τ.μ., άρα η εισφορά υπολογίζεται σε 5.187,22 τ.μ και το εμβαδόν μετά την εισφορά 8.460,75 τ.μ. ** Από την εισφορά 1.562,02 τ.μ. θα αφαιρεθούν 1.461,70 τ.μ καθώς σύμφωνα με την 7918/2012 πράξη τακτοποίησης & αναλογισμού η αρχική ιδιοκτησία με εμβαδόν 4.780,05 τ.μ. έχει επιβαρυνθεί συνολικά για 1.461,70 τ.μ., άρα η εισφορά υπολογίζεται σε 100,32 τ.μ και το εμβαδόν μετά την εισφορά 3.209,75 τ.μ. *** Αυτοδίκαια εισφερόμενο					

Από τον πίνακα και σε συνδυασμό με την προτεινόμενη πολεοδομική οργάνωση προκύπτει ότι το ισοζύγιο είναι θετικό. Το σύνολο των εισφορών σε σύγκριση με τις απαιτούμενες εισφορές για το οδικό δίκτυο και τους πεζοδρόμους τα κοινόχρηστα και τα κοινωφελή είναι πλεονάζον. Ειδικότερα:

- Η ιδιοκτησία με κτηματογραφικό αριθμό 0101001 προτείνεται να τακτοποιηθεί στο ΟΤ 107Γ έκτασης 8.460,72 τ.μ.
- Οι ιδιοκτησίες με κτηματογραφικούς αριθμούς 0101002, 0101003, 0101004, 0101005, 0101006 και 0101007 προτείνεται να τακτοποιηθούν στο ΟΤ 107 έκτασης 6.904,98 τ.μ.
- Η ιδιοκτησία με κτηματογραφικό αριθμό 0101008 προτείνεται να τακτοποιηθεί στο ΟΤ 105 έκτασης 3.285,57 τ.μ.
- Η ιδιοκτησία με κτηματογραφικό αριθμό 0101009 είναι αυτοδίκαια εισφερόμενη.
- Η ιδιοκτησία με κτηματογραφικό αριθμό 0101010 αγνώστου ιδιοκτήτη είναι ήδη ρυμοτομούμενη (κοινόχρηστος χώρος) από το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο.

Δ.7. Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ SEVESO III

Δ.7.1. Απαιτήσεις της ΚΥΑ 172058/2016 (ΦΕΚ 354/Β/17.02.2016)

Με την ΚΥΑ 172058/2016 (Seveso III) επιχειρείται η αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και διαμορφώνονται κανόνες, μέτρα, όροι και διαδικασίες που αποσκοπούν στην πρόληψη των ατυχημάτων μεγάλης έκτασης και στον περιορισμό των συνεπειών στη δημόσια υγεία και στο περιβάλλον. Ειδικότερα στο άρθρο 12 που αφορά στο σχεδιασμό των χρήσεων γης, προσδιορίζονται συνοπτικά τα ακόλουθα: α) Οι στόχοι της πρόληψης μεγάλων ατυχημάτων και του περιορισμού των συνεπειών τους να λαμβάνονται υπόψη στις πολιτικές χρήσης γης ή σε άλλες σχετικές πολιτικές και β) Ελέγχεται μεταξύ άλλων η τήρηση κατάλληλων αποστάσεων ασφαλείας μεταξύ των εγκαταστάσεων ενδιαφέροντος και των οικιστικών ζωνών, των κτηρίων και των χώρων δημόσιας χρήσης, των χώρων αναψυχής και στο μέτρο του δυνατού, του κύριου δικτύου μεταφορών.

Δ.7.2. Καταγραφή δραστηριοτήτων Seveso III ευρύτερης περιοχής

Στο πλαίσιο της μελέτης «Τοπικό Χωρικό Σχέδιο Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης» (2023), πραγματοποιήθηκε καταγραφή των μονάδων που δύναται να προκαλέσουν BAME

(Βιομηχανικό Ατύχημα Μεγάλης Έκτασης) και συλλέχθηκαν – αξιολογήθηκαν οι Μελέτες Ασφάλειας και τα ΣΑΤΑΜΕ αυτών. Από τις εγκαταστάσεις που εντοπίστηκαν, οι περισσότερες ως προς την αδειοδότηση υπάγονται στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΜΕ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Χορήγησης Αδειών Βιομηχανίας, Ενέργειας, Φυσικών Πόρων και Επαγγελματών), ωστόσο οι μεγαλύτερες εξ' αυτών υπάγονται απευθείας στο ΥΠΕΝ (Διεύθυνση Υδρογονανθράκων, Τμήμα Εγκαταστάσεων). Οι παραπάνω εγκαταστάσεις διακρίνονται σε Ανώτερης και Κατώτερης Βαθμίδας, εκ των οποίων οι Ανώτερης Βαθμίδας υποχρεούνται στην υποβολή Μελέτης Ασφαλείας (κατά την ΚΥΑ 172058/2016) ενώ για τις Κατώτερης Βαθμίδας εγκαταστάσεις η σχετική μελέτη δεν είναι υποχρεωτική. Πέραν αυτών, σημειώνεται και η παρουσία εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγρών καυσίμων που βρίσκονται σε εφαιπόμενη στρατιωτική εγκατάσταση (στρατόπεδο Κακιούση) εντός του Δήμου Θεσσαλονίκης, οι οποίες εξαιρούνται της παραπάνω υποχρέωσης εκπόνησης μελετών ασφαλείας σύμφωνα με την άνω ΚΥΑ.

Στις Μελέτες Ασφαλείας καθορίζονται οι αποστάσεις (κατά κανόνα) τριών διαδοχικών Ζωνών Επιπτώσεων (Ζώνες Ι, ΙΙ και ΙΙΙ) για διάφορα σενάρια ατυχημάτων που συναρτώνται και με το είδος του υλικού/καυσίμου αποθήκευσης. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζονται οι επιπτώσεις λόγω θερμικής ακτινοβολίας, υπερπίεση, διασπορά τοξικών ουσιών κλπ, και στη συνέχεια υπολογίζονται οι μέγιστες αποστάσεις των προαναφερόμενων Ζωνών Ι, ΙΙ και ΙΙΙ, με την βαρύτητα των επιπτώσεων ατυχήματος να ελαττώνεται από την Ζώνη Ι προς τη Ζώνη ΙΙΙ. Ειδικότερα:

- Η Ζώνη Ι αποτελεί τη ζώνη προστασίας δυνάμεων καταστολής και αντιστοιχεί στη ζώνη πιθανών θανάτων (εγκαύματα γ' βαθμού σε ποσοστό άνω του 50%).
- Η Ζώνη ΙΙ είναι η ζώνη προστασίας πληθυσμού για σοβαρές επιπτώσεις εντός της οποίας είναι δυνατό να προκληθούν σοβαροί τραυματισμοί (εγκαύματα γ' βαθμού στο 1% του πληθυσμού).
- Η Ζώνη ΙΙΙ αποτελεί τη ζώνη προστασίας πληθυσμού για μέτριες επιπτώσεις και αντιστοιχεί σε πρόκληση μικρών τραυματισμών (εγκαύματα α' βαθμού σε σημαντικό μέρος του πληθυσμού).

Πίνακας Δ.6. Καταγραφή εγκαταστάσεων Seveso III ευρύτερης περιοχής

α/α	Βαθμίδα	Επωνυμία εγκατάστασης	Περιγραφή - αντικείμενο	Μελέτη ασφάλειας	Αδειοδότηση
1	Ανώτερη	CORAL GAS AEBEY	Μονάδα αποθήκευσης και εμφιάλωσης υγραερίου	08/2021	ΠΚΜ
2	Ανώτερη	Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (ΕΚΟ ΥΓΡΑΕΡΙΑ)	Εργοστάσιο αποθήκευσης και εμφιάλωσης υγραερίου	05/2016	ΠΚΜ
3	Ανώτερη	ΥΓΡΑΕΡΙΑ ΠΡΙΜΑΓΚΑΖ ΑΕ	Εργοστάσιο αποθήκευσης και εμφιάλωσης υγραερίου	11/2019	ΠΚΜ
4	Ανώτερη	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Διαλύτες)	Τμήμα χημικών εγκαταστάσεων (παραγωγή διαλυτών) – εγκατάσταση αποθήκευσης διαλυτών	09/2021	ΠΚΜ
5	Κατώτερη	Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (πρώην «Αλέξανδρος»)	Εγκατάσταση παραλαβής, αποθήκευσης και διακίνησης ετοιμών πετρελαιοειδών προϊόντων και συσκευασμένων ορυκτελαίων	-	ΠΚΜ
6	Κατώτερη	HUB LOGISTIC ΑΕ	Αποθήκη χημικών προϊόντων	-	ΠΚΜ
7	Κατώτερη	ΤΕΧΝΟΠΥΡ ΑΒΕΕ (βρίσκεται σε διαδικασία εγκατάστασης/μη λειτουργούσα)	Εγκατάσταση σταθμού εκφόρτωσης και διακίνησης πετρελαιοειδών	-	ΠΚΜ
8	Κατώτερη	CETRACORE - JET OIL ΑΕ	Μονάδα αποθήκευσης υγρών καυσίμων κατηγορίας III (Βιοκαυσίμου, πετρελαίου κίνησης & θέρμανσης)	-	ΠΚΜ
9	Κατώτερη	CORAL ΑΕ (πρώην SHELL ΕΛΛΑΣ ΑΕ) ΑΒΕΕ	Μονάδα αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων και λιπαντικών	06/2020	ΠΚΜ
10	Ανώτερη	MAMIDOIL - JETOIL ΑΕΕΠ	Εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγρών καυσίμων	09/2016	ΥΠΕΝ
11	Ανώτερη	ΕΛΠΕ ΑΕ (πρώην ΕΛΔΑ)	Εγκαταστάσεις διύλισης και αποθήκευσης πετρελαιοειδών	10/2017	ΥΠΕΝ

α/α	Βαθμίδα	Επωνυμία εγκατάστασης	Περιγραφή - αντικείμενο	Μελέτη ασφάλειας	Αδειοδότηση
12	Ανώτερη	ΕΚΟ ΑΒΕΕ (εγκαταστάσεις Δενδροποτάμου)	Εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγρών καυσίμων	04/2020	ΥΠΕΝ

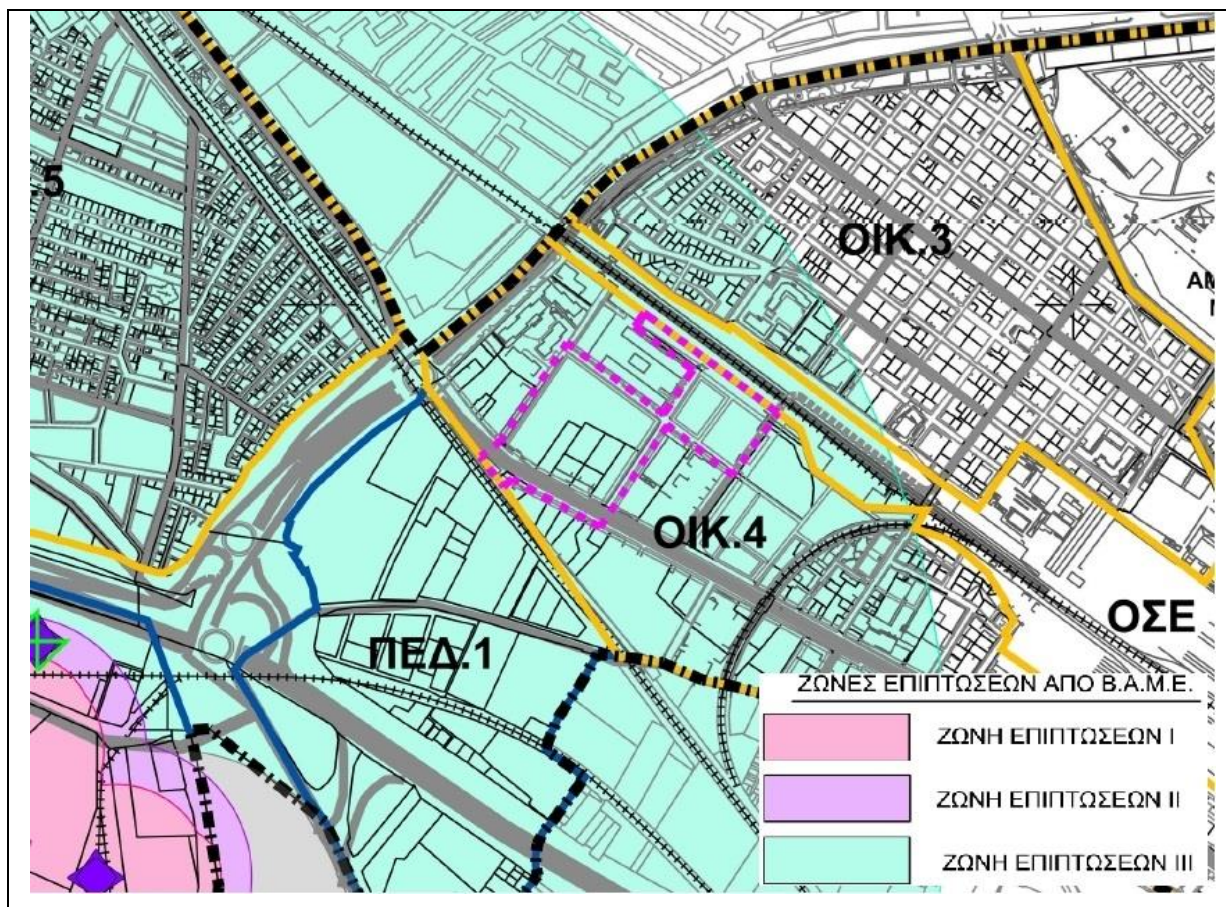
Δ.7.3. Συσχέτιση ζωνών επικινδυνότητας Seveso III με την περιοχή μελέτης

Από τις Μελέτες Ασφαλείας των παραπάνω εγκαταστάσεων που εκπόνησαν σχετική μελέτη, συνυπολογίζοντας και την άτυπη ζώνη επιπτώσεων του στρατοπέδου «Κακιούση», υπολογίστηκαν και αποτυπώθηκαν χαρτογραφικά και συνθετικά οι ζώνες επιπτώσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ. Σύμφωνα με την αποτύπωση, η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Επιπτώσεων ΙΙΙ.

Σχήμα Δ.9. Ομαδοποίηση ζωνών επιπτώσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ

Σχήμα Δ.10. Ζώνες επιπτώσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ στην περιοχή μελέτη

Δ.7.4. Έλεγχος συμβατότητας προτάσεων πολεοδομικής αναμόρφωσης

Το βασικό έως σήμερα εργαλείο που προσεγγίζει τα ανωτέρω αναφερόμενα με πολεοδομικούς όρους και χωρική διάσταση, είναι η μελέτη με τίτλο «Βιομηχανική Επικινδυνότητα και Πολεοδομικές - Χωροταξικές Παρεμβάσεις», που εκπονήθηκε το 2007 στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος του ΕΜΠ (με ειδική ωστόσο εστίαση στην περιοχή της Θεσσαλονίκης). Συνοπτικά, η ανωτέρω μελέτη λαμβάνει ως κύριες μεταβλητές της μεθοδολογικής προσέγγισης την επικινδυνότητα των εγκαταστάσεων και την πληθυσμιακή πυκνότητα των παρακείμενων οικιστικών ζωνών, συσχετίζοντας τις επιμέρους σημειακές χρήσεις γης με αντίστοιχα επίπεδα «ευπάθειας» του πληθυσμού από ενδεχόμενο βιομηχανικό ατύχημα μεγάλης έκτασης. Επιπρόσθετα, προσδιορίζονται όρια ως προς το εμβαδόν κτιρίων και τις πυκνότητες εργαζομένων/χρηστών/πληθυσμού για διάφορες κατηγορίες χρήσεων γης, που αντιστοιχίζονται σε διαφορετικά επίπεδα ευπάθειας. Ως τελικό αποτέλεσμα, η μελέτη συσχετίζει το επίπεδο ευπάθειας κάθε κατηγορίας χρήσεων γης με τις

Ζώνες Επιπτώσεων (ή Ζώνες Προστασίας) όπως αυτές προκύπτουν από τις σχετικές Μελέτες Ασφαλείας των εγκαταστάσεων, γεγονός που εν τέλει καθορίζει ποιες χρήσεις γης επιτρέπονται ή όχι εντός κάθε Ζώνης Επιπτώσεων, αναλόγως του επιπέδου ευπάθειας των επιμέρους χρήσεων. Επισημαίνεται ότι οι χρήσεις γης της ανωτέρω μελέτης βασίζονταν στο πρότερο θεσμικό πλαίσιο χρήσεων γης του ΠΔ του 1987 (ΦΕΚ 166/Δ/1987). Κεντρικά συμπεράσματα συσχέτισης χρήσεων και της Ζώνης Επιπτώσεων III καταγράφονται στο σχετικό πίνακα.

Πίνακας Δ.7. Περιορισμοί χρήσεων στη Ζώνη Επιπτώσεων III (ΕΜΠ, 2007) και συσχέτιση με την πολεοδομική αναμόρφωση στην περιοχή μελέτης

Κατηγορία χρήσης γης και λειτουργίες	Επιτρέπονται στη Ζώνη Επιπτώσεων από ΒΑΜΕ (III) και:	Προτεινόμενες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018	Συμβατότητα
Εργασιακοί χώροι (εκτός λιανικής πώλησης)	Οι εργασιακοί χώροι (εκτός λιανικής πώλησης) που περιλαμβάνουν ανθρώπους με ειδικές ανάγκες	11. Γραφεία/ Κέντρα Έρευνας 22. Επαγγελματικά εργαστήρια μέχρι 400τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	Δεν υπάρχει σύγκρουση
Νοικοκυριά	Οικισμοί πληθυσμιακής πυκνότητας 100 – 500 κατ./Ha	1. Κατοικία	Η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα της ΠΕ4 είναι 109 κατ/ha – Δεν υπάρχει σύγκρουση
Ξενοδοχεία, Ξενώνες	Καταλύματα άνω των 100 κλινών	15. Τουριστικά καταλύματα μέχρι 100 κλίνες και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις	Δεν υπάρχει σύγκρουση
Εσωτερικοί χώροι χρήσης από το κοινό	Χώροι χρήσης από το ευρύ κοινό συνολικής επιφάνειας μεγαλύτερης των 5.000 m ²	4.1. Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις. 6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1.200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης.	Δεν υπάρχει σύγκρουση

Κατηγορία χρήσης γης και λειτουργίες	Επιτρέπονται στη Ζώνη Επιπτώσεων από ΒΑΜΕ (III) και:	Προτεινόμενες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018	Συμβατότητα
		10.1 Εμπορικά καταστήματα 10.2 Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών 12. Εστίαση μέχρι 300 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης. 13. Αναψυκτήρια μέχρι 200 τ.μ. συνολικής επιφάνειας δόμησης. 5. Θρησκευτικοί χώροι.	
Εξωτερικοί χώροι χρήσης από το κοινό	Υπαίθριοι κυρίως χώροι χρήσης από το ευρύ κοινό, όπου είναι πιθανό να συγκεντρώνονται από 100 έως 1.000 άτομα ταυτοχρόνως	16.1. Στάθμευση (κτίρια-γήπεδα) αυτοκινήτων μέχρι 3,5 τόνους, κοινής χρήσης, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων. 17. Πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας. Η παροχή φυσικού αερίου γίνεται μόνο για την εξυπηρέτηση οχημάτων. Η εγκατάσταση νέων πρατηρίων υγρών καυσίμων σε συνδυασμό με χρήσεις σταθμού αυτοκινήτων, πλυντηρίου και λιπαντηρίου αυτοκινήτων, αξεσουάρ αυτοκινήτου και μίνι μάρκετ για την εξυπηρέτηση των	Δεν υπάρχει σύγκρουση

Κατηγορία χρήσης γης και λειτουργίες	Επιτρέπονται στη Ζώνη Επιπτώσεων από ΒΑΜΕ (III) και:	Προτεινόμενες χρήσεις του Άρθρου 3 - Γενική Κατοικία - του ΠΔ 59/2018	Συμβατότητα
		πελατών, επιτρέπεται μόνο εφόσον αποτελεί μοναδική χρήση του οικοπέδου.	
Ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας	Εκπαιδευτικά ιδρύματα συνολικής επιφάνειας έως 1,5 εκτάρια (15.000 m ²) Νοσοκομειακά ιδρύματα, και ιδρύματα που παρέχουν κατάλυμα ή ασφαλές περιβάλλον σε ευπαθή πληθυσμό, συνολικής επιφάνειας έως 0,25 εκτάρια (2.500 m ²).	2. Κοινωνική πρόνοια. 3. Εκπαίδευση: Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τμ.	Δεν υπάρχει σύγκρουση

Αναφορικά με τα κοινόχρηστα (πλατεία, χώρος πρασίνου):

Η μελέτη του ΕΜΠ δέχεται για την Ζώνη Επιπτώσεων III (περιοχή μελέτης) ανώτατη δυνατότητα συγκέντρωσης 1.000 ατόμων ταυτοχρόνως σε εξωτερικούς χώρους. Για την αξιολόγηση των προσφερόμενων κοινόχρηστων χώρων ως προορισμός συγκέντρωσης κοινού, εξετάζονται δυο εναλλακτικές προσεγγίσεις:

- Προσέγγιση 1. Βάσει την θεσμοθετημένης πληθυσμιακής πυκνότητας. Σύμφωνα με την πληθυσμιακή πυκνότητα για την ΠΕ4 των 109 κατ./ha, ο εκτιμώμενος πληθυσμός της περιοχής μελέτης (όπως υπολογίζεται στην επόμενη ενότητα) αφορά σε 360 κατ. Αν σε αυτούς προστεθούν και κάποιοι επισκέπτες τότε δύναται στην περιοχή να βρίσκονται 500 άτομα περίπου. Με την υπόθεση ότι όλος αυτός ο πληθυσμός θα βρίσκεται στους ανοικτούς χώρους που δημιουργούνται, προκύπτει ότι καταρχήν καλύπτεται το κριτήριο συγκέντρωσης πληθυσμού για τη Ζώνη Επικινδυνότητας III της Seveso III το οποίο καθορίζεται στα 1.000 άτομα.
- Προσέγγιση 2. Βάσει των πολεοδομικών σταθερότυπων. Σύμφωνα με τα ισχύοντα πολεοδομικά σταθερότυπα (ΦΕΚ 285/Β/2004) για το πάρκο πόλης ισχύει ο συντελεστής 5,5. Στην περιοχή μελέτης, ως χώροι πιθανής συγκέντρωσης κοινού

προσδιορίζονται: α) το ΟΤ 107Α (πλην του χώρου στάθμευσης) ως κοινόχρηστο πράσινο έκτασης 3.789,63 τ.μ. και β) το ΟΤ 107Β πλατεία έκτασης 699,12 τ.μ. Το ΟΤ 105Β παρότι αφορά σε πράσινο, δεν μπορεί να λειτουργήσει ως χώρος συγκέντρωσης κοινού καθώς λειτουργικά αποτελεί μια επιμήκης ζώνη «μόνωσης» της οικιστικής περιοχής από τη σιδηροδρομική γραμμή. Η συνολική έκταση του διαθέσιμου χώρου είναι 4.888,75 τ.μ. ή $4.888,75 / 5,5 = 816$ άτομα. Και σε αυτήν την προσέγγιση καλύπτεται το κριτήριο συγκέντρωσης πληθυσμού για τη Ζώνη Επικινδυνότητας ΙΙΙ της Seveso ΙΙΙ το οποίο καθορίζεται στα 1.000 άτομα.

- Ως συμπέρασμα, οι προκύπτοντες ανοικτοί χώροι πιθανής συγκέντρωσης κοινού δύναται να καλύψουν το κριτήριο της μέγιστης συγκέντρωσης κοινού σε κοινόχρηστους χώρους για τη Ζώνη Επικινδυνότητας ΙΙΙ της Seveso ΙΙΙ.

Αναφορικά με τη γενικότερη ελκυστικότητα της περιοχής ως προορισμός επισκεπτών, εκτιμάται πως η περίπτωση ραγδαίας αύξησης των επισκεπτών δεν είναι πιθανή καθώς το υπό μελέτη τμήμα είναι σχετικά απομονωμένο από τον υπόλοιπο αστικό ιστό της Μενεμένης. Στα βόρεια υπάρχει το φράγμα της σιδηροδρομικής γραμμής, στα δυτικά υπάρχει το φράγμα του αυτοκινητοδρόμου του Δενδροποτάμου, στα νότια υπάρχει ο άξονας της Μοναστηρίου και στα ανατολικά ο αστικός ιστός διακόπτεται από μεγάλη αδόμητη έκταση.

Δ.8. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την πρόταση πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης, κεντρική επιδίωξη είναι η ορθολογική πολεοδομική ρύθμιση αυτής σύμφωνα με τη διαπίστωση προβλημάτων οργάνωσης απόρροια της έλλειψης κοινόχρηστων – κοινωφελών χώρων και της εν γένει ελλιπούς εφαρμογής του σχεδίου (αρ. 15 του Ν.2508/1997). Η πολεοδομική αναμόρφωση ανασυντάσσει τους όρους ρύθμισης της περιοχής και αποδίδει μια νέα κατάσταση εδαφικής οργάνωσης η οποία συντελεί στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων.

Δ.8.1. Πληθυσμός και φορτίσεις

Ένα από τα βασικά αποτελέσματα της πολεοδομικής αναμόρφωσης είναι η πιθανή προσέλκυση πληθυσμού προς εγκατάσταση. Ο αδρός υπολογισμός αυτού αξιοποιεί την έκταση των ΟΤ Γενικής κατοικίας (18.651,26 τ.μ.) σε συνδυασμό με το ΣΔ (2,1) και τη μέση πληθυσμιακή πυκνότητα της ΠΕ4 (109 κατ/ha). Ο πληθυσμός στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 360 άτομα. Οι δυνητικές φορτίσεις της περιοχής μελέτης λόγω αυτού του πληθυσμού, προσδιορίζεται στα ακόλουθα:

- Απαίτηση σε χρήση νερού κατανάλωσης: $360 \text{ κατ} \times 100 \text{ λτ/κατ/ημέρα} = 13.140 \text{ κ.μ./έτος}$
- Απαίτηση διαχείρισης λυμάτων: 13.000 κ.μ./έτος
- Απαίτηση διαχείρισης απορριμμάτων: $360 \text{ κατ} \times 0,5 \text{ κλ/ημέρα} = 66 \text{ τν/έτος}$
- Απαίτηση σε χρήση νερού στα πάρκα: $7.500 \text{ τ.μ. πρασίνου} \times 0,3 \text{ λτ/τ.μ. πρασίνου/ημέρα} \times 180 \text{ ημέρες} = 405 \text{ κ.μ./έτος}$
- Προσέλκυση επιβατικών οχημάτων: $360 \text{ κατ.} / 1 \text{ όχημα ανά } 4 \text{ κατ.} = 90 \text{ επιβατικά.}$

Συνολικά οι 360 κατ. στην περιοχή μελέτης απόρροια της πολεοδομικής της αναμόρφωσης, δύναται να απαιτήσει 13.545 κ.μ./έτος που θα προέλθει από το δίκτυο ύδρευσης της περιοχής το οποίο και θα πρέπει να δημιουργήσει τις νέες συνδέσεις – μικρές επεκτάσεις για την απρόσκοπτη κάλυψη του πληθυσμού. Ταυτόχρονα τα λύματα με ανάγκη διάθεσης – διαχείρισης εκτιμώνται σε 13.000 κ.μ./έτος που θα εκρέουν μέσω του αποχετευτικού δικτύου το οποίο και θα πρέπει να προβεί στις απαιτούμενες νέες συνδέσεις – μικρές επεκτάσεις. Τελικός αποδέκτης των λυμάτων είναι η ΕΕΛ της ΕΥΑΘ στον π. Γαλλικό. Επιπρόσθετα, η διαχείριση των απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων μέσω της συλλογής τους (πράσινοι και μπλε κάδοι) και απομάκρυνσής τους θα απαιτήσει ενδεχομένως την τοποθέτηση νέου εξοπλισμού και τη μικρή πύκνωση των δρομολογίων απορριμματοφόρων. Μέρος του νέου εξοπλισμού δύναται να αποτελεί και η διαμόρφωση Γωνιάς Ανακύκλωσης, ανάλογα με τις ανάγκες. Τέλος, εκτιμάται ημερήσια έλξη 90 επιβατικών οχημάτων τα οποία θα κάνουν χρήση του τοπικού οδικού δικτύου που ανασυντάσσεται και θα εξυπηρετούνται από το χώρο στάθμευσης που δημιουργείται.

Δ.8.2. Περιβαλλοντικά αποτελέσματα

Εντοπίζονται σε άμεσα απόρροια της εδαφικής αναμόρφωσης και σε έμμεσα απόρροια της χρήσης του χώρου που έπεται της πολεοδομικής ρύθμισης.

1. Άμεσα περιβαλλοντικά αποτελέσματα της ρύθμισης αποτελούν:

- Η απόδοση (αναμορφωμένου) πολεοδομημένου χώρου στον πληθυσμό της περιοχής (κατοίκηση) γεγονός που συναρτάται με τις συνθήκες ομαλής κοινωνικής εξέλιξης της περιοχής με την πιθανή αύξηση του πληθυσμού προς εγκατάσταση (ενίσχυση κοινωνικής συνοχής).
- Η απόδοση νέων κοινόχρηστων χώρων όπως πλατεία και χώροι πρασίνου – πάρκα και σε αντιδιαστολή με την υφιστάμενη έλλειψή τους. Αυτό συναρτάται όχι μόνο με την εξυπηρέτηση του πληθυσμού αλλά και με την αισθητική ενίσχυση και αναβάθμιση του αστικού χώρου (προστασία αστικού τοπίου).
- Η διασφάλιση των κοινωφελών χώρων όπως η σχολική μονάδα που εντοπίζεται, γεγονός που συναρτάται με επιδιώξεις βιωσιμότητας των αστικών λειτουργιών και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.
- Η εκ νέου οργάνωσης του οδικού δικτύου τοπικά, η απόδοση νέων πεζόδρομων και ο προσδιορισμός χώρου στάθμευσης συναρτάται με τη βελτίωση των όρων κινητικότητας του πληθυσμού και των εν γένει μετακινήσεων (ενίσχυση βιώσιμης κινητικότητας).
- Η διασφάλιση ανοικτών – μη δομημένων εδαφών γεγονός που βοηθά στην εκτόνωση έντονων βροχοπτώσεων και στην προστασία του χώρου από τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης (ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή).
- Η διασφάλιση ανοικτών – μη δομημένων χώρων που μπορούν να αποτελέσουν χώρους καταφυγής του πληθυσμού σε συνθήκες κρίσης όπως ο σεισμός.

2. Έμμεσα περιβαλλοντικά αποτελέσματα της ρύθμισης αποτελούν:

- Η πιθανή τοπική επέκταση του δικτύου ύδρευσης για την κάλυψη των νέων πολεοδομούμενων τμημάτων και η πιθανή μικρή αύξηση των απαιτήσεων κατανάλωσης νερού ύδρευσης λόγω του νέου πληθυσμού προς εγκατάσταση.
- Η πιθανή τοπική επέκταση του δικτύου αποχέτευσης για την κάλυψη του επιπρόσθετου πληθυσμού προς εγκατάσταση, γεγονός που συνδέεται με τη δυνάμενη μικρή αύξηση της υδραυλικής φόρτισης του δικτύου της περιοχής.
- Η πιθανή τοπική επέκταση του δικτύου ομβρίων για την ομαλή αποστράγγιση της περιοχής και την αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας του αστικού χώρου.
- Η πιθανή τοπική επέκταση των δικτύων ενέργειας (ηλεκτροδότηση, αέριο) για την κάλυψη του δυνητικά νέου πληθυσμού προς εγκατάσταση, οδηγεί αναλογικά στη μικρή αύξηση των ενεργειακών καταναλώσεων και των αέριων ρύπων που συνδέονται με αυτές.
- Η πιθανή μικρή αύξηση του πληθυσμού που δύναται να εγκατασταθεί οδηγεί σε μικρή αύξηση της παραγωγής απορριμμάτων. Για την αποκομιδή των οποίων καλείται το δημοτικό σύστημα διαχείρισης να αυξήσει πιθανά τον εξοπλισμό (κάδοι κλπ) και τη διέλευση απορριμματοφόρων.
- Η πιθανή μικρή αύξηση του πληθυσμού που δύναται να εγκατασταθεί οδηγεί σε μικρή αύξηση των κυκλοφοριακών φόρτων και των οχλήσεων κίνησης οχημάτων (θόρυβος, αέρια επιβάρυνση), γεγονός όμως που ισοσκελίζεται με την αποκατάσταση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας όπως η αναδιοργάνωση των οδικών προσβάσεων, η επέκταση των πεζόδρομων και η διαθεσιμότητα χώρου στάθμευσης.

Δ.8.3. Περιβαλλοντική αδειοδότηση δυνάμενων δραστηριοτήτων

Χρήση Γενικής κατοικίας σε έκταση περίπου 18,65 στρεμ. σημαίνει ότι εναλλακτικά της κατοικίας δύναται να εγκατασταθούν επιχειρηματικές δραστηριότητες βάσει του αρ. 3 του ΠΔ 59/2018, οι οποίες (αξιολογώντας τη δυναμική της περιοχής) αφορούν ενδεικτικά: σε τουριστικές επιχειρήσεις – καταλύματα, γυμναστήρια, χώροι στάθμευσης, εμπορικά καταστήματα, υπεραγορές, γραφεία, εστίαση, αναψυκτήρια, πρατήρια καυσίμων και

επαγγελματικά εργαστήρια. Λόγω επιτρεπόμενου μεγέθους εκτιμάται ότι σχεδόν το σύνολο αυτών θα απαλλάσσονται από την περιβαλλοντική αδειοδότηση και μόνο σε λίγες περιπτώσεις ενδεχομένως να απαιτηθεί αδειοδότηση επιπέδου Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ – Υποκατηγορία Β) της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/21.2.2022 όπως ισχύει.

Δ.9. ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Δ.9.1. Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας

Οι προτάσεις του Σχεδίου για την περιοχή μελέτης αφορούν μεταξύ άλλων: α) στη μονοδρόμηση της οδού Καζαντζάκη, β) στη δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης σε κενά οικοπέδα και γ) στην ανάπτυξη δικτύου πεζοδρόμων, ήπιας κινητικότητας και κυκλοφορίας των πεζών. Η πολεοδομική αναμόρφωση υλοποιεί όλες τις προτάσεις του ΣΒΑΚ καθώς μονοδρομείται η Καζαντάκη, διαμορφώνονται χώροι κίνησης πεζών και πλατεία – πάρκο και επίσης διαμορφώνεται χώρος στάθμευσης. Συνεπώς υπάρχει υψηλή ενσωμάτωση στοιχείων της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού, στους όρους πολεοδομικής ρύθμισης της περιοχής.

Δ.9.2. Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων

Οι προτάσεις του Σχεδίου για την περιοχή μελέτης αφορούν στην υλοποίηση Γωνιάς Ανακύκλωση και σημείου πολυκέντρου ανακύκλωση στην οδό Καζαντζάκη. Επιπρόσθετα και σύμφωνα με την επιδίωξη για τη χωριστή συλλογή διαφόρων ρευμάτων προωθείται η τοποθέτηση των κατάλληλων κάδων με προτεραιότητα τα 4 κύρια ρεύματα (πλαστικό, χαρτί, μέταλλο, γυαλί) σε δημοτικούς χώρους συγκέντρωσης κοινού. Στο πλαίσιο της πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης, είναι εφικτή η ενσωμάτωση των προτάσεων του Σχεδίου όπως η Γωνιά Ανακύκλωση και η τοποθέτηση κάδων χωριστής συλλογής διαφόρων ρευμάτων. Μάλιστα και καθώς διαμορφώνονται κοινόχρηστοι χώροι (πάρκα – πλατείες), θα μπορούσε να εξεταστεί η εναλλακτική τοποθέτησης της υποδομής σε αυτούς τους χώρους για την αποσυμφόρηση της Καζαντζάκη.

Δ.9.3. Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας

Οι προτάσεις του Σχεδίου για την περιοχή μελέτης αφορούν: α) την κατασκευή πεζοδρομίου σε όλο το μήκος της οδού Καζαντζάκη από τη Μοναστηρίου μέχρι τις σιδηροδρομικές γραμμές, β) την ανακατασκευή πεζοδρομίου σε όλο το μήκος της οδού Μενεμένης από τη Μοναστηρίου μέχρι τις σιδηροδρομικές γραμμές, γ) την ανακατασκευή πεζοδρομίου σε τμήμα της οδού Μοναστηρίου από την οδό Δενδροποτάμου μέχρι την οδό Δέλλα, δ) την κατασκευή ραμπών κίνησης πεζών (νέες και ανακατασκευή) στις οδούς Καζαντζάκη, Μοναστηρίου και Μενεμένης, ε) την κατασκευή διαβάσεων κίνησης πεζών (νέες και ανακατασκευή) στις οδούς Μοναστηρίου, Μενεμένης και Καζαντζάκη και στ) την κατασκευή υποδομών πρόσβασης στο 6^ο Δημοτικό Σχολείο. Τέτοιες παρεμβάσεις λειτουργούν ενισχυτικά και συμπληρωματικά στις προτάσεις ενίσχυσης της βιώσιμης κινητικότητας κατά την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μελέτης (πεζόδρομοι, κοινόχρηστα).

Δ.9.4. Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων

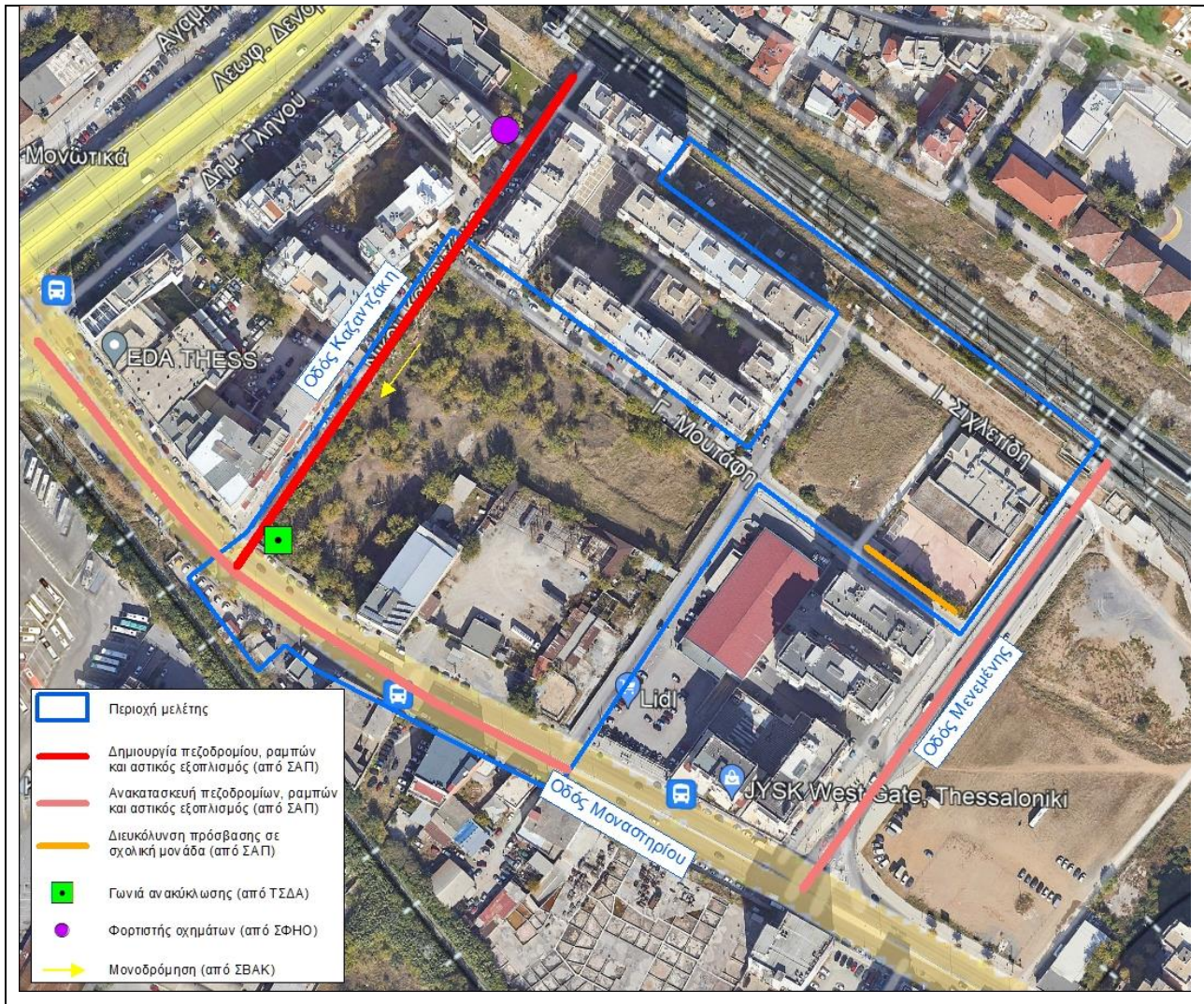
Το ΣΦΗΟ του Δήμου προτείνει την τοποθέτηση μονού φορτιστή στην οδό Καζαντζάκη, μια υποδομή που συμπληρώνεται με άλλους φορτιστές περιμετρικά της περιοχής μελέτης. Είναι δυνατή η υλοποίηση της πρόβλεψης του ΣΦΗΟ σύμφωνα με την οργάνωση της κινητικότητας κατά την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής. Επιπρόσθετα θα μπορούσε να επεκταθεί η υποδομή φορτιστών ή εναλλακτικά να μετακινηθεί ο φορτιστής της Καζαντζάκη, στο χώρο στάθμευσης οχημάτων που δημιουργείται, αν στο μέλλον κριθεί απαραίτητο. Συνεπώς η πρόταση της πολεοδομικής αναμόρφωσης εξυπηρετεί ομαλά και το σχεδιασμό του Δήμου για την τοποθέτηση φορτιστών οχημάτων.

Δ.9.5. Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια

Στην επιδίωξη του Δήμου για τον εξορθολογισμό των ενεργειακών καταναλώσεων, προσδιορίζονται ενέργειες, μεταξύ άλλων, που αφορούν στην αναβάθμιση του δημοτικού φωτισμού σε δρόμους και εγκαταστάσεις και στην τοποθέτηση φωτοβολταϊκών σε δημοτικά κτίρια. Κατά την υλοποίηση των προβλέψεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης θεωρείται πλήρως εφικτή η τοποθέτηση φωτισμού νέας τεχνολογίας στους ανοικτούς χώρους. Επίσης

είναι δυνατή, εφόσον προκριθεί ως επένδυση, η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών επί της εκπαιδευτικής μονάδας που εντοπίζεται στην περιοχή μελέτης. Συνεπώς η πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής μπορεί να ενσωματώσει αποτελεσματικά δράσεις που οδηγούν στην ενεργειακή εξοικονόμηση.

Σχήμα Δ.11. Σχέδια αστικής υποδομής στην περιοχή μελέτη

Ε. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Διαπραγματεύεται η εναλλακτική της μηδενικής λύσης, δηλαδή η διατήρηση της υφιστάμενης πολεοδομικής - ρυμοτομικής κατάστασης ενώ αξιολογούνται εναλλακτικές δυνατότητες τοποθέτησης αστικού εξοπλισμού σύμφωνα με άλλα σχέδια του Δήμου όπως και οι δυνατότητες που προκύπτουν από τις σχεδιαστικές προβλέψεις χρήσεων και λειτουργιών λόγω ένταξης της περιοχής μελέτης στη Ζώνη Επικινδυνότητας ΙΙΙ της Seveso ΙΙΙ.

Ε.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ

Το μηδενικό σενάριο ως επιλογή αφορά στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ρυθμίσεων εντός περιοχής μελέτης, παρά τα εγνωσμένα προβλήματα οργάνωσης που εντοπίζονται και καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την ένταξη της περιοχής στο αρ.15 του Ν.2508/1997. Σε αυτή την περίπτωση, η διατήρηση των μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων και η διάθεσή τους προς δόμηση θα δημιουργούσε καταρχήν ένα αποτέλεσμα με μεγάλους όγκους κτιρίων. Αυτό όχι μόνο δεν θα επέλυε τα ζητήματα πολεοδομικής συγκρότησης αλλά θα τα επέτεινε. Οι μεγάλοι όγκοι συνεχούς δόμησης θα δημιουργούσαν μια αδιάφορη τοπικά εικόνα αστικού περιβάλλοντος με χαμηλή αισθητική. Δεν θα επέτρεπαν την ομαλή λειτουργικότητα και εξυπηρέτηση του πληθυσμού καθώς δεν θα διαμορφώνονταν κοινόχρηστοι χώροι και χώροι πρασίνου. Επίσης δεν θα δημιουργούσαν τους όρους για την υποστήριξη της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού καθώς δεν θα υπήρχαν διέξοδοι ήπιας κυκλοφορίας και στάθμευσης. Όλα τα παραπάνω που διαμορφώνουν τους όρους βιώσιμης λειτουργίας της περιοχής μελέτης (τμήμα της ΠΕ4), δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν με τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης πολεοδομικής ρύθμισης. Για το λόγο αυτό, το μηδενικό σενάριο έχει απορριφθεί.

Ε.2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Αξιολογούνται σχεδιαζόμενες / προβλεπόμενες υποδομές για την περιοχή μελέτης που προκύπτουν από το τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, το σχέδιο τοποθέτησης φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων και το σχέδιο αστικής προσβασιμότητας. Διαπιστώνεται

καταρχήν ότι οι υποδομές που προκρίνονται από αυτά τα σχέδια δείχνουν μια τάση συγκέντρωσης στην οδό Καζαντζάκη (ή σε παρόδια τμήματα αυτής). Η τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων, η υλοποίηση γωνιάς ανακύκλωσης και η υλοποίηση πεζοδρομίου μαζί με τις ράμπες δείχνουν ότι σε ένα σχετικά μικρό δρόμο (250 μ.) επιχειρείται η τοποθέτηση πλήθους αστικού εξοπλισμού. Πόσο μάλλον που η επιδίωξη είναι η μονοδρόμηση της Καζαντζάκη, τόσο μέσα από το ΣΒΑΚ όσο και μέσα από την πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής. Ακριβώς για λόγους αποφυγής του κινδύνου συμφόρησης σε αυτήν την οδό, θα πρέπει να εξεταστεί μελλοντικά η ανακατεύθυνση κάποιων εκ των υποδομών σε συνδυασμό μάλιστα με τους κοινόχρηστους χώρους που αποδίδει η πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής. Εφικτές εναλλακτικές δύναται να περιλάβουν:

- Τη μεταφορά του σταθμού φόρτισης οχημάτων προς τον υπαίθριο χώρο στάθμευσης που δημιουργείται. Η απόσταση μεταξύ προβλεπόμενης και νέας θέσης είναι 170 μ. χωρίς να μεταβάλλεται η δυνητική ζώνη πληθυσμιακής εξυπηρέτησης του φορτιστή.
- Τη μεταφορά της γωνιάς ανακύκλωσης προς ένα από τα πάρκα που δημιουργούνται όπως για παράδειγμα αυτό πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής. Η απόσταση μεταξύ και προβλεπόμενης νέας θέσης είναι 280 μ. χωρίς να μεταβάλλεται η δυνητική ζώνη πληθυσμιακής εξυπηρέτησης αυτής.

Το αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι καταρχήν η ομαλή ενσωμάτωση της οδού Καζαντζάκη στους όρους βιώσιμης κινητικότητας της περιοχής με την εκτέλεση όλων των παρεμβάσεων αναβάθμισης της υποδομής αστικής προσβασιμότητας, χωρίς τη διαμόρφωση συνθηκών συμφόρησης. Ταυτόχρονα διατηρούνται τα πλεονεκτήματα και οι εξυπηρετήσεις του πληθυσμού που προκύπτουν από την εφαρμογή των δημοτικών σχεδίων φόρτισης οχημάτων και ενδεδειγμένης συλλογής – διαλογής στην πηγή των αστικών στερεών αποβλήτων.

E.3. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ SEVESO III

Αξιολογείται ως κρίσιμος παράγοντας η δυνατότητα συγκέντρωσης πληθυσμού στους κοινόχρηστους χώρους – πάρκα – πλατεία που δημιουργούνται καθώς η μελέτη του ΕΜΠ δέχεται για την Ζώνη Επιπτώσεων III (περιοχή μελέτης) ανώτατη δυνατότητα συγκέντρωσης

1.000 ατόμων ταυτοχρόνως σε εξωτερικούς χώρους. Για την αξιολόγηση των προσφερόμενων κοινόχρηστων χώρων ως προορισμός συγκέντρωσης κοινού, εξετάζονται δυο εναλλακτικές προσεγγίσεις: α) η πρώτη βάσει της θεσμοθετημένης πληθυσμιακής πυκνότητας των 109 κατ/ha για την ΠΕ4 και β) η δεύτερη σύμφωνα με τα ισχύοντα σταθερότυπα για τη δυνατότητα υποδοχής πληθυσμού σε πάρκο πόλης. Και στις δύο προσεγγίσεις που εξετάστηκαν, τεκμηριώθηκε πως οι προκύπτοντες ανοικτοί χώροι πιθανής συγκέντρωσης κοινού δύναται να καλύψουν το κριτήριο της μέγιστης συγκέντρωσης κοινού σε κοινόχρηστους χώρους για τη Ζώνη Επικινδυνότητας III της Seveso III.

Η απόδοση ελεύθερων χώρων πιθανής συγκέντρωσης πληθυσμού είναι γενικά ανεξάρτητη από το αν τελικά θα γίνει χρήση αυτών των χώρων καθώς αυτό εξαρτάται από το μέγεθος του πληθυσμού που περιβάλλει αυτούς τους χώρους και από τη δυναμική της περιοχής στην έλξη επισκεπτών. Η αξιολόγηση του κριτηρίου της Seveso III για τη συγκέντρωση πληθυσμού σε εξωτερικούς χώρους καλύπτεται λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τη δυναμική της περιοχής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση, η απόδοση ελεύθερων – κοινόχρηστων χώρων αποφέρει σειρά άλλων θετικών πλεονεκτημάτων για την περιοχή όπως η εκτόνωση προβλημάτων αστικής θερμικής νησίδας, η εδαφική εκτόνωση - απορροή έντονων βροχοπτώσεων, η βελτίωση του αστικού τοπίου και η ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού. Υπό αυτά τα δεδομένα, η λύση οργάνωσης των ανοικτών χώρων που προτείνεται στην πολεοδομική αναμόρφωση είναι επαρκής τόσο ως προς τα κριτήρια της Seveso όσο και ως προς τις ανάγκες του πληθυσμού για κοινόχρηστους χώρους και δεν απαιτείται η διερεύνηση άλλων εναλλακτικών.

ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

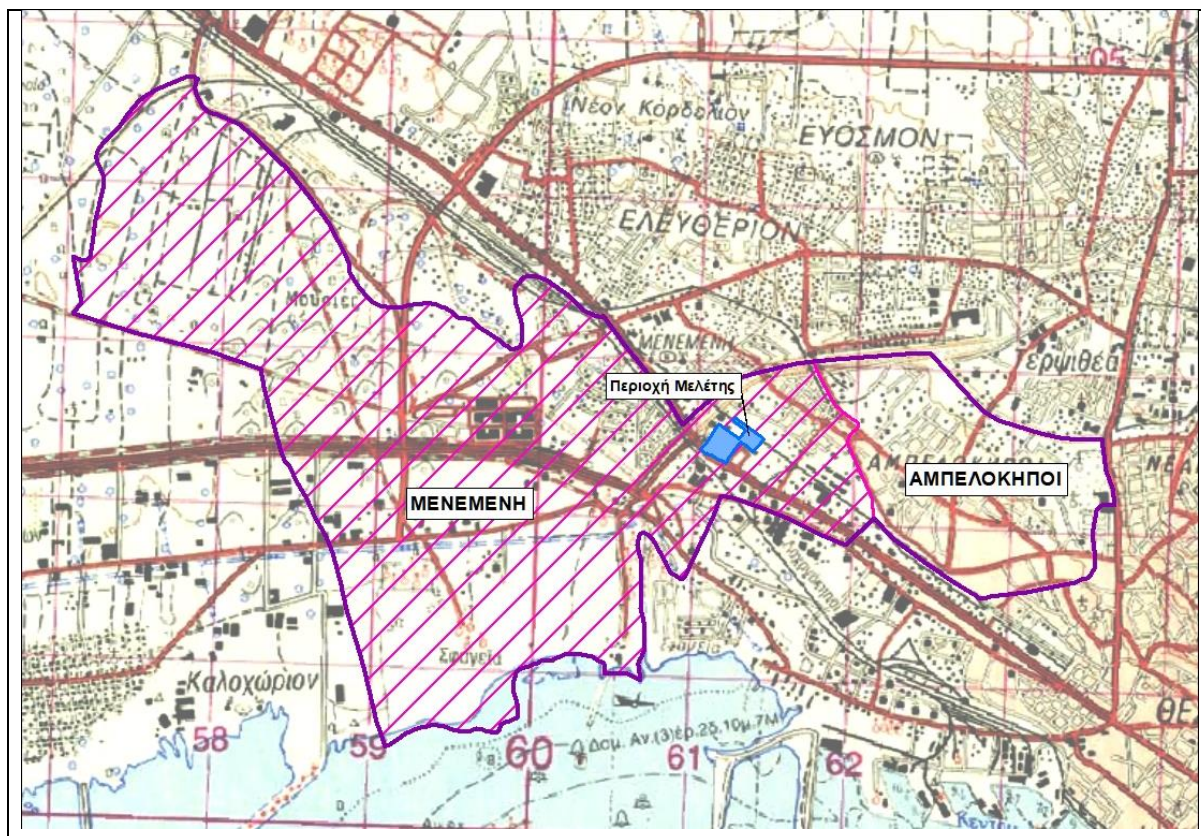
Επιχειρείται η καταγραφή των υφιστάμενων συνιστωσών του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης. Προσδιορίζεται η γεωγραφική θέση της περιοχής και περιγράφονται τα τοπικά της χαρακτηριστικά. Καταγράφεται η γεωλογία, η τεκτονική και η τεχνικογεωλογική αναγνώριση της περιοχής μαζί με στοιχεία υδρογεωλογίας – υδρολογίας και κλιματολογίας. Αναγνωρίζεται το οικοσύστημα της περιοχής και καταγράφονται οι περιοχές προστασίας. Ακολουθεί η ανάλυση των αναπτυξιακών της χαρακτηριστικών όπως ο πληθυσμός και η δημογραφία, η οικονομική βάση και το παραγωγικό σύστημα. Επίσης περιγράφεται η οικιστική δομή, η χρήση γης, οι ιδιαίτερες χωρικές ζώνες και το πολιτιστικό απόθεμα. Ακολουθεί η ανάλυση των δικτύων υποδομής όπως τα δίκτυα μεταφορών, η ύδρευση – αποχέτευση, η ενέργεια – τηλεπικοινωνίες και τα στοιχεία βιώσιμης κινητικότητας. Περιγράφονται επιπρόσθετα η κατάσταση των αποδεκτών όπως επίσης και οι βασικοί κίνδυνοι πολιτικής προστασίας. Τέλος γίνεται παράθεση των κεντρικών συμπερασμάτων.

ΣΤ.1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Η περιοχή μελέτης αποτελεί τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας (ΠΕ) 4 της Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ) Μενεμένης, του Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης, όπως αυτή καθορίζεται στο εγκεκριμένο ΓΠΣ (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/22.04.2016). Η ΔΕ Μενεμένης εκτείνεται στο ανατολικό άκρο του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και αποτελεί μία εκ των δύο ΔΕ που συνθέτουν τον Δ. Αμπελοκήπων - Μενεμένης. Αναπτύσσεται στο δυτικό τμήμα του Δήμου, καταλαμβάνοντας και το μεγαλύτερο μέρος του και αποτελεί περιοχή που σημειώνει σημαντικές χωρικές ασυνέχειες. Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης και χωρικά οριοθετείται από τις σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ (από το βόρειο όριό της), από την οδό Μοναστηρίου (νότιο τμήμα), από τμήμα της οδού Δέλλα Χρήστου (ανατολικό και βορειοδυτικό όριο), και τις οδούς Μουτάφη Γ. και Καζαντζάκη Νίκου (Δυτικό όριο). Ακόμη η περιοχή μελέτης, εκτείνεται σε μια ευρύτερη περιοχή, η οποία περικλείεται

από τις σιδηροδρομικές γραμμές (βόρεια), την οδό Μοναστηρίου (Νότια) και την Λεωφόρο Δενδροποτάμου (Δυτικά).

Σχήμα ΣΤ.1. Εδαφική ένταξη περιοχής μελέτης

Πίνακας ΣΤ.1. Εδαφική συσχέτιση περιοχής μελέτης

Εδαφική οντότητα	Έκταση (Ha)	Ποσοστό κατάληψης ΠΜ (%)
Περιοχή Μελέτης (ΠΜ)	4,698	
ΔΕ Μενεμένης	830,0	0,566
Δήμος Αμπελοκήπων Μενεμένης	1.010,0	0,465

Η έκταση της περιοχής μελέτης είναι 46.980,47 τ.μ. ή 46,98 στρεμ ή 4,698 Ha. Η περιοχή μελέτης αποτελεί το 0,566% της έκτασης της ΔΕ Μενεμένης και το 0,456% της συνολικής έκτασης του Δήμου. Με εστίαση στη ζώνη οικιστικής χρήσης της ΔΕ Μενεμένης (το 1/3 περίπου της έκτασης της ΔΕ), το ποσοστό κατάληψης της ΠΜ διαμορφώνεται στο 1,8%.

ΣΤ.2. ΦΥΣΙΚΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΣΤ.2.1. Ανάγλυφο – μορφολογία - τοπίο

Από γεωμορφολογικής πλευράς, η ευρύτερη περιοχή του Δήμου αναπτύσσεται μεταξύ μέγιστου υψομέτρου 40 μ. και ελάχιστου 1 μ., που αντιστοιχεί στις «πεδινές περιοχές», χωρίς ανάγλυφο. Οι εδαφικές κλίσεις στη ΔΕ Αμπελοκήπων ξεκινούν από 4% στα ανατολικά με δυτική έκθεση, που βαθμιαία μειώνεται σε 1,2% και συστρέφεται προς τα ΝΔ. Στη ΔΕ Μενεμένης οι κλίσεις είναι πολύ μικρές, της τάξης του 2‰ και μικρότερες και η γενική εικόνα είναι οριζόντια έως ελαφρά κεκλιμένη προς Ν. Στην περιοχή μελέτης το μέσο υψόμετρο είναι 8 μ. Η περιοχή είναι πεδινή με ήπιο μορφολογικά ανάγλυφο το οποίο έχει διαμορφωθεί διαχρονικά από τις απαιτήσεις οργάνωσης υποδομών και λειτουργιών εξυπηρέτησης των αναγκών χωροθέτησης του αστικού πληθυσμού της πόλης. Πρόκειται για ένα τοπίο/περιβάλλον αποκλειστικά ανθρωπογενές το οποίο χαρακτηρίζεται από την εξέλιξη της χωροθετικής συμπεριφοράς του αστικού πληθυσμού.

Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του τοπίου της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η Ειδική Ενότητα για το τοπίο που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Από τη διαδικασία αυτή αναγνωρίζονται τέσσερις κατηγορίες ζωνών τοπίου: α) Οι Ζώνες Τοπίου Διεθνούς Αξίας, β) Οι Ζώνες Τοπίου Εθνικής Αξίας, γ) Οι Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας και δ) Οι Ζώνες ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου. Η ευρύτερη περιοχή του δυτικού ΠΣΘ γειτνιάζει με Ζώνη ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης και Περιαστική Ζώνη». Η πλησιέστερη υποζώνη στην περιοχή μελέτης είναι η Ζώνη Δυτικής Εισόδου η οποία εκτείνεται ως τόξο από το Καλοχώρι ως τα Διαβατά κατά μήκος (ακόμα και εντός) της αντιπλημμυρικής κοίτης του Γαλλικού όπου κυριαρχούν μεταποιητικές και εμπορευματικές χρήσεις. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ζώνης αυτής αποτελούν:

- Η δημιουργία ενός ανομοιόμορφου τοπίου χωρίς κανόνες δόμησης και οργάνωσης του χώρου.

- Η αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση που προκαλεί η έλλειψη υποδομών περιβαλλοντικής προστασίας (αποχετεύσεις, άναρχη απόρριψη απορριμμάτων ακόμα και μέσα στην κοίτη του Γαλλικού κλπ).
- Η διακοπή των συνδέσεων του αστικού χώρου με το φυσικό περιβάλλον, η ενίσχυση αρνητικών για την ποιότητα ζωής των κατοίκων φαινομένων όπως η αστική νησίδα θερμότητας, και η διατάραξη της αστικής οικολογίας.
- Η συμφόρηση των μεταφορικών δικτύων του περιαστικού χώρου και η ανάγκη για νέες υποδομές.

ΣΤ.2.2. Γεωλογική αναγνώριση

Η περιοχή μελέτης, από γεωτεκτονικής πλευράς, εντάσσεται στην υποζώνη Παιονίας της Ζώνης Αξιού και εδράζεται πάνω σε Μετα-Μειοκαινικά και Πλειο-Τεταρτογενή αδιαίρετα ιζήματα και Ολοκαινικές αποθέσεις. Στους γεωλογικούς σχηματισμούς της περιοχής του Δήμου, σύμφωνα με πλήθος ερευνητικών γεωτρήσεων και μέχρι το βάθος των 110 μ., περιλαμβάνονται: α) Ολοκαινικές αποθέσεις, πάχους μέχρι και 55 μ., που αποτέθηκαν τα τελευταία 2.000 χρόνια, β) Τεταρτογενή ιζήματα, χαλαρά, μικτών φάσεων και γ) Νεογενείς αποθέσεις.

Τη γεωλογική εικόνα της περιοχής συμπληρώνουν, μικρής έκτασης, σύγχρονες αποθέσεις κατά μήκος της κοίτης των χειμάρρων. Περαιτέρω, οι σχηματισμοί, από τους νεότερους προς τους παλαιότερους, περιγράφονται αναλυτικότερα ως εξής:

- Στις τρεις ανώτερες περιλαμβάνονται οι Ολοκαινικοί σχηματισμοί, με ιζήματα ποτάμιας, δελταϊκής και παράκτιας φάσης. Αυτή η 1^η ακολουθία ιζημάτων αποτελείται από ένα επιφανειακό στρώμα αργιλοαμμώδους έως αργιλοϊλυώδους υλικού, πάχους 1 - 3 μ., ένα ενδιάμεσο αργιλικό στρώμα πάχους μέχρι 10 μ. και ένα κατώτερο αμμώδες στρώμα.
- Στις τέσσερις υποκείμενες υποκατηγορίες περιλαμβάνονται Άνω-Πλειστοκαινικοί σχηματισμοί, με ιζήματα χειμάρριας, ποτάμιας, δελταϊκής, λιμνοθαλάσσιας, παράκτιας και θαλάσσιας φάσης. Πρόκειται για μία αργιλοψαμμιτική ομάδα

ιζημάτων στην οποία περιλαμβάνονται εναλλασσόμενα στρώματα αργίλων, άμμων, χαλίκων και ένα υποκείμενο αργιλικό στρώμα.

1. Τεταρτογενείς σχηματισμοί

Αποθέσεις κοίτης χειμάρρων (al): αδρομερή χαλαρά έως ημισυνεκτικά υλικά χειμαρρικών κοιτών, μικρής έκτασης, αποτελούμενα από άμμους, χάλικες, κροκάλες και λατύπες, κάτω από λεπτό αργιλώδες κάλυμμα.

Ολοκαινικές προσχώσεις κοιλάδων (H.I): πρόκειται για ακολουθία ιζημάτων ποτάμιας, δελταϊκής και παράκτιας φάσης, αποτελούμενα από ένα επιφανειακό στρώμα αργιλοαμμώδους έως αργιλοίλυδους υλικού, πάχους μερικών μέτρων, γκριζοπράσινου χρώματος, ενστρώσεις μαλακής σκοτεινότεφρης ιλυώδους αργίλου, πάχους περίπου 3 μ. και μαλακές αργίλους με άμμους έως αμμώδεις, ανοικτοκάστανου έως καστανοπράσινου χρώματος, μέσης πλαστικότητας και συνεκτικότητας και υψηλής φυσικής υγρασίας. Ο σχηματισμός καλύπτει ολόκληρο το εσωτερικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης και βόρεια ζώνη του δομημένου ιστού των Αμπελοκήπων.

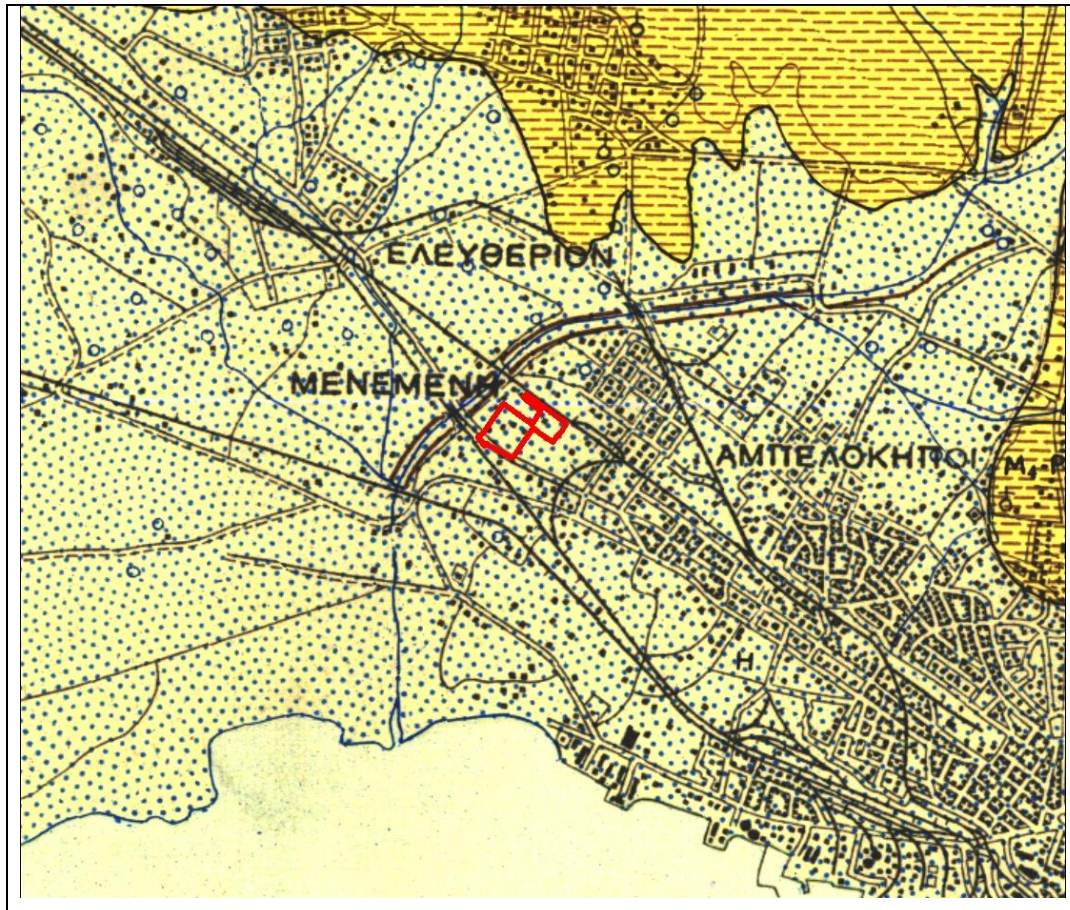
Τεταρτογενείς αποθέσεις αδιαίρετες (H.I.s): περιλαμβάνονται ιζήματα χειμάρριας, ποτάμιας, δελταϊκής, λιμνοθαλάσσιας, παράκτιας και θαλάσσιας φάσης. Άμμοι, άργιλοι και ιλύες που έχουν αποτεθεί πάνω σε μία αργιλοψαμμιτική ομάδα ιζημάτων στην οποία περιλαμβάνονται εναλλασσόμενα στρώματα αργίλων, άμμων, χαλίκων και ένα υποκείμενο αργιλικό στρώμα. Στις προσχώσεις πεδιάδων επικρατούν τα αργιλικά ερυθροστρώματα με ασβεστιτικά συγκρίματα και κροκαλοπαγή στη βάση τους. Οι λεπτομερείς και αδρομερείς ορίζοντες και οι μικτές φάσεις τους εναλλάσσονται κατακόρυφα αλλά και οριζόντια, με πλευρικές μεταβάσεις και αποσφηνώσεις, ενώ τα αδρομερή κλάσματα έχουν μορφή επιμήκων στρωμάτων, φακοειδούς μορφής. Από τις αποθέσεις αυτές δομείται το μεγαλύτερο μέρος του Παραλιακού Μετώπου και της ΔΕ Αμπελοκήπων.

2. Νεογενείς σχηματισμοί

Ψαμμιτομαργαϊκή σειρά (M.Pli): περιλαμβάνει άμμους, αργίλους και ψηφίδες με υποκείμενους εύθρυπτους έως πολύ συμπαγείς ψαμμίτες και τοπικά μικροκροκαλοπαγή με διασταυρωμένη στρώση. Οι άμμοι και οι υποκίτρινες ή υπόλευκες μάργες εναλλάσσονται με

κροκαλοπαγή και αμμούχες μάργες. Ο σχηματισμός ανήκει στο Πόντιο, αντιπροσωπεύει λιμναίο ως υφάλμυρο περιβάλλον απόθεσης και δομεί το ανατολικότερο τμήμα της ΔΕ Αμπελοκήπων.

Σχήμα ΣΤ.2. Γεωλογία περιοχής

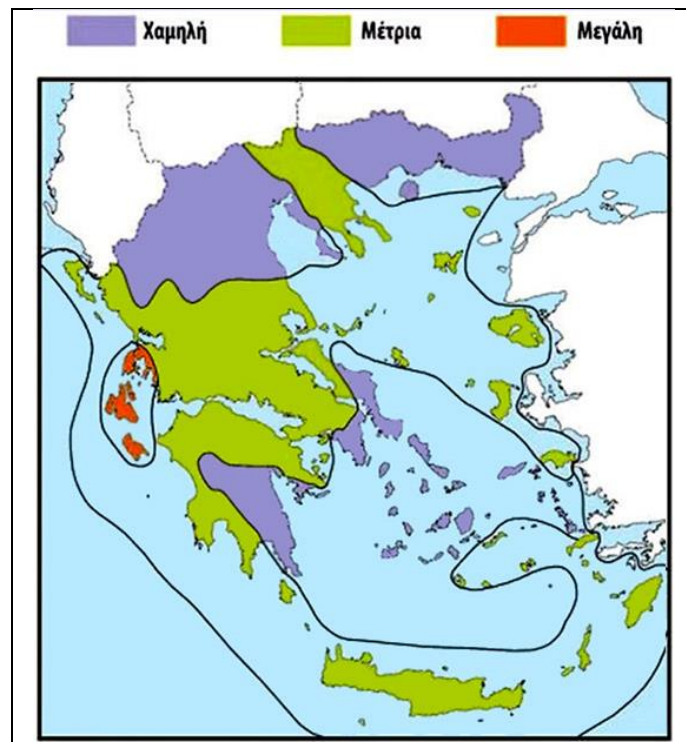

Συμπερασματικά, η περιοχή του Δήμου δομείται από: α) Ολοκαινικά προσχώσεις κοιλάδων, με αργιλοαμμώδη έως αργιλοϊλυώδη υλικά, ενστρώσεις μαλακής σκοτεινότεφρης ιλυώδους αργίλου και μαλακές αργίλους με άμμους έως αμμώδεις, β) Τεταρτογενείς αποθέσεις αδιαίρετες, με άμμους, αργίλους και ιλύες που έχουν αποτεθεί πάνω σε μία αργιλοψαμμιτική ακολουθία και αργλικά ερυθροστρώματα με ασβεστικά συγκρίματα στις προσχώσεις πεδιάδων και γ) μέλη της Νεογενούς Ψαμμιτομαργαϊκής Σειράς, αποτελούμενα από άμμους, αργίλους και ψηφίδες, με υποκείμενους εύθρυπτους έως πολύ συμπαγείς ψαμμίτες που, τοπικά, εναλλάσσονται με μικροκροκαλοπαγή και αμμούχες μάργες.

ΣΤ.2.3. Τεκτονική και σεισμικότητα

Σύμφωνα με τις επίσημες χαρτογραφήσεις, από την περιοχή του Δήμου δεν διέρχεται καμία εμφανής «ρηξιγενής γραμμή». Επηρεάζεται, ωστόσο, όπως και η ευρύτερη περιοχή, από τη συμπεριφορά της τεκτονικής δομής του Βορείου Αιγαίου. Η νεοτεκτονική παραμόρφωση και η σύγχρονη ενεργός τεκτονική του χώρου της Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από ένα εκτεταμένο εφελκυστικό πεδίο, με δημιουργία κανονικών και πλαγιοκανονικών ρηγμάτων που διαμορφώνουν τις συνθήκες για το σχηματισμό των Νεογενών και Τεταρτογενών λεκανών.

Σχήμα ΣΤ.3. Ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας – ΕΑΚ 2000

Εξαιτίας του εφελκυσμού αυτού προκαλείται η επαναδραστηριοποίηση πολλών παλαιότερων ασθενικών τεκτονικών γραμμών μέσα στα πετρώματα του υποβάθρου ως κανονικά και πλαγιοκανονικά ρήγματα, πολλά από τα οποία οριοθετούν και έχουν διαμορφώσει τις Νεογενείς και Τεταρτογενείς ρηξιγενείς λεκάνες. Η διεύθυνση του μέγιστου εφελκυσμού έχει προσδιοριστεί για το χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας σε ΒΑ-ΝΔ διεύθυνση κατά το Πλειόκαινο, ενώ από το Τεταρτογενές μέχρι σήμερα το σύγχρονο εντατικό πεδίο που διέπει την περιοχή είναι εφελκυστικό, με κατακόρυφο το μέγιστο κύριο άξονα τάσης (σ_1) και

οριζόντιο, σε γενική Β-Ν διεύθυνση, τον ελάχιστο κύριο άξονα τάσης (σ_3) και δραστηριοποιεί στο χώρο της κεντρικής Μακεδονίας κυρίως ρήγματα με γενική διεύθυνση Α-Δ.

Οι επικρατούσες σεισμοτεκτονικές συνθήκες επιβεβαιώνονται από τα ρήγματα που εντοπίζονται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και έχουν γενική διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ και δευτερευόντως Α-Δ. Από την ανάλυση της σύγχρονης τεκτονικής προκύπτει ότι η περιοχή εξακολουθεί να βρίσκεται υπό συνθήκες εφελκυστικού πεδίου τάσεων. Ο μεγαλύτερος σεισμός εντός της ζώνης των 50 χλμ., μετά το σεισμό της Ιερισσού το 1932, ήταν ο σεισμός της Θεσσαλονίκης, στην περιοχή των Λιμνών, μεγέθους $M_s = 6,5$ το 1978. Τον παρόντα αιώνα, ο σημαντικότερος από τους σεισμούς εκδηλώθηκε το 2003 με επίκεντρο εντός της κοίτης του Γαλλικού, στην περιοχή Ιωνίας - Νεοχωρούδας και μέγεθος 4,9 R. Για κανέναν από τους σεισμούς αυτούς δεν αναφέρθηκαν εκτεταμένες βλάβες σε κτιριακές εγκαταστάσεις, υποδομές ή σε τεχνικά έργα καθώς και εκδήλωση φαινομένων εδαφικής αστάθειας ή ρευστοποίησης. Σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας του ισχύοντος Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ-2000 (Δ17α/115/9/ΦΝ275/2003, ΦΕΚ Β/1154), το σύνολο της περιοχής μελέτης κατατάσσεται στην Ιη Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας όπου η τιμή της σεισμικής επιτάχυνσης του εδάφους, σε όλους τους υπολογισμούς, λαμβάνεται, για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών (ή 10% πιθανότητα υπέρβασης σε διάστημα 50 ετών), ως $A=0,16 \cdot g$ ($156,96 \text{ cm/sec}^2$).

ΣΤ.2.4. Τεχνικογεωλογική συμπεριφορά

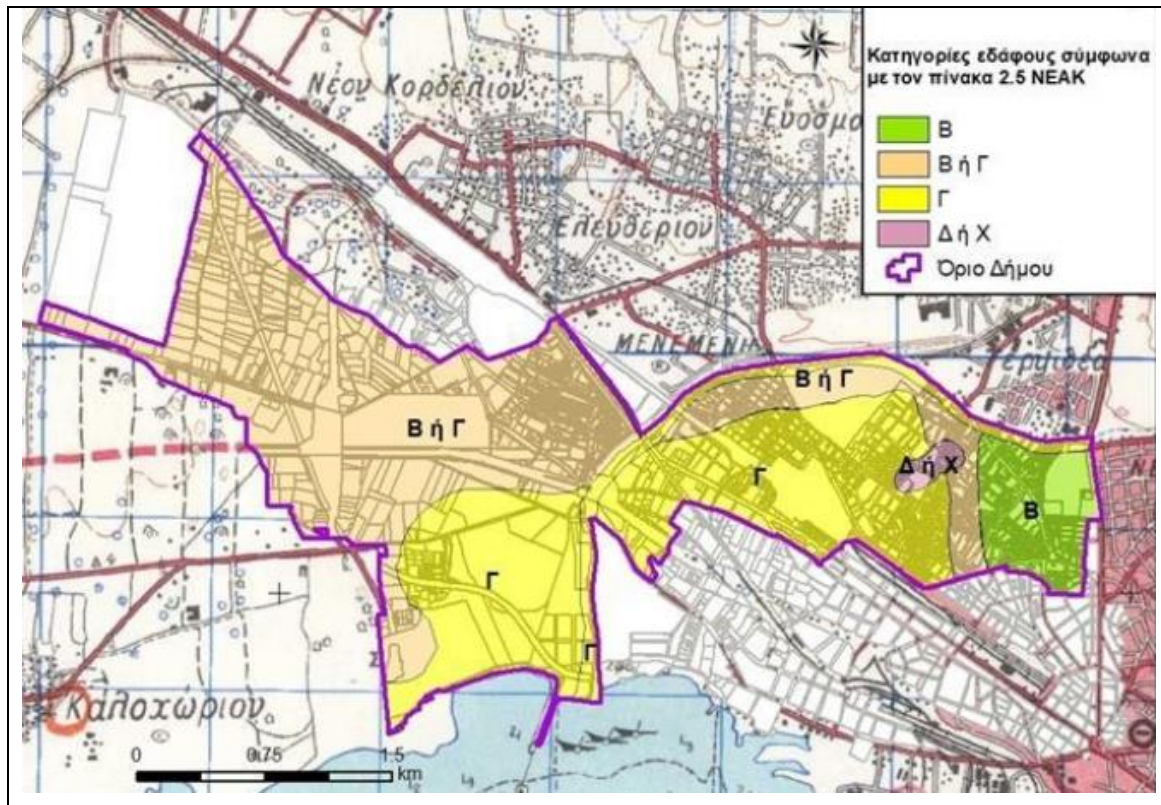
Οι γεωλογικοί σχηματισμοί, σύμφωνα με τον ΕΑΚ, κατατάσσονται κυρίως στις κατηγορίες Β και Γ (Νεογενής Σειρά και Τεταρτογενείς αποθέσεις, αντίστοιχα). Από τεχνικογεωλογικής πλευράς οι σχηματισμοί της περιοχής συνιστούν, ενοποιημένοι, δύο διακριτές λιθολογικές ενότητες, ως εξής:

- Τεταρτογενή χαλαρά ιζήματα, με αργιλοϊλύες, άμμους, ψηφίδες, χαλίκια και κροκάλες ποικίλης διαβάθμισης. Το πάχος τους φθάνει μερικές δεκάδες μέτρα και παρουσιάζουν συχνές μεταβολές της λιθολογικής σύστασης και κοκκομετρίας, κατά την οριζόντια και κατακόρυφη εξάπλωσή τους. Είναι επιδεκτικά ευχερούς διάβρωσης και απόπλυσης. Τα φυσικομηχανικά χαρακτηριστικά τους ποικίλουν ανάλογα με την επιμέρους λιθολογική σύσταση και κοκκομετρία. Ο σχηματισμός καταλαμβάνει το

μεγαλύτερο τμήμα του Δήμου, με εξαίρεση το ανατολικότερο τμήμα της ΔΕ Αμπελοκήπων και εφόσον αποτελέσουν έδαφος θεμελίωσης θα πρέπει να εξετάζονται τα φυσικομηχανικά χαρακτηριστικά τους με την εκτέλεση εδαφοτεχνικής έρευνας - μελέτης.

- Νεογενείς αποθέσεις, στο ανατολικό τμήμα της ΔΕ Αμπελοκήπων, καλής γεωμηχανικής συμπεριφοράς, με αργίλους, άμμους, ψαμμίτες, μάργες, κροκαλοπαγή και παρενστρώσεις μαργαϊκών ασβεστολίθων. Οι ψαμμίτες και τα κροκαλοπαγή, σε υγιή κατάσταση, χαρακτηρίζονται από υψηλές τιμές συνοχής και διατμητικής αντοχής.

Σχήμα ΣΤ.4. Κατάταξη εδαφικών σχηματισμών βάσει ΕΑΚ

ΣΤ.2.5. Υδρογεωλογία - υδρολογία

Η υδρολιθολογική συμπεριφορά των γεωλογικών σχηματισμών της περιοχής ποικίλει ανάλογα με την πετρολογική τους σύσταση, την κοκκομετρική σύνθεση, το βαθμό διαγένεσης και την τεκτονική τους καταπόνηση. Η περιοχή του Δήμου καλύπτεται, σχεδόν στο σύνολό της, από Περαιτούς σχηματισμούς. Εξαίρεση αποτελεί το ανατολικότερο τμήμα της ΔΕ

Αμπελοκήπων οι σχηματισμοί του οποίου χαρακτηρίζονται ως Αδιαπέρατοι. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, ωστόσο, συναντάται το σύνολο του «υδρολιθολογικού φάσματος», των Περαιτών, Ημιπεραιτών και Αδιαπέρατων σχηματισμών.

1. Στους Περαιτούς Σχηματισμούς περιλαμβάνονται:

- Οι μικρού πάχους και έκτασης, αποθέσεις στις κοίτες των ποταμών και χειμάρρων, που αποτελούνται από χαλίκια και άμμους.
- Οι Ολοκαινικοί σχηματισμοί και τα Τεταρτογενή χαλαρά ιζήματα που δομούν το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής του Δήμου, καταλαμβάνουν γενικά τα κεντρικά τμήματα των λεκανών, αποτελούνται κυρίως από χαλαρά, εναλλασσόμενα ιζήματα αμμούχων αργίλων, χαλίκων, ερυθρών αργίλων και κροκαλών και συνιστούν σχηματισμούς μέτριας έως μεγάλης υδροπερατότητας.
- Οι Πλειστοκαινικές αποθέσεις του συστήματος αναβαθμίδων, που αποτελούνται από χαλίκια και άμμους.
- Η Ψαμμιτομαργαϊκή σειρά του Νεογενούς, όταν υπερέχουν οι ψαμμίτες και είναι τεκτονικά καταπονημένοι. Η υδροφορία τους αναπτύσσεται στις μικρορωγματώσεις, είναι υπό πίεση και σημαντική, όμως η ποιότητα των νερών είναι γενικά υποβαθμισμένη λόγω αυξημένων συγκεντρώσεων Fe και Mn.

2. Στους Ημιπεραιτούς Σχηματισμούς περιλαμβάνονται:

Νεογενείς αποθέσεις που συνίστανται κυρίως από εναλλαγές μαργών με αργίλους και σε μικρότερο βαθμό ψαμμίτες, δημιουργώντας ένα σύστημα εναλλασσόμενων υδροπεραιτών και υδατοστεγανών πετρωμάτων. Οι υδροφορείς αυτοί παρουσιάζουν σημαντική υδρογεωλογική ανομοιογένεια τόσο κατά την κατακόρυφο όσο και κατά την οριζόντια ανάπτυξή τους. Η ανομοιογένεια αυτή οφείλεται κυρίως στις γεωμετρικές διαστάσεις των στρωμάτων-φακών, που παρουσιάζουν μεγάλες αυξομειώσεις στο χώρο, στις εναλλαγές τους με υδατοστεγανούς σχηματισμούς, στις διαφοροποιήσεις του βαθμού διαγένεσής τους κτλ, με αποτέλεσμα οι υδραυλικές παράμετροι να ποικίλουν αισθητά στο χώρο ανάπτυξης των υδροφορέων αυτών. Γενικά, η υδροφορία των ημιπεραιτών σχηματισμών είναι υπό πίεση και η δυναμικότητά της είναι μικρή έως μέτρια.

3. Στους Αδιαπέρατους Σχηματισμούς περιλαμβάνονται:

- Τα αργιλικά ερυθροστρώματα του Νεογενούς, που συναντώνται στο ανατολικό τμήμα της ΔΕ Αμπελοκήπων και είναι πρακτικά αδιαπέρατα όπου το πάχος είναι μεγάλο.
- Τα μεταμορφωμένα και σχιστώδη πετρώματα της Μαγματικής Σειράς Χορτιάτη, καθώς και οι αργιλοκοί σχιστόλιθοι, ακόμη και σε θέσεις που τα πετρώματα είναι τεκτονικά καταπονημένα, καθώς τα κενά τους, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι πληρωμένα με λεπτομερή υλικά.

Ο χείμαρρος Δενδροπόταμος είναι ο κύριος υδάτινος αγωγός - αποδέκτης του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης αλλά και ολόκληρης της Δυτικής Θεσσαλονίκης, συλλέγοντας τα νερά μιας έκτασης περίπου 140 τ.χλμ. που περιβάλλει την πόλη από βόρεια και δυτικά. Στο εμβαδόν της λεκάνης απορροής του αθροίζονται οι υπολεκάνες των χειμάρρων και οι μεσολεκάνιες περιοχές, με το ανάγλυφο, συνολικά, να καταγράφεται ως πεδινό σε αναλογία 50% και ημιλοφώδες το υπόλοιπο, από το οποίο 35 τ.χλμ. αφορούν σε ορεινή περιοχή. Η λεκάνη απορροής χαρακτηρίζεται από ένα πυκνό υδρογραφικό δίκτυο δενδριτικής μορφής με υψηλό συντελεστή διακλαδώσεων, κύρια διεύθυνση του άξονα αποστράγγισης Β.ΒΑ→Ν.ΝΔ, ανάπτυξη των δευτερευουσών υπολεκανών με γωνία 30 – 60° προς τη διεύθυνση της κύριας.

Ένα σημαντικό ποσοστό του πεδινού τμήματος της λεκάνης απορροής είναι εξ'ολοκλήρου αστικοποιημένο δεδομένου ότι αποτελεί κατοικημένη αλλά και βιομηχανική περιοχή. Στο τμήμα αυτό, του μέσου και κάτω ρου του χειμάρρου, εντάσσεται η περιοχή μελέτης. Ο Δενδροπόταμος κατασκευάστηκε το 1890 από τους Σιδηροδρόμους για την προστασία των εγκαταστάσεών τους και τόσο αυτός όσο και οι συμβάλλοντες κλάδοι είναι υπογειοποιημένοι εντός της αστικής ζώνης. Ο Δενδροπόταμος είναι υπέργειος μόνο στο τμήμα του νοτίως της ΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης και σήμερα, αποτελεί στην ουσία έναν παντορροϊκό αποδέκτη, καθώς η απουσία αποχετευτικών δικτύων στις παραχειμάρριες περιοχές είχε σαν αποτέλεσμα την αθρόα και ανεξέλεγκτη σύνδεση των κάθε είδους οικιακών λυμάτων, αλλά και βιομηχανικών και βιοτεχνικών αποβλήτων, στους ανοιχτούς αγωγούς της λεκάνης απορροής του, οι οποίοι καταλήγουν τελικά στην κοίτη του.

ΣΤ.3. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η ανάλυση των μετεωρολογικών δεδομένων που ακολουθεί προέρχεται από το Μετεωρολογικό Σταθμό Μίκρας (Αεροδρομίου Θεσσαλονίκης) της ΕΜΥ που βρίσκεται πλησιέστερα στην περιοχή μελέτης. Ο εν λόγω σταθμός έχει συντεταγμένες Μήκος (Lon): 22,97 - Πλάτος (Lat): 40,53 και βρίσκεται σε υψόμετρο 2,0 μ. Αξιοποιούνται στοιχεία τελευταίας 20ετίας για την κατανόηση των κλιματικών συνθηκών (περίοδος αναφοράς 2004 – 2023).

ΣΤ.3.1. Βροχόπτωση

Στο σχετικό πίνακα παρουσιάζεται το μηνιαίο ύψος βροχόπτωσης και το ετήσιο ως άθροισμα των αυτών μηνών. Στην εξεταζόμενη περίοδο η μέση ετήσια βροχόπτωση παρουσιάζει σημαντική διακύμανση αφού από τα 730,5 mm του 2014 μεταπίπτει σε μόλις 334,5 mm το 2011. Η μέση ετήσια τιμή διαμορφώνεται στα 462,0 mm. Επίσης δεν προκύπτει σημαντική μηνιαία (εποχική) διακύμανση της βροχόπτωσης η οποία βρίσκεται περίπου στα 35,5 mm ανά μήνα. Πιο βροχερός μήνας εμφανίζεται ο Δεκέμβριος με μέση τιμή τα 52,3 mm ενώ λιγότερο βροχερός εμφανίζεται ο Αύγουστος με μέση τιμή βροχόπτωσης τα 25,4 mm.

Πίνακας ΣΤ.2. Μηνιαίο και ετήσιο ύψος βροχόπτωση (mm) και μέσες τιμές (2004 – 2023)

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Σύνολο
2004	84,3	8,8	16,8	38,7	41,6	13,6	4,5	15,8	42,3	38,0	36,0	49,4	389,8
2005	25,0	21,1	37,9	4,0	73,9	15,5	93,4	11,0	19,3	34,0	42,0	33,5	410,6
2006	38,7	31,1	39,8	47,1	4,6	62,0	25,0	5,5	62,3	78,7	32,0	27,5	454,3
2007	6,6	17,2	26,3	9,6	61,9	75,6	0,0	57,0	54,9	52,0	54,7	23,0	438,8
2008	19,5	14,9	9,7	67,0	19,9	21,2	26,7	1,1	60,6	10,4	14,0	90,8	355,8
2009	86,6	4,0	45,5	21,2	30,0	35,6	8,4	45,9	33,1	5,0	12,5	100,3	428,1
2010	14,2	113,1	31,1	16,9	41,4	55,0	17,5	1,4	9,4	209,5	14,7	20,1	544,3
2011	27,4	30,5	37,7	23,4	73,3	9,8	0,7	15,6	43,5	20,8	8,9	42,9	334,5
2012	20,9	32,7	33,9	32,9	52,7	7,4	0,0	14,3	45,2	16,6	41,6	47,4	345,6
2013	17,6	76,1	29,9	7,4	2,7	21,9	44,0	11,2	20,7	9,0	23,4	27,4	291,3

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Σύνολο
2014	23,1	32,9	90,6	65,2	15,0	22,9	62,4	13,9	120,0	68,7	48,1	167,7	730,5
2015	32,2	25,0	81,8	36,6	21,9	51,5	5,9	27,8	133,9	69,3	36,7	0,2	522,8
2016	28,0	32,0	106,0	10,0	76,0	9,5	0,6	57,7	86,9	48,8	26,0	0,9	482,4
2017	51,7	24,1	39,5	6,9	52,0	14,0	78,0	17,0	3,0	21,0	73,0	27,0	407,2
2018	17,0	68,0	57,0	5,0	65,0	79,0	34,0	21,0	8,0	0,2	27,0	35,0	416,2
2019	61,0	4,0	11,0	70,0	18,0	39,0	48,0	0,7	10,0	35,0	54,0	67,0	417,7
2020	0,7	21,0	99,0	111,0	32,0	32,0	2,0	111,0	13,0	12,0	11,0	112,0	556,7
2021	88,0	9,0	24,0	29,0	9,0	16,0	4,0	12,0	17,0	116,0	20,0	49,0	393,0
2022	23,0	24,0	54,0	22,0	10,0	62,0	37,0	31,0	52,0	4,0	38,0	29,0	386,0
2023	59,0	13,0	45,0	80,0	81,0	90,0	16,0	19,0	15,0	8,0	27,0	29,0	482,0
Μέση τιμή	41,8	30,5	45,9	36,9	42,6	37,1	26,6	25,4	43,6	46,2	33,2	52,3	462,0

ΣΤ.3.2. Θερμοκρασία

Στο σχετικό πίνακα παρουσιάζονται οι μέσες τιμές θερμοκρασίας. Στην εξεταζόμενη περίοδο η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 16,97 °C. Πιο ζεστή χρονιά ήταν το 2023 με μέση ετήσια θερμοκρασία τους 18,00 °C, ενώ πιο δροσερή χρονιά το 2011 με μέση ετήσια θερμοκρασία τους 15,77 °C. Πιο ζεστός μήνας είναι ο Ιούλιος με μέση θερμοκρασία τους 28,32 °C ενώ πιο κρύος μήνας είναι ο Ιανουάριος με μέση θερμοκρασία τους 6,14 °C.

Πίνακας ΣΤ.3. Μέση μηνιαία και ετήσια θερμοκρασία (οC, 2004 - 2023)

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Μέση ετήσια
2004	4,16	7,54	10,28	14,44	18,65	24,87	27,57	26,40	22,35	18,54	11,22	8,57	16,22
2005	6,03	4,82	8,95	14,75	20,21	24,52	27,29	26,69	22,70	16,22	10,06	7,47	15,81
2006	4,33	5,61	9,57	14,93	21,31	24,73	26,92	28,11	22,33	17,20	10,43	7,41	16,07
2007	8,91	8,47	11,00	14,42	21,48	25,96	29,28	26,95	21,46	17,24	11,17	5,35	16,81
2008	5,81	7,78	12,35	15,16	20,32	26,04	27,66	28,36	21,38	17,16	12,18	8,78	16,92
2009	6,31	6,44	10,14	14,54	21,24	24,60	27,83	26,48	21,96	17,61	12,16	9,50	16,57
2010	6,54	8,04	10,44	15,47	20,80	24,53	27,45	29,10	22,78	15,11	14,82	7,66	16,89

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Μέση ετήσια
2011	6,05	7,08	9,26	13,77	18,90	24,62	28,41	26,90	24,54	14,96	8,02	6,72	15,77
2012	3,30	4,97	11,05	15,93	21,21	27,84	30,57	28,93	23,63	19,75	13,80	6,47	17,29
2013	7,27	8,99	11,32	16,42	23,48	25,82	27,55	28,71	23,41	16,95	13,61	6,48	17,50
2014	8,53	9,56	12,04	15,12	20,76	25,31	27,68	27,95	21,52	16,85	12,56	8,86	17,23
2015	6,60	6,59	9,10	15,30	21,48	24,50	29,32	27,99	24,55	16,77	13,59	8,00	16,98
2016	6,50	11,58	11,81	17,53	20,40	26,99	28,57	27,52	22,05	16,77	11,52	5,59	17,24
2017	0,83	10,08	12,64	15,74	20,72	27,06	28,23	28,48	23,44	16,89	11,10	9,00	17,02
2018	6,82	8,92	12,18	17,84	22,51	25,26	28,01	28,12	23,63	18,01	13,03	6,63	17,58
2019	4,61	8,08	12,61	15,05	20,49	27,06	27,84	29,02	24,04	18,74	15,56	9,58	17,72
2020	6,21	8,93	11,51	13,98	20,42	24,99	27,78	27,32	24,73	18,82	11,80	10,81	17,27
2021	8,18	9,20	10,13	14,02	21,66	25,52	29,63	29,30	22,87	15,09	13,65	7,07	17,19
2022	6,04	8,52	8,07	15,22	21,64	26,59	28,63	27,81	22,73	17,48	14,64	10,62	17,33
2023	9,77	8,04	12,29	14,88	18,99	25,11	30,16	28,74	24,42	20,40	13,86	9,32	18,00
Μέση τιμή	6,14	7,96	10,84	15,23	20,83	25,60	28,32	27,94	23,03	17,33	12,44	7,99	16,97

ΣΤ.3.3. Σχετική υγρασία

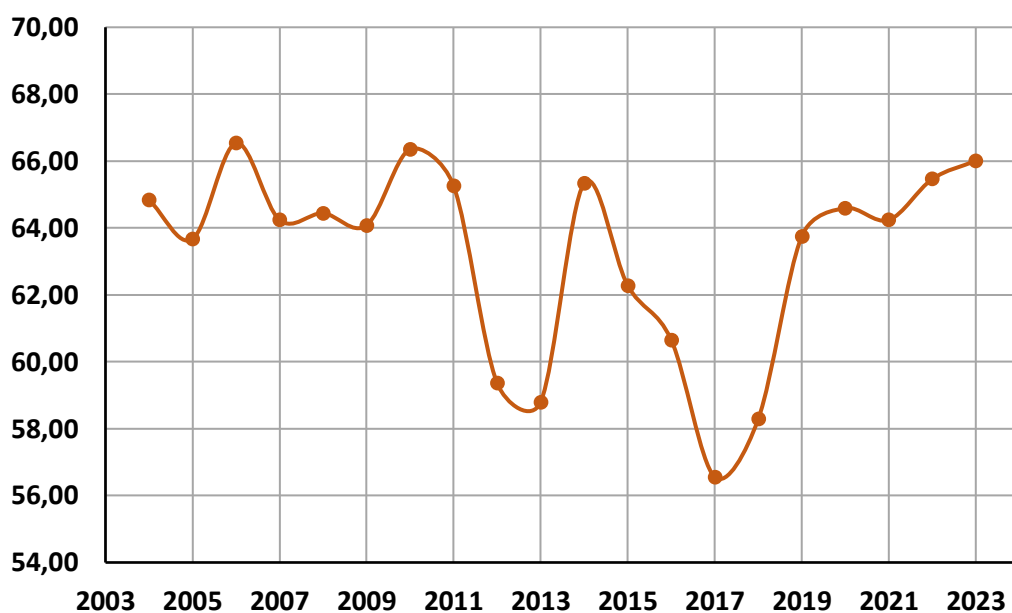
Η μέση ετήσια τιμή της σχετικής υγρασίας διαμορφώνεται στο 63,24%. Η μεγαλύτερη ετήσια τιμή καταγράφηκε το 2006 με 66,24% ενώ η μικρότερη ετήσια τιμή καταγράφηκε το 2017 με 56,56%. Ο μήνας με τη μεγαλύτερη τιμή σχετικής υγρασίας είναι ο Δεκέμβριος με 75,01% ενώ ο μήνας με τη μικρότερη τιμή είναι ο Ιούλιος με 49,34%. Διαχρονικά, η μέση ετήσια σχετική υγρασία παρουσιάζει αυξομειώσεις.

ΣΤ.3.4. Ανεμολογικά στοιχεία

Η μέση ετήσια ταχύτητα του ανέμου διαμορφώνεται στους 5,80 κόμβους. Πιο ανεμώδης χρονιά ήταν το 2003 με μέση ταχύτητα τους 9,10 κόμβους και λιγότερο ανεμώδης το 2021 με μέση ταχύτητα τους 6,49 κόμβους. Ο Ιανουάριος και ο Μάρτιος είναι οι περισσότερο ανεμώδεις μήνες με μέσες ταχύτητες στους 6,0 κόμβους. Ο Οκτώβριος και ο Νοέμβριος εμφανίζονται ως οι λιγότερο ανεμώδης μήνες με μέση ταχύτητα λίγο πάνω από

τους 5,0 κόμβους. Με εξαίρεση τον Αύγουστο που είναι οι άνεμοι είναι κυρίως νότιοι, όλο τον υπόλοιπο χρόνο οι άνεμοι είναι κυρίως βορειοδυτικοί. Επίσης μεγάλο ποσοστό καταλαμβάνει η άπνοια.

Σχήμα ΣΤ.5. Μέση ετήσια σχετική υγρασία (%)

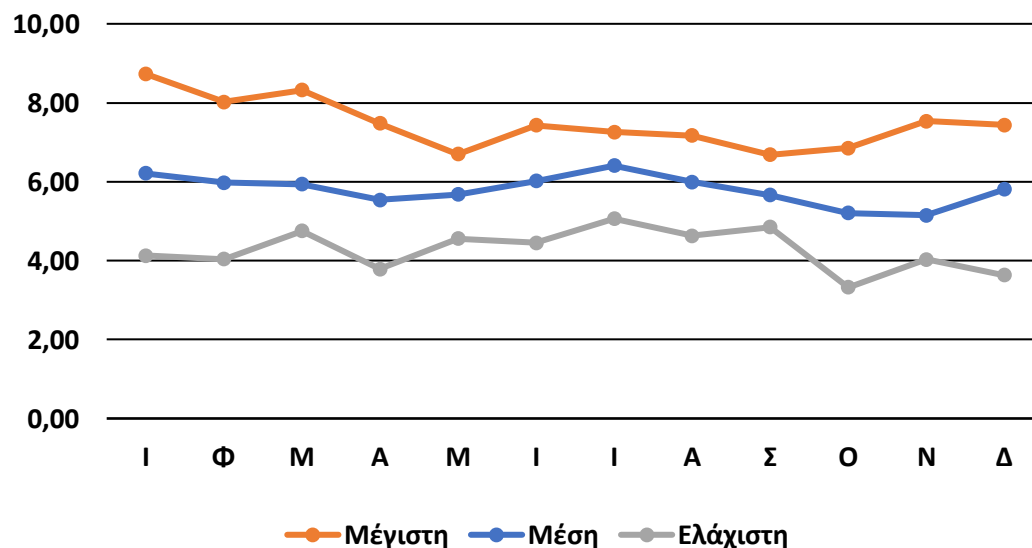

Πίνακας ΣΤ.4. Ένταση ανέμου (κόμβοι, 2004 - 2023)

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Μέση ετήσια
2004	7,02	7,21	5,18	4,19	5,94	5,61	6,56	6,86	4,85	3,32	7,53	4,51	5,73
2005	7,64	6,71	6,24	6,09	5,65	6,24	5,06	6,09	5,02	5,01	4,42	5,51	5,81
2006	4,90	5,91	5,75	4,27	4,56	5,39	5,32	5,61	5,16	4,37	5,85	3,63	5,06
2007	6,50	5,64	4,93	4,42	4,78	4,45	5,59	4,63	6,31	4,70	5,31	6,05	5,28
2008	4,21	4,69	5,06	3,79	5,00	5,03	7,09	5,83	5,41	3,59	4,37	7,44	5,13
2009	4,13	6,85	8,32	4,01	5,53	5,62	6,87	5,40	5,64	6,85	5,15	4,37	5,73
2010	5,50	6,67	6,61	5,58	6,52	6,35	6,29	6,05	6,45	5,08	4,71	6,84	6,05
2011	4,24	4,97	4,75	6,75	5,06	7,43	6,49	6,10	5,30	6,39	4,04	5,77	5,61
2012	8,37	8,02	6,04	6,02	5,59	6,42	6,47	6,06	5,33	4,49	4,03	6,28	6,09
2013	6,92	4,99	6,27	5,32	6,06	7,26	6,64	5,66	6,53	5,99	5,00	5,84	6,04
2014	4,56	4,04	5,66	5,55	6,43	6,84	6,80	6,39	5,59	5,55	4,35	5,99	5,65

Έτος	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	Μέση ετήσια
2015	7,27	6,06	5,85	7,48	5,46	6,12	5,53	5,68	5,74	5,20	5,32	5,05	5,90
2016	5,84	5,01	5,69	6,01	6,58	6,40	7,26	7,17	5,05	5,04	5,47	6,96	6,04
2017	6,15	4,09	6,28	7,08	5,74	6,21	6,77	6,30	5,75	6,53	5,53	7,41	6,15
2018	5,51	5,70	5,34	5,14	5,55	5,79	6,92	5,87	6,68	5,39	5,07	6,48	5,79
2019	7,11	6,22	5,49	5,17	6,26	6,00	6,19	6,37	5,65	4,58	4,67	7,08	5,90
2020	5,37	6,63	6,07	5,56	6,70	6,03	6,86	6,20	5,74	5,86	4,68	4,98	5,89
2021	8,73	6,88	7,20	6,20	6,11	6,47	6,86	6,07	5,74	5,92	4,93	6,77	6,49
2022	6,63	6,30	5,56	5,63	5,34	5,33	6,33	5,71	6,07	5,06	5,81	3,94	5,64
2023	7,64	6,94	6,41	6,56	4,63	5,37	6,20	5,81	5,18	5,12	6,80	5,28	5,99
Μέση τιμή	6,21	5,98	5,94	5,54	5,67	6,02	6,41	5,99	5,66	5,20	5,15	5,81	5,80

Σχήμα ΣΤ.6. Μέση, μέγιστη και ελάχιστη ένταση ανέμου (κόμβοι, 2004 - 2023)

ΣΤ.3.4. Περίοδος ξηρασίας και βιοκλιματικός τύπος

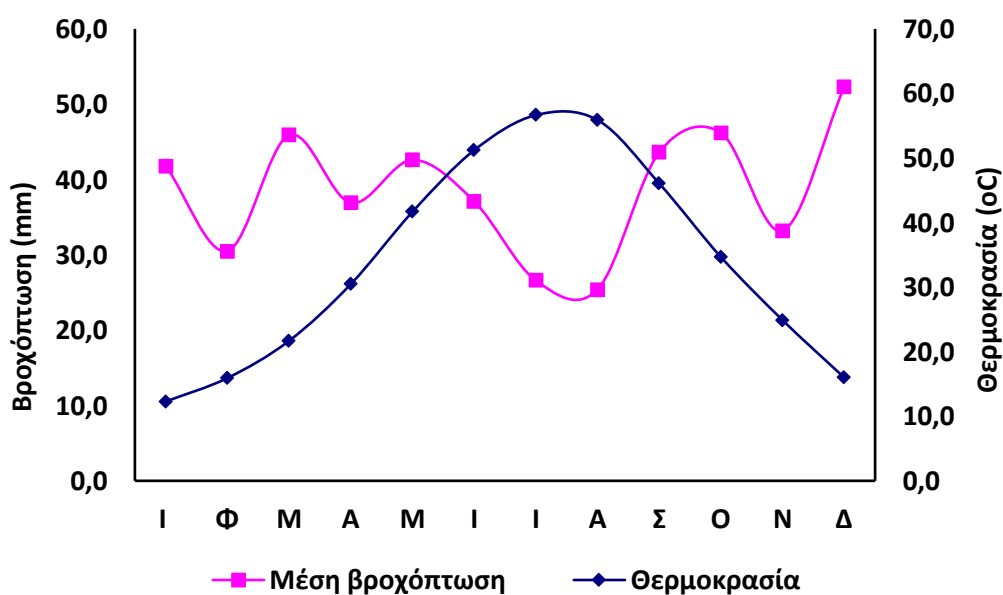
Για την εύρεση της περιόδου (βιολογικής) ξηρασίας αξιοποιούνται οι τιμές της μέσης μηνιαίας θερμοκρασίας και του μέσου μηνιαίου ύψους βροχόπτωσης. Με αυτά τα δεδομένα κατασκευάζεται ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen - Bagnouls. Σύμφωνα με αυτό, ξηρή είναι μια χρονική περίοδος (π.χ. μήνας) όταν η τιμή της βροχόπτωσης είναι μικρότερη ή ίση από

το διπλάσιο της τιμής της μέσης θερμοκρασίας. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες χρονοσειρές κλιματικών δεδομένων, η ξηρή περίοδος για την περιοχή διαρκεί περίπου από τα μέσα Μαΐου μέχρι τα μέσα Αυγούστου. Για την κατάταξη του κλίματος χρησιμοποιείται η μέθοδος Koppen. Σύμφωνα με αυτή τα όρια των κλιματικών ζωνών καθορίζονται με βάση την εξάπλωση και τις ανάγκες των φυτών (βιοκλιματικοί τύποι). Για την περιοχή προκύπτει:

- Κύρια κατηγορία C: Μεσόθερμα ή θερμά εύκρατα βροχερά κλίματα με ήπιους χειμώνες. Η μέση θερμοκρασία του θερμότερου μήνα μεγαλύτερη των 10 °C και του ψυχρότερου μήνα μεταξύ 18 °C και 0 °C.
- Σε συνδυασμό με το κλίμα C: s = Ξηρή περίοδος το θέρος. Η βροχόπτωση του ξηρότερου θερμού μήνα μικρότερη των 30 mm και μικρότερη από το 1/3 του ύψους βροχής του βροχερότερου μήνα.
- Σε συνδυασμό με το κλίμα C: a = Κλίματα πολύ θερμού θέρους. Η μέση θερμοκρασία του θερμότερου μήνα ίση ή μεγαλύτερη των 22 °C.

Το κλίμα στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης κατά Koppen είναι Csa δηλαδή Μεσογειακός ή Μεσόθερμος τύπος κλίματος με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ύφυγρους και ήπιους χειμώνες.

Σχήμα ΣΤ.7. Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen - Bagnouls

ΣΤ.3.5. Κλιματικά σενάρια και μελλοντικό κλίμα περιοχής

Το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας έχει εγκριθεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο με τον αρ. Απόφασης 39/2023. Με την κατάρτιση του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη μείωση της ευπάθειας της Περιφέρειας στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής. Οι κλιματικές προβλέψεις του ΠΕΣΠΚΑ έχουν βασιστεί στο μέτριο (RCP4.5) και στο ακραίο σενάριο (RCP8.5) κλιματικών μεταβολών (συγκέντρωσης αερίων του θερμοκηπίου) για τρεις χρονικές περιόδους: τη βραχυπρόθεσμη (2011 – 2030), τη μεσοπρόθεσμη (2031 – 2050) και τη μακροπρόθεσμη (2081 – 2100). Το κλίμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Συνοπτικά αποτελέσματα της ανάλυσης τάσεων παρουσιάζονται στις παραγράφους που ακολουθούν.

1. Θερμοκρασία

Τα αποτελέσματα των κλιματικών προσομοιώσεων δείχνουν για τις επόμενες δεκαετίες, άνοδο της μέσης θερμοκρασίας (°C) στην ΠΚΜ, σε σχέση με την περίοδο 1986 – 2005 (περίοδος αναφοράς), σε όλα τα σενάρια και τις χρονικές περιόδους που μελετήθηκαν. Όπως ήταν αναμενόμενο, η αύξηση της θερμοκρασίας προβλέπεται να είναι μεγαλύτερη στον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2081 - 2100), στην περίπτωση του δυσμενούς σεναρίου RCP8.5 (+4,30 °C) και μικρότερη στον βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2011 – 2030), στο ενδιάμεσο σενάριο RCP4.5 (+0,72 °C). Εκτός από τη μέση θερμοκρασία, αύξηση αναμένεται να σημειώσουν επίσης η ελάχιστη (Tmin) και η μέγιστη θερμοκρασία (Tmax). Μία σημαντική επίπτωση της ανόδου της θερμοκρασίας είναι η αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη. Αντίθετα, η ζήτηση ενέργειας για θέρμανση παρουσιάζει μείωση τις επόμενες δεκαετίες, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων αερίων του θερμοκηπίου. Η άνοδος της μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας επηρεάζει σε θετικό

βαθμό τις καλλιέργειες (υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθεσιμότητα υδατικών πόρων). Μία ακόμα επίπτωση που θα έχει η μέγιστη θερμοκρασία (σε συνδυασμό με την μέγιστη ένταση ανέμου, την σχετική υγρασία και την βροχόπτωση) είναι ότι θα αυξηθούν οι ημέρες που θα υπάρχει μεγάλος ή ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς.

2. Ξηρασία

Τα αποτελέσματα των κλιματικών προσομοιώσεων έδειξαν ότι σε επίπεδο Περιφέρειας στο ενδιάμεσο σενάριο η βροχόπτωση παρουσιάζει τάσεις μικρής αύξησης και μείωσης. Στο δυσμενές σενάριο παρουσιάζεται σταδιακή μείωση της βροχόπτωσης. Η μεγαλύτερη μείωση (56,43 mm) σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, αναμένεται την περίοδο 2081-2100, στο δυσμενές σενάριο. Αντίστοιχα με τη βροχόπτωση, και ο αριθμός των υγρών ημερών του έτους σταδιακά θα μειώνεται στην ΠΚΜ. Η μείωση κυμαίνεται από -2 έως -17 ημέρες. Η μέγιστη διάρκεια ξηρασίας (συνεχόμενες ημέρες με βροχόπτωση < 1mm) ανά έτος αναμένεται να αυξηθεί από 4 έως 15 περίπου ημέρες, στα δυο σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων αερίων του θερμοκηπίου.

3. Άνεμος

Από πλευράς ανέμων δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στην περιοχή μελέτης σε σχέση με την περίοδο αναφοράς. Παρόμοια είναι η εικόνα και για την μεταβολή του αριθμού ημερών με ισχυρό άνεμο (μέγιστη ένταση πάνω από 7 beaufort). Επίσης δεν αναμένονται μεταβολές των ανεμολογικών συνθηκών (μέσες και μέγιστες τιμές) στις διάφορες εποχές του έτους.

4. Καύσωνες

Ο αριθμός των ημερών που η μέγιστη θερμοκρασία θα υπερβαίνει τους 35 °C, θα αυξηθεί σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα κατά 30 ημέρες περίπου, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, στο δυσμενές σενάριο. Ακόμα μεγαλύτερη αναμένεται να είναι τις επόμενες δεκαετίες η αύξηση του αριθμού ημερών με $T_{min} > 20$ °C (τροπικές νύχτες). Η ΠΕ Θεσσαλονίκης συγκαταλέγεται στις περισσότερο εκτεθειμένες. Η αύξηση κατά μέσο όρο κυμαίνεται από +8 ημέρες περίπου (στο ενδιάμεσο σενάριο, την περίοδο 2011-2030) έως +57 ημέρες περίπου (στο δυσμενές σενάριο, την περίοδο 2081-2100). Η μεταβολή της

θερμοκρασίας (σε συνδυασμό με τη μεταβολή στην σχετική υγρασία) επηρεάζει τον αριθμό ημερών του έτους στις οποίες υπάρχει μεγάλη δυσφορία για τον πληθυσμό. Ο αριθμός των ημερών του έτους με μεγάλη δυσφορία θα αυξηθεί κατά 36,5 ημέρες, ενώ αναμένονται έως 12 ημέρες όπου το σύνολο του πληθυσμού θα νιώθει δυσφορία.

5. Έντονες βροχοπτώσεις και πλημμυρικά φαινόμενα

Η μέγιστη ποσότητα νερού που κατακρημνίζεται σε σύντομο διάστημα (εντός 24ώρου ή/και 48ώρου) είναι ένας δείκτης που χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της τάσης εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων. Διερευνήθηκαν επίσης οι μεταβολές στην εποχικότητα των πλημμυρικών φαινομένων. Δεν αναμένεται αύξηση στην εκδήλωση πλημμυρών κατά τη θερινή περίοδο αφού οι ημέρες με ισχυρή βροχόπτωση (> 10mm) θα αυξηθούν μόλις κατά μία, στο σενάριο RCP8.5 και αυτό σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα (2081 - 2100).

6. Ψυχρές εισβολές - παγετός

Ο νυχτερινός παγετός (αριθμός ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία <0 °C), θα μειωθεί μελλοντικά σε όλα τα σενάρια. Μείωση αναμένεται επίσης στον αριθμό ημερών παγετού (ice days) ανά έτος. Η μεγαλύτερη μείωση θα φτάσει τις 6 ημέρες στο δυσμενές σενάριο κατά την περίοδο 2081-2100.

7. Χιονοπτώσεις

Οι χιονοπτώσεις αναμένεται να μειωθούν τις επόμενες δεκαετίες στο ενδιάμεσο και δυσμενές σενάριο. Την περίοδο 2081 – 2100, η μείωση αναμένεται να φτάσει έως 87% στο δυσμενές σενάριο. Αντίστοιχα με την ποσότητα χιονόπτωσης θα μειωθεί και ο αριθμός ημερών με χιονόπτωση. Κατά την περίοδο 2081 – 2100, στο δυσμενές σενάριο, οι ημέρες με χιονόπτωση θα μειωθούν κατά 13 περίπου σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, στο δυσμενές σενάριο.

8.3.5. Ανάλυση κλιματικής τρωτότητα

Η ανάλυση της τρωτότητας έχει δύο σκέλη: α) Τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας κάθε τομέα, βάσει της οποίας προκύπτουν οι περιοχές της Περιφέρειας, ανά τομέα, που είναι

περισσότερο τρωτές στην κλιματική αλλαγή και β) Την εκτίμηση της τομεακής τρωτότητας, βάσει της οποίας προκύπτουν οι τομείς της ΠΚΜ που έχουν μεγαλύτερη τρωτότητα στις επερχόμενες αλλαγές του κλίματος. Σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της δραστηριότητας ενδιαφέροντος και του χώρου εγκατάστασης (δομημένο περιβάλλον) επισημαίνονται τα ακόλουθα σε πιθανή συσχέτιση.

1. Δομημένο περιβάλλον

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), πάνω από τις μισές εξεταζόμενες θέσεις και κατά κύριο λόγο οι αστικές περιοχές της ΠΚΜ εμφανίζουν μέτρια τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή. Οι υπόλοιπες περιοχές εμφανίζουν μικρή τρωτότητα. Μέτρια τρωτότητα παρουσιάζεται στις ΠΕ Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, η πλειονότητα των εξεταζόμενων περιοχών εμφανίζει μέτρια τρωτότητα. Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο του δομημένου περιβάλλοντος της ΠΚΜ εμφανίζει μέτρια ή ανώτερη τρωτότητα. Οι αστικές και παράκτιες περιοχές των ΠΕ Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας παρουσιάζουν μεγάλη τρωτότητα. Σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς το σύνολο του δομημένου περιβάλλοντος της ΠΚΜ εμφανίζει μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε αστικές και παράκτιες περιοχές των ΠΕ Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας.

ΣΤ.4. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΣΤ.4.1. Αξιολόγηση οικοσυστήματος περιοχής

Η ευρύτερη περιοχή εντάσσεται στην παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia rubescentis*) που καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Αποτελεί αστική περιοχή, όπου έχουν περιοριστεί οι φυσικές διαπλάσεις καθώς και η χλωρίδα και πανίδα. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, ενώ η βιοποικιλότητα θεωρείται περιορισμένη. Πλησιέστερα

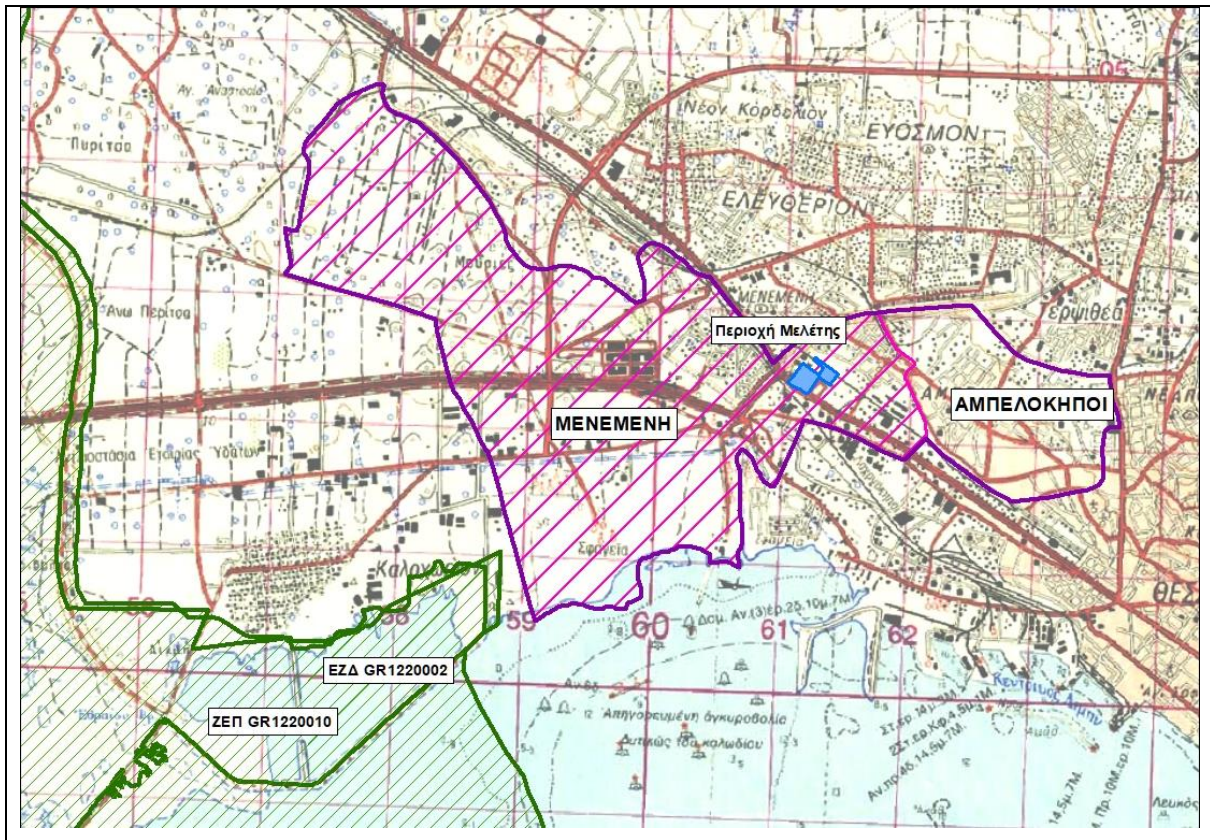
προς την περιοχή μελέτης, το μοναδικό ευδιάκριτο και μη ανθρωπογενές στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος είναι το ρέμα του Δενδροποτάμου το οποίο σε πολλά σημεία χαρακτηρίζεται ως υποβαθμισμένο. Η υφιστάμενη βλάστηση και το πράσινο είναι προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων (κεντρικές πλατείες, παρόδια βλάστηση, τοπικά πάρκα πρασίνου, περιβάλλον χώρος κοινωφελών χρήσεων) ενώ οι εκτάσεις των χώρων πρασίνου θεωρούνται γενικά περιορισμένες. Αναφορικά με το θαλάσσιο μέτωπο, το εκβολικό σύστημα των τεσσάρων ποταμών περιλαμβάνει τις αβαθείς περιοχές του δυτικού τμήματος του Κόλπου Θεσσαλονίκης έως την παράκτια ζώνη στα δυτικά του ΠΣΘ. Μεγάλα τμήματα των υδάτινων μαζών του τμήματος αυτού συγκαταλέγονται σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές που χρήζουν ειδική προστασία (Εθνικό Πάρκο ποταμών και λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου). Οι υγρότοποι που διαμορφώνονται προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες οικοσυστημάτων όπως ο καθαρισμός των επιφανειακών υδάτων και η ανατροφοδότηση του υδροφόρου ορίζοντα. Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Δέλτα του Αξιού προσφέρει επίσης μια μοναδική ευκαιρία σε πολλούς επισκέπτες για δραστηριότητες αναψυχής, οικοτουρισμού και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

ΣΤ.4.2. Περιοχές προστασίας

Το πλησιέστερο Εθνικό Πάρκο βρίσκεται δυτικά της περιοχής μελέτης και χαρακτηρίστηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 12966/2009 «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης» (ΦΕΚ ΑΠΠ 220/2009). Περιλαμβάνει τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους, όπου καθορίστηκαν χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης. Οι δύο πλησιέστερες περιοχές NATURA (μία Ειδική Ζώνη Διατήρησης και μία Ζώνη Ειδικής Προστασίας), βρίσκονται δυτικά της περιοχής μελέτης εντός του Εθνικού Πάρκου, στις εκβολές των ποταμών Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα:

- ΕΖΔ GR1220002 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Ευρύτερη περιοχή – Αξιούπολη.
- ΖΕΠ GR1220010 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους.

Σχήμα ΣΤ.8. Περιοχές προστασίας της φύσης ευρύτερης ζώνης

1. ΕΖΑ GR1220002 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Ευρύτερη περιοχή – Αξιούπολη

Ο ποταμός Αξιός είναι από τους μεγαλύτερους στη βαλκανική, ο οποίος είναι διευθετημένος με φράγματα σε όλο το μήκος του. Λωρίδες και νησίδες παραποτάμιου δάσους εναλλάσσονται με καλαμιώνες. Πολύ σημαντικές για την ορνιθοπανίδα, είναι οι καλαμιώνες των ειδών *Phragmites australis*, *Bolboschoenus maritimus* και *Typha latifolia* που καταλαμβάνουν στάσιμα ή βραδέως ρέοντα νερά, όπως επίσης σε λιμνοθάλασσες και τεχνητές τάφρους αλλά και τον π. Λουδία. Σε κανάλια, ορυζώνες και γλυκά νερά φυσικής προέλευσης εντοπίζονται υδρόβια είδη της χλωρίδας με σημαντικότητα για τον υγρότοπο (*Potamogeton* spp., *Myriophyllum spicatum*, *Ceratophyllum* spp). Στο θαλάσσιο μέτωπο εντοπίζονται πλούσιες κοινότητες μυδιών.

Το παρόχθιο δάσος και σε πολλές περιπτώσεις οι παρακείμενες καλλιέργειες διαμορφώνουν σημαντικούς χώρους αναπαραγωγής, θήρευσης και ανάπαυσης για την

ορνιθοπανίδα. Η ιχθυοπανίδα αυτού του οικοσυστήματος περιλαμβάνει μερικά ενδιαφέροντα ενδημικά είδη. Η ποικιλομορφία των οικοτόπων είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του Δέλτα που σχηματίζεται από τους ποταμούς Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα. Αν και με μειωμένη σημασία σήμερα, εξακολουθεί και υποστηρίζει ακόμα ένα σημαντικό πληθυσμό πτηνών συμπεριλαμβανομένων απειλούμενων και σπάνιων ειδών. Η περιοχή είναι σημαντική για τα μεταναστευτικά πτηνά ως σταθμός διαχείμασης και ξεκούρασης. Επίσης, αποτελεί τόπο αναπαραγωγής για σημαντικό αριθμό ειδών πουλιών. Οι ορυζώνες που απαντώνται στην περιοχή του Δέλτα χρησιμοποιούνται ως τόποι τροφοληψίας από πολλά πτηνά. Μέρη του δέλτα και των ποταμών, καθώς και θαλάσσια ύδατα βάθους μικρότερου των 6 μέτρων, χρησιμεύουν ως τόπος αναπαραγωγής για τους πληθυσμούς ιχθύων του Θερμαϊκού κόλπου και του Ν. Αιγαίου. Η αφθονία των θρεπτικών ουσιών και τα μικρά βάθη των υδάτων ευνοούν τις υδατοκαλλιέργειες.

Σύμφωνα με τη Standard Data Form της ΕΖΔ GR1220002, οι σημαντικότεροι μηχανισμοί διατάραξης του οικολογικού αποθέματος της περιοχής (πιέσεις, απειλές) αφορούν: α) στην εντατική γεωργία και β) στην εντατική κτηνοτροφία. Άλλοι μηχανισμοί διατάραξης μέτριας σημασίας περιλαμβάνουν: α) τη λίπανση των εδαφών, β) τις υδατοκαλλιέργειες, γ) τη ρύπανση από διάφορες πηγές, δ) χρήση χημικών, ε) σε παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες, στ) στα βιομηχανικά απόβλητα και ζ) στο κυνήγι. Για την ΕΖΔ GR1220002, αν και δεν αναφέρονται ρητά στόχοι διατήρησης, προκύπτει από τις αναφορές για τη σπουδαιότητα της περιοχής ότι γενικός στόχος είναι η διατήρηση σε λειτουργική κατάσταση του παρόχθιου δάσους που έχει απομείνει και των εκτεταμένων καλαμιώνων ως συνθήκες υποστήριξης των βασικών ενδιαιτημάτων της (ορνιθο)πανίδας που εντοπίζεται.

- Αξιόλογα φυτά: *Salvinia natans*, *Trapa natans* (Τράπα η πλέουσα).
- Αξιόλογα θηλαστικά: *Canis lupus* (Λύκος), *Lutra lutra* (Βίδρα), *Pipistrellus nathusii* (Νυχτερίδα του Ναθούσιους).
- Αξιόλογα αμφίβια/ερπετά: *Coluber gemonensis gemonensis*, *Emys orbicularis* (Βαλτοχελώνα), *Lacerta viridis meridionalis* (Πρασινόσαυρα), *Mauremys caspica rivulata* (Ποταμοχελώνα), *Natrix tessellata tessellata* (Κυβόφιδο), *Testudo graeca ibera* (Γραικοχελώνα), *Vipera ammodytes meridionalis* (Οχιά).

- Αξιόλογα ψάρια: *Alburnoides bipunctatus ohridanus* (Τσιρωνάκι), *Alburnus alburnus macedonicus* (Σίρκο), *Aphanius fasciatus* (Ζαχαριάς), *Gasterosteus aculeatus* (Αγκαθερό), *Gobio uranoscopus elimeius* (Μουστακάς), *Leuciscus cephalus albus* (Τυλινάρι), *Rhodeus sericeus amarus* (Μουρμουρίτσα), *Sabanejewia aurata balcanica* (Χρυσοβελονίτσα), *Syngnathus abaster* (Σακοράφα), *Zingel streber balcanicus* (Ποταμόλουτσος).

2. ΖΕΠ GR1220010 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρου

Πολύ σημαντικές για τον υγρότοπο, ειδικά για την ορνιθοπανίδα, είναι οι καλαμιές με *Phragmites australis*, *Bolboschoenus maritimus* και *Typha latifolia* που καταλαμβάνουν στάσιμα ή βραδέως ρέοντα νερά με κυμαινόμενο βάθους, των λιμνοθαλασσών και των τεχνητών τάφρων. Οι καλαμιώνες αναπτύσσονται επίσης στις όχθες του ποταμού Λουδία. Σε κανάλια, ορυζώνες και γλυκά νερά φυσικής προέλευσης ή ανθρωπογενούς, ιδιαίτερα σημαντική είναι η υδρόβια βλάστηση (*Potamogeton* spp., *Myriophyllum spicatum*, *Ceratophyllum* spp.). Οι πλούσιες κοινότητες των μυδιών αποικίζουν θαλάσσια ύδατα βάθους 1-10 μ. Οι σχηματισμοί στρώματος καλαμιού, που κυριαρχούνταν από ένα είδος (*Scirpus maritimus*, *Phragmites australis*, *Typha latifolia*), καταλαμβάνουν τεχνητά χαντάκια και κανάλια.

Πρόκειται για πολύ σημαντική περιοχή για αναπαραγόμενα, διερχόμενα, μεταναστευτικά και διαχειμάζοντα υδρόβια πτηνά. Είδη ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν τα: *Phalacrocorax pygmeus*, *Pelecanus crispus*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta*, *Platalea leucorodia*, *Tadorna tadorna*, *Haematopus ostralegus*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Glareola pratincola*, *Charadrius alexandrinus*, *Limosa limosa*, *Numenius tenuirostris*, *Larus melanocephalus*, *Larus genei*, *Sterna albifrons* and *Calandrella brachydactyla*.

Η ποικιλομορφία των βιοτόπων είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των δέλτα που σχηματίζονται από τους ποταμούς Αξιό, Λουδία και Αλιάκμονα. Αν και έχει μειωμένη σημασία τώρα, υποστηρίζει ακόμα ένα αρκετά διαφοροποιημένο πληθυσμό πτηνών συμπεριλαμβανομένων απειλούμενων και σπάνιων ειδών. Πρόκειται για περιοχή σημαντική

για τα μεταναστευτικά πουλιά ως σταθμό ξεκούρασης. Επίσης, αποτελεί τόπο αναπαραγωγής για σημαντικό αριθμό ειδών πουλιών.

Σύμφωνα με τη Standard Data Form της ΕΖΔ GR1220010, ο σημαντικότερος μηχανισμός διατάραξης του οικολογικού αποθέματος της περιοχής (πιέσεις, απειλές) αφορά στη ρύπανση από διάφορες πηγές. Άλλοι μηχανισμοί διατάραξης μέτριας σημασίας περιλαμβάνουν: α) την εντατική γεωργία με τις λιπάνσεις, β) την εκμετάλλευση των αλατοαποθεμάτων, γ) το κυνήγι, δ) τη χρήση χημικών, ε) την εντατική κτηνοτροφία, στ) διατάραξη προϋποθέσεων αναπαραγωγής και ζ) στις υδατοκαλλιέργειες. Για τη ΖΕΠ GR1220010, αν και δεν αναφέρονται ρητά στόχοι διατήρησης, προκύπτει από τις αναφορές για τη σπουδαιότητα της περιοχής ότι γενικός στόχος είναι η διατήρηση της πληθώρας των ειδών (έστω και αν έχει μειωθεί η ποικιλότητα) από την περαιτέρω υποβάθμιση που εξυπηρετούνται για λόγους διέλευσης, παραμονής, αναπαραγωγής και διαχείμασης.

ΣΤ.5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΣΤ.5.1. Πληθυσμός και δημογραφία

Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου ανήλθε σε 50.143. Η ΔΕ Μενεμένης αφορά σε 14.297 κατ. και η ΔΕ Αμπελοκήπων σε 35.846 κατ. Ο πληθυσμός της ΠΚΜ ανήλθε σε 1.795.669 κατ. Οι Αμπελόκηποι αποτελούν το 71,5% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου, ενώ η Μενεμένη το 28,5%. Ο πληθυσμός του Δήμου για το έτος 2011 ήταν 52.127 κάτοικοι. Συγκριτικά με τους συνολικούς πληθυσμούς της ΠΚΜ και του ΠΣΘ, το παραπάνω πληθυσμιακό μέγεθος μεταφράζεται ως ποσοστό 2,77% και 6,46% αντίστοιχα. Σε επίπεδο ΔΕ, ο πληθυσμός του Δήμου διαμορφώθηκε σε 37.381 κατοίκους στη ΔΕ Αμπελοκήπων και 14.746 κατοίκους στη ΔΕ Μενεμένης.

Πίνακας ΣΤ.5. Μεταβολή πληθυσμού 2011 - 2021

Διοικητική οντότητα	Πληθυσμός 2011	Πληθυσμός 2021	Μεταβολή 2011 - 2021
ΔΕ Μενεμένης	14.746	14.297	-3,04
ΔΕ Αμπελοκήπων	37.381	35.856	-4,08

Διοικητική οντότητα	Πληθυσμός 2011	Πληθυσμός 2021	Μεταβολή 2011 - 2021
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	52.127	50.143	-3,80
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	1.882.108	1.795.669	-4,60

Η πληθυσμιακή μεταβολή του Δήμου τη δεκαετία 2011 – 2021 αφορά σε μικρή υποχώρηση, μικρότερη σε σχέση με τα δεδομένα της Περιφέρειας. Η εικόνα είναι παρόμοια για τις ΔΕ Αμπελοκήπων και Μενεμένης. Με δεδομένα του 2011 και αναφορικά με τη μικτή πυκνότητα του Δήμου, αυτή ανέρχεται στα 51,6 άτομα/ha, έναντι 60,8 άτομα/ha στο σύνολο ΠΣΘ. Υπάρχει έντονη διαφορά ανάμεσα στις εκτάσεις των δύο ΔΕ καθώς η ΔΕ Αμπελοκήπων έχει περίπου το 1/4 της συνολικής έκτασης της ΔΕ Μενεμένης. Ωστόσο, παρατηρείται πως το σύνολο του πληθυσμού και για τις δύο περιοχές είναι αντιστρόφως ανάλογο με αυτό της έκτασής τους, με αποτέλεσμα η πυκνότητα στη ΔΕ Αμπελοκήπων να είναι ίση με 219,9 άτομα/ha, ενώ στη ΔΕ Μενεμένης 17,8 άτομα/ha. Αυτή η διαφορά μεταξύ των δύο τιμών οφείλεται στο γεγονός ότι στη ΔΕ Μενεμένης, αν και μεγαλύτερη σε έκταση, καλύπτεται μόνο το 1/3 της περιοχής από οικιστική χρήση.

Η κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο περιγράφεται παρακάτω τόσο για τον Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης όσο και για το ΠΣΘ και αφορά τα έτη απογραφής 2001 και 2011. Όπως προκύπτει, το γυναικείο φύλο υπερέχει αυτό του αντρικού τόσο στον υπό μελέτη Δήμο, όσο και στο σύνολο του ΠΣΘ. Αναλυτικότερα, το έτος 2001 οι γυναίκες αποτελούν το 51,4% (ΠΣΘ 52,2%) του πληθυσμού του Δήμου, ενώ οι άντρες το 48,6% (ΠΣΘ 47,8%). Παρομοίως για το 2011, το ποσοστό των γυναικών παραμένει υψηλότερο με ποσοστό 52,6%, σημειώνοντας μικρή αύξηση, ενώ το ποσοστό των αντρών είναι 47,4%. Για το ίδιο έτος, τα ποσοστά αυτά εμφανίζουν σχεδόν απόλυτη ταύτιση με αυτά του ΠΣΘ. Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού και με στοιχεία του 2011, παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού των ηλικιακών ομάδων 50-59 ετών και 70+ σε σχέση με την κατανομή τους στο αντίστοιχο διάγραμμα του 2001. Σημειώνεται ότι αντίστοιχη είναι η εικόνα για το 2011 και για το σύνολο της χώρας. Εδώ οι κυρίαρχες ηλικιακές ομάδες είναι αυτές των 30-39, 50-59 και 40-49 μαζί με την 20-29 ετών για τους άντρες. Αντιθέτως, για το γυναικείο φύλο οι μεγαλύτερες πληθυσμιακά είναι αυτές των 50-59, 40-49 και 70+ ετών. Σε αυτή την περίπτωση, η ηλικιακή

πυραμίδα πάλι είναι προβληματική, καθώς και για τα δύο φύλα η μικρότερη ηλικιακή ομάδα βρίσκεται στη βάση της. Το πρόβλημα βέβαια είναι περισσότερο εμφανές στο γυναικείο φύλο, αφού η γηραιότερη ηλικιακή ομάδα είναι η τρίτη πολυπληθέστερη.

ΣΤ.5.2. Οικονομικά χαρακτηριστικά

Η συγκέντρωση στον Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης και ιδίως στην εκτός σχεδίου περιοχή, πλήθους δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα αντανακλάται και στα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής που αφορούν στη διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας κατά τομέα. Το 2011 τα 3/4 των απασχολούμενων του Δήμου απασχολούνται στον τριτογενή τομέα, έναντι των περίπου 2/3 την προηγούμενη δεκαετία. Η αύξηση αυτή μεταξύ 2001 και 2011 λαμβάνει χώρα εις βάρος του δευτερογενούς τομέα (ποσοστό συμμετοχής από 35,46% σε 23,82%), αφού η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα διατηρείται σταθερή σε πολύ μικρό ποσοστό, της τάξης του μόλις 1%. Το συγκεκριμένο πρότυπο παραγωγικής διάρθρωσης αφορά εξίσου τις δυο ΔΕ και προβάλλει μια παρόμοια εικόνα και για την ΠΕ Θεσσαλονίκης, με τα ποσοστά της να ανέρχονται σε 3,38%, 19,26% και 77,36% για τον πρωτογενή, τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα αντίστοιχα. Γενικότερα προκύπτει η υπεροχή του τριτογενούς τομέα στην οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή του Δήμου, με σημαντικές μάλιστα τάσεις ενίσχυσης, εις βάρος του δευτερογενούς.

Αρνητικό στοιχείο της απασχόλησης είναι το ποσοστό ανεργίας στον Δήμο που (ενδεικτικά) το 2011 ξεπέρασε το 30%, διπλάσιο σε σχέση με το 2001, και που ήταν μάλιστα το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας μεταξύ όλων των Δήμων της ΠΕ Θεσσαλονίκης και σημαντικά υψηλότερο του μέσου Χώρας. Επιπλέον σημαντική διαπίστωση είναι ότι 3 στους 4 απασχολούμενους απασχολούνταν εκτός του Δήμου, ποσοστό που είναι το δεύτερο υψηλότερο μεταξύ των Δήμων της ΠΕ Θεσσαλονίκης. Ιδιαίτερο προωθητικό στοιχείο της περιοχής, που επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων του δευτερογενή και του τριτογενή τομέα, αποτελεί αφενός η μικρή απόσταση από την κεντρική περιοχή της Θεσσαλονίκης, και αφετέρου η παρουσία σε κοντινή απόσταση σημαντικών μεταφορικών δικτύων (Εγνατία Οδός και ΠΑΘΕ) και συγκοινωνιακών κόμβων (Σταθμός Υπεραστικών Λεωφορείων ΚΤΕΛ «Μακεδονία», λιμάνι Θεσσαλονίκης και

Σιδηροδρομικός Σταθμός), μέσω των οποίων εξασφαλίζεται η διακίνηση και προσβασιμότητα σε εθνικά και διεθνή δίκτυα μεταφορών.

ΣΤ.5.3. Οικιστική δομή

Η ΔΕ Μενεμένης διαθέτει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 73/ΑΑΠ/2016) του Ν.2508/1997. Διαθέτει σε σημαντικό ποσοστό εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή (δυτικό - νοτιοδυτικό τμήμα της ΔΕ). Εμφανίζει σημαντικές χωρικές ασυνέχειες στο αστικοποιημένο τμήμα της λόγω διχοτόμησης του οικιστικού ιστού των πολεοδομικών ενοτήτων της, κυρίως λόγω της απαλλοτριωμένης ζώνης της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ και τις εκατέρωθεν της γραμμής εκτάσεις που περιλαμβάνουν βοηθητικές χρήσεις του οργανισμού (μηχανοστάσιο). Νοτίως της σιδηροδρομικής γραμμής και μέχρι το όριο της ΔΕ Μενεμένης, περιλαμβάνονται μεικτές χρήσεις κατοικίας σε συνδυασμό με εμπορικές δραστηριότητες, σε μια ζώνη που στο παρελθόν αποτελούσε περιοχή επαγγελματικών εγκαταστάσεων χαμηλής όχλησης (ΕΜΟ) αλλά με την πάροδο του χρόνου μετεξελίχθηκε σε ζώνη μικτών χρήσεων (κεντρικών αστικών λειτουργιών και εν μέρει κατοικίας). Η παρουσία υπερτοπικών οδικών αξόνων (άξονας ΠΑΘΕ, Δυτική Είσοδος, Λεωφόρος Δενδροποτάμου, οδός Μοναστηρίου) εντείνει τις χωρικές ασυνέχειες και διαχωρίζει την συνοικία Αγίου Νεκταρίου (Δενδροποτάμου) από το κυρίως σώμα του οικιστικού ιστού της Μενεμένης. Επιπλέον, στην εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή κυριαρχούν παραγωγικές χρήσεις (κύρια χονδρεμπόριο-μεταφορές, επαγγελματικά εργαστήρια αλλά και εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών) και αδόμητες εκτάσεις, ενώ υπερτοπικής σημασίας χρήσεις αποτελούν η Κεντρική Λαχαναγορά-Κρεαταγορά Θεσσαλονίκης και ο σταθμός υπεραστικών λεωφορείων «Μακεδονία» (ΚΤΕΛ).

ΣΤ.5.4. Ιδιαίτερες χρήσεις και εγκαταστάσεις

Στον εξωαστικό χώρο, όπου δεν υπάρχει κάποια πολεοδομημένη ζώνη, εντοπίζονται πολλές άτυπες συγκεντρώσεις και θύλακες παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, με σημαντική πυκνότητα και διασπορά στον χώρο, έτσι που στο σύνολό τους συνθέτουν μια ευρύτερη ζώνη με παρόμοια παραγωγικά χαρακτηριστικά. Οι ιδιαίτερες παραγωγικές δραστηριότητες που εντοπίζονται είναι αυτές

των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων αποθήκευσης και μεταφόρτωσης. Γενικότερα, στην περιοχή της δυτικής Θεσσαλονίκης η συγκέντρωση τέτοιου είδους εγκαταστάσεων είναι αρκετά έντονη και χαρακτηρίζει την περιοχή. Χωροθετούνται κυρίως στο νότιο τμήμα της περιοχής και συγκεκριμένα νοτίως της ΕΟ Θεσσαλονίκης - Αθήνας και ανήκουν σε διάφορες αντίστοιχες εταιρείες (Ελληνικά Πετρέλαια, ΕΚΟ, Coral-Gas κλπ). Αυτές οι δραστηριότητες αφορούν στην αποθήκευση και διακίνηση υγρών ή αερίων καυσίμων και όχι σε δραστηριότητες την επεξεργασίας/μεταποίησης (διύλιση κοκ), οι οποίες πραγματοποιούνται στην μεγάλη εγκατάσταση των ΕΛΠΕ που βρίσκεται στον όμορο Δήμο Κορδελίου - Ευόσμου και η μεταφορά του καυσίμου πραγματοποιείται μέσω του υπόγειου αγωγού που διατρέχει την περιοχή έως το θαλάσσιο αγκυροβόλιο μεταφόρτωσης.

ΣΤ.5.5. Φυσικός χώρος και ρυθμίσεις

1. Χώροι πρασίνου

Εντός των ορίων του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης δεν υπάρχουν δάση, ενώ ελάχιστες είναι και οι μικρού μεγέθους χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις που αποτελούν σημειακούς μικροθύλακες δεντροφύτευσης (όπως λ.χ. οι δύο μικρές εστίες δενδροκάλυψης που βρίσκονται εντός του χώρου του στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου, και έχουν χαρακτηριστεί από την δασική υπηρεσία ως δασικές εκτάσεις). Σύμφωνα με την Πράξη Χαρακτηρισμού, οι εκτάσεις αυτές καλύπτονται με τεχνητή φυτεία χαλεπίου πεύκης και διάφορα άλλα είδη. Χώρος μνημειακού πρασίνου θεωρείται η έκταση των Συμμαχικών Κοιμητηρίων, με σημαντική φύτευση πεύκων, καθώς και το πολύ μικρότερο Ινδικό Νεκροταφείο στην ΠΕ5 της Μενεμένης (συνοικισμός Δενδροποτάμου) όπου ωστόσο η δενδρώδης βλάστηση περιορίζεται στην περίμετρο του κοιμητηρίου. Οι υπόλοιπες (κατά κανόνα μικρού μεγέθους και επιπέδου συνοικίας) διαμορφώσεις και φυτεύσεις βλάστησης είναι ως επί το πλείστον προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων σε κεντρικές πλατείες, τοπικά πάρκα πρασίνου ή ως συμπληρωματικά στοιχεία του περιβάλλοντα χώρου κοινωφελών χρήσεων.

Οι φυτεύσεις αφορούν κυρίως παρόδια βλάστηση και σε ορισμένες περιπτώσεις σχολεία, νηπιαγωγεία, πάρκα, πλατείες και χώρους στάθμευσης. Ειδικότερα στη ΔΕ Μενεμένης ο μεγαλύτερος αριθμός φυτεύσεων έχει πραγματοποιηθεί στις οδούς Θ.

Χατζίκου, Ν. Κυριακίδη, Χρυσ. Σμύρνης, 26ης Οκτωβρίου, Ν. Κουντουριώτου, Υπολοχ. Αγγελάκη κ.α. Και στη ΔΕ Μενεμένης καταγράφεστε αριθμός φυτεύσεων κυρίως σε σχολεία και πάρκα. Η έκταση που καταλαμβάνεται από χώρους πρασίνου στο σύνολο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης υπολογίζεται σε 2,73% της συνολικής έκτασης του Δήμου. Η έκταση χώρων πρασίνου που αναλογεί σε κάθε κάτοικο ανέρχεται μόλις σε 1,68 τ.μ., υπολείποντας κατά πολύ των διεθνών προτύπων (8-10 τ.μ./κάτοικο).

2. Αιγιαλός - παραλία

Αφορά στο μοναδικό παράκτιο τμήμα του Δήμου, που είναι το σχετικά περιορισμένου μήκους παράκτιο μέτωπο της ΔΕ Μενεμένης. Τα όρια αιγιαλού – παραλίας κατά μήκος της ακτογραμμής καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. 1001201/216/Β0010 Απόφαση του Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 394/Δ/13.05.2002) «Καθορισμός ορίων αιγιαλού και δημιουργία ζώνης παραλίας και παλιού αιγιαλού στη θέση δυτικά εκβολών Δενδροποτάμου Δήμου Μενεμένης Ν. Θες/νικης». Με την ίδια απόφαση καθορίστηκε ζώνη παραλίας πλάτους 10μ. διότι δεν εξυπηρετούνται οι σκοποί της παρ. 1 του άρθρου 7 του Α.Ν. 2344/1940. Στο τμήμα της περιοχής έμπροσθεν των εγκαταστάσεων αποθήκευσης καυσίμων των ΕΛΠΕ τα όρια αιγιαλού – παραλίας και παλιού αιγιαλού έχουν επικυρωθεί με την υπ' αριθμ. 2500/17.05.1983 Απόφαση Νομάρχη Θεσ/νικης (ΦΕΚ 545/Δ/25.10.1983) «Επικύρωση εκθέσεως και διαγράμματος της Επιτροπής καθορισμού ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλιού αιγιαλού στη θέση όριο αγροκτημάτων Καλοχωρίου και Μενεμένης, δυτικά του Δενδροποτάμου και ανατολικά του διαχωριστικού ορίου των αγροκτημάτων Καλοχωρίου και Μενεμένης, μπροστά από την ιδιοκτησία της ESSO PAPPAS».

3. Παράκτια και παραποτάμια συστήματα

Η παράλια ζώνη του Δήμου (ΔΕ Μενεμένης) δεν εμφανίζει αξιόλογα φυσικά χαρακτηριστικά καθώς πρόκειται για την απόληξη χέρσου παράκτιου τμήματος, ωστόσο χρήσει προστασίας ως προς την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων γεωτεχνικών προβλημάτων τρωτότητας και εδαφικής διάβρωσης που παρατηρούνται σε αυτήν λόγω της εισχώρησης θαλάσσιων υδάτων που προκαλούν επιπλέον μερικό πλημμυρισμό της ζώνης αυτής. Το μοναδικό ευδιάκριτο και μη ανθρωπογενές στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος που εντοπίζεται στο Δήμο και χρήζει περιβαλλοντικής προστασίας, είναι το ρέμα και οι εκβολές

του Δενδροποτάμου. Ειδικότερα για το ρέμα του Δενδροποτάμου, χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενη περιοχή στα αντίστοιχα ΓΠΣ των Δήμων που διατρέχει (συμπεριλαμβανομένου του ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης), όπου αποτυπώνεται ως γραμμική ζώνη πρασίνου εκατέρωθεν της θεωρητικής κοίτης του.

Ο Δενδροπόταμος εκτείνεται σε μήκος 9 περίπου χιλιομέτρων, από τη λοφώδη περιοχή του περιαστικού δάσους Σέιχ Σου (βορειοανατολικά της τσιμεντοβιομηχανίας TITAN, περιοχή Ευκαρπίας) μέχρι την εκβολή του στον όρμο της Θεσσαλονίκης, σε επαφή με το ΒΔ όριο της χερσαίας ζώνης του Λιμένα Θεσσαλονίκης. Πρόκειται ουσιαστικά για μία στραγγιστική - αντιπλημμυρική τάφρο, αρχικά κατασκευασμένη το 1890 από τους Σιδηροδρόμους για την προστασία των εγκαταστάσεών τους. Η κύρια κοίτη του ποταμού κατά τη διαδρομή του τροφοδοτείται από χειμάρρους, οι οποίοι προέρχονται από άλλες υπολεκάνες. Το ρέμα δέχεται τις απορροές μιας αρκετά μεγάλης υδρολογικής λεκάνης (520 Ha) και το τελευταίο τμήμα του μέχρι την εκβολή του, μήκους 2 χλμ. περίπου, διασχίζει την εντός σχεδίου περιοχή ή βρίσκεται σε επαφή με αυτήν και είναι (από την οδό Λαγκαδά και νότια), παροχετευμένο με υπόγειο αγωγό απορροής.

ΣΤ.6. ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΣΤ.6.1. Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της περιοχής περιλαμβάνει αφενός τους υπερτοπικής σημασίας οδικούς άξονες της δυτικής εισόδου του ΠΣΘ, αφετέρου το τοπικό δίκτυο εσωτερικών μετακινήσεων τόσο της οικιστικής περιοχής του Δήμου όσο και της εξωαστικής παραγωγικής ζώνης. Συγκεκριμένα:

- Το δυτικό εξωαστικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης διασχίζει ο άξονας της Νέας Εθνικής Οδού Αθηνών - Θεσσαλονίκης (ανατολική διακλάδωση του εθνικού άξονα ΠΑΘΕ), με διεύθυνση Δ-Α, ο οποίος είναι κλειστός αυτοκινητόδρομος έως το σημείο εισόδου του στην δυτική αστική περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης (Δυτική Είσοδος Θεσσαλονίκης).

- Στο δυτικό άκρο της ΔΕ Μενεμένης ο άξονας της ΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης τέμνεται με την Εσωτερική Περιφερειακή Οδό Θεσσαλονίκης, στο σημείο του πολυεπίπεδου ανισόπεδου Κόμβου Καλοχωρίου (Κ16), η οποία προς ΒΑ συνδέεται με την Ανατολική Περιφερειακή Οδό και δευτερευόντως με την ΕΟ Θεσσαλονίκης - Καβάλας (σύνδεση με Εγνατία Οδό).
- Το παραπάνω δίκτυο υπερτοπικών μετακινήσεων συμπληρώνει ο οδικός άξονας της οδού Μοναστηρίου, με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, ο οποίος στο αστικό τμήμα του αποτελεί κύρια οδική αρτηρία της δυτικής Θεσσαλονίκης, διερχόμενος από το δυτικό τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης (περιοχή Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού) και διχοτομώντας τις ΔΕ Μενεμένης και ΔΕ Ελευθερίου - Κορδελιού (του όμορου Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου). Προς ΒΔ η οδός Μοναστηρίου συνδέεται τόσο με τον υπερτοπικό άξονα της Εγνατίας Οδού (με ανισόπεδο κόμβο) όσο και με την ΕΟ Θεσσαλονίκης – Γιαννιτσών.
- Επιπλέον των παραπάνω αξόνων, υπερτοπική μεταφορική λειτουργία εξυπηρετεί και η οδογέφυρα που συνδέει την ΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης με τον 6ο Προβλήτα του Λιμένα Θεσσαλονίκης (στο σημείο των εκβολών Δενδροποτάμου).
- Η νότια προέκταση της Εσωτερικής Περιφερειακής (νοτίως του κόμβου Κ16) συνδέεται με την επαρχιακή οδό Θεσσαλονίκης-Καλοχωρίου, η οποία κατέχει την σημαντικότερη βαρύτητα στο δίκτυο εσωτερικών μετακινήσεων της παραγωγικής εξωαστικής περιοχής, διατρέχοντας με διεύθυνση περίπου Δ-Α το σύνολο της παραγωγικής ζώνης νοτίως της ΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης και συνδέοντας μεταξύ τους τις επιμέρους παραγωγικές ζώνες Μενεμένης και Καλοχωρίου.
- Αντίστοιχο ρόλο χαμηλότερης έντασης παίζει ο άξονας της οδού Πόντου που διατρέχει το δυτικό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ βορείως της ΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης, και στο σημείο τομής της με την Εσωτερική Περιφερειακή (κόμβος Κ16) εκτρέπεται προς ΒΑ στην οδό Σοφοκλή Βενιζέλου, η οποία αποτελεί τον ακροτελεύτιο αστικό δρόμο της οικιστικής περιοχής της ΔΕ Μενεμένης (όριο Πολεοδομικής Ενότητας 6).

Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της εξωαστικής ζώνης της ΔΕ Μενεμένης αποτελείται από τοπικές οδούς δευτερεύουσας σημασίας που εξυπηρετούν τις προσβάσεις στις παραγωγικές μονάδες και στην πλειοψηφία τους συνδέονται με μία εκ των προαναφερόμενων οδών Πόντου, Θεσσαλονίκης - Καλοχωρίου και Σοφοκλή Βενιζέλου. Σημειώνεται ότι για την πόλη της Θεσσαλονίκης ισχύει το Βασικό Οδικό Δίκτυο (ΒΟΔ), που αποτελεί το σχέδιο των κύριων οδικών αξόνων και χρησιμοποιείται ως θεσμικό εργαλείο ελέγχου των χρήσεων και των πολεοδομικών ρυθμίσεων εκατέρωθεν των κύριων οδικών αξόνων που περιλαμβάνονται σ' αυτό. Καθορίστηκε με τον Ν.1892/1990 (Απόφαση 62555/5072/1990/12.10.1990 «Ορισμός βασικού οδικού δικτύου Νομού Θεσσαλονίκης», ΦΕΚ 561 Δ'/1990).

ΣΤ.6.2. Σιδηροδρομικό δίκτυο

Η ΔΕ Μενεμένης διχοτομείται, με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, από τις σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ που αφορούν τόσο τις επιβατικές μεταφορές όσο και την εμπορευματική λειτουργία του οργανισμού. Η επιβατική υποδομή περιλαμβάνει τις γραμμές που διατρέχουν την ΔΕ Μενεμένης παράλληλα και βορείως της οδού Μοναστηρίου, καταλήγοντας ανατολικότερα στον Επιβατικό Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης (ο οποίος βρίσκεται εντός του Δήμου Θεσσαλονίκης επί της οδού Μοναστηρίου), και εξυπηρετούν την επιβατική κίνηση προς την υπόλοιπη Ελλάδα, καθώς και προς τα Βαλκάνια. Οι γραμμές στο τμήμα της ΔΕ Μενεμένης διχοτομούν τον ομώνυμο συνοικισμό ενώ επιπλέον παρεμβάλλεται και διευρυμένη ζώνη απαλλοτρίωσης με πλήθος βοηθητικών λειτουργιών (αμαξοστάσιο, ηλεκτροστάσιο, χώρους επισκευής και στάθμευσης βαγονιών, υπόστεγα-αποθήκες, δεξαμενές κοκ).

Αντίστοιχα, η εμπορευματική σιδηροδρομική γραμμή διακλαδώνεται από την επιβατική γραμμή περίπου στο σημείο εισόδου τους στην ΔΕ Μενεμένης (βόρειο όριο ΔΕ με όμορο Δήμο Κορδελιού - Ευόσμου, στο σημείο τομής με την οδό Μοναστηρίου), με την επιβατική γραμμή να ακολουθεί χάραξη βορείως της οδού και την εμπορευματική γραμμή να στρέφεται νοτίως της οδού με κατεύθυνση ΝΑ, διασχίζονται αρχικά το βόρειο τμήμα της ΠΕ 5 (Δενδροποτάμου) παράλληλα προς τη οδό Μοναστηρίου και μετά τη συμβολή με την Λεωφόρο Δενδροποτάμου να ακολουθεί αντίστοιχη κατεύθυνση εισερχόμενη στον Δήμο Θεσσαλονίκης και με κατάληξη τον Εμπορευματικό Σιδηροδρομικό Σταθμό (ο οποίος βρίσκεται εγγύς του Λιμένα Θεσσαλονίκης). Πέραν των παραπάνω γραμμών, εντοπίζονται

και εμπορευματικές γραμμές δευτερευούσης σημασίας ή/και ανενεργές-εγκαταλειμμένες γραμμές (ή τμήματα παλιών γραμμών), όπως λ.χ. στο νότιο τμήμα της περιοχής επέκτασης της ΠΕ 4 (Μενεμένης) και στο παράκτιο μέτωπο της ΔΕ Μενεμένης.

ΣΤ.6.3. Θαλάσσιες μεταφορές

Στην θαλάσσια περιοχή της ΔΕ Μενεμένης λειτουργούν δύο αγκυροβόλια μεταφόρτωσης. Το ένα αποτελεί απόληξη του υπόγειου αγωγού μεταφοράς πετρελαίου των ΕΛΠΕ. Ομοίως, λίγο ανατολικότερα υπάρχει αγκυροβόλιο της ΑΓΕΤ Ηρακλής. Πέραν αυτών, οι υπόλοιπες θαλάσσιες μεταφορές προϊόντων και επιβατικής κίνησης πραγματοποιούνται από τον όμορο Λιμένα Θεσσαλονίκης.

ΣΤ.6.4. Στοιχεία βιώσιμης κινητικότητας

1. Δίκτυο κίνησης πεζών

Τα πεζοδρόμια σε αρκετά σημεία είναι ανεπαρκή, εξαιτίας των μικρών τους διατομών, οι οποίες μικραίνουν ακόμη περισσότερο, εξαιτίας των διαφόρων εμποδίων (κάδοι, περίπτερα, εξοπλισμός καταστημάτων, τραπεζοκαθίσματα, φύτευση παράνομη στάθμευση, ανισοσταθμίες κ.α.). Επιπλέον, με εξαίρεση κάποιες βασικές οδούς, συνήθως δεν εξασφαλίζεται το ελεύθερο πλάτος όδευσης του 1,6 μ., για την επίτευξη της προσβασιμότητας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Πολύ δυσκολότερη εκτιμάται η κίνηση των ΑμεΑ και των εμποδιζόμενων ατόμων. Πεζόδρομοι υπάρχουν σε περιορισμένο βαθμό, συνήθως πλάτους δύο ή τριών μέτρων, ενώ αρκετοί χαρακτηρισμένοι πεζόδρομοι δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη. Σημειώνεται ότι στο αναθεωρημένο ΓΠΣ Μενεμένης προβλέπεται σημαντικός αριθμός πεζοδρομήσεων, κυρίως στον παλιό συνοικισμό (ΠΕ 1, 2 και 3), καθώς και στον συνοικισμό Δενδροποτάμου (ΠΕ 5). Γενικότερα, το υλοποιημένο δίκτυο πεζοδρόμων εμφανίζεται ιδιαίτερα περιορισμένο εντοπιζόμενο κυρίως σε κάποια κεντρικά σημεία των ΔΕ που συνδυάζονται με κάποια σημαντική κοινωνική/διοικητική δομή της περιοχής τους ή πύκνωση εμπορικής δραστηριότητας (π.χ. στην οδό Κυριακίδη - πλατεία Αγ. Παρασκευής Μενεμένης). Στα υπόλοιπα σημεία του οδικού δικτύου οι υποδομές εξυπηρέτησης πεζών είναι περιορισμένες, με κύριο χαρακτηριστικό τα στενά πεζοδρόμια και τα πολλά εμπόδια

από εξοπλισμούς καταστημάτων, διαφημιστικές πινακίδες, κάδους απορριμμάτων κ.α. Στην περιοχή του Δήμου δεν υπάρχει δίκτυο ποδηλατοδρόμων.

2. Στάθμευση

Η κυκλοφοριακή ικανότητα πολλών βασικών οδικών αξόνων μειώνεται εξαιτίας της παράνομης στάθμευσης, δημιουργώντας προβλήματα καθυστέρησης, συσσώρευσης οχημάτων και άλλες επιπλοκές. Σημαντικό πρόβλημα στάθμευσης δεν παρουσιάζεται μόνο στις περιοχές όπου συσσωρεύονται χρήσεις, όπως το λιανεμπόριο και οι αστικές εξυπηρετήσεις/υπηρεσίες, αλλά και στις ενδότερες περιοχές «αμιγούς» κατοικίας, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό της στάθμευσης εξυπηρετείται από στάθμευση παρά το κράσπεδο. Παρατηρείται σημαντική έλλειψη οργανωμένων δημόσιων χώρων στάθμευσης (υπαίθριων, στεγασμένων ή υπόγειων). Όπως ευρύτερα παρατηρείται σε ολόκληρο το ΠΣΘ, η συνολική προσφορά θέσεων στάθμευσης δεν καλύπτει τη συνολική ζήτηση και σε αρκετά τμήματα του οδικού δικτύου η στάθμευση λειτουργεί σε βάρος της ασφαλούς και άνετης διέλευσης των οχημάτων, της εύρυθμης κυκλοφορίας και της οδικής ασφάλειας.

ΣΤ.6.5. Ύδρευση - αποχέτευση

1. Ύδρευση

Αρμόδια για την υδροδότηση όλου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, επομένως και του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης, είναι η Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ), η οποία αποτελεί φορέα μητροπολιτικού επιπέδου. Η υδροδότηση πραγματοποιείται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα και οι βασικές γραμμές υδροδότησης που εξυπηρετούν την περιοχή της Μενεμένης ακολουθούν τη διαδρομή των οδών: Σαλαμίνας, Χατζίκου, Κουντουριώτου, Κυρίμη, Κομνηνών, Αιμιλιανού. Στο νότιο τμήμα της ΔΕ Μενεμένης, πλησίον της δυτικής όχθης του Δενδροποτάμου, υπάρχει η εγκατάσταση υδροδότησης «Δενδροποτάμου» που περιλαμβάνει την δεξαμενή Δ35 και το αντλιοστάσιο ΑΥ35, που εξυπηρετούν την υδροδότηση του ευρύτερου ΠΣΘ. Το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου υδροδοτείται από τη δεξαμενή «Καυκάσου», με χωρητικότητα 5.000 κ.μ. Σε μεγάλο μέρος του δικτύου οι κύριοι αγωγοί του δικτύου είναι παλιές κατασκευές (χυτοσιδηροσωλήνες και αμιαντοσωλήνες) με διάμετρο Φ200. Έχουν πραγματοποιηθεί διάφορα έργα για τη βελτίωση

της υπάρχουσας κατάστασης όπως π.χ. η αντικατάσταση σωληνώσεων στην οδό Μεγ. Αλεξάνδρου με νέο δίκτυο όπως και εκτεταμένες αντικαταστάσεις των δικλίδων (στοιχεία ρύθμισης του δικτύου της ΕΥΑΘ). Σχετικά με την εκμετάλλευση των υπόγειων υδροφορέων, η χρήση τους περιορίζεται κυρίως για την άρδευση χώρων πρασίνου, καθώς και για την εξυπηρέτηση οχημάτων του Δήμου. Σήμερα στο Δήμο υπάρχουν 7 γεωτρήσεις.

2. Δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασία λυμάτων

Την ευθύνη κατασκευής και συντήρησης του αποχετευτικού δικτύου έχει η ΕΥΑΘ. Το μεγαλύτερο ποσοστό του Δήμου εξυπηρετείται από τα αντίστοιχα δίκτυα. Τα ακάθαρτα και αστικά λύματα καταλήγουν στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό της πόλης (ΚΑΑ) ο οποίος διασχίζει το ΠΣΘ και μέσω της οδού Πόντου καταλήγει στην εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων-βοθρολυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ), στην περιοχή της Σίνδου. Ο Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός εντός του Δήμου διέρχεται από τις οδούς Γεννηματά, 26ης Οκτωβρίου, Βενιζέλου (Αμπελοκήπων - Μενεμένης). Στον ΚΑΑ απολήγουν συλλεκτήριοι αγωγοί που αποχετεύονται είτε βαρυτικά είτε μέσω αντλιοστασίων. Για τη Μενεμένη, οι κύριοι συλλεκτήριοι αγωγοί ακολουθούν τη διαδρομή των οδών: Δελφών, Κουντουριώτου, Περικλέους, Μπιζανίου, Κυρίμη. Οι υποδομές αντλιοστασίων ακαθάρτων εντός του Δήμου περιλαμβάνουν τα αντλιοστάσια ΑΑ3 (Δενδροπόταμος), ΑΑ4 (δυτικό όριο ΔΕ Μενεμένης, οδός Θεσσαλονίκης-Καλοχωρίου) και ΑΑ44 (Δενδροπόταμος). Ο Δήμος διαθέτει σε μεγάλο ποσοστό και παντορροϊκό δίκτυο για την αποχέτευση. Τα λύματα και τα όμβρια του μεγαλύτερου μέρους του Δήμου, κάτω από την Τάφρο Ηλιούπολης, οδηγούνται σε φρεάτιο στη συμβολή της οδού Καλλιθέας με τις σιδηροδρομικές γραμμές και από εκεί καταλήγουν στον Κεντρικό Αποχετευτικό Αγωγό (ΚΑΑ) της ΕΥΑΘ. Βορειότερα το σύστημα αποχέτευσης συνδέεται με την τάφρο Ηλιούπολης και με τους κατά μήκος της υπάρχοντες αγωγούς ακαθάρτων. Οι αγωγοί του αποχετευτικού δικτύου είναι στην πλειοψηφία τους μικρής διατομής που συνδέονται στη συνέχεια με μεγαλύτερους αγωγούς.

Η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσ/νίκης (ΕΕΛΘ) όπου καταλήγει ο ΚΑΑ, έχει κατασκευασθεί στην περιοχή της Σίνδου και σε χώρο έκτασης 400 στρεμμάτων. Στην ΕΕΛΘ οδηγούνται τα λύματα και τα βοθρολύματα οικισμών του Δήμου Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής που καλύπτεται από τα δίκτυα ακαθάρτων της περιοχής,

δραστηριότητας της ΕΥΑΘ ΑΕ. Ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός είναι 1,3 εκ., στην τελική Φάση. Τα λύματα οδηγούνται στην ΕΕΛΘ μέσω δικτύου κεντρικών αποχετευτικών αγωγών (ΚΑΑ), που διέρχονται από νόμιμα υφιστάμενη οδοποιία, στο μεγαλύτερο μήκος τους κεντρικών αντλιοστασίων (ΚΑ) και συλλεκτήρων. Η επιλεγείσα μέθοδος επεξεργασίας είναι η μέθοδος της ενεργού ιλύος με ταυτόχρονη νιτροποίηση/ απονιτροποίηση. Τα επεξεργασμένα λύματα διατίθενται στη θαλάσσια περιοχή του Θερμαϊκού Κόλπου, σύμφωνα με την υπ'αρ. 15549/1983 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης.

ΣΤ.6.6. Διαχείριση όμβριων – αντιπλημμυρική προστασία

Το βασικό δίκτυο όμβριων υδάτων ακολουθεί τις ίδιες διαδρομές με το κεντρικό σύστημα αποχέτευσης, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Έτσι, οι κύριοι αγωγοί όμβριων υδάτων εντός της ΔΕ Μενεμένης ακολουθούν τη διαδρομή των οδών: Χατζίκου, Αιμιλιανού, Κουντουριώτου, Κυρίμη, Δελφών, Περικλέους. Ο Δήμος βρίσκεται σε χαμηλότερο υψόμετρο σε σχέση με τους γειτονικούς Δήμους της ευρύτερης περιοχής, με αποτέλεσμα το υδρογραφικό δίκτυο να πυκνώνει τοπικά και να εκτονώνεται εντός της περιοχής του. Ο μεγαλύτερος όγκος των όμβριων διέρχεται κατά μήκος της τάφρου Ηλιούπολης, καθώς και του Δενδροποτάμου. Και στις δύο περιπτώσεις έχουν κατασκευαστεί κατάλληλα έργα υπογειοποίησης των αγωγών όμβριων. Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή, με πρωτοβουλία του Δήμου έχουν κατασκευαστεί μια σειρά από φρεάτια συλλογής όμβριων υδάτων, ενώ παράλληλα μεριμνά για τη συντήρηση και απόφραξή τους, σε συνεργασία με την ΕΥΑΘ. Οι υποδομές αντλιοστασίων όμβριων υδάτων εντός του Δήμου περιλαμβάνουν τα αντλιοστάσια ΑΑ43, ΑΑ45 και ΑΑ46 (όλα στην περιοχή του Δενδροποτάμου). Ορισμένες περιοχές του Δήμου δεν καλύπτονται επαρκώς από το υφιστάμενο δίκτυο όμβριων υδάτων και αντιπλημμυρικής προστασίας, με αποτέλεσμα στις περιπτώσεις έντονων βροχοπτώσεων να παρατηρούνται υπερχειλίσσεις του δικτύου και φαινόμενα πλημμυρισμού. Σημαντική νέα τεχνική παρέμβαση συνιστά η κατασκευή αγωγού όμβριων υδάτων από οδό Μαντείων έως την 26ης Οκτωβρίου.

Η σημαντικότερη σχετική τεχνική υποδομή είναι τα έργα διευθέτησης του Δενδροποτάμου ώστε να αποτελεί τον παντορροϊκό αποδέκτη τόσο όμβριων υδάτων όσο και ακαθάρτων, εκτιμώμενης συνολικής παροχής 20.000 κ.μ./ημέρα. Η παροχέτευση των

όμβριων υδάτων της ευρύτερης ζώνης εξυπηρετεί την εκτόνωση πλημμυρικών φαινομένων και κατά συνέπεια, την προστασία εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων εκατέρωθεν του χειμάρρου, κυρίως στα χαμηλά σημεία. Σημαντική αντιπλημμυρική παρέμβαση στην περιοχή της Λαχαναγοράς είναι η οριστική επίλυση του προβλήματος πλημμυρισμών πέριξ του κόμβου Κ16. Τα υπόλοιπα υφιστάμενα τεχνητά έργα ή φυσικοί αποδέκτες αντιπλημμυρικής προστασίας στην περιοχή αφορούν στη λειτουργία της Εσωτερικής Περιφερειακής Οδού και της ΕΟ (ΠΑΘΕ).

ΣΤ.6.7. Ηλεκτροδότηση

Εντός των ορίων του Δήμου δεν υπάρχουν υποσταθμοί υψηλής τάσης 150kV-400kV ούτε οδεύσεις των αντίστοιχων γραμμών μεταφοράς και καλωδιακών γραμμών. Από τους υποσταθμούς της ευρύτερης περιοχής, οι εγγύτεροι είναι οι υποσταθμοί του Ευόσμου και της Σταυρούπολης. Επιπλέον, σύμφωνα με το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΑΔΜΗΕ δεν προβλέπονται μελλοντικά υπόγεια ή εναέρια έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας 150kV-400kV εντός της περιοχής του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης. Όσον αφορά το δίκτυο μέσης τάσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ, εντός του Δήμου είναι υπογειοποιημένο περίπου κατά 70%. Συγκεκριμένα, το εναέριο δίκτυο μέσης τάσης αναπτύσσεται σε μήκος 25,2 χλμ. και περιλαμβάνει τμήματα από 12 γραμμές ΜΤ, ενώ το αντίστοιχο υπόγειο δίκτυο μέσης τάσης έχει μήκος 59,7 χλμ. περιλαμβάνοντας τμήματα από 21 γραμμές ΜΤ. Σχετικά με την χαμηλή τάση (οικιακό δίκτυο), το υπόγειο δίκτυο αποτελεί το 59% του συνολικού δικτύου χαμηλής τάσης. Το υπόγειο δίκτυο χαμηλής τάσης εντός του Δήμου αναπτύσσεται σε μήκος 141,3 χλμ. και διαθέτει 100 υπόγειους υποσταθμούς ΜΤ-ΧΜ (Μέση σε Χαμηλή τάση), ενώ το εναέριο δίκτυο χαμηλής αποτελείται από 97,5 χλμ. και 91 εναέριους υποσταθμούς ΜΤ-ΧΜ, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους καλύπτουν την περιοχή του Δήμου που βρίσκεται δυτικά του Δενδροποτάμου. Το υπόγειο δίκτυο χαμηλής καλύπτει σχεδόν το σύνολο της αστικής περιοχής του Δήμου, με εξαίρεση μικρό τμήμα του συνοικισμού Μενεμένης και τις ΠΕ 5 και 6 της Μενεμένης (περιοχή Δενδροποτάμου).

ΣΤ.6.8. Φυσικό αέριο

Στον Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης υπάρχουν δίκτυα φυσικού αερίου χαμηλής (4 bar) και μέσης πίεσης (19 bar). Το δίκτυο φυσικού αερίου χαμηλής πίεσης (service line) είναι πλέον διαθέσιμο στο σύνολο των περιοχών του Δήμου. Στην οικιστική ζώνη, η εγκατάστασή του έχει ολοκληρωθεί στο σύνολο της ΔΕ Αμπελοκήπων, καλύπτοντας το σύνολο του αστικού οδικού δικτύου, με σωλήνες Φ63 και Φ125. Στην αστική περιοχή της ΔΕ Μενεμένης, καλύπτει σχεδόν το σύνολο του οδικού δικτύου των ΠΕ 1, 2 και 3, ενώ νοτίως των σιδηροδρομικών γραμμών (ΠΕ 4) η παρουσία του είναι αραιότερη. Ακόμη μικρότερη κάλυψη εμφανίζει η ΠΕ 5 (Δενδροποτάμου) και μηδενική παρουσία δικτύου η ΠΕ 6. Την εξωαστική περιοχή της ΔΕ Μενεμένης διατρέχει τμήμα του δικτύου μέσης πίεσης, διερχόμενο με διεύθυνση Β-Ν επί του δυτικού τμήματος, ακολούθως επί της οδού Πόντου και στη συνέχεια στρεφόμενο νοτίως έως την οδό Θεσσαλονίκης - Καλοχωρίου, την οποία διατρέχει με κατεύθυνση προς ανατολικά έως τον χείμαρρο Δενδροποτάμου, εισερχόμενο στον Δήμο Θεσσαλονίκης.

ΣΤ.6.9. Τηλεπικοινωνίες

Περιλαμβάνουν: α) Τα δίκτυα ασύρματων επικοινωνιών (δίκτυα κινητής τηλεφωνίας παλαιάς και της γενιάς GSM-900 και GSM-1800, UMTS & LTE), δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης κλπ, β) Κεραίες ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, διατάξεις ραντάρ και γ) Ασύρματα δίκτυα που δεν απαιτούν άδεια (Wireless Hotspots, εταιρικές ζεύξεις κλπ.). Σύμφωνα με στοιχεία της Ενημερωτικής Πύλης Κατασκευής Κεραιών (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης είναι εγκατεστημένοι σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας, για τους οποίους έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις παραμέτρων Η/Μ ακτινοβολίας. Από (πρόσφατες) μετρήσεις της έντασης ηλεκτρικού πεδίου (V/m), της έντασης μαγνητικού πεδίου (A/m) και της πυκνότητας ισχύος (W/m²), διαπιστώθηκε ότι οι καταγεγραμμένες τιμές είναι χαμηλότερες από τα θεσμοθετημένα όρια.

ΣΤ.7. ΧΡΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ

ΣΤ.7.1. Χρήσεις και λειτουργίες περιοχής

Η περιοχή της ΔΕ Μενεμένης χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικού ποσοστού χρήσεων που διαφέρουν της οικιστικής και αφορούν βιοτεχνίες, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και χονδρεμπορίου, επαγγελματικών εγκαταστάσεων, πετρελαιοειδών κλπ. Στην εντός σχεδίου περιοχή κυρίαρχη χρήση αποτελεί η κατοικία και ειδικότερα η γενική κατοικία. Οι ΠΕ 1, 2 & 3 (παλιά Μενεμένη) παρουσιάζονται οι πιο κορεσμένες οικιστικά, καθώς έχουν μικρή έκταση και αποτελούν το κυρίως τμήμα της ΔΕ. Σε αυτές, οι χρήσεις εμπορίου και αναψυχής συγκεντρώνονται στις οδούς Χατζίκου και Αγ. Παρασκευής και στον πεζόδρομο της οδού Κυριακίδη. Γύρω από την Πλατεία Αγ. Παρασκευής αναπτύσσεται το πολεοδομικό κέντρο του οικισμού και καταγράφονται κεντρικές λειτουργίες. Στον τομέα της εκπαίδευσης καλύπτονται όλες οι βαθμίδες τόσο πρωτοβάθμιας όσο και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στον τομέα υγείας και πρόνοιας καταγράφονται παιδικοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, δημοτικό ιατρείο, ΙΚΑ κλπ. Καταγράφονται επίσης χώροι πολιτισμού και χώροι αθλητισμού για τους οποίους όμως παρατηρείται μεγάλη έλλειψη που προβλέπεται να καλυφθεί από τη δημιουργία αθλητικού πυρήνα στην ΠΕ 6 και το κλειστό γυμναστήριο στην ΠΕ 1.

Επιπλέον, από την ανάλυση του ΓΠΣ προκύπτει ότι το ισοζύγιο σε πάρκα, πλατείες και χώρους αστικού πρασίνου είναι θετικό. Ζώνη πρασίνου έχει δημιουργηθεί κατά μήκος της Λεωφ. Δενδροποτάμου, ενώ προβλέπεται η δημιουργία ζώνης πρασίνου στην ΠΕ 4 νοτίως των σιδηροδρομικών γραμμών. Στην ΠΕ 4 (Βόσπορος) κυρίαρχη χρήση είναι η γενική κατοικία, ενώ εκατέρωθεν της οδού Μοναστηρίου εντοπίζεται συγκέντρωση κεντρικών λειτουργιών. Επιπλέον, εδώ υπάρχουν Ζώνες Επικινδυνότητας από ΒΑΜΕ (Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης) στην περιοχή των Λαχανόκηπων όπου δεν επιτρέπονται κεντρικές λειτουργίες πόλης. Υπάρχει πρόβλεψη για χωροθέτηση χώρων πρασίνου και εκπαίδευσης. Στις ΠΕ 5 και 6 (Αγ. Νεκτάριος ή Δενδροπόταμος) κυρίαρχη χρήση αποτελεί η γενική κατοικία. Εντός των ορίων της ΔΕ Μενεμένης, υπάρχει το Ινδικό νεκροταφείο. Τέλος, όσον αφορά τους χώρους στάθμευσης στη ΔΕ Μενεμένης καταγράφονται 5 δημοτικοί χώροι στάθμευσης (Αγ. Παρασκευής – Αφροδίτης, Κων/πόλεως – Ελ. Βενιζέλου (Δενδροπόταμος), Κυρίμη, Ναυάρχου Βότση, Στρατόπεδο).

Πυρήνες αυθαίρετης δόμησης καταγράφονται στην περιοχή νοτίως της Εθνικής Οδού Αθηνών - Θεσσαλονίκης (περιοχή Αγ. Βαρβάρας) και κοντά στο δημοτικό στάδιο Μενεμένης όπου υπάρχουν διάσπαρτες κατοικίες αθίγγανων. Στην υπόλοιπη περιοχή και κυρίως κατά μήκος των οδικών αξόνων αναπτύσσονται εγκαταστάσεις του δευτερογενή και του τριτογενή τομέα, με κύρια πύκνωση στο χώρο από τη διασταύρωση της Εθνικής Οδού με την Εσωτερική Περιφερειακή και κατά μήκος της οδού Πόντου. Επιπλέον, νοτίως της Εθνικής οδού έχει κατασκευαστεί ένας οργανωμένος σταθμός εμπορευματικών μεταφορών. Συγχρόνως, συναντώνται υπερτοπικές χρήσεις, όπως η Κεντρική Λαχαναγορά και Κρεαταγορά, ο σταθμός των υπεραστικών λεωφορείων (ΚΤΕΛ), το ΚΤΕΟ και η Διεύθυνση Συγκοινωνιών και Μεταφορών Θεσσαλονίκης. Την πολυδιάσπαση της περιοχής εντείνει ο περιφραγμένος αγωγός της ΕΚΟ και οι μεγάλοι μεγέθους βιομηχανίες και εγκαταστάσεις αποθήκευσης τοξικών, εύφλεκτων ή εκρηκτικών ουσιών που βρίσκονται εντός ορίου του Δήμου ή εκτός, αλλά περιμετρικά αυτού και σε μικρή απόσταση.

ΣΤ.7.2. Πολιτιστικό απόθεμα και σπουδαιότητα

Ιδιαίτεροι ιστορικοί τόποι – μνημεία ή διατηρητέα κτίρια στην ευρύτερη περιοχή είναι τα παρακάτω:

- Στο ΒΔ άκρο του συνοικισμού Δενδροποτάμου (ΔΕ Μενεμένης) υπάρχει το Ινδικό νεκροταφείο των Ινδών του συμμαχικού στρατού του Α΄ παγκοσμίου πολέμου.
- Στη ΔΕ Αμπελοκήπων, βρίσκονται τα συμμαχικά κοιμητήρια «Ζέιτενλικ». Εκεί βρίσκονται οι τάφοι θυμάτων των συμμαχικών δυνάμεων των Α΄ και Β΄ παγκοσμίου πολέμου (Σέρβοι, Γάλλοι, Ρώσοι, Άγγλοι και Ιταλοί).
- Το σπίτι του αρχιτέκτονα Pierro Arrigoni, με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, στη ΔΕ Μενεμένης, που χαρακτηρίστηκε διατηρητέο το 2004.

Επίσης, σύμφωνα με το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο, κοντά στην περιοχή μελέτης επί της Μοναστηρίου σχεδόν εντοπίζεται το Κτίριο Μηχανοστασίου Ατμαμαξών Θεσσαλονίκης που χαρακτηρίζεται ως Νεότερο Μνημείο (ΦΕΚ 671/Β/19.10.22). Οι πολιτιστικές υποδομές στη ΔΕ Αμπελοκήπων περιλαμβάνουν: το Δημοτικό Κινηματοθέατρο (400 θέσεων, στο ισόγειο του Δημαρχείου), το «Καραπάντσιο» Πολιτιστικό κέντρο, την δημοτική βιβλιοθήκη, 2

Παιδικές βιβλιοθήκες, το Δημοτικό Ωδείο (επί της Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου), ενώ λειτουργεί και θεατρικό εργαστήριο. Στη ΔΕ Μενεμένης, υπάρχουν το ιστορικό Κινηματοθέατρο «Άστρον» (120 θέσεων), το Πολιτιστικό κέντρο Μενεμένης (που περιλαμβάνει δημοτική βιβλιοθήκη, ανενεργή αίθουσα θεάτρου 420 θέσεων και χώρο υπαίθριου κινηματογράφου), ενώ πολιτιστικές δράσεις και καλλιτεχνικά εργαστήρια λειτουργεί και η Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση (ΚΔΕΔΑΜ) μαζί με την καθιερωμένη Ανθοέκθεση.

ΣΤ.8. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

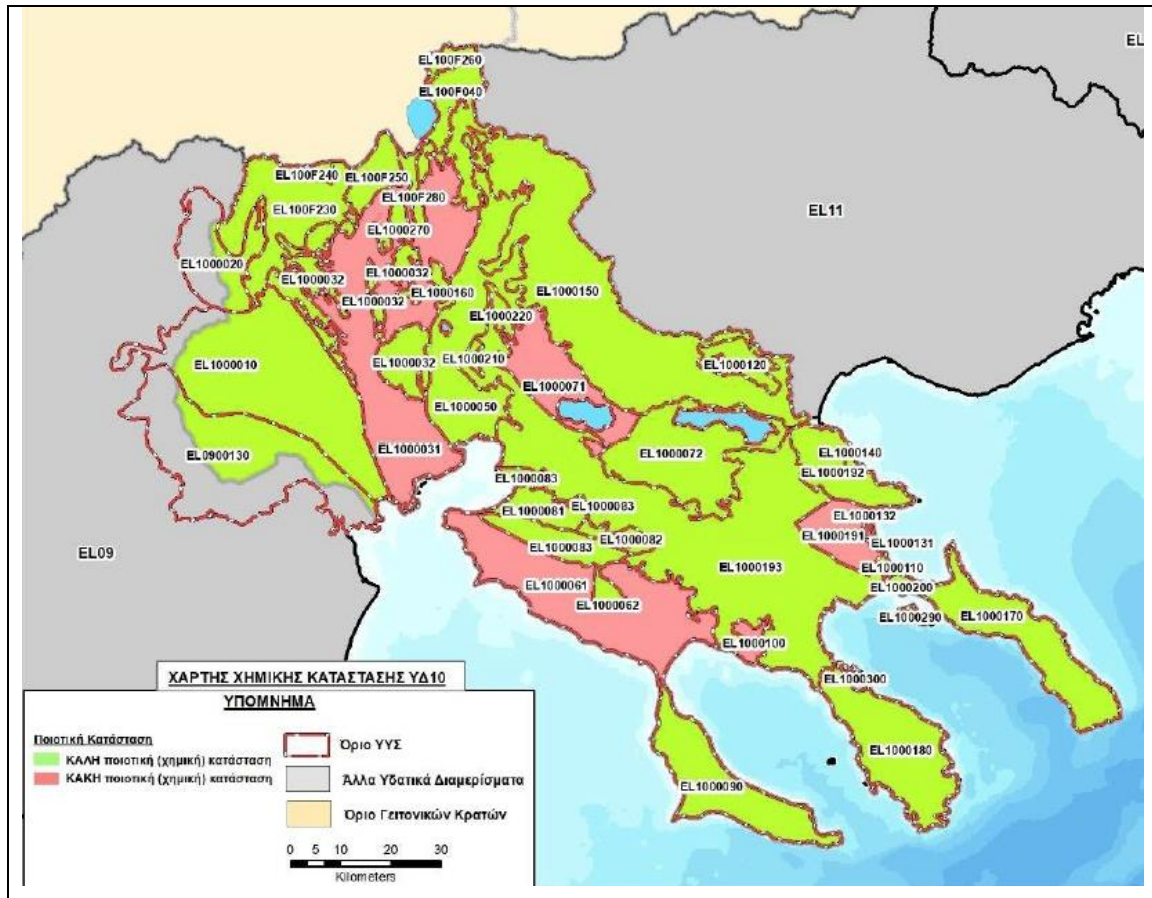
ΣΤ.8.1. Υδατικοί αποδέκτες

1. Κατάσταση των υδάτων σύμφωνα με το ισχύον ΣΔΛΑΠ

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης ΛΑΠ Κεντρικής Μακεδονίας (2^η Αναθεώρηση, 03/2024), η περιοχή της Μενεμένης (όπως και του μεγαλύτερου τμήματος του ΠΣΘ) εντάσσεται στη ΛΑΠ Χαλκιδικής με EL1005. Η ΛΑΠ Χαλκιδικής, η οποία διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η μεγαλύτερη ΛΑΠ του ΥΔ10, αποτελείται από τις λεκάνες απορροής των λιμνών Βόλβη και Λαγκαδά (Κορώνεια), την τεχνητή λίμνη Μαυρούδας, τους ποταμούς Ανθεμούντα και Χαβρία, τις υδρολογικές λεκάνες του ΠΣΘ και περί αυτού, καθώς και άλλες μικρότερες υπολεκάνες της ΠΕ Χαλκιδικής. Η Μενεμένη εμπίπτει στην υπολεκάνη του Δενδροποτάμου.

Αναφορικά με τα υπόγεια ύδατα, η περιοχή εντάσσεται στο ΥΥΣ Γαλλικού με EL1000050. Πρόκειται για κοκκώδες υδατικό σύστημα που αναπτύσσεται εντός των αδρο - μέσοκλαστικών ιζημάτων του Τεταρτογενούς και του Νεογενούς, που συναντώνται στο πεδινό και λοφώδες τμήμα της λεκάνης Γαλλικού ποταμού και έχει έκταση 529,65 τ.χλμ. Το ΥΥΣ EL1000050 εντάσσεται στις ευπρόσβλητες ζώνες ως προς τη νιτρίγγωση. Η μέση ετήσια τροφοδοσία ανέρχεται σε $39,72 \times 10^6$ κ.μ. ενώ η μέση ετήσια απόληψη ανέρχεται σε $21,41 \times 10^6$ κ.μ. Η ποσοτική του κατάσταση κρίνεται Καλή και η χημική του κατάσταση κρίνεται Καλή. Στόχος είναι η διατήρηση της Καλής ποσοτικής και χημικής (ποιοτικής) κατάστασης.

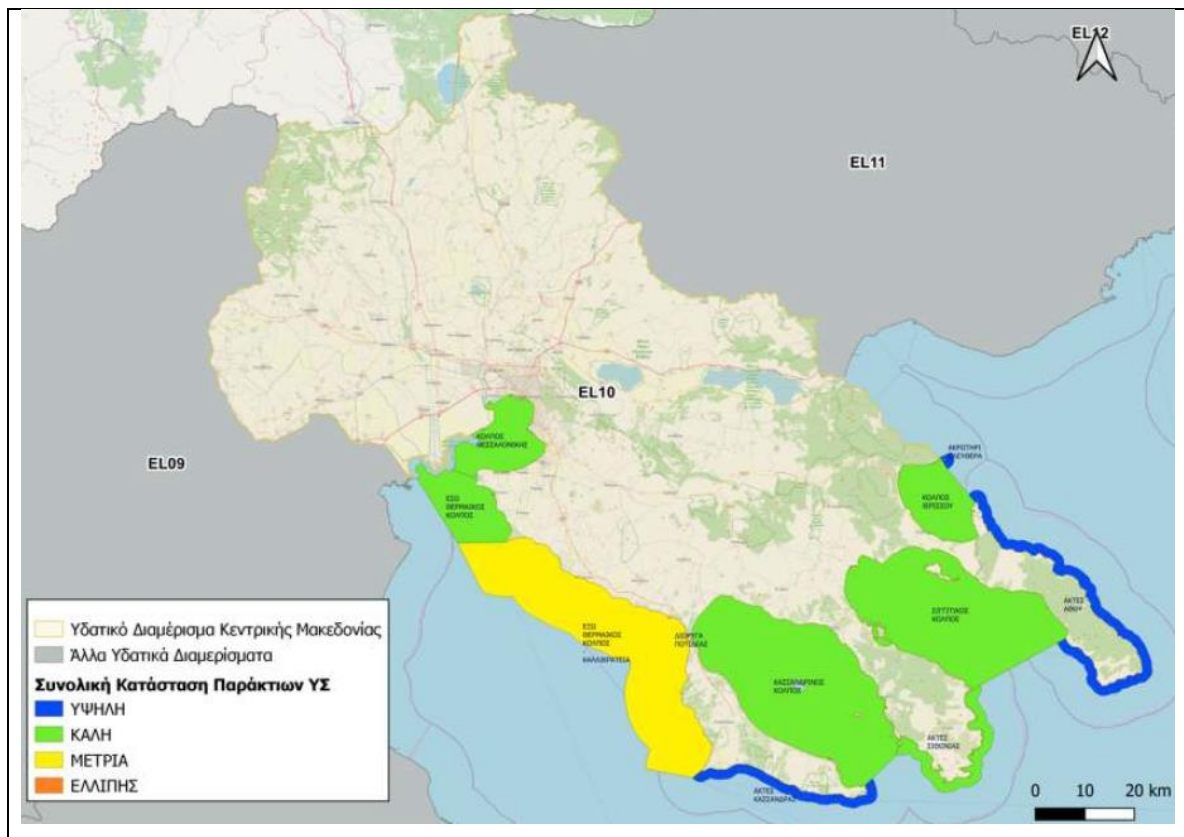
Σχήμα ΣΤ.9. Χημική (ποιοτική) κατάσταση των ΥΥΣ

Επιπρόσθετα η περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο ΥΣ με κωδικό EL1005C0011H, «Κόλπος Θεσσαλονίκης» (με έκταση 179,94 τ.χλμ) το οποίο καταχωρείται στα ιδιαιτέρως τροποποιημένα (ITYΣ). Το ΥΣ EL1005C0011H εντάσσεται στις ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ αλλά και στις περιοχές που προορίζονται για την προστασία των υδρόβιων οργανισμών με οικονομική σημασία (οστρακοκαλλιέργειες). Αναφορικά με τις υδρομορφολογικές πιέσεις, ο Κόλπος Θεσσαλονίκης εντάσσεται στην υψηλή πίεση. Η οικολογική του κατάσταση χαρακτηρίζεται Καλή, η χημική του κατάσταση Καλή και η συνολική του κατάσταση Καλή. Για τα επιφανειακά ύδατα με καλή ή υψηλή κατάσταση ή καλό οικολογικό δυναμικό και καλή χημική κατάσταση τίθεται ως περιβαλλοντικός στόχος η μη υποβάθμιση τους. Για τις ευαίσθητες περιοχές ο βασικός στόχος όπως καθορίζεται στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις απόρριψης αστικών λυμάτων και λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Ο στόχος επιτυγχάνεται όταν ικανοποιούνται τα όρια διάθεσης που ορίζονται στην Οδηγία

91/271/ΕΟΚ για τις ευαίσθητες περιοχές. Για τις περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία, ο στόχος αφορά στη διατήρηση της ποιότητας των παράκτιων και μεταβατικών υδάτων που εντάσσονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών ως προς τις παραμέτρους που αναφέρονται το παράρτημα Ι της Οδηγίας 2006/113/ΕΚ και παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Κατάστασης των Υδάτων.

Σχήμα ΣΤ.10. Συνολική κατάσταση των παράκτιων ΥΣ

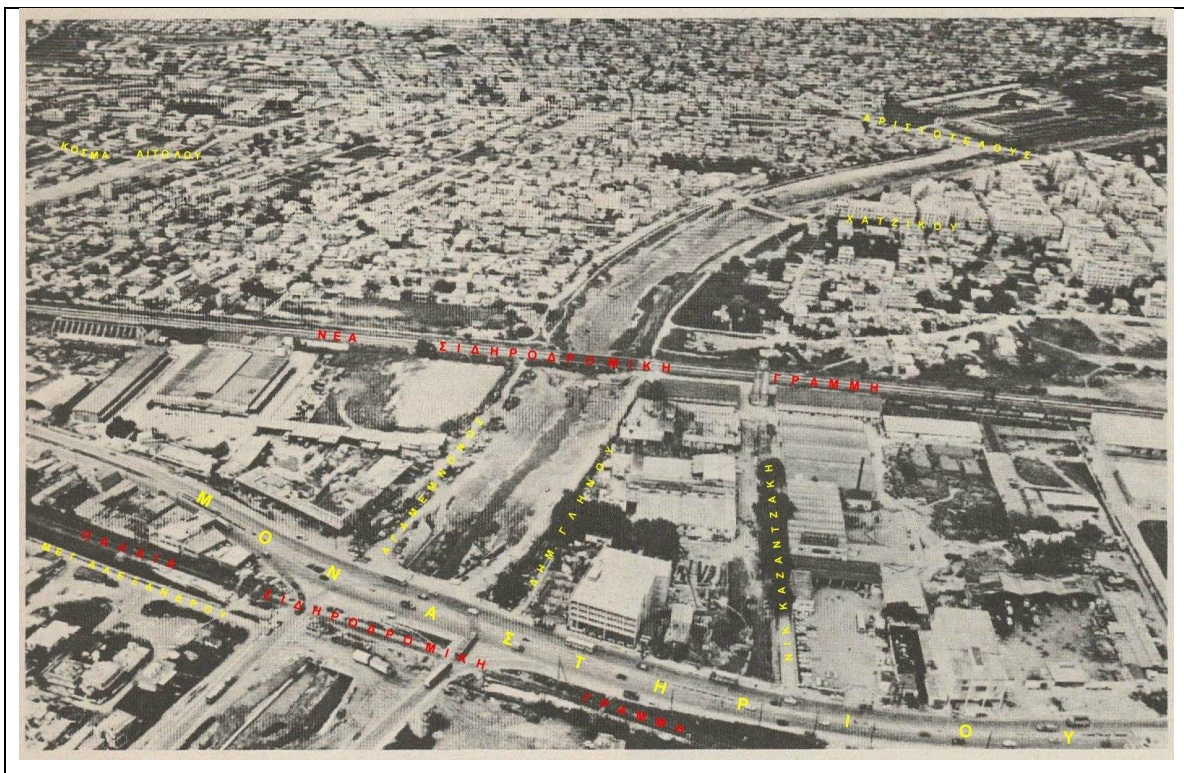

Το πρόγραμμα μέτρων περιλαμβάνει τα «βασικά» μέτρα που προσδιορίζονται στο άρθρο 11.3 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και, όπου απαιτείται, «συμπληρωματικά» μέτρα. Λαμβάνοντας υπόψη το είδος του Σχεδίου (αναμόρφωση πολεοδομικής μελέτης), Μέτρα με πιθανή συσχέτιση αναφέρονται ως εξής: Μέτρο Βασικό Μ10Β0302 το οποίο περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης, αποκατάστασης, εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης και έλεγχος διαρροών (πάροχοι υπηρεσιών ύδατος). Δύναται να συσχετιστεί με την απαίτηση ομαλής τροφοδότηση σε νερό της περιοχής μελέτης όπως και με την αντιμετώπιση των απωλειών στο υφιστάμενο δίκτυο και συμβάλει στην εξοικονόμηση πόσιμου νερού.

2. Ο ρόλος του Δενδροποτάμου

Κυριότερος υδάτινος αποδέκτης της περιοχής είναι ο χείμαρρος Δενδροποτάμου, ο οποίος συλλέγει νερά έκτασης 115 τ.χλμ. της πεδινής - λοφώδους περιοχής που εκτείνεται βόρεια - ΒΑ, διασχίζει τις δυτικές συνοικίες του ΠΣΘ σε μήκος περίπου 25 χλμ. και εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο, στη περιοχή του Καλοχωρίου. Πρόκειται για μία στραγγιστική - αντιπλημμυρική τάφρο, κατασκευασμένη το 1890 από τους Σιδηροδρόμους για την προστασία των εγκαταστάσεών τους. Σ' αυτόν, μέσω συνδετήριων κλάδων, αργότερα συνέβαλε τόσο ο χείμαρρος Διαβατών, από τα δυτικά όσο και ο Ξηροπόταμος από την περιοχή Ασβεστοχωρίου και ο χείμαρρος Πολίχνης. Οι τελευταίοι αποτελούν τους υδατικούς αποδέκτες της λοφώδους και ημιορεινής περιοχής του βορειοανατολικού τμήματος της ομώνυμης υπολεκάνης, διερχόμενος από τα όρια του περιαστικού δάσους.

Σχήμα ΣΤ.11. Η διευθέτηση του Δενδροποτάμου πλησίον της περιοχή μελέτης

Ο Δενδροπόταμος είναι παντορροϊκός αποδέκτης τόσο ομβρίων υδάτων όσο και ακαθάρτων, εκτιμώμενης συνολικής παροχής 20.000 κ.μ./ημέρα. Η πλημμυρική παροχή του, με συχνότητα 50ετίας, εκτιμήθηκε σε 280 κ.μ./sec. Οι εμφανίσεις πλημμυρικών παροχών του

Δενδροπόταμου ήταν μεν γνωστές από παλιά χωρίς ωστόσο να προκαλούν καταστροφές επειδή η περιοχή εκατέρωθεν της κοίτης του ήταν ακατοίκητη μέχρι το 1960. Έκτοτε, οι παροχές αυξήθηκαν καθώς η πόλη επεκτάθηκε και παράλληλα περιορίστηκαν οι δασικές και αγροτικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής. Συγχρόνως, μειώθηκε σημαντικά η παροχτευτική ικανότητα της κοίτης του χειμάρρου από παράνομες επιχωματώσεις και αυθαίρετες κατασκευές. Πλέον, στο ύψος της περιοχής μελέτης, ο Δενδροπόταμος είναι καλλυμένος και επί αυτού διέρχεται αυτοκινητόδρομος (Λεωφόρος Δενδροποτάμου) και αερογέφυρα στη συμβολή με τη Μοναστηρίου.

ΣΤ.8.2. Επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους

1. Αέριοι ρύποι

Η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης πραγματοποιείται με τη λειτουργία σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) που λειτουργεί από το 2000. Ο πλησιέστερος στην περιοχή μελέτης είναι ο σταθμός μέτρησης «Κορδελιό».

Συνθετικά σε επίπεδο χώρας και σύμφωνα με την Έκθεση του ΕΔΠΑΡ (2022) σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Αιωρούμενα σωματίδια AS_{10} . Τα αιωρούμενα σωματίδια AS_{10} , δεν παρουσιάζουν υπέρβαση της ετήσιας οριακής τιμής ενώ κατόπιν αφαίρεσης της συνεισφοράς σκόνης από τη Σαχάρα στις μετρούμενες συγκεντρώσεις, παρουσιάζουν υπέρβαση του ορίου που αφορά στη μέση ημερήσια τιμή σε 2 θέσεις μέτρησης στην Αθήνα, 2 στη Θεσσαλονίκη και 1 στο Βόλο. Είναι από τους ρύπους που αποτελούν πρόβλημα για τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ.
- Αιωρούμενα σωματίδια $AS_{2,5}$. Τα αιωρούμενα σωματίδια $AS_{2,5}$, δεν παρουσίασαν υπέρβαση της οριακής τιμής σε καμία θέση μέτρησης.
- Διοξείδιο του θείου: Ο ρύπος αυτός που παλαιότερα αποτελούσε έντονο πρόβλημα, έχει καταπολεμηθεί και δεν ξεπερνάει τα όρια σε καμία θέση μέτρησης.

- Διοξείδιο του αζώτου. Το διοξείδιο του αζώτου παρουσιάζει υπερβάσεις του ορίου της μέσης ετήσιας τιμής σε κάποιες θέσεις μέτρησης (σταθμοί κυκλοφορίας) στην Αθήνα, ενώ δεν παρατηρήθηκε υπέρβαση του ορίου που αφορά στη μέση ωριαία τιμή σε κανένα σταθμό μέτρησης.
- Όζον. Δεν καταγράφηκαν υπερβάσεις του ορίου συναγερμού. Παρατηρήθηκαν υπερβάσεις του ορίου ενημέρωσης σε περιφερειακούς σταθμούς μέτρησης στην Αθήνα και το σταθμό στα Ιωάννινα και του στόχου για την προστασία της υγείας σε περιφερειακούς σταθμούς σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Οι υπερβάσεις αυτές οφείλονται κατά κύριο λόγο στη γεωγραφική θέση της χώρας (μεγάλη ηλιοφάνεια και υψηλές θερμοκρασίες, συνθήκες που ευνοούν το σχηματισμό του όζοντος) και παρουσιάζονται σε όλες τις νότιες χώρες της ΕΕ.
- Μονοξείδιο του άνθρακα. Δεν σημειώθηκε υπέρβαση της οριακής τιμής.
- Βενζόλιο. Δεν σημειώθηκε υπέρβαση της οριακής τιμής.
- Βενζο(α)πυρένιο. Δεν υπήρξε υπέρβαση της τιμής-στόχου.
- Βαρέα μέταλλα. Δεν υπήρξε υπέρβαση της τιμής-στόχου για το αρσενικό, το νικέλιο, το κάδμιο και το μόλυβδο.

Φαίνεται δηλαδή ότι στην περιοχή της Θεσσαλονίκης για το 2022, υπερβάσεις των θεσμοθετημένων ορίων σημειώθηκαν για τους ρύπους: Αιωρούμενα σωματίδια ΑΣ₁₀ και Όζον. Στο σταθμό μέτρησης «Κορδελιό» πραγματοποιούνται μετρήσεις για τους ρύπους SO₂, NO_x, CO, O₃, ΑΣ₁₀ και C₆H₆. Στο σχετικό πίνακα αποτυπώνονται οι καταγραφές για το Σταθμό «Κορδελιό».

Πίνακας ΣΤ.6. Μετρήσεις ρύπων Σταθμού «Κορδελιό»

Έτος αναφοράς	NO ₂ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	NO ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	O ₃ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	SO ₂ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	CO ετήσια μέση σε mg/m ³ (ωριαία)	ΑΣ ₁₀ ετήσια μέση σε μg/m ³ (24ωρο)	C ₆ H ₆ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)
2001	37	27	58	33	0,7	69	-
2002	40	26	52	22	0,7	67	-

Έτος αναφοράς	NO ₂ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	NO ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	O ₃ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	SO ₂ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)	CO ετήσια μέση σε mg/m ³ (ωριαία)	AΣ ₁₀ ετήσια μέση σε μg/m ³ (24ωρο)	C ₆ H ₆ ετήσια μέση σε μg/m ³ (ωριαία)
2003	42	22	47	19	0,7	65	-
2004	44	29	-	-	0,7	64	-
2005	34	27	-	-	0,7	61	-
2006	39	44	37	9	-	68	-
2007	41	63	44	17	-	57	-
2008	34	45	72	10	1,0	51	-
2009	33	53	64	-	1,1	44	-
2010	30	60	68	6	1,0	42	-
2011	33	45	96	6	1,0	37	-
2012	30	35	-	7	0,9	33	-
2013	26	21	48	4	0,9	42	-
2014	-	21	37	4	0,7	42	-
2015	22	24	61	12	0,9	27	-
2016	24	26	61	9	0,9	37	2,2
2017	27	21	65	15	0,7	36	2,1
2018	27	20	48	-	0,6	38	1,8
2019	25	13	62	6	0,4	35	2,3
2020	21	13	64	4	0,4	33	2,6
2021	25	13	49	6	0,4	35	2,7
2022	28	15	55	9	0,3	34	2,5

Από τη διαχρονική εξέταση των τιμών για το Σταθμό «Κορδελιό» φαίνεται ότι: α) υπάρχει σαφής βελτίωση για τους ρύπους NO_x, SO₂, CO και ΑΣ₁₀ και β) δεν υπάρχει ουσιαστική διαφοροποίηση διαχρονικά για το Όζον και το βενζόλιο. Η περιοχή μελέτης περιβάλλεται από δυο σημαντικούς οδικούς άξονες για όλο το ΠΣΘ, τη Λεωφόρο Δενδροποτάμου και την Οδό Μοναστηρίου. Αυτοί οι άξονες συνεισφέρουν κατά πολύ στην επιβάρυνση της περιοχής με αέριους ρύπους. Άλλες πηγές που εντοπίζονται αφορούν στη βιομηχανία η οποία ωστόσο δεν βρίσκεται σε εγγύτητα. Σημαντικός επίσης είναι και ο ρόλος των κεντρικών θερμάνσεων, ωστόσο η τάση υποκατάστασης του πετρελαίου με φυσικό αέριο λειτουργεί στη σχετική υποβάθμιση αυτού του παράγοντα.

2. Αέρια του θερμοκηπίου

Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης (2016) η συνολική κατανάλωση ενέργειας στο Δήμο για το έτος αναφοράς 2010 είναι 577.352,30 MWh με τους αντίστοιχους ρύπους να ανέρχονται σε 348.894,43 τόνους CO₂. Τη σημαντικότερη συμβολή έχει ο τριτογενής τομέας ακολουθούμενος από τις κατοικίες. Σημαντική επίσης είναι η συμβολή των μεταφορών. Η κατά κεφαλή κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται σε 11,07 MWh και η κατά κεφαλή παραγωγή CO₂ σε 6,69 τν.

ΣΤ.8.3. Ακουστικό περιβάλλον

Για το αστικό σύστημα Θεσσαλονίκης - Νεάπολης παρήχθησαν το 2013 Στρατηγικοί Χάρτες Θορύβου (ΣΧΘ) και εκτιμήθηκε η κατάσταση για το 2018 βάσει εφαρμογής των σχετικών Σχεδίων Διαχείρισης (ΣΔ) στο πλαίσιο συγκεκριμένου έργου του ΥΠΕΚΑ. Σε αυτήν την εργασία δεν περιλαμβάνεται η περιοχή των Αμπελοκήπων – Μενεμένης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διάγνωσης: α) περίπου το 15% του πληθυσμού διαμένει σε ζώνες με Lden άνω του εθνικού ορίου των 70 dB(A), β) περίπου το 17% του πληθυσμού διαμένει σε ζώνες με Lnight άνω του εθνικού ορίου των 60 dB(A), γ) μόνο το 4% του πληθυσμού κατοικεί σε ζώνες Lden κάτω του ορίου του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης της ΕΕ (Lden < 55 dB(A)), δ) μόνο το 30% του πληθυσμού κατοικεί σε ζώνες Lnight κάτω του ορίου του 7^{ου} ΠΔΠ (Lnight < 50 dB(A)) και ε) το ποσοστό του πληθυσμού σε ζώνες με επίπεδα Lnight κάτω από την τιμή στόχο του ΠΟΥ των 40 dB(A) εκτιμάται στο 3%. Το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού που κατοικεί

σε ζώνες με υψηλό σχετικά θόρυβο είναι αρκετά μεγάλο με το πρόβλημα να εντοπίζεται κυρίως στις βραδινές ώρες.

Σημειώνεται ότι αν και τα συγκεντρωτικά στοιχεία αναφέρονται στα συνολικά επίπεδα θορύβου, ουσιαστικά αφορούν τον οδικό θόρυβο, που σε όλες τις περιπτώσεις ήταν η κύρια πηγή θορύβου. Μέσα από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης γίνεται η διέλευση κύριων οδικών αξόνων, όπως η Περιφερειακή Οδός και η ΠΑΘΕ, ενώ στους βασικούς άξονες για την περιοχή μελέτης εντάσσονται η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Οδός Μοναστηρίου. Σε αυτούς του άξονες προστίθεται και ο σιδηρόδρομος με διάφορες διακλαδώσεις να δίνουν πρόσβαση σε αρκετά σημεία ενδιαφέροντος εντός του Δήμου. Ειδικά για την περιοχή μελέτης, ο σιδηρόδρομος διέρχεται σχεδόν σε επαφή με κατοικημένες ζώνες και σχολική υποδομή. Όλοι αυτοί οι παράγοντες αποτελούν σημαντικές αιτίες επιβάρυνσης του ακουστικού περιβάλλοντος.

ΣΤ.9. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

ΣΤ.9.1. Σχέδιο διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2638/Β/2018), η περιοχή μελέτης εντάσσεται εντάσσεται στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με την ονομασία «Χαμηλή ζώνη λεκάνης Γαλλικού και Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης» και κωδικό αναγνώρισης EL10APSF008. Οι περιοχές στις οποίες έχουν σημειωθεί κατά το παρελθόν σημαντικές πλημμύρες είναι οι παραποτάμιες περιοχές στον κάτω ρου του Γαλλικού, καθώς επίσης οι περιοχές χαμηλού υψομέτρου και οι παράκτιες περιοχές του ΠΣΘ. Οι χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας του Διαχειριστικού Σχεδίου, απεικονίζουν τα όρια της χωρικής κατανομής και της ταχύτητας των πλημμυρικών επεισοδίων για τις περιοχές που θα μπορούσαν να πλημμυρίσουν, σύμφωνα με σενάρια περιόδου επανάληψης T50, T100 και T1000 χρόνια. Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ EL10 Κεντρικής Μακεδονίας (2^{ος} Κύκλος), η περιοχή μελέτης φαίνεται ότι επηρεάζεται κυρίως από το ρ. Δενδροποτάμου και δευτερευόντως από τον π. Γαλλικό.

Στην παράκτια ζώνη του Δήμου αλλά εκτός περιοχής μελέτης σημειώνεται πλημμυρικός κίνδυνος και από την ανύψωση της μέσης στάθμης θάλασσας. Ειδικότερα:

1. Ρέμα Δενδροποτάμου

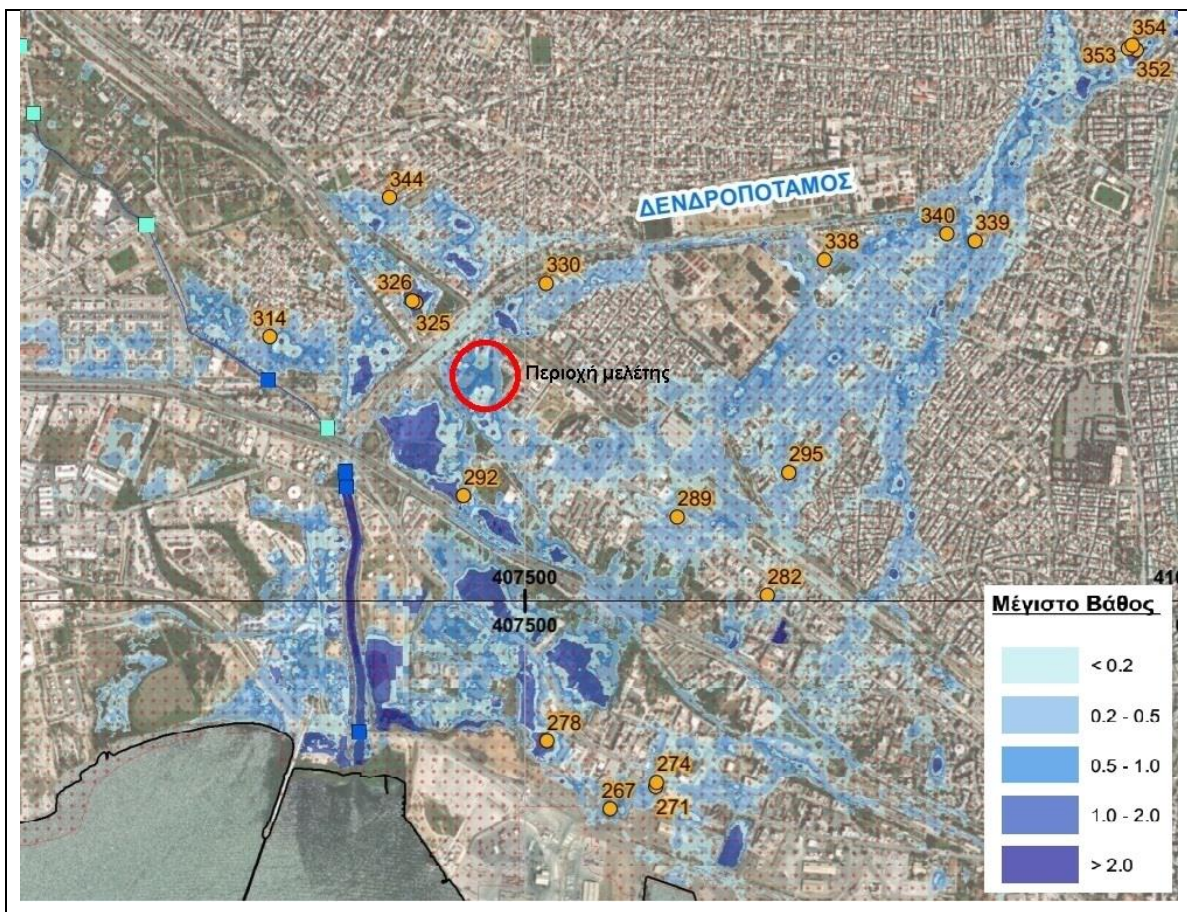
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της υδραυλικής προσομοίωσης, κατά την περίοδο επαναφοράς $T=50$ έτη, σε όλο το τμήμα του Δενδροπόταμου από τη συμβολή του με τον Ξηροπόταμο (Πολίχνη) μέχρι την εκβολή παρουσιάζονται πλημμυρικά προβλήματα και το πλημμυρικό πεδίο εκτείνεται σε μεγάλο τμήμα του αστικού χώρου. Στην περιοχή Σταυρούπολης συμβάλει ο κλάδος ρ. Ασημάκη από βορρά, ο οποίος παρουσιάζει προβλήματα υπερχειλίσεων και κατακλύσεων της πεδινής εξωαστικής περιοχής ανάντη της Εγνατίας οδού, τοπικά πλημμυρικά προβλήματα για την $T50$ κατάντη αυτής και μέχρι την εσωτερική περιφερειακή και εντονότερα στην πυκνοκατοικημένη περιοχή κατάντη, όπου η κοίτη είναι ιδιαίτερα περιορισμένη από κατοικίες. Ο συμβάλλων στον Δενδροπόταμο κλάδος Διαβατών από δυτικά ανάντη της άτυπης ΒΙΠΕ Καλοχωρίου, παρουσιάζεται κατά τόπους ανεπαρκής προκαλώντας τοπικά πλημμυρικά προβλήματα στην $T50$. Το πλημμυρικό πεδίο του ποταμού κατακλύζει πληθώρα αστικών, εξωαστικών, βιομηχανικών χρήσεων, πολιτιστικές δραστηριότητες, υποδομές υγείας και υποδομές προστασίας του πολίτη στην περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Ορισμένες σημαντικές δραστηριότητες εντός του πλημμυρικού πεδίου είναι η ΚΥ ΠΥΛΗΣ ΑΞΙΟΥ Τ.Ι. Μενεμένης, η 1^η ΤΟΜΥ Νικόπολης,, η Γενική Αστυνομική Δ/ση Θεσσαλονίκης, η Υποδ/ση Εσωτερικών υποθέσεων Βόρειας Ελλάδας και ο 2^{ος} πυροσβεστικός σταθμός. Τέλος, στο παραλιακό μέτωπο και εντός του πλημμυρικού πεδίου εντοπίζονται κτίρια πολιτιστικού ενδιαφέροντος (μηχανοστάσιο, βυρσοδεψείο, βιομηχανικό συγκρότημα ζυθοποιίας) καθώς και οι εγκαταστάσεις του λιμένα Θεσσαλονίκης. Για τις περιόδους επαναφοράς $T100$ και $T1000$ διατηρείται η ίδια περίπου εικόνα με δυσμενέστερη την $T1000$, στα όρια και τα βάθη της πλημμυρικής ζώνης.

2. Ποταμός Γαλλικός

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της υδραυλικής προσομοίωσης, για την περίοδο επαναφοράς $T=50$ έτη, στα κατάντη (ευρύτερη περιοχή δυτικής Θεσσαλονίκης), ο ποταμός είναι γενικά επαρκής έως ανάντη της Εθνικής Οδού Θεσσαλονίκης – Κιλκίς, όπου λόγω παρεμπόδισης της ροής δημιουργείται συσσώρευση υδάτων ανάντη. Το πλημμυρικό πεδίο

κατάντη της Εθνικής οδού Θεσσαλονίκης – Κιλκίς παρατηρείται πιο διευρυμένο, με τον οικισμό Νέας Φιλαδέλφειας να κατακλύζεται νοτιοανατολικά. Ανάντη της Εθνικής οδού Φλώρινος - Θεσσαλονίκης αλλά και πλησίον της ΒΙΠΕ Σίνδου, σημειώνονται υπερχειλίσεις κυρίως προς τα ανατολικά. Κατάντη της Εγνατίας οδού το πλημμυρικό πεδίο διευρύνεται και εκτονώνεται κυρίως στα δυτικά αλλά και ΝΑ στον οικισμό Καλοχώρι και την ΒΙΠΕ Θεσσαλονίκης. Εντός του πλημμυρικού πεδίου εντοπίζεται η ΕΕΛ Θεσσαλονίκης. Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει και η περίοδος επαναφοράς $T=100$ έτη στο μεγαλύτερο τμήμα, με πιο διευρυμένο πλημμυρικό πεδίο στα κατάντη, όπου στην πλημμυρική ζώνη εμπίπτει πλέον των ΕΕΛ Θεσσαλονίκης και ΕΕΛ ΜΚΑ και η ΕΕΛ Νέας Σάντας. Το πλημμυρικό πεδίο υπολογίζεται σημαντικά πιο δυσμενές κατά την περίοδο επαναφοράς $T=1000$ έτη, όπου στην πλημμυρική ζώνη εμπίπτουν και οι οικισμοί Διαβατών και Νέα Μαγνησία της γειτονικής λεκάνης Δενδροπόταμου.

Σχήμα ΣΤ.12. Επικινδυνότητα πλημμύρας (μέγιστο βάθος, $T = 100$)

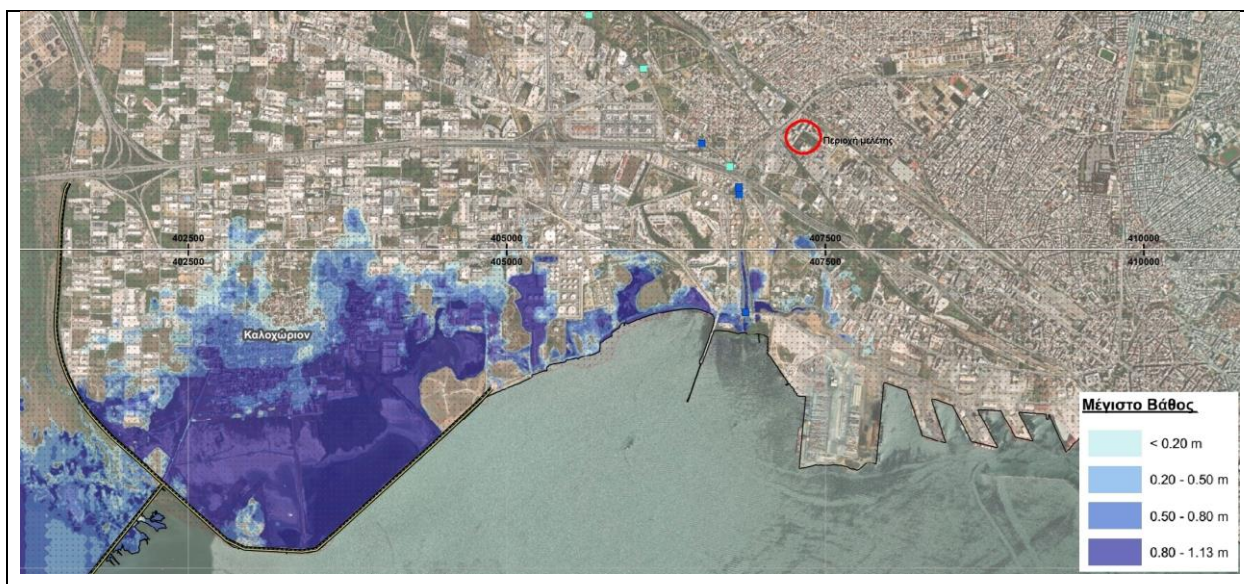
3. Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης

Η χαμηλή ζώνη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης έχει αντιμετωπίσει διάφορα προβλήματα πλημμυρών, σύμφωνα με καταγραφές των Δήμων και της ΕΥΑΘ. Τα προβλήματα σημειώνονται σε συνθήκες έντονων βροχοπτώσεων και οφείλονται στην άναρχη αστικοποίηση και καταπάτηση των ρεμάτων και των παραρεμάτων περιοχών και στην έλλειψη έργων επαρκούς αποχέτευσης ομβρίων.

4. Ανύψωση στάθμης θάλασσας ή υπέρβαση αναχωμάτων

Αναφορικά με την ανύψωση της στάθμης της θάλασσας, οι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι θαλάσσιες πλημμύρες σχετίζονται με αστρονομικές και μετεωρολογικές παλίρροιες, ανύψωση της Μέσης Στάθμης της Θάλασσας (ΜΣΘ) λόγω κυματισμών, αναρρίχηση των κυμάτων στην ακτή και παλιρροιακά κύματα (tsunamis). Στο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας υπολογίστηκε η μέγιστη ανύψωση της ΜΣΘ, στην ακτογραμμή, από κυματισμούς απ' όλες τις διευθύνσεις. Σύμφωνα με τους χάρτες κινδύνου πλημμύρας για $T = 100$ (1^η Αναθεώρηση ΣΔΚΠ - 2^{ος} κύκλος, 2024).

Σχήμα ΣΤ.13. Επικινδυνότητα πλημμύρας ΑΜΣΘ (μέγιστο βάθος, $T = 100$)

ΣΤ.9.2. Σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Με την κατάρτιση του ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής. Στόχος του Σχεδίου

είναι ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Με βάση την εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην ΠΚΜ προκύπτει ότι το κλίμα της Περιφέρειας θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Ο προτεινόμενος από το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας σχεδιασμός περιλαμβάνει δράσεις και μέτρα που α) στοχεύουν κατά προτεραιότητα στην αποφυγή των επιπτώσεων, στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων και στην αποκατάσταση αυτών, β) εστιάζουν σε συγκεκριμένους τομείς και περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας, ενώ παράλληλα καλύπτουν και τους υπόλοιπους τομείς που δεν απειλούνται άμεσα και γ) εξειδικεύουν σε περιφερειακό επίπεδο τις δράσεις και τα μέτρα της ΕΣΠΚΑ.

Αναφορικά με την εκτίμηση της ευπάθειας και των μέτρων προσαρμογής εξετάζονται 14 τομείς πολιτικής, ένας εκ των οποίων αφορά στο δομημένο περιβάλλον. Με εστίαση στο δομημένο περιβάλλον/περιβάλλον των πόλεων, η ανάλυση τρωτότητας έδειξε ότι οι κλιματικοί παράγοντες που επηρεάζουν την περιοχή της Θεσσαλονίκης αφορούν: α) τη μεταβολή της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας, β) της επίταση της ξηρασίας μέσω της μεταβολής του αριθμού των συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm, γ) την επίταση επεισοδίων καύσωνα μέσω της μεταβολής του αριθμού τροπικών νυκτών, δ) την αύξηση των έντονων βροχοπτώσεων και ε) την αύξηση του επιπέδου της θάλασσας. Συνθετικά, το ΠΣ Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα ακόμη και στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030).

Λόγω ακριβώς αυτής της τρωτότητας, οι πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής για το δομημένο περιβάλλον προσδιορίζονται στα ακόλουθα: α) Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ενέργειας για κλιματισμό (ψύξη), υπερφόρτωση δικτύου, συχνές διακοπές ρεύματος, β) Μείωση της απόδοσης και παραγωγικότητας των εργαζομένων, γ) Μείωση της θερμικής άνεσης (thermal comfort) στα αστικά κέντρα και στους εσωτερικούς

χώρους, δ) Φαινόμενο Αστικής Θερμικής Νησίδας (Urban Heat Island), ε) Επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης, πρόκληση προβλημάτων υγείας λόγω των αυξημένων θερμοκρασιών, στ) Συμφόρηση των αποχετευτικών συστημάτων από έντονες βροχοπτώσεις, πρόκληση ζημιών σε κτίρια και εξοπλισμό, διακοπή λειτουργίας δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταστάσεων, αύξηση οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών, ζ) Οικονομικές απώλειες σε παραγωγικούς τομείς που στηρίζονται στην ανάπτυξη των πόλεων (π.χ. τουρισμός), η) Αύξηση των περιστατικών εκδήλωσης καθιζήσεων και κατολισθήσεων και κατ' επέκταση πρόκληση καταστροφών στους φέροντες οργανισμούς των κτηρίων (π.χ. εκδήλωση διαφορικών καθιζήσεων που δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ρωγμών σε δομικά στοιχεία του έργου όπως υποστυλώματα, πλάκες, δοκούς κ.λπ.) και θ) Πρόκληση ζημιών σε κτίρια και λοιπές υποδομές σε παράκτιες περιοχές, αύξηση οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών.

Μέτρα αντιμετώπισης και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με εστίαση στο δομημένο περιβάλλον προσδιορίζονται:

- Στην ανάπτυξη βιοκλιματικών υποδομών σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια π.χ. χρήση «πράσινων» υλικών στη δόμηση νέων κτηρίων και κατά την ανακαίνιση υφιστάμενων, κατασκευή κάθετων κήπων, πράσινων οροφών κλπ.
- Στην ενημέρωση και παροχή κινήτρων για συνδυασμένη χρήση τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. αποδοτικά συστήματα φωτισμού) και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Στην εφαρμογή δράσεων για την μείωση των αδιαπέρατων επιφανειών.

ΣΤ.10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Η διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον διαμορφώνει τους παράγοντες που πρέπει να λάβει ο πολεοδομικός σχεδιασμός κατά την απόδοση ενός νέου – αναμορφωμένου αστικού χώρους. Αυτοί συνοψίζονται στα ακόλουθα.

ΣΤ.10.1. Τοπιακή αναβάθμιση

Η ένταξη της περιοχής μελέτης σε ένα ευρύτερο αστικό – περιαστικό τοπίο με δεδομένα προβλήματα αισθητικής και ελκυστικότητας αποτελεί κριτήριο για την πολεοδομική αναμόρφωση ώστε η τελική απόδοση αστικού χώρου να συμβάλει στην τοπιακή αναβάθμιση της περιοχής μελέτης. Αυτό δύναται να υλοποιηθεί μέσα από την απόδοση κοινόχρηστων χώρων, πλατείας και τη γενική διευθέτηση των προσβάσεων που οδηγούν στην αύξηση των φυσικών στοιχείων εντός του αστικού ιστού και τη γενικότερη ευταξία – λειτουργικότητα των χώρων.

ΣΤ.10.2. Ανταπόκριση στη κλιματική αλλαγή

Λόγω αυξημένης τρωτότητας του ΠΣΘ (και άρα της περιοχής μελέτης) στην κλιματική κρίση, κάποιες από τις προτάσεις ανταπόκρισης εστιάζουν στην ενεργειακή αναβάθμιση, στην ελάττωση της αστικής θερμικής νησίδας, στην αντιμετώπιση πλημμυρικών συμβάντων και γενικότερα στη βιοκλιματική της δόμησης. Η επιχειρούμενη πολεοδομική αναμόρφωση δύναται να λάβει υπόψη τις γενικές κατευθύνσεις και να τις ενσωματώσει στο σχεδιασμό. Η απόδοση για παράδειγμα κοινόχρηστων χώρων (πάρκα, πλατεία) μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της αστικής θερμικής νησίδας, στην καλύτερη κυκλοφορία του αέρα τοπικά και στην εκτόνωση πλημμυρικών επεισοδίων καθώς το αδόμητο έδαφος μπορεί να εκτονώσει τα όμβρια. Παρόμοια είναι η λειτουργία και της πιθανής αναβάθμισης το δικτύου ομβρίων της περιοχής. Η υιοθέτηση δράσεων ενεργειακής εξοικονόμησης όπως για παράδειγμα η τοποθέτηση φωτιστικών χαμηλής κατανάλωσης και η δυνατότητα τοποθέτησης φωτοβολταϊκών σε δημοτικά κτίρια (σχολείο) δύναται να συμβάλει στις απαιτήσεις αυξημένης ζήτησης ενέργειας (ψύξη).

ΣΤ.10.3. Επιβάρυνση της ποιότητας του αέρα και θόρυβος

Ο βασικός μηχανισμός που επιδρά στην επιδείνωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου είναι η οδική κυκλοφορία. Από την περιοχή διέρχονται δυο σημαντικοί οδικοί άξονες για το ΠΣΘ όπως η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Οδός Μοναστηρίου. Επιπρόσθετα και σε επαφή διέρχεται ο σιδηροδρομικός άξονας Αθηνών – Θεσσαλονίκης. Λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους παράγοντες επιβάρυνσης, μέλημα του σχεδιασμού είναι

η υιοθέτηση προβλέψεων που αφενός μειώνουν την οδική κυκλοφορία εντός περιοχής μελέτης και αφετέρου ενισχύουν τις υποδομές ήπιας κινητικότητας. Προς αυτή την κατεύθυνση δύναται να συμβάλουν η υλοποίηση πεζοδρόμων, η υλοποίηση χώρου στάθμευσης αλλά και η συνέργεια με άλλες στρατηγικές του Δήμου για την περιοχή όπως η τοποθέτηση φορτιστή ηλεκτρικών οχημάτων και η αναβάθμιση των πεζοδρομίων στο πλαίσιο βελτίωση της αστικής κινητικότητας και της βιώσιμης προσβασιμότητας των κατοίκων.

ΣΤ.10.4. Διαχείριση πόρων και εκρμών

Αφορούν ουσιαστικά στην πιθανότητα επέκτασης – αναβάθμισης των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης ώστε να εξυπηρετείται ομαλά τόσο ο υφιστάμενος πληθυσμός όσο και ο νέος που ενδεχομένως εγκατασταθεί. Απαιτήσεις προστασίας του υπόγειου υδατικού δυναμικού δεν εντοπίζονται καθώς δεν αντλείται ο τοπικός υδροφόρος ενώ και τα λύματα οδηγούνται μέσω του αποχετευτικού δικτύου στην ΕΕΛ της Σίνδου. Αναφορικά με τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων – απορριμμάτων και καθώς αυτά εμπίπτουν στα τυπικά χαρακτηριστικά των ΑΣΑ, ο σχεδιασμός εκτιμάται πως πρέπει να ενσωματώσει κατά βάση τις πρόνοιες του οικείου ΤΣΔΑ. Η πρόβλεψη χώρου τοποθέτησης Γωνιάς Ανακύκλωσης καθώς και εξοπλισμού διαλογής – συλλογής (κάδοι) αποτελούν εναλλακτικές που πρέπει να διερευνηθούν, παράλληλα με την πιθανότητα αύξησης της συχνότητας διέλευσης των απορριμματοφόρων.

ΣΤ.10.5. Διαχείριση κινδύνων

Πέρα από την πιθανότητα τοπικών πλημμυρισμών αφενός λόγω της κλιματικής κρίσης και αφετέρου λόγω της ευπάθειας της περιοχής βάσει του οικείου ΣΔΚΠ, άλλοι κίνδυνοι δύναται να αφορούν την περίπτωση σεισμού αλλά και ΒΑΜΕ λόγω σχετικής γειτνίασης της περιοχής με τέτοιες εγκαταστάσεις. Το κριτήριο της διαμόρφωσης ανοικτών χώρων – χώρων πρασίνου και πάρκου συνιστά την κεντρική επιλογή ανταπόκρισης στους άνω κινδύνους. Έτσι, οι ανοικτοί χώροι σαφώς μπορούν να λειτουργήσουν ως χώροι καταφυγής στην περίπτωση σεισμού ενώ λόγω ΒΑΜΕ είναι προτιμότερο να περικλείονται από δόμηση για την περίπτωση θραυσμάτων λόγω ατυχημάτων των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στην Οδηγία

Seveso III. Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Επιπτώσεων III η οποία είναι η λιγότερο δυσμενής σύμφωνα με τα Σχέδια Ασφαλείας των ελεγχόμενων δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή.

Ζ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, προσεγγίζεται καταρχήν η ανάλυση των δυνάμενων επιπτώσεων - επιδράσεων της υλοποίησης της πολεοδομικής αναμόρφωσης στα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τους πόρους της περιοχής. Σύμφωνα με αυτή τη διάγνωση, προσδιορίζονται ακολούθως οι περιβαλλοντικοί στόχοι για τη στρατηγική εκτίμηση των επιπτώσεων/επιδράσεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης στα φυσικά και ανθρωπογενή αποθέματα. Η εκτίμηση των επιπτώσεων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η νέα πολεοδόμησης της περιοχής μελέτης θα επηρεάσει καθένα από τους περιβαλλοντικούς στόχους οι οποίοι καθορίζονται από τη διαπίστωση της περιβαλλοντικής κατάστασης της περιοχής αλλά και από τους τομείς παρέμβασης των προτεινόμενων επιλογών οργάνωσης του χώρου. Στη βάση αυτής της συσχέτισης περιβαλλοντικών στόχων και δυνάμενων επιπτώσεων, πραγματοποιείται η αξιολόγηση αυτών με χρήση κλίμακας ποιοτικών παραμέτρων και παρατίθεται η σχετική τεκμηρίωση. Επίσης πραγματοποιείται η συνθετική - σωρευτική αξιολόγησή τους και διαπιστώνονται οι συνέργειες με άλλα Σχέδια Δημοτικής οργάνωσης.

Ζ.1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Ζ.1.1. Βιώσιμη ένταξη της παρέμβασης

Η πρόταση πολεοδομικής αναμόρφωσης της περιοχής μελέτης, αποβλέπει στην ορθολογική πολεοδομική της ρύθμιση σύμφωνα με τη διαπίστωση προβλημάτων οργάνωσης απόρροια της έλλειψης κοινόχρηστων – κοινωφελών χώρων και την εν γένει ελλιπή εφαρμογή του σχεδίου (αρ. 15 του Ν.2508/1997). Η πολεοδομική αναμόρφωση ανασυντάσσει τους όρους ρύθμισης της περιοχής και αποδίδει μια νέα κατάσταση εδαφικής οργάνωσης η οποία συντελεί στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων. Ειδικότερα, προτείνεται η οργάνωση των χρήσεων σε γενική κατοικία, κοινόχρηστα – κοινωφελή και πράσινο και η ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας μέσω της διαμόρφωσης του οδικού δικτύου, της υλοποίησης πεζόδρομων, της αύξησης του πλάτους των πεζοδρομίων και της υλοποίηση χώρου στάθμευσης. Ειδικά για τα

κοινόχρηστα, υλοποιούνται πλατεία και χώροι πρασίνου σε αντιδιαστολή με την υφιστάμενη κατάσταση που εκλείπουν.

Με την επιδιωκόμενη παρέμβαση δεν ανατρέπονται οι προβλέψεις του υπερκείμενου σχεδιασμού (ΓΠΣ) ούτε ως προς τις προβλεπόμενες χρήσεις ούτε ως προς το συντελεστή δόμησης. Ως χωρικό – λειτουργικό αποτέλεσμα εκτιμάται η δημιουργία κατοικίας, υποδομών υποστήριξης του πιθανά νέου πληθυσμού που θα εγκατασταθεί και η πιθανή έλξη κάποιων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η ρύθμιση που επιδιώκεται εντάσσεται στο περίγραμμα της αιφόρου αστικής ανάπτυξης καθώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις ενίσχυσης του κοινωνικού (και πιθανά οικονομικού) αποτελέσματος στο χώρο με παράλληλη ενσωμάτωση των προϋποθέσεων προστασίας – διαχείρισης του αστικού περιβάλλοντος της περιοχής και των πόρων. Σε αυτό ειδικά το περίγραμμα, η τοποθέτησή της στις αρχές τις βιωσιμότητας, εμπλέκει την κατανόηση των επιδράσεων που διαμορφώνονται στις ακόλουθες συνιστώσες: α) διασφάλιση κοινωνικών/οικονομικών προτεραιοτήτων και β) σύμπλευση με προτεραιότητες διαχείρισης βάσει του θεσμικού πλαισίου της περιοχής, γ) προστασία – διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και δ) διαχείριση κινδύνων.

Z.1.2. Διασφάλιση κοινωνικών/οικονομικών επιδιώξεων

Ένα από τα βασικά αποτελέσματα της πολεοδομικής αναμόρφωσης είναι η εγκατάσταση πληθυσμού ο οποίος εκτιμάται σε 360 κατ. καθώς και η πιθανή προσέλκυση κάποιων οικονομικών δραστηριοτήτων (μικρές κυρίως επιχειρήσεις). Αυτό αποτελεί:

- Ένα εν γένει θετικό αποτέλεσμα στα κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά της Μενεμένης καθώς σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής, σημειώνεται διαχρονική μείωση του πληθυσμού και διατάραξη της κανονικότητας της πληθυσμιακής πυραμίδας.
- Ένα εν γένει θετικό αποτέλεσμα στην τοπική οικονομία με τη δυνατότητα εγκατάστασης με όρους οικονομικής αποτελεσματικότητας, μικρών κυρίως επιχειρήσεων εξυπηρέτησης του τοπικού πληθυσμού.

- Ένα άμεσο και θετικό αποτέλεσμα στην αισθητική του αστικού χώρου της περιοχής γεγονός που δρα ενισχυτικά στη γενικότερη ελκυστικότητα της ως προορισμός ανθρώπων και δραστηριοτήτων.
- Ένα άμεσο και θετικό αποτέλεσμα στη λειτουργικότητα του αστικού χώρου της περιοχής καθώς με τη ρύθμιση αναδιατάσσονται και ενισχύονται οι υποδομές κοινής ωφέλειας και δημιουργούνται χώροι καταφυγής σε περίπτωση ανάγκης – ενίσχυση συνθηκών πολιτικής προστασίας.

Ζ.1.3. Προτεραιότητες διαχείρισης βάσει του θεσμικού πλαισίου της περιοχής

Εξετάζονται το είδος και τα χαρακτηριστικά της πολεοδομικής αναμόρφωσης σε σχέση με τις ισχύουσες δεσμεύσεις για την περιοχή της ΠΕ4 αλλά και ευρύτερα. Προσδιορίζονται τα ακόλουθα:

- Αναφορικά με το ΓΠΣ ΔΕ Μενεμένης, η προτεινόμενη παρέμβαση υλοποιεί τους όρους που θέτει για την αντιμετώπιση των προβλημάτων οργάνωσης βάσει του αρ. 15 του Ν. 2508/1997 ενώ παράλληλα δεν ανατρέπει τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης και όρους δόμησης.
- Αναφορικά με το ΡΣΘ, η προτεινόμενη παρέμβαση εντάσσεται στη διαχρονική απαίτηση για την άμβλυνση των ανισοτήτων στην κατανομή του κοινωνικού εξοπλισμού και την ποιότητα του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος προς όφελος κυρίως των δυτικών τμημάτων της ευρύτερης Θεσσαλονίκης.
- Αναφορικά με το ΠΧΠ Κ. Μακεδονίας, η προτεινόμενη παρέμβαση εξειδικεύει την κατεύθυνση για την προώθηση ενιαίου πολεοδομικού ανασχεδιασμού των δυτικών περιοχών της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού και την εξασφάλιση κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων, σε συνδυασμό με τοπιακές αναπλάσεις για την προστασία των οικιστικών εκτάσεων.
- Αναφορικά με το ΣΒΑΚ Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης, η προτεινόμενη παρέμβαση λειτουργεί σε συνάφεια των στόχων και προτεραιοτήτων που τίθενται και

αφορούν στην ορθολογική οργάνωση της κυκλοφορίας, στην απόδοση θέσεων στάθμευσης και στην ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας με τη δημιουργία πεζόδρομων και την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου.

- Αναφορικά με το ΣΔΛΑΠ Κ. Μακεδονίας, η προτεινόμενη παρέμβαση έχει ουδέτερη επίδραση καθώς δεν οδηγεί σε επηρεασμό επιφανειακών και υπόγειων υδάτινων σωμάτων ενώ τα ζητήματα προμήθειας νερού και διαχείρισης λυμάτων αντιμετωπίζονται κεντρικά σε επίπεδο μητροπολιτικής περιοχής (ΕΥΑΘ).
- Αναφορικά με το ΣΔΚΠΛΑΠ Κ. Μακεδονίας, η προτεινόμενη παρέμβαση έχει θετικό αντίκτυπο στην πλημμυρική ευπάθεια της περιοχής καθώς οι ελεύθεροι χώροι – χώροι πρασίνου που δημιουργούνται βοηθούν στην ομαλή εδαφική απορροή ενώ η ολοκλήρωση του δικτύου ομβρίων δύναται να εκτονώνει τους όποιους κινδύνους.
- Αναφορικά με το υπό εκπόνηση ΠΕΣΠΚΑ Κ. Μακεδονίας, προτάσεις ανταπόκρισης στους κινδύνους των αστικών περιοχών εστιάζουν στη βιοκλιματική της δόμησης, στη μείωση της αστικής θερμικής νησίδας και στη διασφάλιση της απορροής των επιφανειών. Η προτεινόμενη παρέμβαση εντάσσεται σαφώς στις προτεραιότητες ανταπόκρισης στην κλιματική κρίση με την οργάνωση και διαθεσιμότητα ελευθέρων χώρων και χώρων πρασίνου.
- Αναφορικά με το ΠΕΣΔΑ Κ. Μακεδονίας, η προτεινόμενη παρέμβαση βρίσκεται σε συνέχεια των επιδιώξεων για την ενδεδειγμένη διαχείριση των ρευμάτων καθώς μέσω του ΤΣΔΑ ενσωματώνεται η προβλεπόμενη Γωνιά Ανακύκλωσης ενώ επέρχεται πιθανή επέκταση των υποδομών συλλογής και διάθεσης των ΑΣΑ μέσα από την τοποθέτηση εξοπλισμού και την πιθανή επέκταση των δρομολογίων των απορριμματοφόρων.
- Αναφορικά με τη διαχείριση των οικολογικών πόρων, η προτεινόμενη παρέμβαση δεν σχετίζεται με προστατευόμενες περιοχές ενώ θετικά αξιολογείται ως προοπτική η ενίσχυση του αστικού πρασίνου, πράγμα που επιτρέπει στην εισαγωγή στο αστικό περιβάλλον, στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος.

Ζ.1.4. Προστασία - διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων

Σε όρους απαίτησης δέσμευσης φυσικών πόρων και πιθανών οχλήσεων στο αστικό περιβάλλον της ΠΕ4, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Αναφορικά με τη χρήση νερού, η πιθανή αύξηση του ενδιαφέροντος εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων δεν μπορεί να συσχετιστεί με ουσιαστική αύξηση των αναγκών χρήσης νερού (και επεξεργασίας υγρών λυμάτων κατά συνέπεια) και ενέργειας καθώς οι νέες απαιτήσεις είναι σχετικά περιορισμένες για τα δεδομένα της πόλης. Εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν μικρές επεκτάσεις των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και ενέργειας πράγμα που εντάσσεται στην καθημερινή ρουτίνα διαχείρισης των δικτύων πόλης.

Σε σχέση με την ενέργεια (ηλεκτρισμός – αέριο), εκτιμάται δυνατότητα υλοποίησης του υπάρχοντος σχεδιασμού (ΣΦΗΟ) για την τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων, δυνατότητα τοποθέτησης φωτοβολταϊκών σε δημοτικά κτίρια, ο εκσυγχρονισμός του αστικού εξοπλισμού (φωτιστικά χαμηλής κατανάλωσης) και η τοπική επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου. Αυτές οι παρεμβάσεις οδηγούν στην εξοικονόμηση ενέργειας ταυτόχρονα με την εξυπηρέτηση νέων αναγκών των κατοίκων.

Αναφορικά με τα όμβρια εκτιμάται η προοπτική επίλυσης χρόνιων προβλημάτων συσσώρευσης υδάτων αφενός μέσω της ολοκλήρωσης του δικτύου και αφετέρου μέσω της διατήρησης ελευθέρων χώρων – χώρων πρασίνου που εκτονώνουν την εδαφική απορροή. Τέτοιες παρεμβάσεις ανταποκρίνονται και στην πλημμυρική ευπάθεια της περιοχής.

Αναφορικά με τη διαχείριση των αποβλήτων - απορριμμάτων, η πιθανή αύξηση του ενδιαφέροντος εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων επιφέρει καταρχήν τη μικρή αύξηση της παραγωγής αστικών αποβλήτων – απορριμμάτων. Εκτιμάται απαίτηση μικρής επέκτασης του εξοπλισμού συλλογής και διάθεσης όπως για παράδειγμα η υλοποίηση Γωνιάς Ανακύκλωσης (βάσει του υπάρχοντος σχεδιασμού), η τοποθέτηση κάδων με προοπτική συλλογής και άλλων ρευμάτων (πλην αυτών που προορίζονται για τους πράσινους και μπλε κάδους) και η ενδεχόμενη πυκνωση – αναμόρφωση των δρομολογίων απορριμματοφόρων.

Αναφορικά με τη διαχείριση των κυκλοφοριακών φόρτων, η πιθανή αύξηση του ενδιαφέροντος εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων επιφέρει την έλξη περίπου 90 οχημάτων την ημέρα τα οποία συνιστούν ένα αμελητέο τμήμα στον ημερήσιο κυκλοφοριακό φόρτο της Μοναστηρίου και της Δενδροποτάμου. Η τοπική διαχείριση αυτού του φόρτου πραγματοποιείται με την προβλεπόμενη ολοκλήρωση εντός περιοχής μελέτης του οδικού δικτύου και του χώρου στάθμευσης σε συνδυασμό με τους πεζόδρομους. Εκτιμάται κατά συνέπεια η διατήρηση του δείκτη άνεσης μετακινήσεων σε ικανοποιητικά επίπεδα. Σε κάθε περίπτωση, η παρέμβαση οδηγεί σε μια νέα λειτουργική - κυκλοφοριακή κατάσταση καλύτερη από την υφιστάμενη.

Αναφορικά με την ποιότητα της ατμόσφαιρας, η πιθανή αύξηση του ενδιαφέροντος εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων ενδεχομένως να αυξήσει την παραγωγή αερίων ρύπων από την κίνηση οχημάτων και τη λειτουργία της θέρμανσης. Η περιοχή είναι ήδη επιβαρυνμένη λόγω ύπαρξης σημαντικών οδικών αξόνων και της συγκέντρωσης βιομηχανίας στα δυτικά της πόλης. Σημειώνεται ωστόσο ότι διαχρονικά και σύμφωνα με το ΕΔΠΑΡ, η κατάσταση επιβάρυνσης της ποιότητας της ατμόσφαιρας στην περιοχή μελέτης, βελτιώνεται. Σε κάθε περίπτωση, η ενίσχυση των όρων ήπιας κινητικότητας εντός περιοχής μελέτης και η εκτιμώμενη επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου αποτελούν παρεμβάσεις συγκράτησης της αέριας επιβάρυνσης εντός περιοχής μελέτης.

Αναφορικά με την ποιότητα του ακουστικού – θορυβικού περιβάλλοντος, η πιθανή αύξηση του ενδιαφέροντος εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων ενδεχομένως να αυξήσει τα επίπεδα θορύβου. Η κατάσταση θορυβικής επιβάρυνσης στα παρόδια τμήματα των βασικών οδικών προσβάσεων της περιοχής (Μοναστηρίου, Δενδροποτάμου κλπ) είναι δεδομένη. Η κυκλοφοριακή διευθέτηση εντός περιοχής μελέτης σε συνδυασμό με την ενίσχυση των όρων ήπιας κινητικότητας, συντελεί στη διατήρηση της χαμηλής θορυβικής επιβάρυνσης.

2.1.5. Διαχείριση κινδύνων

Πιθανά ζητήματα διαχείρισης κινδύνου πολιτικής προστασίας του πληθυσμού, προσδιορίζονται στην πιθανότητα ΒΑΜΕ, στη σεισμική ευπάθεια και στην ευπάθεια πλημμυρών. Ειδικότερα:

Στην περίπτωση ΒΑΜΕ, αξιολογείται ως κρίσιμος παράγοντας η δυνατότητα συγκέντρωσης πληθυσμού στους κοινόχρηστους χώρους – πάρκα – πλατεία που δημιουργούνται καθώς η μελέτη του ΕΜΠ (2007) δέχεται για την Ζώνη Επιπτώσεων ΙΙΙ (περιοχή μελέτης) ανώτατη δυνατότητα συγκέντρωσης 1.000 ατόμων ταυτοχρόνως σε εξωτερικούς χώρους. Ο εκτιμώμενος πληθυσμός της περιοχής μελέτης αφορά σε 360 κατ. Αν σε αυτούς προστεθούν και κάποιοι επισκέπτες τότε δύναται στην περιοχή να βρίσκονται 500 άτομα περίπου. Με την υπόθεση ότι όλος αυτός ο πληθυσμός θα βρίσκεται στους ανοικτούς χώρους που δημιουργούνται, προκύπτει ότι καταρχήν καλύπτεται το κριτήριο συγκέντρωσης πληθυσμού για τη Ζώνη Επικινδυνότητας ΙΙΙ της Seveso ΙΙΙ στους ανοικτούς χώρους που δημιουργούνται. Επιπρόσθετα, οι χώροι αυτοί περιβάλλονται από κτίσματα (ΟΤ που προορίζονται για δόμηση) τα οποία στην περίπτωση βιομηχανικού ατυχήματος, λειτουργούν ως φράγμα (π.χ. εκτίναξη θραυσμάτων).

Ως προς τον κίνδυνο σεισμού, η στρατηγική ανταπόκρισης σε πιθανά συμβάντα αφορά στην πιθανότητα διάθεσης των εκτάσεων των ανοικτών χώρων της περιοχής μελέτης ως χώροι καταφυγής του παρακείμενου πληθυσμού. Συνεπώς η πολεοδομική αναμόρφωση της περιοχής ενσωματώνει όρους για την προστασία του πληθυσμού από περιπτώσεις σεισμού.

Ως προς την πιθανότητα πλημμύρας, αναφέρεται καταρχήν ότι μεγάλα τμήματα της ΔΕ Μενεμένης αλλά και η περιοχή μελέτης εμφανίζει ευπάθεια στην πλημμύρα του Γαλλικού για $T=1000$ και στην πλημμύρα του Δενδροποτάμου για $T=100$. Σημειώνεται ωστόσο ότι στο ύψος της περιοχής μελέτης ο Δενδροπόταμος είναι διευθετημένος και καλυμμένος. Ο τρόπος που ο πολεοδομικός σχεδιασμός της περιοχής μελέτης ενσωματώνει τον πλημμυρικό κίνδυνο αφορά: α) στη διατήρηση ανοικτών εκτάσεων που βοηθούν την επιφανειακή απορροή και κατείσδυση και β) στην προοπτική ολοκλήρωσης του δικτύου ομβρίων για την ομαλή παροχέτευση πιθανών πλημμυρικών επεισοδίων.

2.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η μεθοδολογία που ακολουθείται για την εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων βασίζεται στην αξιολόγηση δημοσιοποιημένων ΣΜΠΕ σχεδίων χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης καθώς και στις προτάσεις του «Εγχειρίδιο των ΣΠΕ για Στρατηγικές Συνοχής 2007-

2013», έκδοσης 2006 (Handbook on SEA of Cohesion Policy 2007-2013, Greening Regional Development Programmes Network). Η τελική μέθοδος που επιλέγεται αποτελεί προσαρμογή των ανωτέρω στη βάση των ειδικότερων στοχεύσεων της πολεοδομικής αναμόρφωσης, στην ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης και στα αναμενόμενα αποτελέσματα της υλοποίησης των επιλογών πολεοδομικής οργάνωσης στις αναπτυξιακές και περιβαλλοντικές συνθήκες. Η γενική διάρθρωση της ακολουθούμενης μεθοδολογίας παρουσιάζεται ως εξής:

- Στο πρώτο στάδιο πραγματοποιείται ο καθορισμός των περιβαλλοντικών στόχων σε συνάφεια με τις επιδιώξεις και τα αποτελέσματα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης της περιοχής μελέτης, όπως καθορίστηκαν από επιλογές: α) διασφάλισης κοινωνικών και οικονομικών προτεραιοτήτων, β) διαχείρισης των αποθεμάτων του αστικού χώρου, γ) προστασίας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και δ) διαχείρισης κινδύνων.
- Στη συνέχεια αναλύονται οι επιπτώσεις ανά περιβαλλοντικό στόχο βάσει ποιοτικών παραμέτρων όπως: α) το Είδος (ουδέτερη, ελαφρά αρνητική, αρνητική, ελαφρά θετική, θετική), β) η Διάρκεια (μόνιμη, προσωρινή), γ) το Μέγεθος (μικρή, μεσαία, μεγάλη, μηδενική) και δ) η Ένταση (χαμηλή, μέτρια, ισχυρή, μηδενική). Σύμφωνα με αυτά τα κριτήρια προσδιορίζονται οι επιπτώσεις με παράθεση συγκεκριμένης τεκμηρίωσης και αναφορών μέσα από τα στοιχεία δόμησης της πολεοδομικής παρέμβασης.
- Ακολούθως πραγματοποιείται η σωρευτική αξιολόγηση των επιπτώσεων στο πλαίσιο της γενικής επιδίωξης του σχεδιασμού για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη όπως και οι συνέργειες με άλλα επίπεδα τοπικού σχεδιασμού που εντοπίζονται και δύναται να επηρεάσουν πλευρές της πολεοδομικής αναμόρφωσης.

2.3. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Τα προσδιοριζόμενα κεντρικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα (άμεσα και έμμεσα) συνιστούν το πλαίσιο περιβαλλοντικού ελέγχου της πολεοδομικής παρέμβασης, το οποίο πλέον συμπυκνώνεται στους ακόλουθους στόχους που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα.

Πίνακας Ζ.1. Περιβαλλοντικοί στόχοι

Περιβαλλοντικός στόχος	Εξειδίκευση
Ενίσχυση κοινωνικής συνοχής	- Εγκατάσταση πληθυσμού - Αναβάθμιση αστικών λειτουργιών
Αναβάθμιση αστικού τοπίου	- Απόδοση ανοικτών χώρων - Αστικός εξοπλισμός - Αναβάθμιση αισθητικής περιοχής
Βιώσιμη κινητικότητα	- Ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας - Ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας - Οργάνωση οδικής κυκλοφορίας - Απόδοση χώρων στάθμευσης - Πρωώθηση της ηλεκτροκίνησης
Πολιτική προστασία και κλιματική αλλαγή	- Αντιμετώπιση κινδύνου ΒΑΜΕ - Αντιμετώπιση πλημμυρικού κινδύνου - Αντιμετώπιση σεισμικού κινδύνου
Χρήση πόρων και κλιματική αλλαγή	- Προμήθεια νερού - Εξοικονόμηση ενέργειας
Διαχείριση εκροών	- Αποχέτευση λυμάτων - Συλλογή και μεταφορά αστικών απορριμμάτων - Αέρια επιβάρυνση σε ρύπους και θόρυβο

Ζ.4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ

Ακολουθεί τυποποίηση και συσχέτιση της επιλεγμένης κατηγοριοποίησης ανάλυσης των επιπτώσεων με τις επιλογές πολεοδομικής οργάνωσης. Η τυποποίηση πραγματοποιείται ανά περιβαλλοντικό στόχο και προσεγγίζεται με ποιοτικές παραμέτρους όπως το είδος των επιπτώσεων (θετική – αρνητική – ουδέτερη), η μονιμότητα αυτών (προσωρινή – μόνιμη), το μέγεθος (μικρή – μεσαία – μεγάλη – μηδενική) και η έντασή τους (χαμηλή – μέτρια – ισχυρή – μηδενική).

Πίνακας Ζ.2. Χαρακτηρισμός δυνητικών επιπτώσεων

Περιβαλλοντικός παράγοντας - στόχος	Είδος	Διάρκεια	Μέγεθος	Ένταση
Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής	Θετική	Μόνιμη	Μικρή	Ισχυρή
Αναβάθμιση αστικού τοπίου	Θετική	Μόνιμη	Μικρή	Ισχυρή
Βιώσιμη κινητικότητα	Θετική	Μόνιμη	Μικρή	Ισχυρή
Πολιτική προστασία και κλιματική αλλαγή	Θετική	Μόνιμη	Μικρή	Μέτρια
Χρήση πόρων και κλιματική αλλαγή	Ουδέτερη προς θετική	Μόνιμη	Μικρή	Χαμηλή
Διαχείριση εκροών	Ουδέτερη προς θετική	Μόνιμη	Μικρή	Χαμηλή

- Κλίμακα του παράγοντα Είδος: Επίπτωση ουδέτερη, ελαφρά αρνητική, αρνητική, ελαφρά θετική, θετική
- Κλίμακα του παράγοντα Διάρκεια: Επίπτωση μόνιμη, προσωρινή
- Κλίμακα του παράγοντα Μέγεθος: Επίπτωση μικρή, μεσαία, μεγάλη, μηδενική
- Κλίμακα του παράγοντα Ένταση: Επίπτωση χαμηλή, μέτρια, ισχυρή, μηδενική

Ζ.4.1. Περιβαλλοντικός στόχος: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Εγκατάσταση πληθυσμού και β) Αναβάθμιση αστικών λειτουργιών. Εκτιμάται θετική επίδραση στα ζητήματα της κοινωνικής συνοχής μέσα από την ενδυνάμωση της πληθυσμιακής – δημογραφικής δυναμικής της περιοχής, τη διατήρηση της υποδομής εκπαίδευσης, τη βελτίωση της ελκυστικότητά της ως προορισμός μικρών επιχειρήσεων και την εν γένει βελτίωση των όρων εγκατάστασης μέσα από την αισθητικής της αναβάθμιση και την επέκταση του δημοτικού εξοπλισμού και την ολοκλήρωση δικτύων κοινής ωφέλειας. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά και δεν αναμένεται να αντιστραφεί καθώς σχετίζεται με θεσμικές πολεοδομικές ρυθμίσεις και επενδύσεις σε εξοπλισμό εντός της περιοχής μελέτης. Η επίδραση είναι ισχυρή ως ένταση καθώς μεταβάλλει σημαντικά τους όρους εγκατάστασης πληθυσμού και δραστηριοτήτων τοπικά, ωστόσο μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.2. Περιβαλλοντικός στόχος: Αναβάθμιση αστικού τοπίου

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Απόδοση ανοικτών χώρων, β) Επέκταση του αστικού εξοπλισμού και γ) Αναβάθμιση της αισθητικής της περιοχής. Εκτιμάται θετική επίδραση στη μορφολογία, τα χαρακτηριστικά και τις υφές του αστικού τοπίου της περιοχής καθώς δημιουργούνται χώροι πρασίνου και συνάθροισης κοινού, διαπλάτυνση πεζοδρομίων, δημιουργία πεζόδρομων ενώ και οι όγκοι της προκύπτουσας δόμησης είναι μικρότεροι από τις υφιστάμενες δυνατότητες βάσει του μεγέθους των οικοδομικών τετραγώνων σε συνδυασμό με το συντελεστή δόμησης. Η βελτίωση της αισθητικής και της λειτουργικότητας της περιοχής έχει θετικό αντίκτυπο στην ελκυστικότητά της πράγμα που συνδέεται και με τις επιδιώξεις περί κοινωνικής συνοχής. Η τοποθέτηση νέου αστικού εξοπλισμού (ράμπες στα πεζοδρόμια, βελτίωση της πρόσβασης στη σχολική μονάδα, τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων, γωνιά ανακύκλωσης, σημάνσεις κλπ) ενισχύει τη λειτουργικότητα της περιοχής και την αισθητική της αποδοχή. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά και δεν αναμένεται να αντιστραφεί καθώς σχετίζεται με θεσμικές πολεοδομικές ρυθμίσεις και την υλοποίηση υποδομών αστικού εξοπλισμού. Η επίδραση είναι ισχυρή ως ένταση καθώς αναμορφώνει πολεοδομικά την περιοχή και δημιουργεί μια τοπιακή εικόνα αισθητά καλύτερη από τη σημερινή, ωστόσο μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.3. Περιβαλλοντικός στόχος: Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας, β) Ενίσχυση της αστικής προσβασιμότητας, γ) Οργάνωση οδικής κυκλοφορίας, δ) Απόδοση χώρων στάθμευσης και ε) Προώθηση της ηλεκτροκίνησης. Εκτιμάται θετική επίδραση στους όρους βιώσιμης κινητικότητας του πληθυσμού που δύναται να εγκατασταθεί μέσα από τη διάνοιξη οδικών προσβάσεων, τη δημιουργία πεζόδρομων και λειτουργικού δημόσιου χώρου, τη διαπλάτυνση πεζοδρομίων και τη δημιουργία χώρου στάθμευσης. Αυτές οι παρεμβάσεις οργάνωσης δομούνται μάλιστα σε συνάφεια με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του ΣΒΑΚ και ΣΑΠ του Δήμου καθώς ενσωματώνουν τις σχετικές προβλέψεις που αφορούν στη μονοδρόμηση της Καζαντζάκη, στη δημιουργία/βελτίωση πεζοδρομίων, στην τοποθέτηση ραμπών για τους πεζούς, στη βελτίωση της

προσβασιμότητας της σχολικής μονάδας και στην τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων. Επιπρόσθετα, η αποκατάσταση όρων βιώσιμης κινητικότητας έχει θετικό αντίκτυπο στην ελάττωση οχλήσεων κυκλοφοριακού φόρτου, αέριας επιβάρυνσης και θορύβου. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά καθώς σχετίζεται με θεσμικές πολεοδομικές ρυθμίσεις και την υλοποίηση υποδομών αστικού εξοπλισμού. Η επίδραση είναι ισχυρή ως ένταση καθώς αναμορφώνει το δημόσιο χώρο τοπικά και βελτιώνει αισθητά τις συνθήκες πεζή μετακίνησης και αναγκών στάθμευσης. Ένα λειτουργικό αποτέλεσμα με έμμεσες θετικές προεκτάσεις και στις συνθήκες κυκλοφοριακής όχλησης – αέριας επιβάρυνσης – θορύβου, τοπικά. Ωστόσο κρίνεται μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.4. Περιβαλλοντικός στόχος: Πολιτική προστασία (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Αντιμετώπιση κινδύνου ΒΑΜΕ, β) Αντιμετώπιση πλημμυρικού κινδύνου και γ) Αντιμετώπιση σεισμικού κινδύνου. Εκτιμάται θετική επίδραση στους όρους προστασίας του πληθυσμού από δυνάμενους κινδύνους φυσικών συμβάντων και καταστροφών. Προσδιορίζεται καταρχήν ότι οι δημιουργούμενοι ανοικτοί χώροι δύναται να λειτουργήσουν ως χώροι καταφυγής σε περίπτωση σεισμού. Επιπλέον, η διατήρηση ανοικτών εκτάσεων – χώρων πρασίνου σε συνδυασμό με τη δημιουργία – επέκταση του δικτύου ομβρίων δύναται να εκτονώσει πλημμυρικά συμβάντα απόρροια έντονων βροχοπτώσεων. Μάλιστα αυτή η προοπτική συνδέεται με τους όρους ανταπόκρισης της παρέμβασης στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα εκτιμάται ουδέτερη επίδραση ενός βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έκτασης στον πληθυσμό καθώς καταρχήν η περιοχή μελέτης εμπίπτει στη Ζώνη Επιπτώσεων III των δραστηριοτήτων Seveso III της ευρύτερης περιοχής. Στο ειδικό ζήτημα της συγκέντρωσης κοινού σε ελεύθερους χώρους, αυτοί περιβάλλονται από σχεδιαζόμενη δόμηση και συνεπώς υποβαθμίζονται οι επιπτώσεις λόγω θραυσμάτων μεγάλης έκτασης ατυχήματος. Στους ελεύθερους χώρους που δημιουργούνται εκτιμάται δυνατότητα ταυτόχρονης συγκέντρωσης κοινού μικρότερη των 1.000 ατόμων. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά. Περίπτωση ελλιπούς αντιπλημμυρικής θωράκισης μπορεί να προκύψει από

την ατελή ολοκλήρωση των δικτύων ομβρίων. Η επίδραση είναι μέτρια ως προς ένταση καθώς η διευθέτηση πλημμυρικών κινδύνων αποτελεί ευρύτερο διαχειριστικό ζήτημα και δεν συναρτάται μόνο με τοπικές παρεμβάσεις διοχέτευσης ομβρίων οι οποίες για την περιοχή μελέτης θεωρούνται ουσιαστικές. Η επίδραση κρίνεται μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.5. Περιβαλλοντικός στόχος: Χρήση πόρων (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Προμήθεια νερού και β) Εξοικονόμηση ενέργειας. Εκτιμάται ουδέτερη επίπτωση στις συνθήκες κατανάλωσης νερού και ενέργειας καθώς οι νέες απαιτήσεις εξυπηρέτησης του πληθυσμού σε νερό και ενέργεια (ηλεκτρισμός – αέριο) είναι σχετικά περιορισμένες βάσει του εκτιμώμενου πληθυσμού προς εγκατάσταση σε συνδυασμό με τις δυνατότητες των παρόχων. Η επέκταση – ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης και ενέργειας εκτιμάται ότι είναι περιορισμένες και εντάσσονται σε παρεμβάσεις ρουτίνας των παρόχων οι οποίοι άλλωστε είναι επιφορτισμένοι με την απρόσκοπτη κάλυψη των αναγκών του αστικού πληθυσμού. Νερό δεν αντλείται από τον τοπικό υδροφόρο. Αναφορικά με την ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή, η επίδραση είναι θετική καθώς δύναται να υλοποιηθούν υποδομές που οδηγούν στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην υποβοήθηση της ηλεκτροκίνησης όπως για παράδειγμα η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στη σχολική μονάδα και η τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων. Συμβολή στην ελάττωση της αστικής θερμικής νησίδας έχει η υλοποίηση ανοικτών χώρων με πράσινο. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά. Η επίδραση κρίνεται μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.6. Περιβαλλοντικός στόχος: Διαχείριση εκροών

Εξειδικεύεται με τους εξής ειδικούς στόχους/επιδιώξεις: α) Αποχέτευση λυμάτων, β) Συλλογή και μεταφορά αστικών απορριμμάτων και γ) Αέρια επιβάρυνση σε ρύπους και θόρυβο. Εκτιμάται ουδέτερη επίπτωση στις συνθήκες εκροών λυμάτων προς το περιβάλλον καθώς η διαχείριση λυμάτων αφορά στην μικρή επέκταση – συμπλήρωση του δικτύου αποχέτευσης της περιοχής για την υποδοχή ενός σχετικά περιορισμένου επιπρόσθετου υδραυλικού φορτίου με τελικό αποδέκτη την ΕΕΛ της ΕΥΑΘ στη Σίνδο. Η επίπτωση της

διαχείρισης απορριμμάτων θεωρείται καταρχήν ουδέτερη καθώς το δημοτικό σύστημα αποκομιδής πρέπει ενδεχομένως να προβεί σε περιορισμένη επέκταση του εξοπλισμού και πιθανή αναμόρφωση των δρομολογίων απορριμματοφόρων για την απομάκρυνση των επιπρόσθετων σχετικά περιορισμένων ποσοτήτων. Ταυτόχρονα όμως εκτιμάται θετική επίδραση με την εφαρμογή των προβλέψεων του ΤΣΔΑ για την περιοχή μελέτη το οποίο προβλέπει την υλοποίηση γωνιάς ανακύκλωσης και την επέκταση των κάδων συλλογής διαφόρων ρευμάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Αναφορικά με την επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους και θόρυβο, η επίπτωση κρίνεται θετική καθώς η διευθέτηση τοπικά της κυκλοφορίας, η δημιουργία χώρου στάθμευσης και η ενίσχυση της ήπιας κινητικότητας δύναται να υποβαθμίσει τις τοπικές οχλήσεις. Το εκτιμώμενο αποτέλεσμα έχει μόνιμα και διαρκή χαρακτηριστικά. Η επίδραση κρίνεται μικρή ως προς το μέγεθος καθώς εφαρμόζεται σε ένα μικρό τμήμα της ΔΕ Μενεμένης.

2.4.7. Άλλες δυνητικές επιπτώσεις

Η επιδιωκόμενη πολεοδομική αναμόρφωση σε τμήμα της ΠΕ4 ΔΕ Μενεμένης:

- Δεν παράγει έργα και δραστηριότητες ικανές να βλάψουν την υγεία του πληθυσμού τοπική ή ευρύτερα. Έμμεσα σημειώνεται θετική επίδραση μέσω της εκτιμώμενης αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Δεν σχετίζεται με προστατευόμενες περιοχές ενώ θετικά αξιολογείται ως προοπτική η ενίσχυση του αστικού πρασίνου, πράγμα που επιτρέπει την εισαγωγή στο αστικό περιβάλλον, στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος.
- Δεν παράγει έργα και δραστηριότητες ικανές να ενεργοποιήσουν διασυνοριακές διαβουλεύσεις.

2.5. ΣΩΡΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ

2.5.1. Σωρευτικός χαρακτήρας επιπτώσεων

Η σωρευτική λειτουργία του συνόλου των επιπτώσεων που διερευνήθηκαν συνθέτουν και συμπυκνώνονται στις συνθήκες βιώσιμης πλέον λειτουργίας της περιοχής μελέτης μέσα

από την πολεοδομικής της αναμόρφωση. Δημιουργούνται θετικές συνέργειες μέσα από την προσέλκυση πληθυσμού και μικρών οικονομικών δραστηριοτήτων, κυρίως τοπικά. Η προσέλκυση πληθυσμού και δραστηριοτήτων έρχεται ως αποτέλεσμα μέσα από τη βελτίωση του δημόσιου χώρου, την αισθητική του αναβάθμιση και την αποκατάσταση των ενδεδειγμένων λειτουργιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων. Η αναβάθμιση αυτών των λειτουργιών εξυπηρέτησης υλοποιείται μέσα από την αποκατάσταση όρων ομαλής κινητικότητας, την επέκταση – προσαρμογή των δικτύων κοινής ωφέλειας και την ενίσχυση των όρων πολιτικής προστασίας. Πρόκειται για αλληλοσυμπληρούμενες και ανατροφοδοτούμενες παρεμβάσεις οι οποίες εκκινούν από την αντιμετώπιση των προβλημάτων πολεοδομικής οργάνωσης τοπικά. Η σωρευτικότητα των θετικών επιπτώσεων θέτει ως προϋπόθεση ασφαλώς την υλοποίηση και των κατάλληλων παρεμβάσεων – επενδύσεων αναφορικά με την προμήθεια νερού και ενέργειας, την απρόσκοπτη διοχέτευση των ομβρίων, την ολοκλήρωση του αποχετευτικού δικτύου, την ενδεδειγμένη διαχείριση των απορριμμάτων και την υλοποίηση συμπληρωματικών παρεμβάσεων στον αστικό εξοπλισμό από άλλα Δημοτικά Σχέδια αστικής οργάνωσης – ανάπτυξης.

2.5.2. Εντοπιζόμενες συνέργειες

Εντοπίζονται ουσιαστικές συνέργειες με άλλα Σχέδια του Δήμου για την περιοχή, τα οποία εστιάζουν στη συμπλήρωση των υποδομών και στην ενίσχυση του αστικού εξοπλισμού τοπικά. Οι προτάσεις των Σχεδίων δύναται να συσχετιστούν με τις προτάσεις της πολεοδομικής αναμόρφωσης στο βαθμό που: α) προσαρμόζονται στο νέο πολεοδομημένο χώρο και β) εξειδικεύουν επιδιώξεις βιώσιμης ρύθμισης της περιοχής μελέτης. Στο σχετικό πίνακα κωδικοποιούνται οι συνέργειες και ο τρόπος υιοθέτησης.

Πίνακας Ζ.3. Συνέργειες με άλλα Δημοτικά Σχέδια

Σχέδιο	Προτάσεις Σχεδίου	Ενσωμάτωση στην περιοχή μελέτης
Σχέδιο βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	• Μονοδρόμηση Καζαντζάκη • Δίκτυο πεζόδρομων • Χώροι στάθμευσης σε κενά οικόπεδα	• Η Καζαντζάκη μονοδρομείται • Δημιουργούνται 4,23 στρεμ. πεζόδρομων • Υλοποιείται χώρος στάθμευσης στο ΟΤ 107Α

Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας (ΣΑΠ)	- Κατασκευή πεζοδρομίου και ραμπών πεζών στην Καζαντζάκη - Αναβάθμιση πεζοδρομίου και ραμπών πεζών στη Μοναστηρίου και στη Μενεμένης - Βελτίωση προσβασιμότητα 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου	- Υλοποιούνται πεζοδρόμια σε όλες τις οδικές προσβάσεις (Μοναστηρίου, Δέλλα, Μουτάφη και Καζαντζάκη) - Υλοποιείται στοά επί της Μοναστηρίου - Υλοποιούνται πεζόδρομοι γύρω από το 6^ο Δημοτικό Σχολείου και στην πλευρά της οδού Μενεμένης - Υλοποιούνται προκήπια σε όλα τα ΟΤ Γενικής κατοικίας
Τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΤΣΔΑ)	- Γωνιά ανακύκλωσης / πολύκεντρο ανακύκλωσης στην Οδό Καζαντζάκη - Τοποθέτηση κάδων χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων εναλλακτικής διαχείρισης	- Ο εν λόγω εξοπλισμός δεν εμπίπτει στις προβλέψεις της πολεοδόμησης - Υπάρχει η δυνατότητα τοποθέτησης σε σημεία των ελεύθερων χώρων / χώρων πρασίνου που δημιουργούνται - Προτείνεται η μη περαιτέρω συμφόρηση της Οδού Καζαντζάκη
Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (ΣΦΗΟ)	Τοποθέτηση φορτιστή οχημάτων στην Οδό Καζαντζάκη	- Ο εν λόγω εξοπλισμός δεν εμπίπτει στις προβλέψεις της πολεοδόμησης - Προτείνεται η εξέταση τοποθέτησης του φορτιστή στο χώρο στάθμευσης που δημιουργείται στο ΟΤ 107Α για τη μη συμφόρηση της Καζαντζάκη
Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια	- Αναβάθμιση δημοτικού φωτισμού - Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών σε δημοτικά κτίρια	- Ο εν λόγω εξοπλισμός δεν εμπίπτει στις προβλέψεις της πολεοδόμησης - Προτείνεται ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού φωτισμού στην περιοχή μελέτης - Προτείνεται η εξέταση τοποθέτησης φωτοβολταϊκού στη στέγη του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου

Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Περιγράφονται οι προτάσεις - κατευθύνσεις και μέτρα για την ορθή περιβαλλοντική θεώρηση και ένταξη των προβλέψεων της πολεοδόμησης αναμόρφωσης καθώς και η περιγραφή και δομή του συστήματος παρακολούθησης των επιπτώσεων από την εφαρμογή της.

Η.1. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ

Οι προβλέψεις υλοποίησης της νέας πολεοδόμησης προάγουν τις προϋποθέσεις βιώσιμης λειτουργίας της υπό μελέτη αστικής περιοχής και συνεπώς ενσωματώνουν κεντρικά και οριζόντια το στοιχείο της περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης. Ειδικότερες εστιάσεις - προτάσεις και κατευθύνσεις ανά περιβαλλοντικό στόχο αναλύονται ακολούθως.

Η.1.1. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

- Ολοκλήρωση των δικτύων κοινής ωφέλειας και του δικτύου ομβρίων.
- Ολοκλήρωση των χώρων πρασίνου και συνάθροισης κοινού.
- Ολοκλήρωση του οδικού δικτύου, του χώρου στάθμευσης οχημάτων και των διόδων ήπιας κινητικότητας.
- Ολοκλήρωση της τοποθέτησης αστικού εξοπλισμού και άλλων υποδομών σύμφωνα και με τα κείμενα Δημοτικά Σχέδια.
- Επιδίωξη για τη μη περαιτέρω συμφόρηση της οδού Καζαντζάκη.
- Αξιολόγηση εναλλακτικών τοποθέτησης αστικού εξοπλισμού φόρτισης οχημάτων και συλλογής απορριμμάτων σε κατάλληλους χώρους με ευκολία πρόσβασης.

Η.1.2. Αναβάθμιση αστικού τοπίου

- Η εφαρμογή της πολεοδόμησης με την υλοποίηση των ΟΤ και των δικτύων υποδομών θα πρέπει να διατηρεί, στο βαθμό του εφικτού, τη μορφολογία του αναγλύφου.
- Θα πρέπει να διατηρείται η φυσική εδαφική κλίση και να διασφαλίζεται η ομαλή παροχέτευση των ομβρίων προς το δίκτυο συλλογής.
- Η αναβάθμιση του οδικού δικτύου και των πεζόδρομων θα πρέπει όσο είναι δυνατόν, να ακολουθεί την υφιστάμενη υψομετρία αποφεύγοντας επιχώσεις/ορύγματα.
- Η υλοποίηση των πάρκων και άλλων ελευθέρων τμημάτων θα πρέπει να γίνει με τρόπο που να βοηθά την πεζή μετακίνηση του πληθυσμού και των ΑΜΕΑ.
- Η φυτολογική σύνθεση των πάρκων και άλλων ελευθέρων τμημάτων θα πρέπει να συνεκτιμά την τοπική χλωρίδα και να συντελεί στην αισθητική ανάδειξή τους.
- Θα πρέπει να εξεταστεί η πλήρης υπογειοποίηση των δικτύων ΟΚΩ.
- Θα πρέπει να τοποθετηθεί ο κατάλληλος αστικός εξοπλισμός και σημάνσεις.
- Απαγορεύεται η δημιουργία συσσωρεύσεων αδρανών και χωμάτων και η άσκοπη δημιουργία ταπεινώσεων του εδάφους.

Η.1.3. Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας

- Μονοδρόμηση της Οδού Καζαντζάκη.
- Υλοποίηση του σχεδιαζόμενου χώρου στάθμευσης.
- Κατασκευή πεζοδρομίου στην Οδό Καζαντζάκη και βελτίωση των πεζοδρομίων στους υπόλοιπους δρόμους.
- Κατασκευή νέων ραμπών κίνησης πεζών και ΑΜΕΑ και βελτίωση των υπαρχόντων μαζί με την τοποθέτηση εξοπλισμού σημάτων.
- Τοποθέτηση φορτιστή ηλεκτρικών οχημάτων, με κατά προτεραιότητα εξέταση θέσης στο χώρο στάθμευσης.

- Βελτίωση της προσβασιμότητας του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου.

Η.1.4. Πολιτική προστασία (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)

- Οι ανοικτοί χώροι δύναται να λειτουργήσουν ως χώροι καταφυγής σε περίπτωση σεισμού.
- Ολοκλήρωση του δικτύου ομβρίων λαμβάνοντας υπόψη την περίπτωση υποδοχής αυξημένων παροχών λόγω πλημμυρικής ευπάθειας της περιοχής.
- Στους χώρους πρασίνου, η τοποθέτηση σκληρών υλικών κάλυψης θα πρέπει να είναι πολύ περιορισμένη ώστε να επιτυγχάνεται η απρόσκοπτη εδαφική απορροή των ομβρίων.
- Ενημέρωση του κοινού για τις εναλλακτικές προστασίας σε περίπτωση ΒΑΜΕ.

Η.1.5. Χρήση πόρων (και ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή)

- Επιλογή φυτευτικών ειδών στα πάρκα με χαμηλή απαίτηση σε κατανάλωση νερού.
- Επιλογή μεθόδων άρδευσης των πάρκων που συμβάλουν στην εξοικονόμηση νερού.
- Τα πάρκα – ελεύθεροι χώροι πρασίνου θα πρέπει να φέρουν τον απολύτως απαραίτητο αστικό εξοπλισμό ώστε να μειώνεται το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας.
- Επιδίωξη τοποθέτησης φωτοβολταϊκού συστήματος στη στέγη του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου.

Η.1.6. Διαχείριση εκροών

- Ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης – αποχέτευσης.
- Εφαρμογή των προβλέψεων του ΤΣΔΑ για την τοποθέτηση Γωνιάς Ανακύκλωσης / πολυκέντρου ανακύκλωσης σε κατάλληλο χώρο με ευκολία πρόσβασης.
- Εξέταση για την τοποθέτηση κάδων συλλογής ρευμάτων εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων / αποβλήτων.

- Μελλοντική εξέταση της επάρκειας του συστήματος αποκομιδής και πιθανές προσαρμογές.

Η.2. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Το σύστημα παρακολούθησης σχετίζεται με τη δόμηση ενός απλού συστήματος αξιολόγησης, στη βάση συγκεκριμένων δεικτών μέτρησης, των βασικών παραμέτρων των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων επί των στόχων περιβαλλοντικής προστασίας που έχουν τεθεί στα προηγούμενα κεφάλαια της ΣΜΠΕ, από την υλοποίηση της πολεοδομικής αναμόρφωσης. Ένα τέτοιο σύστημα ενέχει χαρακτηριστικά «παρατηρητηρίου» και απαρτίζεται γενικά από δυο βασικές προβλέψεις. Η πρώτη πρόβλεψη αφορά στη σύνθεση ενός πλαισίου δεικτών μέτρησης και αποτίμησης των επιπτώσεων, αυτών που σχετίζονται με τις επιλογές πολεοδομικής οργάνωσης. Η δεύτερη πρόβλεψη αφορά στην σύσταση ενός «μηχανισμού» εντός του Δήμου που θα ενημερώνει τους δείκτες και θα αξιολογεί τα αποτελέσματα της ανάλυσης. Βάσει των εντοπιζόμενων φαινομένων επιπτώσεων/επιδράσεων, το προτεινόμενο σύστημα δεικτών προτείνεται να έχει τα ακόλουθα ενδεικτικά και όχι δεσμευτικά χαρακτηριστικά.

Πίνακας Η.1. Δείκτες περιβαλλοντικής αξιολόγησης και παρακολούθησης

Δείκτης	Περιγραφή	Μονάδα μέτρησης	Χρόνος παρακολούθησης
Δείκτες ανάπτυξης			
Πληθυσμός	Πληθυσμός που εγκαθίσταται στην πολεοδομούμενη έκταση	Αριθμός κατοίκων	Κάθε 2 έτη
Οικοδομικές άδειες	Πλήθος οικοδομικών αδειών στην πολεοδομούμενη έκταση	Αριθμός οικοδομικών αδειών	Κάθε 2 έτη
Ολοκλήρωση κοινόχρηστων	Βαθμός υλοποίησης των κοινόχρηστων ως ποσοστό των προβλέψεων του Σχεδίου	Έκταση (τ.μ) Ποσοστό (%)	Κάθε 3 έτη

Δείκτης	Περιγραφή	Μονάδα μέτρησης	Χρόνος παρακολούθησης
Ολοκλήρωση οδικού δικτύου και πεζοδρόμων	Βαθμός υλοποίηση του εσωτερικού οδικού δικτύου και του δικτύου πεζοδρόμων ως ποσοστό των προβλέψεων του σχεδίου	Μήκος (μ.) Ποσοστό (%)	Κάθε 3 έτη
Ολοκλήρωση δικτύων ΟΚΩ	Βαθμός υλοποίησης των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ομβρίων, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών ως ποσοστό της επιδιωκόμενης περιοχής κάλυψης	Μήκος (μ.) Έκταση κάλυψης (τ.μ.) Ποσοστό (%)	Κάθε 3 έτη
Δείκτες επίδοσης			
Κατανάλωση νερού	Κατανάλωση νερού στα κοινόχρηστα (χώροι πρασίνου – πάρκα)	Κ.μ.	Κάθε 1 έτος
Κατανάλωση ενέργειας στα κοινωφελή	Κατανάλωση ενέργειας στα κοινωφελή μετά και την πιθανή τοποθέτηση φωτοβολταϊκού στο 6 ^ο Δημοτικό Σχολείο	KWh και τν αερίου ή πετρελαίου	Κάθε 1 έτος
Κατανάλωση ενέργειας στα κοινόχρηστα	Κατανάλωση ενέργειας στα κοινόχρηστα (π.χ. δημοτικός φωτισμός) μετά και την επιδιωκόμενη αναβάθμιση	KWh	Κάθε 1 έτος
Βαθμός πλήρωσης χώρου στάθμευσης	Αξιολόγηση επάρκειας του προβλεπόμενου χώρου στάθμευσης	Διαθέσιμες θέσεις /Ζήτηση για στάθμευση	Κάθε 1 έτος

Δείκτης	Περιγραφή	Μονάδα μέτρησης	Χρόνος παρακολούθησης
		Ποσοστό πλήρωσης (%)	
Βαθμός χρήσης φορτιστή οχημάτων	Αξιολόγηση της επάρκειας στην κάλυψη της ζήτησης	Ώρες χρήσης/ημέρα Μέση ετήσια τιμή	Κάθε 1 έτος
Διαχείριση στερεών αποβλήτων - απορριμμάτων	Εβδομαδιαίος ρυθμός πλήρωσης κάδων συλλογής και βαθμός χρήσης / πλήρωσης της Γωνιάς Ανακύκλωσης	Ποσότητες αποβλήτων εβδομαδιαία και ετήσια και ανά ρεύμα (tn)	Κάθε 1 έτος

Οι προτεινόμενοι δείκτες προβάλλουν τις απαιτήσεις διάγνωσης των επιπτώσεων από την εφαρμογή της πολεοδομικής αναμόρφωσης σε συνάφεια με τους περιβαλλοντικούς στόχους που προέκυψαν από τις επιλογές οργάνωσης της περιοχής μελέτη. Το σύστημα δεικτών επιχειρεί να περιγράψει με απλό τρόπο τις πιθανές κύριες επιπτώσεις/επιδράσεις. Βασική πρόβλεψη του συστήματος είναι η κατασκευή δεικτών οι οποίοι μπορούν να γίνουν εύκολα κατανοητοί και να αναπαραχθούν χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις σε εξοπλισμό και οργανωτικά μέσα. Ωστόσο, πριν την εφαρμογή τους είναι απαραίτητη η συστηματοποίηση του όλου πλαισίου λειτουργίας και καταγραφής. Σε αυτή την προοπτική κρίσιμα χαρακτηριστικά εντοπίζονται:

- Στη σύσταση του Μηχανισμού Παρακολούθησης εντός του Δήμου.
- Στον τελικό προσδιορισμό των δεικτών έχοντας ως βάση αναφοράς το ανωτέρω προτεινόμενο πλαίσιο.
- Στη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου για κάθε δείκτη όπου θα περιγράφονται οι λεπτομέρειες για τον υπολογισμό του: κωδικοποίηση, ονομασία, περιγραφή, συνάφεια με περιβαλλοντικούς στόχους, μεθοδολογία υπολογισμού, μονάδες μέτρησης, πηγές δεδομένων κλπ

- Στη σύνταξη των Δελτίων Αποτελεσμάτων βάσει της περιοδικότητας υπολογισμού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Τεχνικά Δελτία
- Στην σύνταξη Ετήσιων Εκθέσεων επιπτώσεων/επιδράσεων.

Οι τιμές των δεικτών και λοιπών μεγεθών παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα πρέπει να αποτυπώνονται σε ετήσια έκθεση, στην οποία θα παρουσιάζονται τα πρωτογενή και επεξεργασμένα στοιχεία και η αξιολόγηση των σχετικών αποτελεσμάτων, καθώς και οι τυχόν διορθωτικές ενέργειες που έλαβαν χώρα. Η έκθεση αυτή θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου.

Θ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Η σύνταξη της μελέτης δεν αντιμετώπισε προβλήματα σύνθεσης ούτε επάρκειας πληροφορίας για την περιοχή της Μενεμένης αλλά και ευρύτερα. Υπάρχει πλέον σημαντική διαθέσιμη πληροφορία από μελετητικές πηγές επάλληλων κειμένων σχεδιασμού σε διάφορες εδαφικές κλίμακες. Ζητήματα σύνθεσης μεθοδολογίας εκτίμησης επιπτώσεων ομοίως μπορούν να προσεγγιστούν ικανοποιητικά λόγω της εμπειρίας της μελετητικής ομάδας σε παρόμοια Σχέδια αστικής ανάπτυξης και πολεοδομικής εφαρμογής.

I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

H.1. ΦΟΡΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Φορέας εφαρμογής της Πολεοδομικής Μελέτης της ΔΕ Μενεμένης κατά εξουσιοδότηση του Ν.3852/2010 είναι ο Δήμος Αμπελοκήπων Μενεμένης. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 73 του συγκεκριμένου Νόμου, την αρμοδιότητα σε θέματα χωροταξίας και πολεοδομίας (καθορισμός χρήσεων γης, εφαρμογή ΓΠΣ και Πολεοδομικών Μελετών, αναπλάσεων, απαλλοτριώσεων, ΠΕΡΠΟ, κ.λπ.) έχει η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου (άρθρα 74 του ως άνω Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 8 Ν.5056/2023 και άρθρο 74Α του ως άνω Νόμου, όπως με το Άρθρο 9 Ν. 5056/2023), η οποία καταθέτει εισηγήσεις επί των άνω θεμάτων στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται ως πολεοδομικά προβληματική για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν.2508/97. Με την αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Μενεμένης και τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.2508/1997 διατηρήθηκε το ορισμένο τμήμα της Τροποποίησης του ΓΠΣ του 1995 όπου ίσχυαν οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1337/1983.

Επιπρόσθετα, έχοντας ως βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο (Άρθρο 6: Όργανα εφαρμογής των γενικών πολεοδομικών σχεδίων και των ΣΧΟΟΑΠ του Ν.2508/1997, ΦΕΚ 124 Α') και την παράγραφο 5 αυτού, «για την παρακολούθηση της εφαρμογής των ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ και των ΖΟΕ, μπορεί, αντί των νομικών προσώπων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους, να συνιστώνται πενταμελείς επιτροπές πολεοδομικού σχεδιασμού με απόφαση του οικείου νομαρχιακού συμβουλίου». Αναφορικά με την ως άνω νομοθεσία ο Δήμος Αμπελοκήπων Μενεμένης, με την υπ' αριθμ. 4/2024 απόφασή του, έχει συστήσει την επιτροπή «Σχεδίου πόλης», η οποία άπτεται επί ζητημάτων πολεοδομικού σχεδιασμού.

H.2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Με τα υπάρχοντα δεδομένα δεν μπορούν να υπολογιστούν οι διαδικασίες και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των απαιτούμενων έργων για την εφαρμογή της

αναθεωρημένης ΠΜ, ούτε και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός κόστους, καθώς η εκκίνηση των διαδικασιών προϋποθέτει την ολοκλήρωση και θεσμοθέτησή της. Ωστόσο, μπορεί να εκτιμηθεί ένα καταρχήν πλαίσιο έργων – μελετών και παρεμβάσεων. Το γενικό χρονοδιάγραμμα αφορά μία φάση άμεσης εφαρμογής με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα πενταετίας (2025-2030). Επιπρόσθετα, η δυνατότητα χρηματοδότησης μπορεί να τεκμηριωθεί βάσει των διαθέσιμων Μέτρων του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, του Προγράμματος «Φιλόδημος II», του Πράσινου Ταμείου και ιδίων πόρων του Δήμου.

Παράλληλες διαδικασίες πολεοδομικού σχεδιασμού που ενεργεί ο Δήμος, όπως το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο για την ανάπτυξη του Στρατοπέδου «Μέγας Αλέξανδρος» φανερώνουν συνάφεια της επικείμενης πολεοδομικής μελέτης και με άλλες, παρόμοιας φύσης μελέτες, γεγονός που διαμορφώνει το πλαίσιο προτεραιοτήτων ολοκλήρωσης του χωροταξικού – πολεοδομικού σχεδιασμού επιπέδου Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

Πίνακας Ι.1. Πρόγραμμα μέτρων

α/α	Έργα – μελέτες - παρεμβάσεις	Εμπλεκόμενοι φορείς	Χρονοδιάγραμμα	Χρηματοδότηση
Μελέτες				
1	Υλοποίηση των απαλλοτριώσεων (οριστική πράξη εφαρμογής)	Δήμος	2025 - 2030	
Έργα				
2	Κατασκευή δικτύων υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών και ομβρίων	Δήμος, ΕΥΑΘ, ΔΕΔΔΗΕ, Εταιρείες τηλεπικοινωνιών	2025 - 2030	Ίδιοι πόροι
3	Υλοποίηση – ολοκλήρωση του οδικού δικτύου με τις απαραίτητες ασφαλτοστρώσεις και τις σημάσεις	Δήμος	2025 - 2030	Ίδιοι πόροι
4	Κατασκευή – ολοκλήρωση των πεζόδρομων και των πεζοδρομίων περιμετρικά των Κ.Χ μαζί με τις παρεμβάσεις αστικής προσβασιμότητας (ράμπες, ΑΜΕΑ κλπ)	Δήμος	2025 - 2030	Ίδιοι πόροι

α/α	Έργα – μελέτες - παρεμβάσεις	Εμπλεκόμενοι φορείς	Χρονοδιάγραμμα	Χρηματοδότηση
5	Κατασκευή των ανοικτών χώρων πλατείας και πρασίνου μετά τις αρχιτεκτονικές μελέτες τοπίου και φυτοτεχνικών	Δήμος	2025 - 2030	Πράσινο Ταμείο, ΕΣΠΑ, Φιλόδημος II, Ιδίοι πόροι
6	Κατασκευή – διαμόρφωση του χώρου στάθμευσης με τις απαραίτητες προσβάσεις στο οδικό δίκτυο	Δήμος	2025 - 2030	Πράσινο Ταμείο, ΕΣΠΑ, Φιλόδημος II, Ιδίοι πόροι

Κ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κ.1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

1. Φωτογραφική αποτύπωση ΟΤ 103

2. Φωτογραφική απεικόνιση χρήσεων γης στη συμβολή των οδών Μοναστηριού και Καραντινού

3. Φωτογραφική απεικόνιση χρήσεων γης στο ΟΤ 104

4. Φωτογραφική αποτύπωση προσώπου επί της Μοναστηρίου ΟΤ 107

5. Φωτογραφική αποτύπωση πίσω (βόρειας) πλευράς του ΟΤ 107

6. Φωτογραφική αποτύπωση ανατολικής όψης Ο.Τ. 108 (στα δεξιά) και δυτική όψη Ο.Τ. 107 (αριστερά)

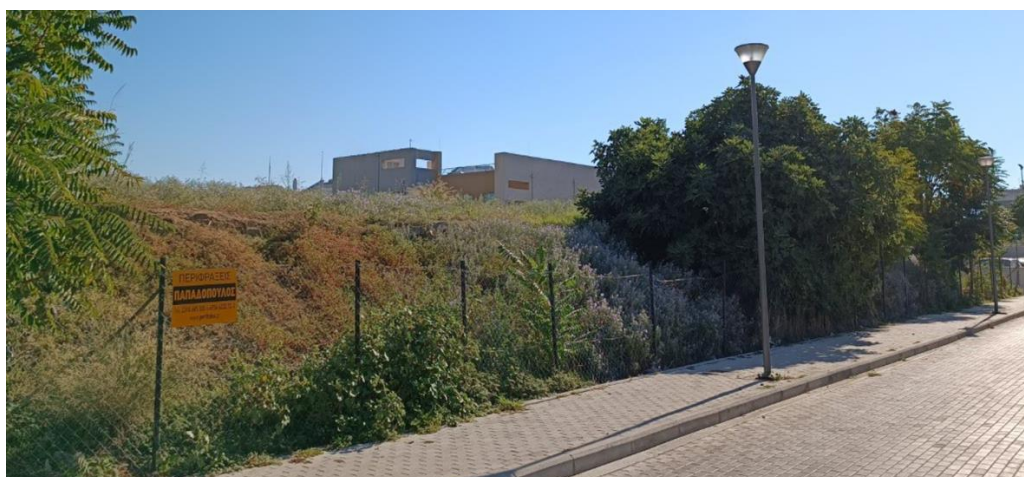
7. Φωτογραφική απεικόνιση τμήμα άτυπων αστικών καλλιεργειών

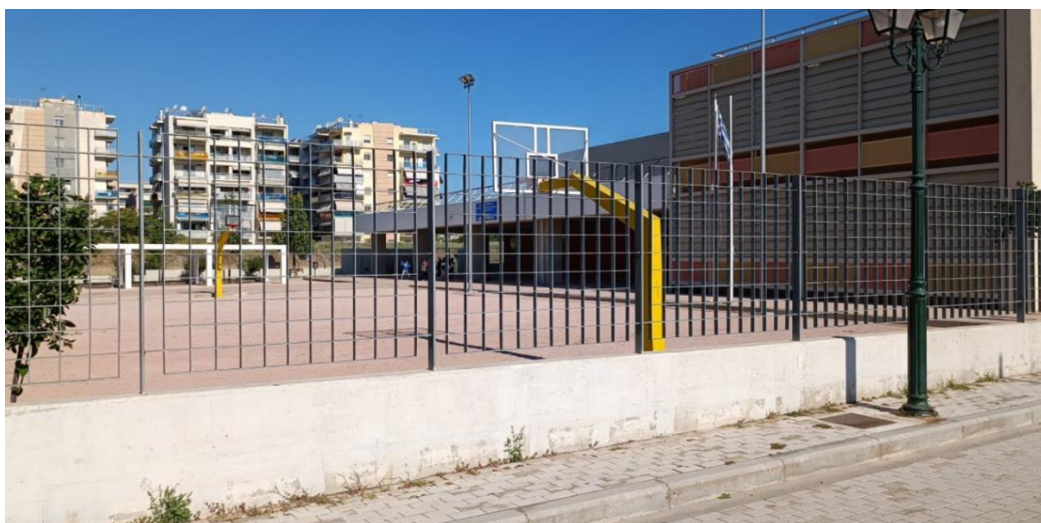
8. Φωτογραφική απεικόνιση χώρου πρασίνου πάνω από τα ΟΤ 105 και 105Α

9. Φωτογραφική απεικόνιση του αδόμητου ΟΤ 105 από την οδό Μουτάφη

10. Φωτογραφική απεικόνιση Δημοτικού σχολείου, που εκτείνεται στο ΟΤ 105Α

11. Φωτογραφική απεικόνιση της νότιας πλευράς του Ο.Τ. 106

12. Φωτογραφική απεικόνιση ανατολική πλευράς ΟΤ 106

Κ.2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ΔΕ Μενεμένης, Απόφαση 16613/30.03.2016 (ΦΕΚ ΑΑΠ 73/22.04.2016)
2. ΓΠΧΣΑΑ (ΦΕΚ 128/Α/3.7.2008)
3. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2014), Επιχειρησιακό πρόγραμμα 2014 – 2019
4. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2016), Σχέδιο δράσης για την αειφόρο ενέργεια
5. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2019), Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, Τελική έκθεση
6. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2021), Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου του Παραλιακού Μετώπου του Δήμου
7. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2022), Έγκριση επικαιροποιημένου ΤΣΔΑ Δήμου, αρ. 1/2022, Επιτροπής Ποιότητας Ζωής
8. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2022), Έγκριση ΣΦΗΟ Δήμου με αρ. 7/2022 Επιτροπής Ποιότητας Ζωής
9. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2023), Αποδοχή παραδοτέων για το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας του Δήμου, αρ. 132/2023 Δημοτικού Συμβουλίου
10. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2023), Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
11. Εθνικά πάρκα Κ. Μακεδονίας στο <https://necca.gov.gr/mdpp/m-d-ethnikon-koroneias-volvis-kerkinis-thermaikou-kai-prostatevomenon-periochon-kentrikis-makedonias/>
12. Εθνική στρατηγική για τα δάση 2018 – 2038 στο <https://ypen.gov.gr/perivallon/dasi/ethniki-stratigiki-gia-ta-dasi/>
13. Εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία (2022) στο <https://www.mindev.gov.gr/%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

[%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%A
E-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-
%CE%B2%CE%B9%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B
1/](#)

14. Εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα 2014 – 2029 στο [https://ypen.gov.gr/wp-
content/uploads/legacy/Files/Perivallon/Diaxeirisi%20Fysikoy%20Perivallontos/Biop
oikilotita/20200323_ethniki_strathgiki_biodiversity.pdf](https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Perivallon/Diaxeirisi%20Fysikoy%20Perivallontos/Biop
oikilotita/20200323_ethniki_strathgiki_biodiversity.pdf)
15. Εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030 (2019) στο [https://www.mindev.gov.gr/wp-
content/uploads/2019/05/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CE%
BE%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-
%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%A
E-2030.pdf](https://www.mindev.gov.gr/wp-
content/uploads/2019/05/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CE%
BE%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-
%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%A
E-2030.pdf)
16. Εθνική στρατηγική για την κλιματική αλλαγή (2016) στο <https://ypen.gov.gr/perivallon/klimatiki-allagi/prosarmogi-stin-klimatiki-allagi/>
17. Εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης 2021 – 2025 στο <http://epa.gov.gr/>
18. Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου ατμοσφαιρικής ρύπανσης 2020 – 2029 στο [https://ypen.gov.gr/perivallon/poiotita-tis-atmosfairas/ethniko-programma-
elegchou-atmosfairikis-rypansis/](https://ypen.gov.gr/perivallon/poiotita-tis-atmosfairas/ethniko-programma-
elegchou-atmosfairikis-rypansis/)
19. Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων 2021 – 2030, Πράξη 11 ΥΣ
(ΦΕΚ 83/Α/2022)
20. Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» στο <https://greece20.gov.gr/to-plires-sxedio/>
21. Εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων 2020 – 2030, Πράξη 39 ΥΣ (ΦΕΚ 185/Α/2020)
22. Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) στο <http://www.statistics.gr/>
23. ΕΜΠ (2007), Βιομηχανική επικινδυνότητα και πολεοδομικές – χωροταξικές
παρεμβάσεις, Αθήνα

24. ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ (ΦΕΚ 2464Β/3.12.2008)
25. ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας (ΦΕΚ 151ΑΑΠ/13.04.2009)
26. ΕΣΠΑ 2021 - 2027 στο <https://www.espa.gr/el/Pages/espa2021-2027.aspx>
27. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία στο https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el
28. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 8ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον στο <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2022/03/29/council-adopts-8th-environmental-action-programme/>
29. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εδαφική Ατζέντα 2030 στο https://territorialagenda.eu/wp-content/uploads/TA2030_jun2021_el.pdf
30. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Η νέα στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στο <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2021%3A82%3AFIN>
31. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής 2019-2024 στο https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_el
32. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 «Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» στο <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/eu-biodiversity-strategy-for-2030.html>
33. ΚΥΑ 13586/724/2006 Καθορισμό μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49/ΕΚ σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου (2006)
34. ΚΥΑ 99605/3719/2001, Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Ερημοποίησης
35. ΚΥΑ Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο

36. Κύρωση δασικών χαρτών στο <https://gis.ktimanet.gr/gis/forestfinal>
37. Ν. 1561/1985 Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και έγκριση περιβαλλοντικού προγράμματος
38. Ν. 3028/2002 Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς
39. Ν. 3199/2003 Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000
40. Ν. 3827/2010 Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου
41. Ν. 3937/2011 Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις
42. Ν. 4685/2020 Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις
43. Ν. 4936/2022 Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
44. Ν. 998/1979 Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας
45. Οδηγία 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας στο <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A32007L0060>
46. Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) στο <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2000L0060:20130913:EL:PDF>
47. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κ. Μακεδονίας 2021 – 2027 στο <https://www.pepkm.gr/>
48. Περιφερειακό πρόγραμμα ανάπτυξης Κ. Μακεδονίας 2021 – 2025 στο <https://www.pkm.gov.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=1083>

49. Περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων Κ. Μακεδονίας (2016) στο <https://fodsakm.gr/custom-post/%cf%80%ce%b5%cf%83%ce%b4%ce%b1-2016/>
50. Περιφερειακό σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή Κ. Μακεδονίας στο <https://www.pkm.gov.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=963>
51. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Κ. Μακεδονίας, ΦΕΚ 4485/20.8.2020
52. ΠΧΠ Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 485Δ/20.08.2020)
53. Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης στο http://www.ggk.gov.gr/?page_id=5506
54. ΥΠΕΝ – Εθνική Επιτροπή Υδάτων (2018), Έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κ Μακεδονίας (ΕΛ10)
55. ΥΠΕΝ – Ειδική Γραμματεία Υδάτων (2024), 2η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών ΥΔ Κ. Μακεδονίας (ΕΛ10)
56. ΥΠΕΝ. Ειδική Υπηρεσία Υδάτων (2018), Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ10 Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ Β2638/2018)

Κ.3. ΧΑΡΤΕΣ

- Χάρτης 1. Προσανατολισμού και διοικητικής ένταξης (1:50.000)
- Χάρτης 2. Πλημμυρική επικινδυνότητα περιοχής για T=100 (1:50.000)
- Χάρτης 3. Περιβαλλοντικών συνθηκών και αποτελεσμάτων (1:2.000)